

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, Κυριακή 19 Ιουνίου 2022 • Έτος 14^ο • Αρ. φύλλου 719

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy | €2,90

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ

Αρχές του 2027 τα νέα από Αφροδίτη για το φυσικό αέριο

Στη Λευκωσία θα παρευρεθεί τέλη Ιουλίου η διευθυντική ομάδα της αμερικανικής Chevron για το πλάνο εκμετάλλευσης του κοιτάσματος. Στο πλάνο της εταιρείας υπάρχει η πραγματοποίηση δύο γεωτρήσεων. Η πρώτη θα είναι επιβεβαιωτική και η δεύτερη για αξιοποίηση. **Σελ. 10**
✓ «Δεύτερο», αλλά ρόλο στο αέριο η Κύπρος. **Σελ. 9**

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Ενέργεια-ευρωτουρκικά το κλειδί για λύση

«Η υποψηφιότητά μου είναι πραγματικά ανεξάρτητη, δεν είναι συνάρτηση της ενδεχόμενης υποστήριξής μου από κάποιο κόμμα.

Είναι συνάρτηση με τα πιστεύω μου για το τι χρειάζεται αυτή η χώρα» λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Αχιλλέας Δημητριάδης. **Σελ. 8**

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Ο γλωσσικός σεξισμός είναι ακόμα κυρίαρχος

Με αφορμή το συμβάν με το «γλωσσικό ολίσθημα» του βουλευτή της ΔΗΠΑ Αλέκου Τρυφωνίδη, στην «Κ» παρεμβαίνει η διευθύντρια του Μεσογειακού Ινστιτούτου Μελετών Κοινωνικού Φύλου Σουσάνα Παύλου. **Σελ. 8**

ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ

Προσπάθειες για έλεγχο της έντασης

Η ολιγόλεπτη συζήτηση μεταξύ του Νίκου Παναγιωτόπουλου και του Τούρκου ομολόγου του Χουλουσί Ακάρ κινήθηκε γύρω από την ανάγκη να πέσουν οι τόνοι και να δοθεί χώρος για τον τουρισμό και στα δύο κράτη. **Σελ. 17**

ΒΙΒΛΙΟ

Οταν η λογοτεχνία συναντά την ιστορία

Το νέο μυθιστόρημα του Ανδρέα Χατζήκυριακου «Πτήση CY284» έχει έντονο το πολιτικό στοιχείο, με αρκετή έρευνα. Ένα βιβλίο με αφορμή τη μοιραία πτήση CY284. **Σελ. 16**

Οι τακτικές για μια θέση στον β' γύρο

Ο ΔΗΣΥ εντείνει το ιδεολογικό πρόσημο, τη στιγμή που το ΑΚΕΛ κατεβάζει τα κομματικά λάβαρα

ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ φαίνεται να καθορίζουν την τακτική τους με πρώτιστο στόχο το εισιτήριο για τον β' γύρο. Τα δύο κόμματα ξεκινούν με εντελώς διαφορετικές αφετηρίες. Ο ΔΗΣΥ έχει επιλέξει να παίζει

καθαρά κομματικά, παρά να προβάλλει τον Αβέρωφ Νεοφύτου ως υποψήφιο. Αυτό θεωρεί πως θα του δώσει πλεονέκτημα έναντι του κύριου αντιπάλου του, που είναι ο Νίκος Χριστοδουλίδης και

✓ Τα δύο μεγάλα κόμματα αντιλαμβάνονται πως στο σενάριο αποκλεισμού κάποιου εκ των δύο αλλάζει πλήρως το σκηνικό.

θα συσπειρώσει τον ΔΗΣΥ που του διασφαλίζει τη δεύτερη Κυριακή. Αντίθετα, το ΑΚΕΛ έχει αποδεχτεί πως τα πρωτοκλασάτα στελέχη δεν θα είναι στο Υπουργικό του Ανδρέα Μαυρογιάννη

και σχηματίζεται ένας προεκλογικός με όσο το δυνατόν πιο διακριτική την παρουσία του ΑΚΕΛ, καθώς έτσι ευελπιστούν στην προσέλκυση μιας ευρύτερης μερίδας ψηφοφόρων. **Σελ. 7**

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΟ ΑΓΑΘΟΝΗΣΙ

Εδώ χτυπάει ο σφυγμός του Αιγαίου

Η «Κ» επισκέφθηκε το ακριτικό Αγαθονήσι και μίλησε με τους ακρίτες του Αιγαίου, οι οποίοι πλέον θεωρούν τις τουρκικές παραβιάσεις μέρος της καθημερινής ρουτίνας τους. Τα έξοδα της καθημερινότητας τους απασχολούν πολύ περισσότερο από τις ελληνοτουρκικές εντάσεις και λένε στην απεσταλμένη της «Κ» ότι κρατάνε γερά. **Σελ. 18, 19**

Μετά τους ηγέτες η υποψηφιότητα

Κίνηση αλληλεγγύης σε Ουκρανία

Ο Μακρόν, ο Σολτς, ο Ντράγκι, όπως και ο Ρουμάνος πρόεδρος Κλάους Γιοχάνις, τάχθηκαν υπέρ της χορήγησης καθεστώτος υποψήφιας προς ένταξη στην Ε.Ε. χώρας στην Ουκρανία, μία ημέρα πριν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιοποιήσει την εισήγησή της στην ίδια κατεύθυνση. **Σελ. 22**

Δυσεύρετα τα γραφεία στη Λεμεσό

Δάνεια για ανέγερση νέων ζητούν οι developers από τις τράπεζες

Η μετεγκατάσταση εταιρειών από χώρες όπως Ουκρανία, Ρωσία και Λευκορωσία, η έλευση εταιρειών τεχνολογίας και η αύξηση του προσωπικού από ήδη υπάρχουσες, έχουν οξύνει το πρόβλημα της έλλειψης γραφείων ιδιαίτερα στη Λεμεσό, όπου κυριολεκτικά αυτά είναι δυσεύρετα. Πολλοί developers στρέφονται στις τράπεζες για

δανεισμό ώστε να προχωρήσουν σε κατασκευή γραφειακών χώρων. Αυτό το επιβεβαιώνουν και οι ίδιες οι τράπεζες, οι οποίες, ωστόσο, είναι πολύ προσεκτικές με τα κριτήρια της παροχής δανείων. Εκτός από την παροχή δανείων οι τράπεζες έχουν την ευκαιρία να «εξφορτωθούν» και ακίνητα που διαθέτουν. **Οικονομική, σελ. 5**

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ

Επονται νέες ροές από την Αγκυρα

Ιδιότυπη «επιχείρηση σκούπα» επιχειρεί ο Ερντογάν, η οποία στοχεύει να «κλείσει» 1.200 γειτονιές της χώρας σε πρόσφυγες και μετανάστες, μειώνοντας δραστικά τον αριθμό τους. Στόχος του να θέσει εκτός χώρας τουλάχιστον 1 εκατομμύριο Σύρους από τα 3,7 εκατομμύρια που φιλοξενούνται. **Σελ. 4**

ΑΚΑΜΑΣ

Ανυποσχίες εκφράζει η Περιβαλλοντική Αρχή

Το θέμα του Ακάμα και της ανάπτυξης της περιοχής βρίσκεται και πάλι στο επίκεντρο της δημόσιας συζήτησης, εν αναμονή της περιβαλλοντικής γνωμάτευσης για το τοπικό σχέδιο των κοινοτήτων του Ακάμα. **Σελ. 6**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Πέραν των τακτικισμών

Τα δύο μεγάλα κόμματα, με στόχο τον β' γύρο των προεδρικών εκλογών, ήδη κινούνται με τακτικισμό. Ο ΔΗΣΥ ακολουθεί ένα περισσότερο ιδεολογικό δρόμο, ενώ το ΑΚΕΛ υποστέλλει τα κομματικά λάβαρα. Παρά τη διαφορετική προσέγγιση, άπαντες θα πρέπει να έχουν λόγο καθαρό και κρυστάλλινο, που να στέκεται στην αντίπερα όχθη από τα στερεότυπα και τα διχαστικά μικροπολιτικά διλήμματα. Η έναρξη του προεκλογικού αγώνα είναι μια καλή ευκαιρία για όλους να εξασκηθούν εν αυτού του είδους τον λόγο, όσο και αν ακούγεται παράδοξο. Ιδίως τα πολιτικά πρόσωπα δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούν λεξιλόγιο που απάδει προς την εποχή μας.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΧΟΛΙΓΟΥΝΤ

Αυτοεργοδοτούμενοι σταρ

Τα τελευταία χρόνια σχεδόν όλοι οι μεγάλοι χολιγουντιανοί αστέρες συμμετέχουν και στην παραγωγή των ταινιών τους, προσδίδοντας φυσικά ποσοστά και από τα διαφανή κέρδη, αλλά επιθυμώντας ταυτόχρονα να έχουν και μεγαλύτερο «λόγο» στο τελικό αποτέλεσμα. Αρκετοί συμμετέχουν σε ταινίες έναντι «πινάκιου φακής», κάνοντας ωστόσο συμφωνίες επί των κερδών, τα οποία συχνά είναι αστρονομικά. **Ζωή, σελ. 1**

ΕΚΘΕΣΗ

Τα NFTs ήλθαν για να μείνουν

Ο καλλιτέχνης Ανδρέας Στυλιανού μίλησε στην «Κ» για την έκθεση με τίτλο «DYOR» (Do Your Own Research) στην Alpha C.K. Art Gallery με 28 NFTs έργα. Ο Ανδρέας λέει στην «Κ» ότι τα NFTs ήλθαν για να μείνουν. Και εάν το σκεφτείς είναι πολύ ωραίο να έχεις ένα κομμάτι της ιστορίας της τέχνης στο πορτοφόλι σου. **Ζωή, σελ. 5**

'22
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ
με φημέρες και διοράματα PLAYMOBIL

Μάρτιος - Σεπτέμβριος 2022
Δευτέρα - Κυριακή | 10:00 - 19:00
Είσοδος Ελεύθερη

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Φανερωμένης 86 - 90, Λευκωσία

www.boccf.org | f | boccf | boccf

Επίσημος Χορηγός Αεροναυτοσύνης
ΑEGEAN

Με τη στήριξη της
playmobil

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπεζας Κύπρου

Τράπεζα Κύπρου

ΤΑ ΙΟΥΛΙΑΝΑ / Γράφει ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Group therapy

Οι κυρίες κάθισαν σε ένα κύκλο, σύμφωνα με τις οδηγίες της ψυχιάτρου Νεοφύτας Νεοφύτου Φρίντενσμπουργκ, αναμένοντας υπομονετικά την τελευταία άφιξη, ώστε να ξεκινήσει το group therapy. Η Κουλλίτσα Κυριακού προσήλθε φουριόζα μ’ ένα δίσκο γεμάτο ερβολάβους και δωράκια για την περίσταση. «Τι είναιι τούτο;» αναρωτήθηκε, φανερά εντυπωσιασμένη η Ιουλία Παλαιολόγου Ουίλσον, παρατηρώντας τη φωτογραφία του υποψηφίου Ανδρέα Μαυρογιάννη επάνω στο πλαστικό μπουκαλάκι.

«**Αντισηπτικό** με άρωμα τριαντάφυλλου από τη γενέτειρά του, τον Αγρό» εξήγησε περιχαρής η Κουλλίτσα, καθώς το πρόσφερε στην αποσβολωμένη ψυχαναλύτρια. Και εξήγησε στο διευρυμένο καρέ ότι δανείστηκε την ιδέα από την προώθηση της υποψηφιότητας Μαυρογιάννη στην Επιτροπή Διεθνούς Δικαίου του ΟΗΕ πέρυσι τον Νοέμβριο. «Πρωτότυπο» μουρμούρισε η Νεοφύτα Νεοφύτου Φρίντενσμπουργκ. «Να υποθέσω λοιπόν ότι είστε αριστερή;». «Με την καλή έννοια» απάντησε η Κουλλίτσα.

«**Είμαι** η Ιουλία και είμαι καλά». «Είμαι η Ευγενία και είμαι καλά». «Είμαι η Κουλλίτσα και είμαι καλά». Έπειτα από εφτά «είμαι καλά» οι κυρίες ολοκλήρωσαν τον κύκλο, δηλώνοντας: «Είμαστε το καρέ και είμαστε καλά». Τότε η Νεοφύτα Νεοφύτου Φρίντενσμπουργκ επιστράτευσε την επιστημοσύνη της, εξηγώντας στο γκρουπ την αναγκαιότητα «να δούμε το ποτήρι μισογεμάτο, κοπέλες». «Αμαίί έγινεν ο τόπος μας ποζαυλίη!» εξέφρασε γλαφυρά την οικολογική της απελπίσια η Μαργαρίτα Πεύκου Hazelwood και οι γυναίκες στα πρόθυρα νευρικής κρίσης συγκατένευσαν σιωπηλά. «Γι’ αυτό υπάρχει η Μέθοδος» θριαμβολόγησε η ηγερία της σύγχρονης ψυχιατρικής.

Η Μέθοδος Δες Το Ποτήρι Μισογε-

Αν οι κυρίες της πολιτικής θέλουν να γλυτώσουν τη σύλληψη από το fashion police του Αλέκου Τρυφωνίδη, ιδού ο ενδυματολογικός κώδικας: σεμνά, κομψά και ταπεινά.

μάτο είναι απλή. «Όταν παίρνω φόρα, φόρα κατηφόρα και ο Θεός ο ίδιος δεν με σταματά, τι κάνω, κοπέλες; Βλέπω την αστεία πλευρά των πραγμάτων». «Τουτέστιν;». «Τουτέστιν κήκκαν στο Μαρί 4.000 τόνοι ελαστικών, δημιουργώντας ένα τοξικό νέφος. Δύο είναι οι επιλογές: είτε αρχίζεις τις διαμαρτυρίες και ψυχοπλακώνεσαι, είτε λειτούργεις όπως την Επίτροπο Περιβάλλοντος και κάνεις πολιτική πράξη το Χαμογελάτε, Είναι Μεταδοτική». Η Ευγενία η Καλαμαρού επέλεξε αμέσως την κουρτίνα δύο, υιοθετώντας τις δηλώσεις της Επιτρόπου Κλέλιας ότι «ήταν ευτύχημα το πόσο άμεση ήταν η κινητοποίηση όλων των υπηρεσιών».

Για όσους διαθέτουν ασθενή μνήμη, να θυμίσουμε ότι η Κλέλια Βασιλείου έκανε ένα όχι και τόσο επιτυχημένο πέρασμα από την κεντρική πολιτική σκηνή ως Αναπληρώτρια Κυβερνητική Εκπρόσωπος. Αλλά επειδή κανείς «άριστος των αρίστων» δεν χάνεται στο κράτος – βραχονησίδα, αναβαθμίστηκε σε Επίτροπο Περιβάλλοντος με βαθυστόχαστες παρεμβάσεις του τύπου: «Όταν βλέπουμε μαύρο καπνό κλείνουμε τα κλιματιστικά, δεν το αναπνέουμε, το αποφεύγουμε πάση θυσία. Αυτό πρέπει να ξέρει ο κόσμος».

«**Μη διολισθαίνετε!**» επέληξε το γκρουπ η Νεοφύτα Νεοφύτου Φρίντενσμπουργκ. «Μπορεί να μας

πήρε δέκα χρόνια για να εντοπίσουμε τον άριστο των αρίστων, όμως ο Νίκος Αναστασιάδης τώρα δικαιώνεται!». «Και το όνομα αυτού;». «Μαυρίκιος Μαυρικήου» απάντησε θαρρετά και τους διάβασε απόσπασμα από τη συνέντευξή του για τον θρίαμβο της αξιοκρατίας επί ημερών του τατά του. «... όλα αυτά τα χρόνια δεν σήκωσα ποτέ το τηλέφωνο για να του ζητήσω κάποια εξημέρηση, κάτι το οποίο έχει εκμηδυνήσει και ο ίδιος. Σε στιγμές που πολλοί μου έλεγαν :γιατί δεν λες του νονού σου να σε βοηθήσει;» τους απαντούσα: «Εγώ θα τα καταφέρω με την αξία μου!».

Ο βήκας και ο υψηλό πολιτιστικό

επίπεδο δεν κρύβονται ομοφώνως το καρέ. Γεγονός που οδήγησε το group therapy στην επόμενη άσκηση θετικής σκέψης με τίτλο εργασίας «ευρώ, δάκρυα και ιδρώτας». Ο λόγος για την πολυσυζητημένη συναυλία του Σάκη Ρουβά στον Πρωταρά και τις κατηγορίες ότι κόστισε στον Δήμο 100.000 ευρώ! «Το κόστος δεν ήταν 100.000 αλλά 83.000 δήλωσε ο Δήμαρχος Παραλιμνίου Θεόδωρος Πυρίλλης». «Τουτέστιν;». «Τουτέστιν, είναι δυνατόν να χαλούμε τις καρδιές μας για 17 ψωροχιλιάδες ευρώ κοπέλες;». «Αστείο ποσόν» υπερθεμάτισε η Ρενέ Κυπαρίσι, η οποία σε θέματα lifestyle ανέκαθεν υπήρξε άτεγκτη.

Η αναφορά στο lifestyle μοιραία οδήγησε το γκρουπ σε ένα πρόσωπο του κύκλου τους. Συγκεκριμένα στον Ιωάννη Κασουλίδη, ο οποίος επιμένει στην εργολαβική αποδόμηση της υποψηφιότητας Χριστοδουλίδη. «Κάποιος να πει στον αγαπητό Γιαννάκη ότι ο Χριστοδουλίδης δεν κτυπιέται με αυτοαναφορικά παραληρήματα του τύπου Εγώ ο Κλαύδιος» σημείωσε με νόημα η Απτή Περιστέρη Μουσουπέττη. Εννοώντας βεβαίως τα πολλά «εγώ» στη συνέντευξή του στην Καθημερινή της περασμένης Κυριακής.

«**Γιατί** να μη θεσπιστούν κάποιοι ενδυματολογικοί κανόνες;» ξέσπασε η Θεοπίστη Θεοδούλου, θέτοντας το group therapy pro των ευθυνών του. «Το εύκολο είναι να αναθεματίζουμε την παρότρυνση του Αλέκου Τρυφωνίδη στην Αναστασία Ανθούση “να σταματήσει να αλλάζει ταγέρ και να έρθει στην Βουλή να λύσουμε το πρόβλημα”. Το δύσκολο είναι να δούμε το ποτήρι μισογεμάτο» είπε η συνταξιούχος θεολόγος.

«**Ένα πράγμα** είναι να βλέπουμε το ποτήρι μισογεμάτο κι άλλο να καταλήσουμε με το ακατάλογιστο της Ελπίδας Ιακωβίδου στο Όμορφη Μέρα Κάθε Μέρα. Γιατί δεν είναι ειζην αυτό, αυτό είναι ευθανασία κοπέλες! Θα μας βάλει σε τάξη το fashion police του Τρυφωνίδη; Μακριά φρουστάνια λίγο πάνω από τον αστράγαλο, όπως παλαιά; Να πηγαίνει η Αναστασία στην επιτροπή με το καλαθάκι της - “σαντουιτσάκια τυρί ζαμπόν με μηδέν λιπαρά, γιατί πρέπει να προσέξετε τη διατροφή σας κυρ Αλέκο μας;”. Έχουμε ξεφύγει ή μου φαίνεται;» ξέσπασε η Ιουλία Παλαιολόγου Ουίλσον. «Θετική σκέψη!...» τη διέκοψε η Νεοφύτα Νεοφύτου Φρίντενσμπουργκ. «Αι παράτα με κι εσύ! Που πληρώνω 60 ευρώ την ώρα για να ακούω απόδεις. Είμαστε γελοία χώρα, μάνα μου. Τέλος!».

stavros.christodoulou@gmail.com

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή και επιμέλεια:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΗΝΑΚΑΚΗΣ, ΜΥΡΤΩ ΚΑΤΣΙΓΕΡΑ

90 χρόνια πριν στην «Κ»
19.6.1932

ΤΑΓΜΑΤΑ ΕΦΟΔΟΥ: Βερολίνον – Συνήλθε σήμερα το υπουργικόν συμβούλιον όπως εξετάσει την δημιουργηθείσαν κατάστασιν εξ αφορμής του διατάγματος περί ανασυγκροτήσεως των χιτλερικών τμημάτων εφόδου, δι’ ου επιτρέπεται εις αυτούς να φέρουν στολάς. Ο υπουργός των Εσωτερικών έσπευσε να συγκαλέσει διά την 22 τρέχ.

τους υπουργούς των Εσωτερικών των λοιπών ομοσπονδίων γερμανικών κρατών προς εξέτασιν της καταστάσεως. Εν τω μεταξύ οι χαλυβδόκρανοι και οι αρχηγοί των ταγμάτων εφόδου των χιτλερικών απήνθυναν τηλεγραφήματα διαμαρτυρίας προς την ομοσπονδιακήν Κυβέρνησιν διά την απόφασιν των Κυβερνήσεων Βάδης και Βαυαρίας, αίτηνες μη λαβούσαι υπ’ όψει το διάταγμα της γερμανικής Κυβερνήσεως απηγόρευσαν τας στρατιωτικές στολάς επί του εδάφους των. Το εθνικοσοσιαλιστικόν κόμμα απήνθυνεν αίτησιν προς το Ανώτατον Δικαστήριον περί ανασθεωρήσεως της αποφάσεως του προέδρου της Βαυαρικής Διαίτης δι’ ης επεβλήθη η ποινή της αποβολής εκ των συνεδριάσεων του σώματος των χιτλερικών βουλευτών. Αρχηγός του επιτελείου των χιτλερικών στρατευμάτων διωρίσθη και αύθις ο λοχαγός Ρεν. Εν τω μεταξύ παρατηρείται ζύμωσις ήτις αν τελικώς εκδηλωθή, θα επηρεάσει βαθύτατα την οικονομικήν κατάστασιν της χώρας.

ΣΤΡΩΜΑΤΟΣΦΑΙΡΑ: Αγγέλλεται εκ Ζυρίχης ότι αφίκετο εκεί προ ημερών ο διάσημος καθηγητής Πικκάρ, ο κατακτητής της «στρωματοσφαίρας», συναντηθείς με μερικούς τεχνικούς του τόπου, ιδίως με τους αντιπροσώπους της Αεροπορικής Εταιρείας της Ανατολικής Ελβετίας. Ο καθηγητής συνεζήτησε μετ’ αυτών επί του ζητήματος της προπαρασκευής της δευτέρας ανυψώσεώς του δι’ αεροστάτου εις τα ανώτερα ατμοσφαιρικά στρώματα.

ΕΞΟΦΛΗΣΗ: Ο υφυπουργός της Δικαιοσύνης απασχοληθείς τελευταίως με το ζήτημα της αποφυλακίσεως των κρατούμενων εις τας διαφόρους φυλακάς του Κράτους διά καθυστέρησιν ωρών η μη πληρωμήν ποινικών εξόδων, προήλθεν εις την γνώμην όπως οι κρατούμενοι αυτοί χρησιμοποιηθούν διά την εκτέλεσιν δημοσίων έργων (οδών κ.λπ.), εξοφλούντες κατά τον τρόπον αυτόν τα οφειλόμενα.

ΣΤΑΘΕΡΑ ΒΗΜΑΤΑ ΠΙΣΩ / Γράφει Ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ

Με άριστα το 10

1 Στο βερεσέ. Δέκα εκατομμύρια ανείσπρακτα πρόστιμα από τον κορωνοϊό. Η έκπληξη θα ήταν αν τα είχαν εισπράξει. Όταν κάποιος δεν τον ενδιαφέρει η υγεία του, τον ενδιαφέρουν τα πρόστιμα;

2 Στη ζωή. Τα μισά θανατηφόρα δυστυχήματα ήταν με θύματα αλλοδαπούς. Κάποιοι θα το διαβάσουν με στενοχώρια, κάποιοι με ανακούφιση. Δυστυχώς.

3 Στο βίντεο. Έψαξαν από το αρχηγείο για προσωπικά βίντεο της κας διευθύντριας. Ερώτημα 1: Υπάρχουν προσωπικά βίντεο; Ερώτημα 2: Γιατί έχουν ενδιαφέρον για το αρχηγείο; Ερώτημα 3: Πώς βρέθηκε κινητό στα χέρια βαρυνονίτη, με λογαριασμό στο telegram;

4 Στην ντροπή. Ό, τι και να έψαχναν πάντως τα έκαναν μούσκεμα. Και επικοινωνιακά, και ηθικά, και επαγγελματικά.

5 Στην ισότητα. Πολεοδομική και οικοδομική άδεια σε ένα χρόνο για επενδύσεις εκατομμυρίων, λέει η κυβέρνηση. Ενώ για τον κοσμάκη καλά τρία χρόνια. Ισότητα, ισονομία, δικαιοσύνη.

6 Στη συζήτηση. Τελικά θα έχουμε debate ή δεν θα έχουμε; Το

«Θεέ μου, προφύλαξέ με από τους φίλους μου, τους εχθρούς μου τους αναλαμβάνω εγώ»

Αντίγονος Β΄ Τονατάς, Μακεδόνας βασιλιάς.

θείο βρέφος δεν φοβάται λέει, αλλά δεν εμφανίζεται. Ο μπον βιβέρ τρέχει στα πανηγύρια και τα λαϊκά σωματεία και η Συκιά του Μαύρου από την Αργάκα, μόνος στο στούντιο του ΡΙΚ να τους περιμένει.

7 Στην ιδέα. Πολυμήχανε, γιατί να μην έχουν ΟΛΟΙ οι κρατικοί αξιωματούχοι μόνο μια επταετή θητεία; Και εσύ μέσα; Λέω τώρα.

8 Στους χρυσόστομους. Αλέκο, η Αναστασία μου είπε να σε ευχαριστήσω δημόσια για την εξυπηνάδα που έριξες. Η αναγνωρισμότητά της και η επιρροή της πήγε στον ουρανό. Την επόμενη φορά δεν χρειάζεται να απολογηθείς, Αλέκο.

9 Στον Κίσινγκερ. Πήγαν λέει Μακρόν, Ντράγκι και Σουλτς να παρηγορήσουν τον Ζελένσκι στο Κίε-

βο. Τους σχολίασε ο Μεντβέντεφ ως εξής: «Ο μακαρονάς, ο βατραχάκις και ο λουκανικάς πάνε χωρίς λόγο στο Κίεβο». Υψηλή πολιτική.

10 Στον αέρα. Ηλθαν Βέμπερ, Μπισοτάκης, Σχοινάς, να σπρίζουν τον Φούλη μας από την Αργάκα. «Έξω πάμε καλά» που θα έλεγε ο γέρος Καραμανλής. Το πρόβλημα είναι το μέσα.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Wi-Fi
onboard

Καλωσορίζουμε
μια νεο εποχή.
Το Wi-Fi έφτασε!

aegeanair.com

Το Wi-Fi onboard έρχεται στο νεο στόλο μας και αλλάζει τα δεδομένα. Ολοένα και περισσότερα αεροσκάφη μας θα διαθέτουν Wi-Fi, για να είστε συνδεδεμένοι στο internet καθ' όλη τη διάρκεια της πτήσης σας και να κάνετε το ταξίδι σας ακόμη πιο απολαυστικό.

A STAR ALLIANCE MEMBER

AEGEAN

Επονται νέες ροές προσφύγων από Αγκυρα

«Επιχείρηση σκούπα» από τον Ερντογάν

Του **ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ**

Η Λευκωσία και η Αθήνα δεν καλούνται να διαχειριστούν μόνο το προεκλογικό παραλήρημα του Ταγίπ Ερντογάν και την εθνικιστική του ατζέντα, με τις γνωστές διεκδικήσεις στο Κυπριακό, την ΑΟΖ, το Βαρώσι και το Αιγαίο. Αλλά, όπως όλα δείχνουν, θα κληθούν να «πληρώσουν» μέρος του λογαριασμού νέων προεκλογικών σχεδιασμών του κ. Ερντογάν, ο οποίος ωθεί, δήθεν «εθελοντικά», πρόσφυγες και μετανάστες εκτός Τουρκίας, προκειμένου να κατευθύνει το «αντιμεταναστευτικό αίσθημα», που ολοένα αυξάνεται στη χώρα του και να κεφαλαιοποιήσει τη νέα αυτή πολιτική, στις εκλογές του 2023. Στο πλαίσιο αυτό, ο κ. Ερντογάν επιβάλλει πλέον μια ιδιότυπη «επιχείρηση σκούπα», η οποία, όπως ανακοινώθηκε επισήμως πριν από μερικές ημέρες, στις 13 Ιουνίου, στοχεύει να «κλείσει» 1.200 γειτονιές της χώρας σε πρόσφυγες και μετανάστες, μειώνοντας δραστικά τον αριθμό τους. Απώτερος στόχος του Τούρκου Προέδρου είναι να θέσει εκτός χώρας τουλάχιστον 1 εκατομμύριο Σύρους από τα 3,7 εκατομμύρια που φιλοξενούνται (με τη σύτηρήν και τα κονδύλια της Ε.Ε.).

Οι πιέσεις που δέχονται πρόσφυγες και μετανάστες στην Τουρκία και η δήθεν «εθελοντική» πολιτική μετεγκατάστασης στην οποία υποβάλλονται, τους φέρνουν εκ των πραγμάτων ενώπιον δύο επιλογών: Είτε θα επιστρέψουν «εθελοντικά» σε οικισμούς που έχει εγκαταστήσει ο κ. Ερντογάν σε λεγόμενες «ασφαλείς ζώνες» εντός της Συρίας. Είτε θα οδηγηθούν στην «αγκαλιά» των διακινητών, οι οποίοι δείχνουν μια ιδιαίτερη προτίμηση στην Κύπρο και στην Ελλάδα, για πολλούς λόγους, περιλαμβανομένων και της ανοχής της Άγκυρας.

Στην εν λόγω προεκλογική εξέλιξη του Ταγίπ Ερντογάν, που εκ των πραγμάτων συνεπάγεται συνέπειες για Λευκωσία και Αθήνα, θα πρέπει να συνυπολογιστεί και η πρόσφατη απόφαση Άγκυρας και ψευδοκράτους, ώστε οι πτήσεις αεροσκαφών μεταξύ των δύο να θεωρούνται ως «εσωτερικές». Κάτι που πέραν του στοιχείου της προσάρτησης, σε πρακτικό επίπεδο και σε ό,τι αφορά

τα ζητήματα προσφυγικού/μεταναστευτικού, σημαίνει ότι δεν θα υπάρχουν πλέον διατυπώσεις για όποιον επιθυμεί να ταξιδέψει από την Τουρκία στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου. Εξέλιξη, η οποία κατά συνέπεια θα οδηγήσει σε ακόμη μεγαλύτερη ενίσχυση των ροών στην Κύπρο, μέσω του παράνομου αεροδρομίου Τύμπου και εν συνεχεία διά μέσου της «Πράσινης Γραμμής».

Κι όλα αυτά, την ίδια ώρα που η Κύπρος βρίσκεται σε «κατάσταση έκτακτης ανάγκης» (επιστολές Αναστασιάδη - Νουρή προς αξιωματούχους Ε.Ε.) και προσβλέπει στην πλήρη υλοποίηση τόσο του πρόσφατου Μνημονίου Συναντίληψης με την Ε.Ε., όσο και της πρωτοβουλίας της Γαλλικής Προεδρίας για μετεγκατάσταση 7-10.000 προσώπων από τις χώρες της πρώτης γραμμής (Κύπρο, Ιταλία, Ισπανία, Ελλάδα, Μάλτα).

Ειδικότερα:
1) Ο Τούρκος Πρόεδρος αποφάσισε ότι το ποσοστό διαμονής προσφύγων σε γειτονιές της Τουρκίας θα περιοριστεί στο 20% του συνολικού πληθυσμού εκάστης περιοχής, με στόχο να ικανοποιησει το αίσθημα της κοινωνίας των Τούρκων πολιτών, οι οποίοι ολοένα και περισσότερο ζητούν την απομάκρυνση προσφύγων και μεταναστών. Ως αποτέλεσμα της εν λόγω απόφασης, ο ΥΠΕΣ Σουλεϊμάν Σοϊλού, ανακοίνωσε στις 13 Ιουνίου, ότι κλείνουν ουσιαστικά 1200 γειτονιές της Τουρκίας, κάτι που εκ των πραγμάτων δημιουργεί την ανάγκη μετεγκατάστασης προσφύγων και μεταναστών που διέμεναν εκεί. Σημειώνεται ότι μεταξύ των προσώπων που έχουν ήδη εισέλθει σε διαδικασία μετεγκατάστασης είναι και Σύροι πρόσφυγες, για τη «φιλοξενία» των οποίων ο κ. Ερντογάν έχει λάβει ήδη 9 δισεκατομμύρια ευρώ από την Ε.Ε. και ζητάει βεβαίως κι άλλα. Οι υπό «μετεγκατάσταση» πρόσφυγες και μετανάστες, έχουν στην πραγματικότητα δύο επιλογές: Είτε να μετακινηθούν δήθεν «εθελοντικά» (voluntarily) σε υποτιθέμενες «ασφαλείς ζώνες» που έχει εγκαταστήσει η Άγκυρα εντός της Συρίας. Είτε θα εξαναγκαστούν σε φυγή, πέφτοντας στα χέρια των διακινητών, με βασικούς προορισμούς την Κύπρο και την Ελλάδα. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον

Ο Τούρκος Πρόεδρος αποφάσισε ότι το ποσοστό διαμονής προσφύγων σε γειτονιές της Τουρκίας θα περιοριστεί στο 20% του πληθυσμού εκάστης περιοχής.

Η απόφαση Ερντογάν για εσωτερικές πιήσεις, οδηγεί σε ακόμη μεγαλύτερη ενίσχυση των ροών στην Κύπρο, μέσω του παράνομου αεροδρομίου Τύμπου και εν συνεχεία διά μέσου της «Πράσινης Γραμμής».

σχεδιασμό που εξήγγειλε ο Τούρκος Πρόεδρος, στόχος του είναι να μετακινηθούν «εθελοντικά» τουλάχιστον 1 εκατομμύριο Σύροι από τα 3,7 εκατομμύρια που φιλοξενεί, στις εν λόγω «ασφαλείς ζώνες». Η «επιχείρηση σκούπα» του κ. Ερντογάν σε γειτονιές της Τουρκίας βρίσκεται πάντως σε εξέλιξη εδώ και αρκετούς μήνες. Ως παράδειγμα, αναφέρουμε ότι στις αρχές του έτους, στην περιοχή Altındag της Άγκυρας, 4.514 Σύροι πρόσφυγες αποδέχθηκαν «εθελοντικά» να μετακινηθούν, 177 καταστήματα έκλεισαν και 309 εγκαταλελειμμένα κτίρια καταστράφηκαν. Σύμφωνα δε με τον Savas Unlu, επικεφαλής της διεύθυνσης διαχείρισης μετανάστευσης της Τουρκίας, υπολογίζεται ότι ήδη 500.000 Σύροι πρόσφυγες είχαν «εθελοντικά» μετεγκατασταθεί μέχρι τα τέλη Μαρτίου, στις «ασφαλείς ζώνες» του κ. Ερντογάν, εντός της Συρίας. Η διαδικασία «εκκαθάρισης» των γειτονιών της Τουρκίας από πρόσφυγες και μετανάστες, θα ενισχυθεί όπως έλεγαν ξένες διπλωματικές πηγές στην «Κ», όσο πλη-

σιάζουμε στις προεδρικές εκλογές, καθώς ο Ταγίπ Ερντογάν φέρεται αποφασισμένος να ικανοποιήσει τα «θέλω» της κοινωνίας των Τούρκων πολιτών, και το ολοένα αυξανόμενο «αντιμεταναστευτικό αίσθημα».

2) Παράλληλα, Άγκυρα και ψευδοκράτος, χρησιμοποιώντας ως πρόσχημα τη μείωση των τιμών των αεροπορικών εισιτηρίων, αποφάσισαν πριν από μερικές εβδομάδες να τροποποιήσουν το καθεστώς του παράνομου αεροδρομίου Τύμπου, περιλαμβάνοντάς το στα εσωτερικά αεροδρόμια της Τουρκίας, ώστε οι πτήσεις μεταξύ Τουρκίας και Κατεχομένων να θεωρούνται «εγχώριες». Η απόφαση αυτή, πέραν της εμφανούς κίνησης προσάρτησης, θα σημαίνει παράλληλα τον τερματισμό των υποτιπωδών ελέγχων που γίνονται σε αεροδρόμια της Τουρκίας για όσους επιθυμούν να ταξιδέψουν στο ψευδοκράτος, καθώς οι εν λόγω πτήσεις θα θεωρούνται «εσωτερικές». Συνεπώς, όσοι επιθυμούν, περιλαμβανομένων και παράτυπων μεταναστών, θα μπορούν να ταξιδεύουν μεταξύ Τουρκίας και Κατεχομένων χωρίς διατυπώσεις. Τόσο κατά την αναχώρησή τους, όσο και κατά την άφιξή τους στο παράνομο «αεροδρόμιο» της κατεχόμενης Τύμπου, κάτι που θα ενισχύσει ακόμη περισσότερο τον σχεδιασμό Ερντογάν για διοχέτευση μεταναστών στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, προκαλώντας οικονομική ασφυξία αλλά και δημογραφική αλλοίωση του κράτους, όπως καταγράφεται και σε διαβαθμισμένο έγγραφο αρμοδίων υπηρεσιών της Ε.Ε.

Στην προεκλογική δίνη Λευκωσία και Αθήνα

Θύματα της προεκλογικής ατζέντας της Τουρκίας, τείνουν να καταστούν Αθήνα και Λευκωσία, υπό το φως των αποφάσεων και των πολιτικών που δρομολογεί ο Τούρκος Πρόεδρος, τόσο σε σχέση με «εθνικά ζητήματα», όσο και αναφορικά με το προσφυγικό-μεταναστευτικό. Το εθνικιστικό παραλήρημα ως επίσης και η πλειοδοσία μεταξύ κυβέρνησης και αντιπολίτευσης στην Τουρκία για «δραστική μείωση» του αριθμού προσφύγων και μεταναστών και για ικανοποίηση του «αντιμεταναστευτικού αίσθηματος» της κοινωνίας των πολιτών, κυριαρχούν στην προεκλογική ατζέντα, παράλληλα με την ακρίβεια και τον πληθωρισμό. Σε ό,τι αφορά στο μεταναστευτικό, τα κόμματα της αντιπολίτευσης υποστηρίζουν ότι εάν κερδίσουν τις εκλογές του 2023, θα αρχίσουν την μετεγκατάσταση Σύρων στην πατρίδα τους. Ο Κεμάλ Κιλιτνάντοργλου, αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης (CHP), εξήγηλε ότι εάν εκλεγεί θα επιδιώξει επιστροφή όλων των προσφύγων από την Τουρκία στη Συρία, εντός δύο ετών. Ομοίως και η Μεράλ Ακσενέρ του «Καλού Κόμματος» υποσχέθηκε να επιδιώξει επαναπροσγίση με τη Δαμασκό και να στείλει τους πρόσφυγες πίσω στη Συρία, θέση που διατυπώνουν και άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης.

Σημειώνεται ότι οι Σύροι πρόσφυγες απολαμβάνουν καθεστώς προσωρινής προστασίας από τον ΟΗΕ και άρα δεν μπορούν να εκ-

διωχθούν. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο, η κυβέρνηση Ερντογάν έχει εφεύρει ένα καθεστώς δήθεν «ενθάρρυνσης» των Σύρων να επιστρέψουν «εθελοντικά», σε υποτιθέμενη «ασφαλή ζώνη», στη χώρα τους. Η όλη ωστόσο διαδικασία μόνο εθελοντική δεν είναι, καθώς το καθεστώς της Άγκυρας επιβάλλει κλείσιμο 1.200 γειτονιών για τους πρόσφυγες, αναγκάζοντας ουσιαστικά εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες σε μετεγκατάσταση. Το νέο πλαίσιο γύρω από τη μεταναστευτική πολιτική που επιχειρεί να επιβάλει η Άγκυρα, φέρεται να εκτείνεται σε οκτώ σημεία και αναμένεται να ανακοινωθεί στη λεπτομερείά του και να εφαρμοστεί τον ερχόμενο μήνα. Στόχος της κυβέρνησης Ερντογάν είναι η μετεγκατάσταση Σύρων προσφύγων να προωθηθεί άμεσα από γειτονιές σε γνωστές περιοχές της Κωνσταντινούπολης, της Άγκυρας, των Αδάνων και του Ικονίου. Σύμφωνα με ξένη διπλωματική πηγή, η νέα τάξη πραγμάτων δεν τυχάνει θετικής υποδοχής, καθώς η Συρία δεν θεωρείται ασφαλής προορισμός και συνεπώς η φαινομενικά «εθελοντική» μετεγκατάσταση Σύρων προσφύγων στη χώρα τους, έστω και σε «ασφαλή» δήθεν ζώνη υπό την Τουρκία, ενέχει πολλούς κινδύνους. Η ίδια πηγή μάς ανέφερε ότι «τα δεδομένα αυτά δεν ικανοποιούν ούτε τη Δαμασκό». Ωστόσο, ο κ. Ερντογάν συνεχίζει ακάθεκτος την υλοποίηση των σχεδιασμών του.

ΑΡΘΡΟ / Του ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΟΜΗΡΟΥ

Το έωλο των τουρκικών αξιώσεων στο Αιγαίο

Το νομικό δόγμα «Res inter alios acta» σημαίνει ότι μια σύμβαση δεν μπορεί να επηρεάσει δυσμενώς τα δικαιώματα κάποιου που δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος. Κατά λαϊκότερη έκφραση «ένα θέμα μεταξύ άλλων δεν είναι δική μας δουλειά». Η Τουρκία, ωστόσο, κατά πάγια συνήθειά της να ασελγεί επί του Διεθνούς Δικαίου, εγείρει ζητήματα αποστρατικοποίησης των νησιών του Αιγαίου που παραχωρήθηκαν στην Ελλάδα με τη Συνθήκη των Παρισίων του 1947. Η Τουρκία δεν είναι μέρος αυτής της Συνθήκης. Γράφει ο διακεκριμένος καθηγητής Δημοσίου Δικαίου, τέως Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας Προκόπης Παυλόπουλος: «Σε μια από τις πιο πρόσφατες προκλήσεις τής η Τουρκία άρχισε, πάντα στο πλαίσιο της πάγιας τακτικής της να προσθέτει ανύπαρκτα ζητήματα προς

διαπραγμάτευση με την Ελλάδα – και, συνακόλουθα, ν’ αμφισβητεί την αδιαπραγμάτευτη Εθνική μας Θέση, ότι μεταξύ μας υφίσταται μια, και μόνη, διαφορά, εκείνη της οριοθέτησης της νησιωτικής υφαλοκρηπίδας και των αντίστοιχων θαλάσσιων ζωνών – να εγείρει εκ νέου και ζήτημα ως προς το αν η Ελλάδα έχει δικαίωμα να θωρακίζει αμυντικά όλα, ανεξαιρέτως, τα νησιά της στο Αιγαίο, και μάλιστα ανεξαρτηώς του ποια είναι η έκτασή τους και αν κατοικούνται ή όχι.

Είναι δε άκρως χαρακτηριστικό της προκλητικότητάς της, το ότι η Τουρκία εγείρει το ζήτημα αυτό είτε διαστρεβλώνοντας πλήρως το νόημα συγκεκριμένων διατάξεων της Συνθήκης της Δωζάνης. Είτε – ακόμη χειρότερα – επικαλούμενη Διεθνείς Συμβάσεις, στις οποίες δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος, όπως

Η έωλη και εξωφρενική επιχειρηματολογία της Τουρκίας για απογύμνωση των νήσων του Αιγαίου καταρρίπτεται και κονιορτοποιείται από το περιεχόμενο του άρθρου 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ.

π.χ. τη Σύμβαση των Παρισίων του 1947 για τα Δωδεκάνησα, που αποτλεί για την Τουρκία «res inter alios acta». Στις αδιανόπτες, θεσμικά και πολιτικά, αυτές προκλήσεις της Τουρκίας η Ελλάδα παγίως απαντά, πάντα με βάση το Διεθνές Δίκαιο – και ενεργώντας επιπλέον και για

λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφού το έδαφος και τα σύνορα της Ελλάδας είναι έδαφος και σύνορα και της Ευρωπαϊκής Ένωσης – ότι έχει όχι μόνο θεμελιωμένο δικαίωμα αλλά και εξίσου θεμελιωμένη υποχρέωση αμυντικής θωράκισης όλων, ανεξαιρέτως και δίχως οιαδήποτε διάκριση, των Νησιών της στο Αιγαίο».

Αλλά η έωλη και εξωφρενική επιχειρηματολογία της Τουρκίας για απογύμνωση των νήσων του Αιγαίου για ν’ αποτελούν ανυπεράσπιστο στόχο στις τουρκικές ορέξεις καταρρίπτεται και κονιορτοποιείται από το περιεχόμενο του άρθρου 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ.

Πρόκειται για το δικαίωμα της «νόμιμης άμυνας» κάθε κράτους-μέλους του ΟΗΕ, σε περίπτωση «επικείμενης απειλής» και «απειλής χρήσης βίας». Και βέβαια η Ελλάδα

κέκτιται αδιαμφισβήτητα αυτό το δικαίωμα, αφού είναι πασιδηλα και αυτόδηλα και «πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας» οι εκ Τουρκίας προερχόμενες και επικείμενες απειλές και απειλές χρήσεις βίας.

Ιδού τα αμάχπτα τεκμήρια:

1) Η τουρκική εισβολή του 1974 και η έκτοτε παγιωθείσα στρατιωτική κατοχή του 37% της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ναι μεν η Κύπρος είναι ανεξάρτητο κράτος πλην όμως η Ελλάδα είναι συνδεδεμένη με την Κύπρο με τη Συνθήκη Εγγυήσεως και τη Συνθήκη Συμμαχίας.

2) Στις 8 Ιουνίου 1995 η Τουρκική Εθνοσυνέλευση υιοθέτησε το περίφημο casus belli σε περίπτωση που η Ελλάδα επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα από 6 στα 12 ναυτικά μίλια.

3) Συνεχείς είναι οι τουρκικές ενέργειες αμφισβήτησης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας

στο Αιγαίο. Με επιθετικές ενέργειες και παραβιάσεις τόσο του εναέριου όσο και του θαλάσσιου ελληνικού χώρου.

4) Το έωλο «τουρκολιβικό μνημόνιο» αποτέλεσε οιονεί επιθετική πράξη και διαρκή απειλή κατά της Ελλάδας, δεδομένης της κατάφορης παραβίασης της σύμβασης του ΟΗΕ για το θαλάσσιο Δίκαιο του 1982. Η οποία κατέστη μέρος του Ευρωπαϊκού Δικαίου με νομοθετική πράξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Με βάση αυτά τα τεκμήρια η συνεχώς παραβιάζουσα το διεθνές δικαιο Τουρκία δεν νομιμοποιείται να προβάλλει έωλους ισχυρισμούς και αιτιάσεις που προσβάλλουν κάθε έννοια διεθνούς νομιμότητας και νομικού πολιτισμού.

Ο κ. Γιαννάκης Ομήρου είναι πρώην πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων.

///cablenet Biz Pack

για Μικρές & Μεσαίες Επιχειρήσεις

Digitize Your Business

Business Internet 120M

Σταθερή Τηλεφωνία

Πλάνο Κινητής Unlimited

Microsoft 365

Ειδικός Αριθμός 777

Δωρεάν Εγκατάσταση

Premium Υποστήριξη

€49,90/μήνα

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

120

info@cablenet.business

///cablenet

for your Business

Η συνύπαρξη μεμονωμένων κατοικιών με ζώνες εξειδικευμένων αναπτύξεων, λατομική ζώνη, επεκτάσεις οικιστικών ζωνών και νέες τουριστικές ζώνες, δημιουργούν προβληματισμό για μη αναστρέψιμες συνέπειες στο περιβάλλον.

Παρατείνεται η αγωνία για τον Ακάμα

Εντός καλοκαιριού η γνωμάτευση της Περιβαλλοντικής Αρχής – Προβληματισμοί για επιπτώσεις από την επέκταση ζωνών

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Εν αναμονή της περιβαλλοντικής γνωμάτευσης για το τοπικό σχέδιο των κοινοτήτων του Ακάμα, το θέμα βρίσκεται εύλογα εκ νέου στο επίκεντρο της δημόσιας συζήτησης, γίνεται αντικείμενο ανακοινώσεων, εργαλειοποιείται πολιτικά και παράλληλα έχει ενεργοποιήσει μερίδα πολιτών, οι οποίοι εκφράζουν την ανησυχία τους για το μέλλον του περιβαλλοντικού πλούτου της χερσονήσου μέσω εκδηλώσεων διαμαρτυρίας. Ανησυχίες όμως εκφράζει την ίδια ώρα και η ίδια η Περιβαλλοντική Αρχή, η οποία εξετάζει τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων του σχεδίου. Μιλώντας στην «Κ» ο επικεφαλής του Τμήματος Περιβάλλοντος Κώστας Χατζηπαναγιώτου εξήγησε ότι η συνύπαρξη των μεμονωμένων κατοικιών, παράλληλα με ζώνες εξειδικευμένων αναπτύξεων, με τη λατομική ζώνη, και τις επεκτάσεις οικιστικών ζωνών, αλλά και τις νέες τουριστικές ζώνες, δημιουργούν προβληματισμό για ενδεχόμενο συνεπειών μη αναστρέψιμων στο φυσικό περιβάλλον, σε πιο μακροπρόθεσμο επίπεδο. Οι επιφυλάξεις σε σχέση με τη μεμονωμένη κατοικία, και η προσπάθεια περιορισμών, τις οποίες έχει αναφέρει και στις εισηγήσεις της η Περιβαλλοντική Αρχή, στο προηγούμενο κείμενο, φαίνεται ότι υποστηρίζονται και από το αρμόδιο Υπουργείο. Αυτό που προβληματίζει είναι η υλοποίηση όλων των δράσεων που εισπράττει το Πολεοδομικό Συμβούλιο στην ταυτόχρονη ανάπτυξη τους μετά από κάποια πάροδο χρόνου. «Αυτές ήταν οι εισηγήσεις που κάναμε στο πρώτο σχέδιο και τώρα αξιολογούμε αν το νέο κείμενο είναι προς αυτή την κατεύθυνση», αναφέρει ο κ. Χατζηπαναγιώτου. Θέση της Περιβαλλοντικής Αρχής είναι ότι δεν πρόκειται με τη γνωμάτευσή της να διακινδυνεύσει το φυσικό απόθεμα της περιοχής και από την άλλη να βρεθεί η Κύπρος υπόλογη και αντιμέτωπη με ευρωπαϊκές επιπτώσεις για το θέμα. Βεβαίως, οι θέσεις του Τμήματος Περιβάλλοντος υποστηρίζονται από τον πολιτικό του προϊστάμενο. Αυτό διαμήνυσε ο υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Κώστας Καδής, τονίζοντας ότι θα πρέπει να δοθεί η ευχέρεια και τα εργαλεία στο τμήμα να μελετήσει διε-

ξοδικά την περιβαλλοντική μελέτη, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο μη αναστρέψιμων συνεπειών για το περιβάλλον.

«Δεν τσιμεντώνεται»

Την ίδια ώρα ο κ. Καδής ξεκαθαρίζει ότι τα περί τσιμεντώματος του Ακάμα, δεν ευσταθούν. «Αν άκουγα ότι θα κτιστεί ο Ακάμας, θα έβγαينا πρώτος στους δρόμους» δηλώνει και εξηγεί ότι πρόκειται για λανθασμένες πληροφορίες που φτάνουν στο κοινό. «Μέσα στο εθνικό δασικό πάρκο και την περιοχή του δικτύου Natura 2000, μια έκταση που φτάνει τα 100 τετραγωνικά χιλιόμετρα, προνοείται μηδενική ανάπτυξη». Σε αυτή την περιοχή, όχι μόνο δεν προβλέπεται ανάπτυξη, αλλά εφαρμόζονται και θα προωθούνται από το Υπουργείο Γεωργίας, δράσεις για διατήρηση της βιοποικιλότητας. Τρέχουν επίσης μια σειρά από άλλα μέτρα που θα περιορίσουν τη διακίνηση των οχημάτων εντός του Ακάμα. Αυτό το κομμάτι αφορά φυσικά το σχέδιο του εθνικού δασικού πάρκου Ακάμα, το οποίο προβλέπει τη δημιουργία

Σε επιστολή του στη Βουλή το Πολεοδομικό Συμβούλιο διαβεβαιώνει ότι θα εισακούσει τη γνωμάτευση της Περιβαλλοντικής Αρχής και θα καταλήξει σε απόφαση που να διασφαλίζει τις αρχές της αειφορίας.

σημείων ενημέρωσης και στοιχειωδών υπηρεσιών και χώρων υγιεινής. Πρόκειται για τις μοναδικές υποδομές μέσα στον Ακάμα. Αυτό απέχει πολύ από την εικόνα ότι τσιμεντώνεται ο Ακάμας», υπογραμμίζει ο Κώστας Καδής. Την ίδια ώρα επισημαίνει ότι το τοπικό σχέδιο δίνει τη δυνατότητα στις κοινότητες να αναπτυχθούν και να έχουν έσοδα από την ανάπτυξη και την διασύνδεσή τους με το πάρκο.

Η τελική απόφαση

Φυσικά, η τελική απόφαση εναπόκειται στο Πολεοδομικό Συμβούλιο, το οποίο μετά την ανακοίνωση της περιβαλλοντικής γνωμάτευσης

Ο υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Κώστας Καδής επιστημαίνει ότι το τοπικό σχέδιο δίνει τη δυνατότητα στις κοινότητες να αναπτυχθούν και να έχουν έσοδα από την διασύνδεσή τους με το πάρκο.

Βρίσκουν λύσεις για την Ίνεια

Έντονη αντίδραση για το τοπικό σχέδιο Ακάμα εκφράζει ο κοινοτάρχης της Ίνειας. Μιλώντας στην «Κ» ο κοινοτάρχης Γιάγκος Τσιβίκος ανέφερε ότι δεν έχουν ικανοποιηθεί σε σύγκριση με τις άλλες κοινότητες. «Ενώ για τις άλλες κοινότητες έχουν ικανοποιηθεί το 75-80% των αιτημάτων τους, για εμάς ούτε το 5%», αναφέρει ενδεικτικά. Έχουμε ζητήσει από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να δώσει οδηγίες οι αρμόδιοι να δουν ξανά τα αιτήματα της Ίνειας και να ικανοποιήσουν τα αιτήματα της κοινότητας. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη κοινότητα σε ιδιωτική έκταση, η οποία από το 1989 απώλεσε το δικαίωμα χρήσης του παραθαλάσσιου τουριστικού συντελεστή και των παραθαλάσσιων ζωνών. Η περίπτωση της Ίνειας έχει απασχολήσει και την κυβέρνηση, η οποία επιχειρεί να εξεύρει τρόπους να μετριαστούν οι αντιδράσεις των κατοίκων. Σύμφωνα με τον κ. Καδή, θα επεξεργαστούν φόρμουλες μέσα από τις οποίες οι ιδιοκτήτες των τεμαχίων που είναι μέσα σε προστατευόμενες περιοχές θα λάβουν ένα είδος αποζημίωσης για το ότι χάνουν αναπτυξιακά δικαιώματα. Διερευνάται επίσης το σενάριο, να έχουν ένα συντελεστή δόμησης τον οποίο θα μπορούν να αξιοποιήσουν σε άλλες περιοχές που δεν είναι προστατευόμενες.

θα τροποποιήσει κατάλληλα το κείμενο προνοιών πολιτικής και τους σχετικούς χάρτες, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Περιβαλλοντικής Αρχής και θα λάβει τις τελικές αποφάσεις. Αυτό το οποίο έχει διαβεβαιώσει το Πολεοδομικό Συμβούλιο σε τελευταία του επιστολή στην πρόεδρο της Βουλής είναι ότι θα εισακούσει τη γνωμάτευση της Περιβαλλοντικής Αρχής και θα καταλήξει σε απόφαση που να διασφαλίζει τις αρχές της αειφορίας, ενώ τονίζεται και από τον διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας Κυριάκο Κούνδουρο. Οι παρατηρήσεις αναφέρονται σε συγκεκριμένα προβληματικά σημεία, τα οποία έχουν ήδη

υποδειχθεί όπως είναι η μεμονωμένη κατοικία, το επισκέψιμο αγρόκτημα, οι εξειδικευμένες αναπτύξεις, η λατομική ζώνη Ανδρούλου και η τουριστική ζώνη της Ίνειας. «Η περιβαλλοντική γνωμοδότηση υποδεικνύει τυχόν προβληματικά σημεία και το Πολεοδομικό Συμβούλιο θα αναλύσει τη γνωμοδότηση και εκεί όπου κρίνει απαραίτητο θα προχωρήσει σε αλλαγές». Επισήμανε επίσης ότι όλες οι πρόνοιες του σχεδίου είναι διαθέσιμες στο κοινό, μέσα από το κείμενο της περιβαλλοντικής μελέτης, η οποία είναι ήδη αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος. Πέραν του περιεχομένου της

γνωμάτευσης, ένα άλλο ζήτημα είναι και ο χρόνος ολοκλήρωσής της από την Περιβαλλοντική Αρχή. Αρχικά, είχε εκτιμηθεί η ολοκλήρωσή της εντός Μαΐου. Στη συνέχεια έγινε λόγος για τα μέσα Ιουνίου, κάτι που προφανώς δεν τηρήθηκε. Πλέον το χρονοδιάγραμμα παραμένει ανοικτό, αποφεύγεται η εκτίμηση συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος και τοποθετείται χρονικά εντός καλοκαιριού, αφού ο όγκος εργασιών, αλλά και τα διαδικαστικά, φαίνεται ότι απαιτούν ένα περιθώριο μερικών εβδομάδων. Φυσικά αυτά η περίοδος δεν θα πρέπει να δώσει πάτημα για αλλαγή απόψης από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες. Στην περίπτωση της Υπηρεσίας Θήρας, πηγές αναφέρουν στην «Κ» ότι αυτό που άλλαξε ήταν κάποιες λεπτομέρειες, ενώ το Τμήμα Περιβάλλοντος, κατά την αξιολόγησή του, θα λάβει υπόψη τις αρχικές θέσεις της Υπηρεσίας, γιατί αυτές βασίζονται σε συγκεκριμένα δεδομένα και στοιχεία.

Ανησυχίες

Σε αυτό το πλαίσιο, τις τελευταίες μέρες, γίνονται εσωτερικές διεργασίες και πραγματοποιούνται διμερείς συναντήσεις μεταξύ αυτών και με αντιπροσωπεία του ΕΤΕΚ (μέλος του Πολεοδομικού Συμβουλίου), το οποίο υπενθυμίζεται ότι έχει εκφράσει την έντονη ανησυχία του για συγκεκριμένες πρόνοιες στο υπό εκπόνηση σχέδιο, οι οποίες, όπως αναφέρει, ενθαρρύνουν την άναρχη ανάπτυξη. Με επιστολή του προς τον διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σημειώνει συγκεκριμένα ότι η ανησυχία του Επιμελητηρίου αφορά:

- Στις πρόνοιες για τη μεμονωμένη κατοικία που ενθαρρύνουν την διάσπαρτη ανάπτυξη σε γεωργικές ζώνες, η οποία θα τύχει υπερεκμετάλλευσης για τουριστικούς σκοπούς και δεν θα περιοριστεί στην κανονίωση των στεγαστικών αναγκών. Η πολιτική αυτή θα υποβαθμίσει το τοπίο των κοινοτήτων του Ακάμα.
- Στην εισήγηση για τη νέα τουριστική περιοχή της Ίνειας, καθώς και την πρόσφατη ιδέα για περαιτέρω μεγέθυνσή της, η οποία αποτελεί μια μη συμπαγή επέκταση του οικισμού προς υψώματα με μεγάλες κλίσεις (περιοχές με υψηλή περιβαλλοντική αξία).
- Στις νέες λατομικές ζώνες στην

Ανδρούλου. Εκτιμάται από το ΕΤΕΚ ότι θα προκαλέσουν μεγάλη καταστροφή σε ένα σημαντικό τμήμα στην καρδιά του Ακάμα.

Σε δηλώσεις του στην «Κ», ο πρόεδρος του ΕΤΕΚ Κωνσταντίνος Κωνσταντή τόνισε ότι ο Ακάμας με τον φυσικό του πλούτο δεν θα πρέπει να συγκρίνεται με άλλες περιοχές όπως για παράδειγμα το Δάλι, όπου επιτράπηκε η μεμονωμένη κατοικία. Ο επιστημονικός λειτουργός της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κλείτος Παπαστυλιανού θέτει επίσης το ζήτημα της απουσίας του τοπικού σχεδίου Πέγειας, το οποίο θα επέτρεπε μια πιο ολιστική αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην ευρύτερη περιοχή.

Προσεχώς καταγγελίες

Και ενώ η διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη, σύμφωνα με τον πρόεδρο της Επιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, φαίνεται ότι υπάρχουν σκέψεις σε επίπεδο Μν Κυβερνητικών Οργανώσεων για ενδεχόμενο καταγγελίας της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η βάση για την όποια καταγγελία, βρίσκεται στη σύμβαση του Άαρχους, και των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτή, τα δικαιώματα του κοινού για πρόσβαση σε περιβαλλοντικές πληροφορίες, τη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Ήδη η Κυπριακή Δημοκρατία βρίσκεται αυτή τη στιγμή αντιμέτωπη με τρεις διαδικασίες παράβασης των Οδηγιών για τους Οικιστικούς (92/43/ΕΟΚ) και τα Πουλιά (2009/147/ΕΚ, πρώην Οδηγία 79/409/ΕΟΚ), οι οποίες σύμφωνα με την Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου, συνδέονται με τη διαδικασία της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης και Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης για το Αναθεωρημένο Τοπικό Σχέδιο Ακάμα, ανεπαρκής καθορισμός των ορίων των περιοχών του Δικτύου Natura 2000, μη θέσπιση του αναγκαίου καθεστώτος προστασίας και διαχείρισης των περιοχών του Δικτύου Natura 2000, και ανεπαρκής υποβολή έργων και σχεδίων, τα οποία δεν συνδέονται άμεσα ή/και δεν είναι αναγκαία για τη διαχείριση των περιοχών του Δικτύου Natura 2000, αλλά δύναται να επηρεάζουν σημαντικά την ακεραιότητα των εν λόγω περιοχών.

Κυπριακές Αξίες,
Παγκόσμιας Αποδοχής

46
ΧΡΟΝΙΑ

Φροντίδα για τον Άνθρωπο
και την Υγεία

Προεκλογικός από διαφορετικές αφετηρίες

Ο ΔΗΣΥ δίνει έμφαση στο ιδεολογικοπολιτικό του στίγμα, ενώ το ΑΚΕΛ επιχειρεί απεγκλωβισμό από την κομματική του ταυτότητα

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Την ώρα που ο Ανδρέας Μαυρογιάννης ξεκαθάρισε στον ALPHA, πως ο καθένας μπορεί να λέει ό,τι θέλει, στέλνοντας με αυτόν τον τρόπο το μήνυμα πως άλλα μπορεί να λέει και να πρεσβεύει το ΑΚΕΛ και άλλα εκείνος, ως ανεξάρτητος υπο-

ψήφιος για την προεδρία της Δημοκρατίας, την ώρα που ο Στέφανος Στεφάνου διαμήνυε παντού πως ο Ανδρέας Μαυρογιάννης θα επιλέξει μόνος με ποιους θα κυβερνήσει, ο Δημοκρατικός Συναγερμός προετοιμαζόταν για την τελική πράξη της προεκλογικής φιάστας του. Πραγματοποιούσε την Παρασκευή το

Μία δύσκολη προεκλογική μάχη, όπου κοινός στόχος ΑΚΕΛ-ΔΗΣΥ είναι να πάνε στον β' γύρο.

ιδεολογικοπολιτικό συνέδριό του ως αποτέλεσμα ενός μεγάλου προσυνεδριακού διαλόγου που έκανε με την κοινωνία στην παρουσία του Έλληνα Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη, του Προέδρου του ΕΡΡ Manfred Weber και έχοντας στο πλευρό του τον Νίκο Αναστασιάδη. Πλέον τα δύο μεγάλα κόμματα μπαί-

νουν ξεκάθαρα στον προεκλογικό, όμως με πολύ διαφορετικές αφετηρίες. Ο ΔΗΣΥ επιχειρεί να δώσει ξεκάθαρο ιδεολογικοπολιτικό αποτύπωμα στον προεκλογικό, καθώς αυτό θεωρεί πως θα τον δικαιώσει, ενώ το ΑΚΕΛ επιχειρεί να περάσει το μήνυμα πως δεν θα έχει καμία εμπλοκή το κόμμα στη διακυβέρ-

νηση. Όσο παράδοξο κι αν ακούγεται, αν λάβει υπόψη το γεγονός ότι ο ΔΗΣΥ άλλοτε απευθυνόταν σε ένα ευρύτερο κοινό από αυτό του κόμματος και το ΑΚΕΛ φρόντιζε να υπογραμμίζει το ιδεολογικοπολιτικό του στίγμα, τα δύο κόμματα μπαίνουν στην κούρσα με έναν κοινό στόχο: το εισιτήριο για τον β' γύρο.

Σκληρά κομματικά ο ΔΗΣΥ

Την Παρασκευή, ο Συναγερμός απέστειλε στα μέλη του κόμματος «το ιδεολογικοπολιτικό μανιφέστο του ΔΗΣΥ» και προετοιμάζε πως το δεκαπεντασέλιδο κείμενο που επισυναπτόταν θα αποτελεί «την επόμενη μέρα» του κόμματος. Ένα κείμενο που θα συνοδεύει τη Διακήρυξη Αρχών του κόμματος. Μία σύντομη μελέτη του δεικνύει πως το κόμμα απεγκλωβίζεται από την ευρωδημοκρατία, η οποία στην ουσία απέρριπτε τη σκληρή ιδεολογικοποίηση του κόμματος. Στον ΔΗΣΥ θεωρούν πως η έμφαση στην ιδεολογία μπορεί να βοηθήσει το κόμμα, όπως επίσης και το δίπολο Αριστερά-Δεξιά. Αυτό όπως λένε ήταν η συνταγή που έστειλε το κόμμα για δύο θητείες στην εξουσία. Πρόκειται να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο έργο της διακυβέρνησης Αναστασιάδη, αλλά και να ενισχυθεί το αφήγημα πως ο ΔΗΣΥ μπορεί να κυβερνήσει σε αντίθεση με το ΑΚΕΛ.

Ο μακαρθισμός

Αν υπήρξε μία έντονη καταγγελία εναντίον του ΔΗΣΥ τα τελευταία χρόνια είναι πως το κόμμα μέσω της πανσπερμίας θέσεων για να ανέλθει στην εξουσία, έχασε την ταυτότητά του. Βάσει του «μανιφέστο» προσδιορίζεται ως δημοκρατική λαϊκή φιλελεύθερη και πατριωτική παράταξη. Δίδει έμφαση στον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της χώρας, στις ατομικές ελευθερίες και στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτό βεβαίως που θα πρέπει να εξηγήσει είναι πως το 2022 κάνει ιδιαίτερη αναφορά στην ορθόδοξη πίστη. Η έμφαση στη «θρησκευτική ταυτότητα και την πλούσια παράδοση αγώνων πνευματικής εθνικής καθοδήγησης και προσφοράς στην Εκκλησία της Κύπρου», όπως επίσης και η αναφορά ότι το κόμμα είναι απέναντι στον κομμουνισμό παραπέμπει σε διλήμματα άλλων δεκαετιών. Η καλύτερα αναβιώνει η ψυχροπολεμική περίοδος με αφορμή και τον πόλεμο στην Ουκρανία, με τον ΔΗΣΥ να τάσσεται ξεκάθαρα ενάντια στη ρωσική πολιτική και την εισβολή.

Τα νέα στοιχεία είναι αναφορές όπως η πάταξη της έμφυλης βίας, γίνεται επιβεβαίωση της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς αλλά και η προσθήκη της πράσινης ανάπτυξης και της τεχνολογίας. Σε όλο αυτό βεβαίως ενδιαφέρον προκαλεί το σκέλος που αφορά το Κυπριακό και στο οποίο ξεκαθαρίζεται «πως οποιαδήποτε δική μας παραπονοδία από αυτό το πλαίσιο [ΔΔΟ], πιστεύουμε ότι θα «χαρίσει» την κατεχόμενη Κύπρο στην Τουρκία».

Κόμμα και όχι Αβέρωφ

Το ερώτημα βεβαίως είναι για ποιο λόγο ο ΔΗΣΥ επιλέγει να παίξει καθαρά ιδεολογικά σε μία περίοδο που η έμφαση στο κόμμα και την ιδεολογία ξεθωριάζουν. Δεν είναι καθόλου τυχαία η συνεχής αναφορά του Αβέρωφ Νεοφύτου σε «απολιτικές» και lifestyle υποψηφίους και εκλογές. Υπάρχει η εκτίμηση πως με την έμφαση στην ιδεολογία θα επιστρέψουν εκείνοι οι συναγερμικοί που βλέπουν προς το παρόν θετικά τον Νίκο Χριστοδουλίδη. Το χαρτί άλλωστε του Αβέρωφ Νεοφύτου έναντι του κύριου αντιπάλου του, που ονομάζεται Νίκος Χριστοδουλίδης, θεωρείται πως είναι οι πολιτικές θέσεις και όχι ο ίδιος ως πολιτική φιγούρα δεδομένης και της χαμηλής δημοτικότητάς του. Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι σε καμία προεκλογική διαφήμιση δεν παρουσιάζεται φωτογραφία του Αβέρωφ Νεοφύτου αλλά τα σύμβολα του ΔΗΣΥ. Στην Πινδάρου έχουν εκτιμήσει πως μόνο έτσι μπορεί να συσπειρωθεί το κόμμα: με έμφαση στις ιδέες και την ιστορία του ΔΗΣΥ παρά με το να δοθεί έμφαση στον υποψήφιο. Στο πλαίσιο έμφασης των πολιτικών ΔΗΣΥ, ο Αβέρωφ Νεοφύτου πρόκειται να αξιοποιήσει πλήρως όσα έγιναν επί διακυβέρνησης Νίκου Αναστασιάδη. Το κύριο αφήγημα είναι πως ο ΔΗΣΥ ξέρει να κυβερνήσει και να

Ο **Αβέρωφ** Νεοφύτου, με την παρουσία Μητσοτάκη και Βέμπερ στο συνέδριο, επιχειρεί να επαναλάβει τη συνταγή Αναστασιάδη το 2013, όταν έφερε στη Λεμεσό όλους τους ηγέτες του ΕΑΚ.

Από την ευρωδημοκρατία του Γλαύκου, ο Αβέρωφ μετακινείται προεκλογικά στη χριστιανοδημοκρατία.

Σε μία εποχή που ο κόσμος απομακρύνεται από τα κόμματα, ο ΔΗΣΥ επέλεξε να δώσει έμφαση σε σκληρή ιδεολογική γλώσσα, καθώς θεωρεί πως αν συσπειρώσει το κόμμα του και μόνο, οδηγείται στον β' γύρο.

βγάλει μία χώρα από την κρίση, όπως άλλωστε έγινε και το 2013. Αυτό είναι το όπλο που θα χρησιμοποιηθεί εναντίον της υποψηφιότητας Μαυρογιάννη, ότι θα κυβερνήσει το ΑΚΕΛ, που «κατέστρεψε την οικονομία» και που «οδήγησε στη φτωχοποίηση».

Το ρίσκο

Το μεγάλο ερώτημα βεβαίως είναι πόσο αυτή η σκληρή ιδεολογικοποίηση του ΔΗΣΥ μπορεί να οδηγήσει στη νίκη.

Την ώρα που ο Νίκος Χριστοδουλίδης δίνει έμφαση στην εικόνα του, ο ΔΗΣΥ επιλέγει να προβάλλει το κόμμα παρά τον υποψήφιό του.

Και αυτό γιατί η κοινωνία πλέον έχει δείξει πως απομακρύνεται από τα κόμματα και πως αναφορές σε κομματική πειθαρχία και κομματικό πατριωτισμό μπορούν να τους συγκινήσουν.

Ο Αβέρωφ Νεοφύτου έχει ήδη στείλει το μήνυμα πλήρους σύμπτωσης με την Ελλάδα, μετά και τη στήριξη Κυριάκου Μητσοτάκη και εδώ θα έχει ενδιαφέρον να διαφανεί κατά πόσο οι Κύπριοι πολίτες πρόκειται να συγκινηθούν με μία χειρονομία στήριξης της Νέας Δημοκρατίας και της ελληνικής κυβέρνησης, ή αν θα θεωρηθεί αναβίωση της περιόδου του ενιαίου αμυντικού δόγματος. Ρίσκο είναι βεβαίως και η πλήρης ταύτιση που επιχειρείται –δεδομένων και των όσων λέχθηκαν στο συνέδριο του ΔΗΣΥ– με τον Νίκο Αναστασιάδη.

Ο ΔΗΣΥ έχει καταλήξει στο συμπέρασμα πως αν καταφέρει να συσπειρωθεί θα κερδίσει –χωρίς την ανάγκη στήριξης άλλου κόμματος– το εισιτήριο για τον β' γύρο. Αν συσπειρωθεί άλλωστε θεωρεί πως θα βγάλει εκτός κούρσας τον Νίκο Χριστοδουλίδη που αποτελεί το μεγάλο πρόβλημα και για τον ΔΗΣΥ αλλά κυρίως για τον Αβέρωφ Νεοφύτου. Ο β' γύρος όπως εκτιμάται είναι μία καινούργια μάχη, όπου εκεί θα επιχειρήσει το ανάλογο άνοιγμα με τα υπόλοιπα κόμματα και θα μπει σε ένα πάρε δώσε.

Ο **Ανδρέας** Μαυρογιάννης έχει ήδη μπει στον προεκλογικό, όμως ψάχνει ακόμα τα άτομα που θα είναι γύρω του και δεν θα θυμίζουν ΑΚΕΛ.

Όταν το ΑΚΕΛ κρύβει τα κομματικά λάβαρα

Όσο όμως κι αν προκαλεί έκπληξη η πλήρης κομματικοποίηση των εκλογών από τον ΔΗΣΥ, την ίδια ώρα, το δικό του ενδιαφέρον έχει η στάση που τηρεί το ΑΚΕΛ. Σε αυτή την προεκλογική μάχη έχει εντυπωθεί περισσότερο από ποτέ, ότι το κόμμα θα πρέπει να κάνει ένα βήμα πίσω και να περάσει το μήνυμα πως αν εκλεγεί ο Ανδρέας Μαυρογιάννης δεν θα κυβερνά το ΑΚΕΛ. Στην Εζεκία Παπαϊωάννου είχαν κάνει τα μαθηματικά τους πριν από την επιλογή Μαυρογιάννη και αποφάσισαν πως για να βγει ο υποψήφιος τους θα πρέπει να απευθύνεται σε ένα ευρύτερο ακροατήριο. Ένα ακροατήριο το οποίο βλέπει με καχυποψία το ενδεχόμενο να χειρίζεται το ΑΚΕΛ την οικονομία και που δεν συμεριζεται πλήρως το αφήγημα του κόμματος για το τι εκτυλίχθηκε στο Κραν Μοντανά. Στο ΑΚΕΛ έχουν αναγνωρίσει πως η μεγάλη πληγή τους δεν είναι άλλη από την οικονομία και πως το αφήγημα που θέτει στις τελευταίες προεκλογικές ο ΔΗΣΥ, ότι δηλαδή η «επέλαση ΑΚΕΛ θα καταστρέψει την οικονομία» έχει ακόμα πέραση στην κυπριακή κοινωνία. Ξεκινώντας, λοιπόν, με αυτή τη διαπίστωση και την απόφαση ότι ο υποψήφιος δεν θα πρέπει να συγκεντρώνει μόνο το ΑΚΕΛ, επιλέχθηκε ο Ανδρέας Μαυρογιάννης. Στην Εζεκία Παπαϊωάννου έχουν αποφασίσει πως στο ενδεχόμενο νίκης Μαυρογιάννη, στο Υπουργικό Συμβούλιο δεν θα συμμετέχουν πρωτοκλασάτα στελέχη. Δεν αποκλείεται βεβαίως να αξιοποιηθούν στη συνέχεια βουλευτές που συμπληρώνουν τις τρεις θητείες σε πόστα. Προς το παρόν, ωστόσο, αυτή είναι η απόφαση που λήφθηκε σε μία προσπάθεια να καμφθούν οι αντιστάσεις μερίδας της κοινωνίας απέναντι στο ενδεχόμενο του ΑΚΕΛ να κυβερνά.

Στην αναζήτηση

Αν και το επιτελείο του Ανδρέα Μαυρογιάννη στη Γρίβα Διγενή αναμένεται να ανοίξει τις πόρτες του την εβδομάδα που μπαίνει, μεγάλο ερώτημα είναι ποιοι θα βρίσκονται γύρω του. Στο θέμα επικοινωνίας, έχει γίνει μία κρούση σε γνωστό Έλλαδίτη επικοινωνιολόγο που ανέλαβε στο παρελθόν προεκλογικές μάχες, αλλά απέρριψε την πρόταση. Για τη θέση εκπροσώπου Τύπου προτεραιότητα δίδεται σε γυναικεία παρουσία. Έχουν γίνει κάποιες σκέψεις για πρώην βουλευτρία ενώ έχει ήδη γίνει πρόταση σε πρόσωπο του δημοσιογραφικού και επικοινωνιακού χώρου το οποίο έχει αρνηθεί. Στόχος, όπως λένε στελέχη, είναι να υπάρχει μία διακριτική παρουσία του κόμματος στο επιτελείο για να χρησιμοποιηθεί η οργανωτική πείρα, ωστόσο κύριος στόχος είναι να βρεθούν νέα άτομα. Κομματικές πηγές σημειώνουν πως ο Ανδρέας Μαυρογιάννης επιδιώκει να γίνουν κινήσεις Ανδρέα Μαυρογιάννη σε κάθε επαρχία και θα απαιτήσει από νέα μη κομματικοποιημένα πρόσωπα και θα κάνουν παράλληλη δουλειά ανεξάρτητα με την προεκλογική δουλειά του κόμματος. Το κατά πόσο κάτι τέτοιο είναι εφικτό θα διαφανεί

Δίνει έμφαση στην ανεξάρτητη υποψηφιότητα του Ανδρέα Μαυρογιάννη και κρατά αποστάσεις από το ενδεχόμενο συγκυβέρνησης.

Το ΑΚΕΛ έχει λάβει την απόφαση πως πρωτοκλασάτα στελέχη δεν θα συμμετέχουν σε Υπουργικό και πως στην κορύφωση του προεκλογικού θα αναλάβουν το επικοινωνιακό κομμάτι νέα μη κομματικοποιημένα πρόσωπα της κίνησης Μαυρογιάννη.

στην πορεία. Οι ίδιες πηγές πάντως εκτιμούν πως ο Ανδρέας Μαυρογιάννης μπορεί να μαζέψει περισσότερες προσωπικότητες απ' ό,τι άλλοι υποψήφιοι στο παρελθόν. Έχει ήδη ληφθεί η απόφαση, πως στην αρχή της προεκλογικής θα βγαίνουν στα ΜΜΕ τα πρωτοκλασάτα στελέχη του ΑΚΕΛ, όμως στη συνέχεια και μέχρι το τέλος του προεκλογικού θα πρέπει να αναλάβουν ρόλο νέα πρόσωπα για να εμπεδωθεί στην κοινωνία ότι ο Ανδρέας Μαυρογιάννης δεν είναι ο υποψήφιος του ΑΚΕΛ αλλά ανεξάρτητος.

Το ρίσκο

Πόσο σοφό ωστόσο είναι για το ΑΚΕΛ να κρύψει με αυτό τον τρόπο τα κομματικά λάβαρα; Σε μία κοινωνία που τα κόμματα απαξιώνονται το κόμμα της Αριστεράς έχει επιλέξει να κατεβάσει τους κομματικούς τόνους και την σκληρή ιδεολογική γλώσσα, προτάσσοντας τον υποψήφιο. Το μεγάλο βεβαίως ρίσκο είναι μπροστά στην απειρία Μαυρογιάννη να χειριστεί εκλογές, αλλά και την επιδίωξη να βγουν μπροστά νέα άπειρα πρόσωπα γίνουν γκάφες, οι οποίες δεν θα μπορούν να τύχουν διαχείρισης στο μικρό χρονικό διάστημα που μένει. Ερώτημα βεβαίως θα είναι κατά πόσο το κόμμα της Αριστεράς θα καταφέρει μέσω αυτής της προσέγγισης να συσπειρώσει το κόμμα του, ή αν θα το συγχύσει μέσω των διαφορετικών πολιτικών προσεγγίσεων και θέσεων που θα έχει το κόμμα σε σχέση με τον υποψήφιο που στηρίζει. Ζήτημα το οποίο θα κληθεί να απαντήσει το ΑΚΕΛ καθ' όλη την προεκλογική είναι αν στην προσπάθειά του να αναλάβει την εξουσία αυτοαναιρείται στο ζήτημα που αποτελούσε την προτεραιότητά του και δεν ήταν άλλο από το Κυπριακό. Αυτό το ερώτημα και η αμφισβήτηση θα ενισχυθεί, αν διαφανεί τελικώς πως την υποψηφιότητα Ανδρέα Μαυρογιάννη δεν πρόκειται να στηρίξει κανένα άλλο κόμμα.

Ενέργεια και ευρωτουρκικά το κλειδί της λύσης

Ο νομικός Αχιλλέας Δημητριάδης ανοίγει τα χαρτιά του στην «Κ» και μιλάει για την ανεξάρτητη υποψηφιότητά του

Συνέντευξη στην
ΟΡΙΑΝΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

«Δική μου θέση ήταν και παραμένει ότι θέλουμε να μας δώσουν την περιουσία μας πίσω και να πάρουμε τα ενοίκια από το '74 μέχρι σήμερα και όχι να πουληθούν οι περιουσίες μας. Αν θέλει ο κόσμος να διεκδικήσει, εγώ το προσφέρω αυτό στο επίπεδο αποτελέσματος. Εξασφάλισα σε πολλές περιπτώσεις το δικαίωμα ιδιοκτησίας. Δεν ξέρω αν μου στείχισε πολιτικά. Γνωρίζω όμως καλά ότι αυτή είναι η ομορφιά των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, λέει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο υποψήφιος για την Προεδρία της Δημοκρατίας Αχιλλέας Δημητριάδης. Ελπίζει ότι θα προσελκύσει και κόσμο που μέχρι σήμερα δεν θέλησε να ψηφίσει ενώ σημειώνει ότι το πιο σοβαρό πρόβλημα που έχει η χώρα μας είναι η έλλειψη αξιοπιστίας. Λέει ότι δεν υπάρχει χαμένη ψήφος, προσθέτοντας ότι το θέμα των παράλογων προνομίων που απολαμβάνουν ορισμένοι κρατικοί λειτουργοί είναι εκεί και πρέπει να συζητηθεί.

–Η απόρριψή σας από το ΑΚΕΛ σας προβληματίζει; Κάνετε δεύτερες σκέψεις σχετικά με την υποψηφιότητά σας;

–Όχι δεν κάνω. Έχω ένα σχέδιο δράσης, τελείωσα τη διαβούλευση, ολοκλήρωσα το πρόγραμμά μου και θα το προωθήσω μέχρι τέλους. Αποδέχομαι τη διαδικασία του παιχνιδιού, στην οποία ένα κόμμα αποφασίζει. Η υποψηφιότητά μου, όμως, επειδή είναι πραγματικά ανεξάρτητη, δεν είναι συνάρτηση της ενδεχόμενης υποστήριξης μου από κάποιο κόμμα. Είναι συνάρτηση με τα πιστεύω μου για το τι χρειάζεται αυτή η χώρα και καμία απόφαση κανενός κόμματος δεν μπορεί να αλλάξει αυτή τη θέση.

–Και πώς απαντάτε σε αυτούς που λένε ότι δύσκολα μπορεί να εκλεγεί κάποιος χωρίς τη στήριξη ενός κόμματος;

–Μαθηματικά έχουν ένα επιχείρημα. Αλλά το πιο μεγάλο κόμμα είναι η αποχή και εγώ προβλέπω ότι και σε αυτό θα έχω διείσδυση. Το 30% του πληθυσμού δεν πάει να ψηφίσει και ένα άλλο 15% δεν εκπροσωπείται στη Βουλή άρα το 45% των πολιτών δεν είναι στο σύστημα. Πρέπει η ψήφος τους να έχει αντίκρισμα και ελπίζω ότι θα προσελκύσω και κόσμο που μέχρι σήμερα δεν πήγε να ψηφίσει, στάση την οποία σέβομαι απόλυτα. Το ζήτημα είναι τι ζητάει πλέον ο κόσμος. Πολλοί λένε ότι δεν επιθυμούν αυτή την κομματοκρατία στη νομή της εξουσίας. Αν το θέλουν αυτό και το πρόγραμμά μου τους βρίσκει σύμφωνους έχουν μια επιλογή για ένα τίμιο κράτος.

–Πώς το Κυπριακό μπορεί να βγει από το αδιέξοδο που βρίσκεται σήμερα;

«Πιστεύω ότι οι κυβερνητικές εγγυήσεις που δόθηκαν τον Νοέμβριο του 2021, ενώ αρχικά προορίζονταν για την αρχή της πανδημίας, ήταν ένα μέτρο τη λάθος στιγμή. Έκαναν τα πράγματα χειρότερα».

–Το πιο σοβαρό πρόβλημα που έχει η χώρα μας είναι η έλλειψη αξιοπιστίας ή αν θέλετε η αναξιόπιστία της κυβέρνησής μας στις Βρυξέλλες και στη Νέα Υόρκη. Δεν μας πιστεύουν και δεν μας λαμβάνουν υπόψη. Αφού αποκατασταθεί η αξιοπιστία δύο είναι τα κλειδιά για τη λύση: Το ενεργειακό και τα ευρωτουρκικά. Τώρα είναι η ευκαιρία το ενεργειακό να χρησιμοποιηθεί ως καταλύτης για τη λύση του Κυπριακού. Το δεύτερο κλειδί που έχει να κάνει με τη θετική ατζέντα στις ευρωτουρκικές σχέσεις. Στηρίζω πρόοδο στα ευρωτουρκικά με πρόοδο επί της ουσίας του Κυπριακού στον ΟΗΕ. Αυτή απαρτίζεται από τρία σημεία. Την τελωνειακή ένωση όπου οι τεχνικές επιτροπές συνεχίζουν να εργάζονται αλλά εμείς δεν είμαστε εκεί. Δεύτερο το μεταναστευτικό όπου υπάρχει συμφωνία Ε.Ε. - Τουρκίας και πρέπει και εμείς να το διαχειριστούμε και τρίτο θέλει βίζα για τους πολίτες

“

Η υποψηφιότητά μου όμως, επειδή είναι πραγματικά ανεξάρτητη, δεν είναι συνάρτηση της ενδεχόμενης υποστήριξης μου από κάποιο κόμμα. Είναι συνάρτηση με τα πιστεύω μου για το τι χρειάζεται αυτή η χώρα.

της στην Ευρώπη. Και πιο σημαντικό είναι η ευρωπαϊκή ομπρέλα που μας δίνει δυνατότητες και μας προστατεύει από τα «δύο κράτη».

–Η Τουρκία διαμνύνει πλέον ότι η λύση στην Κύπρο είναι τα δύο κράτη. Πώς μπορεί να αλλάξει η στάση της;

–Η Τουρκία παίζει το παιχνίδι για το δικό της συμφέρον. Τα τελευταία 33 χρόνια στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο είδα ακριβώς πώς παζαρεύουν. Ζητούν εκείνο που θέλουν και ακόμη παραπάνω. Έτσι όταν θα έλθει η ώρα για παζάρι φτάνουν μέχρι το σημείο μηδέν, αλλά βγαίνουν πάλι κερδισμένοι. Τα «δύο κράτη» κανέναν δεν τα υποστηρίζει εκτός από την Τουρκία. Με την στήριξη της Ε.Ε. είμαι βέβαιος ότι το θέμα των «δύο κρατών» θα φύγει. Όλα τα άλλα όμως αρχίσαμε να τα συζητάμε; Ή απλώς βρήκαμε την ευκαιρία στο άκουσμα των «δύο κρατών» και σταματήσαμε κάθε προσπάθεια; Μαγκιά είναι να αγωνιζόσαι να ενώσεις τη χώρα σου.

–Πιστεύετε ότι στην πορεία έγι-

ναν λάθος εκτιμήσεις και χειρισμοί;

–Οι χειρισμοί ήταν λανθασμένοι δεδομένου ότι έγιναν λάθος εκτιμήσεις. Προεκλογικό πυροτέκνημα μάς είπαν ότι θα άνοιγε το Βαρώσι, ακολούθησε το πικ νικ Ερντογάν και μετά το άνοιγμα του 3,5% και στη συνέχεια άνοιξε μέρος της παραλίας. Τέσσερα βήματα και εμείς τι κάναμε; Τίποτα. Μας είπαν για 5η διακρατική προσφυγή. Πού είναι; Ζητήσαμε ψήφισμα από το Σ.Α. του ΟΗΕ; Πρακτικά πράγματα. Όταν άνοιξε το 3,5% του Βαρωσιού γιατί δεν πήγαμε εμείς στα Η.Ε. και να πούμε ότι τα ψηφίσματα 550 και 789 έχουν δύο βάσεις. Η μία να πάνε πίσω οι νόμιμοι κάτοικοι και η άλλη η περιγραφόμενη πόλη να δοθεί στα Η.Ε. Γιατί δεν το ζητήσαμε αυτό; Μπορεί να μην το πάρουμε, αλλά διερωτώμαι όμως γιατί δεν το ζητάμε; Τρίτο σημείο, πού είναι οι προσπάθειές μας στην Ε.Ε.; Δεν πας πουθενά μόνο με καταγγελίες. Τι κάναμε στο Συμβούλιο της Ευρώπης όπου έχουμε συγκριτικό πλεονέκτημα λόγω των αποφάσεων του ΕΔΑΔ;

–Κατηγορηθήκατε για αναγνώριση του ψευδοκράτους μέσω της επιτροπής ακίνητης ιδιοκτησίας.

–Ποιου είναι η επιτροπή ακίνητης ιδιοκτησίας; Είναι της Τουρκίας. Όταν το κατανοήσουμε αυτό κατανοούμε ότι βόρεια της γραμμής κατάπαυσης του πυρός δεν υπάρχει τίποτα άλλο εκτός από τον τουρκικό έλεγχο. Άρα τα περί ψευδοκράτους και «δημοκρατίας της βόρειας Κύπρου» είναι απλώς άτοπα. Και όχι γιατί το λέω εγώ αλλά η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για την Τίτινα Λοϊζίδου. Εκεί υπάρχει μια υποτελής τοπική διοίκηση. Αυτό όμως δεν μπορεί να συγχίζεται με κράτος. Αν εμείς ξεκαθαρίσουμε ότι αν πας στην επιτροπή δεν συνιστά αναγνώριση τότε ξεπερνάμε ένα τεράστιο θέμα. Δεύτερο ερώτημα είναι τι θες να κάνεις με την περιουσία σου; Οι επιλογές είναι δύο. Μπορεί να περιμένεις τη λύση του Κυπριακού ή μπορείς να διεκδικήσεις την επιστροφή στην περιουσία μαζί με αποζημιώσεις για τα ενοίκια. Τονίζω τα ενοίκια, γιατί η δική μου θέση ήταν και παραμένει ότι θέλουμε να μας δώσουν την περιουσία μας πίσω και να πάρουμε τα ενοίκια από το '74 μέχρι σήμερα και όχι να πουληθούν οι περιουσίες μας. Το επείγον αυτής της ανάλυσης βρίσκεται στο Βαρώσι που ήταν κλειστό. Δεν μπορούσες να πας στην περιουσία και παράλληλα κανένας άλλος δεν μπορούσε να την αναπτύξει. Αυτό είναι το επείγον, αν έχεις προσφυγή να διεκδικήσεις πια πίσω και θα ζητήσεις και τα ενοίκιά σου. Αυτός είναι ένα τρόπος να εμποδίσεις την Τουρκία να αναπτύξει αυτές τις περιουσίες.

–Παραμένετε λοιπόν στη θέση ότι οι πολίτες μπορούν να κα-

ταφεύγουν στην επιτροπή αποζημιώσεων;

–Παραμένετε λοιπόν στη θέση ότι οι πολίτες μπορούν να κα-

Πρέπει να αλλάξουμε το μοντέλο της ανάπτυξης. Να πούμε όχι στις αρπαχτές, όπως το να χτίζουμε πύργους και να πουλάμε διαβατήρια, λέει στην «Κ» ο υποψήφιος για την Προεδρία της Δημοκρατίας Αχιλλέας Δημητριάδης

Ο καθένας έχει μια άποψη - Δεν υπάρχει χαμένη ψήφος

–Πώς απαντάτε στη θέση ότι η ψήφος σε ανεξάρτητο υποψήφιο είναι χαμένη;

–Το βρίσκω υποτιμητικό για τον κόσμο που πάει να ψηφίσει. Ο καθένας έχει μια άποψη. Δικαιούται μία φορά κάθε πέντε χρόνια να την πει. Υποτιμάς τους ψηφοφόρους και αυτό είναι λάθος. Δεν υπάρχει χαμένη ψήφος. Στον πρώτο γύρο ο καθένας λέει αυτό που θέλει και αυτοί που προκρίνονται στον δεύτερο γύρο πρέπει να κάνουν συνασπισμούς με τους υπόλοιπους με στόχο τη νίκη. Έτσι είναι το σύστημά μας.

–Σε περίπτωση που δεν περάσετε στον δεύτερο γύρο θα χρησιμοποιήσετε το ποσοστό σας για να έχετε λόγο σε αυτόν;

–Στο παιχνίδι υπάρχει και το ενδεχόμενο ότι δεν θα περάσεις. Το ποσοστό που θα δοθεί στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, γιατί το πρόγραμμά μου θέλω να ψηφίσει ο κόσμος και όχι γιατί με συμπαθεί προσωπικά, θα το διαβουλευτώ με τον υποψήφιο που θα είναι

πιο κοντά σε αυτές τις θέσεις και θα τον στηρίξω.

–Άρα θα τοποθετηθείτε και επίσημα;

–Βεβαίως. Μα νομίζω θα ήταν ανεύθυνο να μην τοποθετηθώ. Δεν έχω κανένα πρόβλημα να λέω τη γνώμη μου.

–Παραμένετε στη θέση σας για τη διπλή μισθοδοσία του κ. Μαυρογιάννη;

–Το θέμα των παράλογων προνομίων που απολαμβάνουν ορισμένοι κρατικοί λειτουργοί είναι εκεί και πρέπει να συζητηθεί. Δημοσιεύθηκε πρόσφατα και θέμα σε σχέση με τη δωρεάν φοίτηση για παιδιά διπλωματών. Η κατάργηση των παράλογων προνομίων είναι προτεραιότητά μου. Τέρμα στις διπλές συντάξεις, άλλα ωφελήματα και λιμουζίνες. Διακίνηση με υπηρεσιακά υβριδικά αυτοκίνητα και μόνο για υπηρεσιακούς λόγους. Είναι όλα αυτά μέσα στην έννοια του Τίμιου Κράτους που υποστήριζω γιατί πιστεύω ότι η Κύπρος αξίζει καλύτερα.

ταφεύγουν στην επιτροπή απο-

–Η επιτροπή είναι ένα ένδικο μέσο της Τουρκίας, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ακολουθώντας την πάγια νομολογία για όλους τους κατοίκους του Συμβουλίου της Ευρώπης λέει ότι πρέπει να εξαντληθούν όλα τα εσωτερικά ένδικα μέσα και μετά να πας στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Η θέση μου είναι καθαρή από παλιά. Δεν ξέρω άλλο νομικό τρόπο (που να έχεις λογικές πιθα-

νότητες επιτυχίας) από το να πας στην επιτροπή να εξαντλήσεις τα εσωτερικά ένδικα μέσα και να προχωρήσεις στο ΕΔΑΔ. Απόλυτα σεβαστή η θέση ότι κάποιος έχει εμπιστοσύνη στην κυβέρνηση ότι θα λύσει το Κυπριακό και θα δικαιωθεί. Αντιλαμβάνομαι τη θέση αυτή αλλά και ο κόσμος που θέλει να διεκδικήσει έχει αυτό τον τρόπο και δημιουργεί κόστος στην Τουρκία. Ούτε η μία ομάδα αλλά ούτε και η άλλη μπορεί να επιβάλει τη θέση

της, διότι η περιουσία είναι ατομικό δικαίωμα και όποιος θέλει μπορεί να το διεκδικήσει. Αν με ρωτάει στο πρόγραμμά μου έχω πρόνοια για Ταμείο Αλληλεγγύης. Αν θέλει ο κόσμος να διεκδικήσει, εγώ το προσφέρω αυτό στο επίπεδο αποτελέσματος. Εξασφάλισα σε πολλές περιπτώσεις το δικαίωμα ιδιοκτησίας. Δεν ξέρω αν μου στοιχίσει πολιτικά. Γνωρίζω όμως καλά ότι αυτή είναι η ομορφιά των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η οικονομία δεν πάει καλά λόγω της διαφθοράς

–Για τα μεγάλα προβλήματα της οικονομίας έχετε να προτείνετε λύσεις;

–Οι θέσεις μου για την οικονομία είναι καταγεγραμμένες. Ένας από τους λόγους που δεν πάει καλά η οικονομία είναι η διαφθορά. Όταν το σύστημα έχει μέσα διαπλοκή μπορεί να μην έχει άμεσο κόστος ως πολίτης αλλά έμμεσο στην πορεία της οικονομίας. Για το μεγάλο πρόβλημα του πληθωρισμού το θέμα είναι τι κινήσεις έγιναν από πλευράς κυβέρνησης για να μετριάσουν οι επιπτώσεις; Πιστεύω

ότι οι κυβερνητικές εγγυήσεις που δόθηκαν τον Νοέμβριο του 2021, ενώ αρχικά προορίζονταν για την αρχή της πανδημίας, ήταν ένα μέτρο τη λάθος στιγμή. Έκαναν τα πράγματα χειρότερα. Την ίδια ώρα προκύπτουν και ερωτήματα σε σχέση με την καθυστέρηση υλοποίησης των ΑΠΕ και απεξάρτησης από το μαζούτ.

–Ο νέος Πρόεδρος όμως θα πρέπει να έχει χειροπιαστές λύσεις για να αντιμετωπίσει τις μεγάλες προκλήσεις στην οικονομία...

–Πρέπει να μειώσει τη «θέρμανση» της οικονομίας. Ο μόνος τρόπος είναι να ρίξεις τη ζήτηση αλλά ταυτόχρονα να βοηθήσεις τις ευάλωτες ομάδες. Θα πρέπει να υπάρξουν στοχευμένα μέτρα και όχι οριζόντια βοήθεια. Για το πώς θα γίνει η χρηματοπιστωτική πολιτική μας το αποφασίζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα που φαίνεται ότι θα αυξήσει τα επιτόκια. Για τα υπόλοιπα πρέπει να φροντίσουμε εμείς. Να πούμε στις ΑΠΕ και να χρησιμοποιήσουμε τις κυβερνητικές εγγυήσεις στον τομέα αυτό.

–Για τη γενιά των 800 ευρώ που δεν βλέπει το μέλλον με αισιοδοξία τι θα κάνετε;

–Πρέπει να αλλάξουμε το μοντέλο της ανάπτυξης. Να πούμε όχι στις αρπαχτές, όπως το να χτίζουμε πύργους και να πουλάμε διαβατήρια. Πρέπει να επενδύσουμε σε τομείς που έχουμε συγκριτικό πλεονέκτημα όπως π.χ. οι ιατρικές υπηρεσίες. Να κάνουμε ένα άλλο μοντέλο ανάπτυξης γης. Να στηρίξουμε νεοφυείς επιχειρήσεις, αυτό είναι το μέλλον μας. Να δώσουμε τα εφόδια και ψηφιακές δεξιότητες.

«Δεύτερο», αλλά ρόλο στο αέριο η Κύπρος

Ενεργειακός κόμβος η Αίγυπτος, με την Κύπρο να ταιριάζει στους σχεδιασμούς περισσότερο μέσω ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

Του ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες, **ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΟΥΡΗ**

Μετά από χρόνια προσπαθειών της Κύπρου να προχωρήσει στην εξόρυξη φυσικού αερίου, οι προοπτικές συνεχίζουν να σκοντάφτουν στις γεωπολιτικές συνθήκες, το Κυπριακό, και το δεδομένο πως οι έρευνες, αν και υποσχόμενες, δεν έχουν αποδώσει ακόμα τις μεγάλες ποσότητες που έχουν εντοπιστεί στις ΑΟΖ της Αιγύπτου και του Ισραήλ. Την πραγματικότητα αυτή ήρθε να θυμίσει η υπογραφή στο Κάιρο μιας ακόμα τριμερούς συνεργασίας, αυτή τη φορά μνημονίου συναντίληψης μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης, Αιγύπτου και Ισραήλ, για μεταφορά ισραηλινού φυσικού αερίου στα τερματικά υγροποίησης της Αιγύπτου, για εξαγωγή στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αν και βεβαίως η Κύπρος, με άλυτο το Κυπριακό, δεν μπορεί να μιλά για ανάληψη του ρόλου ενεργειακού κόμβου για τον οποίο γινόταν λόγος πριν από την κατάρρευση των διαπραγματεύσεων, έχει και πάλι τη δυνατότητα να ενταχθεί σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, μέσω μεταξύ άλλων του East Mediterranean Gas Forum αλλά και της ηλεκτρικής διασυνδεσιμότητας με Ισραήλ και Ελλάδα μέσω του EuroAsia Interconnector. Ένα πλαίσιο το οποίο δεν συνάδει με τις υπερβολές που κυριάρχησαν στη δημόσια συζήτηση πριν από μερικά χρόνια περί ανάδειξης της Κύπρου σε πετρελαϊκή δύναμη που θα έφερνε την Τουρκία να παρακαλεί την ε/κ πλευρά για λύση με τους δικούς μας όρους, αλλά που δίνει δυνατότητες μετρημένων και στρατηγικής αξιοποίησης των μέχρι στιγμής δυνατοτήτων μας και ένταξη στο νέο ενεργειακό περιβάλλον των ανανεώσιμων πηγών και του «πρά-

Η ρητορική και οι σχεδιασμοί της Ε.Ε. εστιάζουν στην Κύπρο ως παραγωγό ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ως δυνητικό κρίκο ενεργειακής συνδεσιμότητας, παρά ως παραγωγό αερίου.

σινου» υδρογόνου.

Όπως άλλωστε τόνισε στην «Κ» ο αρμόδιος εκπρόσωπος της Κομισιόν για θέματα ενέργειας Τιμ Μακρί, το μνημόνιο για αξιοποίηση των αποθεμάτων Ισραήλ και Αιγύπτου καλύπτει δυνητικά και το φυσικό αέριο κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκ των πραγμάτων όμως, η Κύπρος έχει προς το παρόν δεύτερο ρόλο λόγω των ανεπαρκών κοιτασμάτων αλλά και υποδομών, με την Κομισιόν να μην έχει λάβει ακόμα υπόψη ούτε την υπό εξέταση πρόταση για κατασκευή νέου τερματικού για υγροποίηση ισραηλινού φυσικού αερίου. Η ρητορική και οι σχεδιασμοί της Ε.Ε. άλλωστε εστιάζουν στην Κύπρο ως παραγωγό ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως τόνισε η Επίτροπος Ενέργειας Σίμσον σε συνέντευξη της στην «Κ» στις 22/5) και ως δυνητικό κρίκο ενεργειακής συνδεσιμότητας, παρά ως παραγωγό αερίου.

Τι λέει το μνημόνιο

Το μνημόνιο συναντίληψης Ε.Ε. - Αιγύπτου - Ισραήλ αποτελεί τον μπουσούλα για την ενεργειακή συνεργασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα δύο κράτη της Μέσης Ανατολής που βρίσκονται στο πιο προ-

Ούτε η Κομισιόν φαίνεται να έχει εντάξει ακόμα στους σχεδιασμούς της το ενδεχόμενο ενός νέου πλωτού τερματικού στο Βασιλικό για υγροποίηση και εξαγωγή με πλοία ισραηλινού φυσικού αερίου, που έχει προτείνει στην κυβέρνηση η Energean.

χωρημένο στάδιο όσον αφορά την εκμετάλλευση του φυσικού τους αερίου. Στο κείμενο του μνημονίου υπενθυμίζεται πως Ισραήλ και Αίγυπτος έχουν θέσει από το 2021 ένα γενικό πλαίσιο για τη μεταφορά επιπρόσθετου φυσικού αερίου μέσω αγωγού από το πρώτο στη δεύτερη, αλλά και πως οι δύο χώρες συμμετέχουν στο East Mediterranean Gas Forum μαζί με τέσσερα κράτη μέλη της Ε.Ε. (Κύπρο, Γαλλία, Ελλάδα και Ιταλία). Όπως αναφέρεται, Ε.Ε., Ισραήλ και Αίγυπτος προτίθενται να εργαστούν συλλογικά προς την κατεύθυνση της παροχής μιας σταθερής προμήθειας φυσικού αερίου στην Ε.Ε., κατά τρόπο που συνάδει με τους μακροπρόθεσμους στόχους για απόληψη του άνθρακα από την παραγωγή ενέργειας. «Κάθε φορτίο φυσικού αερίου από την Αραβική Δημοκρατία της Αιγύπτου και το Κράτος του Ισραήλ προς την Ευρω-

παϊκή Ένωση μπορεί να μεταφέρεται μέσω πλοίου, μεταξύ άλλων με τη χρήση των υποδομών LNG της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου» αναφέρεται, ενώ προστίθεται πως η προσέγγιση αυτή δεν αποκλείει την επιλογή των δύο χωρών να πωλήσουν αέριο σε άλλους αγοραστές ή μέσω άλλων οδεύσεων. Ακόμα, τονίζεται, το όποιο φυσικό αέριο θα μεταφέρεται μέσω πλοίων στην Ε.Ε. «θα πηγάει είτε από την Αραβική Δημοκρατία της Αιγύπτου, το Κράτος του Ισραήλ, ή την όποια άλλη πηγή στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, συμπεριλαμβανομένων κρατών μελών της Ε.Ε. στην περιοχή».

Η εφαρμογή στην πράξη των συμφωνηθέντων προνοεί σε αυτό το στάδιο ότι οι πλευρές θα διερευνήσουν από κοινού πώς θα υλοποιηθούν τους στόχους του μνημονίου για να επισπεύσουν την εξαγωγή

φυσικού αερίου στην Ε.Ε.

Ειδικότερα οι διεργασίες αυτές θα περιλαμβάνουν την ανάπτυξη σχεδίου για αποτελεσματική αξιοποίηση των υποδομών που ήδη υπάρχουν, την ενθάρρυνση στις ευρωπαϊκές εταιρίες να επενδύσουν στο φυσικό αέριο Ισραήλ και Αιγύπτου και την αναζήτηση τρόπων να διατεθούν κονδύλια για ανάπτυξη τεχνολογιών και πρακτικών για μείωση των εκπομπών, ιδιαίτερα στον τομέα του φυσικού αερίου. Το μνημόνιο περιέχει λοιπόν και προσπάθειες να ληφθούν υπόψη περιβαλλοντικές ανησυχίες που προκύπτουν από την προώθηση του φυσικού αερίου, θέτοντας ως παράμετρο της συμμετοχής ευρωπαϊκών εταιριών σε διαγωνισμούς για εξερεύνηση και εκμετάλλευση στις ΑΟΖ των δύο χωρών και τον συνυπολογισμό των κλιματικών πολιτικών της Ε.Ε. Οι όποιες προσπάθειες θα κριθούν στην πορεία.

Τα τερματικά της Κύπρου

Αν όμως η Κύπρος βρίσκεται θεωρητικά στον χάρτη του φυσικού αερίου, πρακτικά δεν έχει ακόμα τις δυνατότητες να επωφεληθεί. Μάλιστα, ούτε η Κομισιόν φαίνεται να έχει εντάξει ακόμα στους σχεδιασμούς της το ενδεχόμενο ενός νέου πλωτού τερματικού στο Βασιλικό για υγροποίηση και εξαγωγή με πλοία ισραηλινού φυσικού αερίου (το οποίο θα φτάνει στην Κύπρο με αγωγό), που έχει προτείνει στην κυβέρνηση η Energean, πρόταση που βρίσκεται υπό εξέταση. Αντιθέτως, κοινοτικοί αξιωματούχοι που μίλησαν στην «Κ» ανέφεραν ευθέως πως αυτό που γνωρίζουν και λαμβάνουν υπόψη είναι το υπό κατασκευή τερματικό αποθήκευσης και επαναεριοποίησης, και πάλι στο Βασιλικό,

το οποίο αναμένουν να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του επόμενου έτους και το οποίο αποτελεί υποδομή για την κάλυψη των αναγκών της ίδιας της Κύπρου.

Στο δεύτερο, υπό κατασκευή τερματικό, είχε αναφερθεί στο Νταβός η Πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν στις 24/5, αλλά και η Επίτροπος Σίμσον στη συνέντευξη της στην «Κ». Ο παράγοντας που κρατά προς το παρόν τον ρόλο της Κύπρου περιορισμένο είναι φυσικά τα συγκριτικά μεγέθη και δυνατότητες των υποδομών, αλλά και των κοιτασμάτων. Οι σχεδιασμοί για την Αίγυπτο αφορούν αύξηση των εισαγωγών φυσικού αερίου στην Ε.Ε. από τα 5 περίπου bcm (δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα) που έχουν σταλεί μέχρι στιγμής στα 7 bcm, και διπλασιασμό τους τα επόμενα χρόνια.

Το υπό κατασκευή τερματικό της Κύπρου, συγκριτικά, έχει δυνητική χωρητικότητα τα 2 bcm, όπως υπενθύμισε ο κ. Μακφί. Σύμφωνα με την εξειδικευμένη ιστοσελίδα MEES στις 6/5, ο αγωγός με τον οποίο η Energean προτείνει μεταφορά φυσικού αερίου στην Κύπρο για υγροποίηση θα μπορεί να μεταφέρει 4 bcm τον χρόνο. Σύμφωνα με στοιχεία που συγκεντρώνει σε σημείωμα του για το φυσικό αέριο στην Ανατολική Μεσόγειο το European Council on Foreign Relations, τον Απρίλιο του 2020 η Αίγυπτος είχε καταγράψει αποθέματα 30 tcf (τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια - το κάθε tcf αντιστοιχεί σε 28,3 bcm) στο κοιτάσμα «Ζορ», το Ισραήλ 22 tcf στο «Λεβιάθαν» και 10,8 tcf στο «Ταμάρ», ενώ η Κύπρος εκτιμάτο πως έχει περίπου 6 tcf σε κάθε ένα από τα «Αφροδίτη», «Καλυψώ» και «Γλαύκο».

OPEN FROM 10 JUNE

W. www.capstgeorges.com T. +357 26 000 000

Τα έμφυλα στερεότυπα είναι βαθιά ριζωμένα

Ο χώρος της πολιτικής είναι εκθρικός για τις γυναίκες, λέει η Σουσάνα Παύλου από το Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Γλωσσικό ολισθημα χαρακτηρίσε ο βουλευτής της ΔΗΠΑ Αλέκος Τρυφωνίδης το σχόλιο που έκανε για την υφυπουργό Κοινωνικής Πρόνοιας Αναστασία Ανθούση, κατά τη διάρκεια συζήτησης στην αδη Επिटροπής Δημογραφικού, όπου την κάλεσε να σταματήσει να αλλάζει ταγέρ και να πάει στη Βουλή για να λύσουμε το πρόβλημα. Σημειώνεται πως η κα Ανθούση δεν ήταν καλεσμένη στην εν λόγω Επιτροπή. Αργότερα ο κ. Τρυφωνίδης με γραπτή ανακοίνωσή του έκανε λόγο πως το σχόλιο οφειλόταν σε λεκτικό ολισθημα λόγω της έντασης της στιγμής.

Συγκεκριμένα στη δήλωσή του

«Το εν λόγω σχόλιο [σ.σ. του κ. Τρυφωνίδη] δείχνει πόσο βαθιά ριζωμένες είναι οι σεξιστικές αντιλήψεις και τα έμφυλα στερεότυπα στην κοινωνία μας».

ο κ. Τρυφωνίδης αναφέρει: Λόγω της έντασης της στιγμής, το σχόλιο που έγινε για την κα Υφυπουργό οφειλόταν, το οποίο αποσύρω, εκφράζοντας δημοσίως την απολογία μου και επ' ουδενί πρόθεση μου δεν ήταν να θιχτεί η κα Υφυπουργός, την οποία σεβόμαι και εκτιμώ». Για το ζήτημα αυτό η κα Σουσάνα Παύλου, διευθύντρια του Μεσογειακού Ινστιτούτου Μελετών Κοινωνικού Φύλου, είπε στην «Κ» πως αυτό το περιστατικό δείχνει το επίπεδο του πολιτικού μας λόγου, λέγοντας χαρακτηριστικά: «Στη δηλώσή του ο κ. Τρυφωνίδης μιλά για “γλωσσικό ολισθημα” και επιτρέψτέ μου να θέσω το ερώτημα – ολισθημα από πού; Αυτός είναι ο πολιτικός μας λόγος – αυτού του επιπέδου». Η κα Παύλου επίσης σημείωσε πως το εν λόγω σχόλιο

Η διευθύντρια του Μεσογειακού Ινστιτούτου Μελετών Κοινωνικού Φύλου Σουσάνα Παύλου λέει στην «Κ» πως «η ροπή προς τον σεξισμό και τον μισογυνισμό δεν είναι σημερινό φαινόμενο, από ορισμένα μέλη του κοινοβουλίου. Μάλιστα, τείνει να γίνει κανονικότητα».

εκτός από σεξιστικό, ήταν και άκαιρο και παντελώς άσχετο, τονίζοντας πως «η ροπή προς τον σεξισμό και τον μισογυνισμό δεν είναι σημερινό φαινόμενο, από ορισμένα μέλη του κοινοβουλίου. Μάλιστα, τείνει να γίνει κανονικότητα». Συνεχίζοντας, η κα Παύλου είπε πως το εν λόγω σχόλιο δείχνει πόσο βαθιά ριζωμένες είναι οι σεξιστικές αντιλήψεις και τα έμφυλα στερεότυπα στην κοινωνία μας, «και μάλιστα όπως είναι πλέον ξεκάθαρο, ακόμα και στα πιο ψηλά στρώματα της πολιτικής», καταλήγοντας πως ο χώρος της πολιτικής είναι εκθρικός για τις γυναίκες.

Η κα Παύλου σημειώνει χαρακτηριστικά στην «Κ» πως με τον τρόπο που δικαιολογήθηκε ο κ. Τρυφωνίδης φαίνεται να πιστεύει ότι οι άνδρες αδυνατούν να ελέγ-

ξουν «την ένταση της στιγμής» και δεν μπορούν καν να χειριστούν τα συναισθήματά τους, «Πολύ ενδιαφέρον αυτό, επειδή παραδοσιακά το στερεότυπο είναι πως οι γυναίκες είναι αυτές που λειτουργούν συναισθηματικά, ενώ οι άνδρες ενεργούν στο πλαίσιο της λογικής και του αυτοέλεγχου», αναφέροντας πως είναι πολύ επικίνδυνο να επικαλούμαστε την ένταση της στιγμής για να δικαιολογούμε αυτές τις συμπεριφορές. «Εμείς που δουλνουμε στον χώρο, αυτή είναι η πιο συνηθισμένη δικαιολογία που ακούμε όχι μόνο για σεξιστικό λόγο και συμπεριφορά αλλά και για πιο σοβαρές μορφές έμφυλης βίας. Δεν υπονοώ ότι κάποιος που εκφράζει σεξιστικό λόγο ασκεί και άλλες μορφές σεξισμού ή βίας, εκείνο που θέλω να πω είναι ότι είναι ένα επα-

ναλαμβανόμενο μοτίβο και ο σεξισμός, ο μισογυνισμός και η βία έχουν κοινό υπόβαθρο». Για την κα Παύλου το ελάχιστο από τους άντρες βουλευτές μας είναι αυτά που σκέφτονται να μην τα εκφράζουν, «σε στιγμές έντασης πρέπει να μετρήσουμε τα λόγια μας και όχι να εκφράσουμε εκείνο που έχουμε βαθιά μέσα μας».

Όπως λέει η κα Παύλου καλό θα ήταν ο κ. Τρυφωνίδης να διαβάσει καλά τον Κώδικα Αρχών και Κανόνων Δεοντολογίας για τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων και σημειώνει πως είναι απαραίτητες πιο αυστηρές κυρώσεις για την παραβίαση του κώδικα ή ακόμα και η υποχρεωτική εκπαίδευση αυτοελέγχου.

Σε επικοινωνία της «Κ» με το Γραφείο Τύπου της Βουλής και σε

ερώτησή μας σχετικά με τον κώδικα και αν η κα Δημητρίου προτιμάται να λάβει μέτρα μάς αναφέρθηκε είναι πάγια θέση της ΠτΒ ότι τα φαινόμενα σεξισμού σε όλες τις εκφάνσεις είναι απαράδεκτα και παλεύουμε να εκλείψουν. Τονίστηκε δε πως η πρόεδρος της Βουλής έχει αναλάβει συγκεκριμένες πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση. Όσον αφορά στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο εμπλεκόμενος βουλευτής απολογήθηκε άμεσα, αντιλαμβανόμενος το λάθος του.

Συγκεκριμένα στο Μέρος II του Κώδικα Αρχών και Κανόνων, που δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2021, στην παράγραφο 4 σημειώνεται: «Ο βουλευτής κατά την άσκηση των καθηκόντων του απέχει από συμπεριφορά που υποκινεί τη βία ή το μίσος ή που ενέχει απει-

λητικό, υβριστικό, σεξιστικό, ρατσιστικό ή προσβλητικό χαρακτήρα [...]» και στην παράγραφο 6: «Ο βουλευτής συμπεριφέρεται με σεβασμό προς όλους τους καλουμένους ενώπιον κοινοβουλευτικής επιτροπής, μη προβαίνοντας σε προσωπικές επιθέσεις και/ή χρησιμοποώντας ανοίκειες εκφράσεις [...] (η κα Ανθούση δεν είχε προσκληθεί στη Επιτροπή...). Θα πρέπει να σημειωθεί επίσης πως και ο εν λόγω κώδικας θα μπορούσε να συμπεριελάμβανε τουλάχιστον και το θηλυκό άρθρο –η, όπου αναφέρεται η φράση «ο βουλευτής» ή «ο πρόεδρος της Βουλής», χωρίς να χρειάζεται περαιτέρω συζήτηση για το θηλυκό των ουσιαστικών «βουλευτής, πρόεδρος κ.ά.».

Μία ακόμη περίπτωση

Και πριν αλέκτορα φωνάσι μία ακόμη περίπτωση μορφής βίας είδε το φως της δημοσιότητας από την εφημερίδα Πολίτης και που αφορά τη διευθύντρια των Κεντρικών Φυλακών Άννα Αριστοτέλους, η οποία καταγγέλλει υπόθεση με ανώτερο αξιωματικό της Αστυνομίας, ο οποίος φέρεται να διατηρούσε επαφές με κατάδικο των Κεντρικών Φυλακών, ζητώντας του να εξασφαλίσει βίντεο από την προσωπική ζωή της κας Αριστοτέλους, θέλοντας να την πηλξει. Για το εν λόγω θέμα η κα Μαρία Αγγελή, κοινωνιολόγος στο Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου, δήλωσε στην «Κ» πως η παρακολούθηση, η απόσπαση και η διάδοση προσωπικών στιγμών είναι μορφές σοβαρής κακοποίησης και σημειώσε πως αυτά είναι εγκλήματα που καλύπτονται από το εθνικό νομικό πλαίσιο: «Αναμένουμε ότι αυτή η υπόθεση θα πάρει τον δρόμο της δικαιοσύνης», τονίζοντας «πως το γεγονός ότι ακόμα συντηρείται μια κουλτούρα που στηρίζει ότι η προσωπική ζωή των γυναικών και δη των γυναικών σε θέσεις εξουσίας μπορεί να πηλξει ή να “κάψει” την επαγγελματική τους ιδιότητα είναι μια άλλη συζήτηση που πρέπει να ανοίξουμε».

Αρχές του 2027 φυσικό αέριο από το Αφροδίτη

Στη Λευκωσία τέλη Ιουλίου η διευθυντική ομάδα της αμερικανικής Chevron για το πλάνο εκμετάλλευσης του κοιτάσματος

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Την ώρα που η Ε.Ε. εντείνει τις προσπάθειές της να καλύψει το ενεργειακό κενό που έχει δημιουργηθεί από τις κυρώσεις προς τη Ρωσία, τα κοιτάσματα υδρογονανθράκων της Ανατολικής Μεσογείου λαμβάνουν και επίσημα τον χαρακτήρα της μεταβατικής λύσης στο ενεργειακό μείγμα της Ε.Ε. Η συμφωνία που υπεγράφη με το Ισραήλ και την Αίγυπτο, μπορεί να θεωρηθεί ως το ένα σκέλος της ευρύτερης πολιτικής των Βρυξελλών στα ενεργειακά. Το άλλο αφορά τα κοιτάσματα των κρατών μελών της Ε.Ε., κάτι που αφορά άμεσα την Κύπρο και πιο συγκεκριμένα το κοιτάσμα Αφροδίτη, το οποίο παρά την καθυστέρηση που έχει σημειωθεί βρίσκεται σε ώριμη φάση αξιοποίησης. Υπό το πρίσμα αυτό, το πρώτο ζητούμενο για τη Λευκωσία είναι να επιταχυνθούν οι τελικές διαδικασίες προκειμένου να ξεκινήσει το συντομότερο δυνατόν η παραγωγή Φ.Α. από το κοιτάσμα Αφροδίτη. Κομβικής σημασίας θεωρείται η επίσκεψη της διευθυντικής ομάδας της διαχειρίστριας εταιρείας του κοιτάσματος Chevron, τέλη Ιουλίου - αρχές Αυγούστου στη Λευκωσία. Επίσκεψη κατά την οποία θα οριστικοποιηθεί το πλάνο των επόμενων κινήσεων προκειμένου το κοιτάσμα να εισέλθει στην τελευταία φάση που είναι η έναρξη της παραγωγής.

Αέριο το 2027

Για τη Λευκωσία το βασικό ζητούμενο είναι να προσδιορισθεί ο χρόνος έναρξης παραγωγής του κοιτάσματος Αφροδίτη. Επί του προκειμένου, αρμόδιες πηγές δεν

Κατά τις επαφές υπουργείου Ενέργειας και διαχειρίστριας εταιρείας θα ζητηθεί να προσδιορισθεί ο χρόνος έναρξης παραγωγής Φ.Α., καθώς και να τεθεί το πλάνο των εργασιών προκειμένου να ανοίξει ο δρόμος εκμετάλλευσης.

ήταν σε θέση να πουν έστω και με σχετική βεβαιότητα εάν βρισκόμαστε σε τροχιά εκμετάλλευσης του κοιτάσματος. Όπως μας λέχθηκε χαρακτηριστικά, το 2025 ως χρονιά έναρξης παραγωγής Φ.Α. είναι το αισιόδοξο σενάριο. Οι ίδιες πηγές θεωρούν πως το ρεαλιστικότερο σενάριο είναι τέλος του 2026 αρχές του 2027 το κοιτάσμα Αφροδίτη να εισέλθει σε φάση παραγωγής. Κατά τις επαφές της Chevron με το υπουργείο Ενέργειας θα τεθούν σαφή χρονοδιαγράμματα για τις εργασίες που πρέπει να ολοκληρωθούν προκειμένου να ανοίξει ο δρόμος παραγωγής. Η Λευκωσία αναμένεται να ζητήσει από τη διαχειρίστρια εταιρεία να προσδιορίσει

Στο πλάνο της εταιρείας υπάρχει η πραγματοποίηση δύο γεωτρήσεων. Η πρώτη θα είναι επιβεβαιωτική και η δεύτερη για αξιοποίηση. Επίσης, από τα σημαντικά ζητήματα είναι η οριστικοποίηση του τρόπου μεταφοράς του Φ.Α. προς την Αίγυπτο.

τον χρόνο διεξαγωγής των γεωτρητικών δραστηριοτήτων, καθώς και τα επόμενα βήματα για την ανάπτυξη του κοιτάσματος. Στο κομμάτι των εργασιών η Chevron θα πρέπει να πραγματοποιήσει άλλη μία επιβεβαιωτική γεώτρηση, η οποία για λόγους οικονομίας ενδεχομένως να πραγματοποιηθεί μαζί με την έναρξη παραγωγής. Στο κομμάτι της ανάπτυξης του κοιτάσματος, σημαντική παράμετρος αποτελεί το σύστημα μεταφοράς του Φ.Α. του Αφροδίτη στο τερματικό Ιντκού στην Αίγυπτο.

Τα σενάρια

Στη σύσκεψη που θα πραγματοποιηθεί θα συζητηθούν έξι σε-

νάρια για τη μεταφορά του κυπριακού Φ.Α. προς την Αίγυπτο. Ένα σενάριο, το οποίο παρουσιάζεται και το πιο ισχυρό, είναι να αξιοποιηθούν υφιστάμενα συστήματα που υπάρχουν στην περιοχή, προκειμένου να μειωθεί το κόστος παραγωγής. Το συγκεκριμένο σενάριο προνοεί όπως οι ποσότητες του κοιτάσματος Αφροδίτη διοχετευθούν μέσω αγωγού σε σύστημα μεταφοράς εταιρειών που έχουν ξεκινήσει παραγωγή κοιτασμάτων εντός της αιγυπτιακής ΑΟΖ. Μια τέτοια περίπτωση που εξετάζεται αφορά κοιτάσμα της εταιρείας Shell που βρίσκεται σε φάση ανάπτυξης με σύστημα αγωγών προς το τερματικό του Ιντκού. Στην περίπτωση που δεν ευοδωθούν οι προσπάθειες μεταφοράς του Φ.Α. μέσω υφιστάμενων συστημάτων, η εναλλακτική λύση είναι της αυτόνομης μεταφοράς, δηλαδή ενός αγωγού που θα ξεκινά από το κοιτάσμα Αφροδίτη και θα καταλήγει στο τερματικό υγροποίησης.

Στο κομμάτι μεταφοράς Φ.Α. υπάρχει και ένα δεύτερο ζήτημα που αφορά τη διοχέτευση ποσοτήτων του Αφροδίτη προς την εσωτερική αγορά της Κύπρου για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Και εδώ το οποίο παραμένει θολό μετά και την πρόταση της εταιρείας Energean, που εξετάζεται σοβαρά, για προμήθεια της εσωτερικής αγοράς της Κύπρου με Φ.Α. από κοιτάσμα που διαχειρίζεται στην ισραηλινή ΑΟΖ. Πηγές από το υπουργείο Ενέργειας έλεγαν στην «Κ» πως υπάρχουν προοπτικές χρησιμοποίησης των υποδομών της Energean, για μεταφορά Φ.Α. από το κοιτάσμα Αφροδίτη προς την Κύπρο.

Διαβουλευσεις με Ισραηλινούς

Το παζλ για το Αφροδίτη και τα θέματα που βρίσκονται σε εκκρεμότητα συμπληρώνει η διαφορά που υπάρχει με την ισραηλινή πλευρά. Στις απαιτήσεις που εγείρονται για δικαιώματα επί του κοιτάσματος Αφροδίτη στη μέση γραμμή, οι διαβουλευσεις για επίλυση του ζητήματος βρίσκονται στη φάση σχολίων από πλευράς του Ισραήλ. Η κυπριακή πλευρά αναμένει τις απόψεις του Ισραήλ για να καθοριστεί η πλαίσιο ανάθεσης της διαφοράς σε ειδικό. Η εκκρεμότητα που υπάρχει δεν φαίνεται να επηρεάζει την αξιοποίηση του κοιτάσματος Αφροδίτη. Όπως λέγεται από πηγές στη Λευκωσία, η παραγωγή του Αφροδίτη αναμένεται να ξεκινήσει σε τέσσερα χρόνια, χρόνος αρκετός για να δοθεί περιθώριο στις επαφές με το Ισραήλ, προκειμένου να υπάρξει συμφωνία για το ποσοστό Φ.Α. που διεκδικεί η ισραηλινή πλευρά από την επέκταση του κυπριακού κοιτάσματος εντός της ισραηλινής ΑΟΖ, όπως είναι ο ισχυρισμός της άλλης πλευράς.

Τα παιδιά της γαλάζιας γενιάς

Η ανανέωση των θητειών

Η στήλη χαιρετίζει το νέο νομοσχέδιο του υπουργείου Δικαιοσύνης στο οποίο μετά από εισήγηση της Επιτροπής Διοικήσεως, αλλάζει το απεριορίστο της ανανέωσης θητειάς του Επιτρόπου όπως ισχύει σήμερα μέχρι τα 68 έτη. Στόχος πλέον να περιοριστεί αυτή σε δυνατότητα ανανέωσης μόνο για μία φορά, ώστε να είναι συμβατή με συγκεκριμένες διεθνείς εισηγήσεις αλλά και με την πρακτική που ισχύει κατά κανόνα στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες και επιτρέπεται από συγκεκριμένες αρχές που αφορούν τον Θεσμό. Απορίας άξιο βεβαίως είναι που εκφράζονται απόψεις και ερμηνείες για αλλαγή του νομοσχεδίου από πρόσωπα που στερούνται εμπειρογνωμοσύνης επί του θέματος, νομικής ή άλλης σχετικής κατάρτισης αλλά κυρίως αρμοδιότητας.

• • • • •

Η αρχή στο Τσακκικλερό

«Νίκο, ποιον χειροκροτούν;» ρώτησε ο Ανδρέας Μαυρογιάννης τον Νίκο Ιωάννου (Πόλεμο) όταν έκανε την πρώτη του εμφάνιση στον προσφυγικό συνοικισμό στο Τσακκικλερό, με τον τελευταίο να τον πειράζει πως κάθε φορά που τον βλέπουν τον χειροκροτούν. Όπως μαθαίνει η στήλη η προσέλευση ήταν μαζική καθότι την τελευταία στιγμή η επαρχιακή γραμματεία Αμμοχώστου του ΑΚΕΛ έστειλε μήνυμα σε μέλη και φίλους ότι θα παραστεί ο Ανδρέας Μαυρογιάννης. Πολλοί λοιπόν ήταν εκείνοι που πήγαν για να τον ακούσουν, καθώς δεν τον γνωρίζουν. Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, αν και υπήρχε σχετικό άγχος για το θέμα χημείας, ο κ. Μαυρογιάννης πέρασε το πρώτο τεστ. Ήπие μάλιστα και ζιβανία προτού γνωρίσει τον κόσμο, ενημερώνοντάς τους για τη δική του παραγωγή στον Αγρό.

• • • • •

Περί δεοντολογίας

Όταν ο δημοσιογράφος απαιτεί, και δικαιολογημένα, τον σεβασμό των πολιτικών απέναντι στη δουλειά του, την ίδια ώρα οι ίδιοι οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να δείχνουν τον τρέποντα σεβασμό στους συναδέλφους τους. Η δημοσιογραφία στην Κύπρο έχει ενηλικιωθεί, ωστόσο, υπάρχουν ακόμα φαινόμενα ασέβειας απέναντι στη δουλειά άλλων δημοσιογράφων. Δεν είναι κακό ούτε κάποιος κανόνας το απαγορεύει πρωτογενείς ειδήσεις να αναπαράγονται από άλλα μέσα και δημοσιογράφους. Αυτό που δεοντολογικά δεν επιτρέπεται είναι να αγνοηθεί η πηγή της είδησης. Αυτό, συνάδελφοι, αποτελεί αγένεια και ασέβεια ειδικά, όταν αναπαράγεται μια είδηση αυτούσια και χωρίς να προσθέτει κάτι καινούργιο. Ο δημοσιογραφικός κόσμος έχει πολλά προβλήματα,

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης ήρθε στην Κύπρο να στηρίξει την υποψηφιότητα Αβέρωφ Νεοφύτου και διαπιστώθηκε για άλλη μια φορά η κοινή πλεύση των δύο κομμάτων.

ας μην προσθέτουμε εμείς οι ίδιοι περισσότερα, ειδικά αν πρόκειται για αυτονόητα ζητήματα.

• • • • •

Άλλα κόλπα

Το περιεχόμενο της καταγγελίας της διευθύντριας των Κεντρικών Φυλακών Άννας Αριστοτέλους ως πρακτική δεν αποτελεί κεραυνό εν αιθρία. Αυτό που ξεπερνά κάθε όριο είναι ο κατ' ισχυρισμόν δράστης. Ένα πρόσωπο που οφείλει να προστατεύει τους πολίτες. Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε κάτι και να μην πέφτουμε στην παγίδα του τσουβαλιάσματος. Δεν είναι όλοι οι αστυνομικοί σαν τον φερόμενο δράστη, αξιωματικό της Αστυνομίας. Στην Αστυνομία τα τελευταία χρόνια έχουν μπει αξιόλογα άτομα. Ωστόσο, υπάρχουν ακόμα νοοτροπίες νοσηρές και ξεπερασμένες. Αυτές θα πρέπει να ξεριζωθούν όχι σήμερα αλλά χτες. Ο φερόμενος δράστης θα έπρεπε να είχε απομακρυνθεί από τα καθήκοντά του, μία ώρα μετά τα όσα δημόσια είπε η κ. Αριστοτέλους. Κάτι τελευταίο και πιο ανησυχητικό. Αν ισχύει ότι η υπουργός Δικαιοσύνης έμαθε για τις

καταγγελίες από την εφημερίδα «Πολίτης», η κ. Αριστοτέλους πρέπει να μας εξηγήσει γιατί επέλεξε την οδό του Τύπου. Υπήρχε κάτι που τη φόβιζε;

• • • • •

Για τη Ζέτα

Η επίσημη Πολιτεία, στο υψηλότερο επίπεδο, αποκαίρητσε τιμώντας ως όφειλε τη γυναίκα και πολιτικό που με το ήθος της υπηρέτησε τον τόπο. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σε ένδειξη σεβασμού δεν προχώρησε άμεσα στην κάλυψη του κενού που άφησε ο χαμός της Ζέτας Αιμιλιανίδου παρά τα σοβαρά θέματα που υπάρχουν σε εκκρεμότητα. Ωστόσο, όπως πληροφορείται η στήλη, το κενό θα καλυφθεί άμεσα. Οι πληροφορίες που υπάρχουν υποστηρίζουν πως το επόμενο διάστημα και πριν συμπληρωθεί το σαραντάημερο από το χαμό της Ζέτας Αιμιλιανίδου, θα ανακοινωθεί το όνομα του νέου υπουργού Εργασίας. Πηγές από τον χώρο της κυβέρνησης δεν απέκλειαν το ενδεχόμενο οι ανακοινώσεις να γίνουν και εντός της ερχόμενης εβδομάδας.

• • • • •

Μία προβληματική Επιτροπή

«Η πολιτεύτρια Αφροδίτη Λατινοπούλου δεν έχει κανένα αξίωμα ή θέση στο οργανόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας, ούτε σε τοπικό ούτε σε κεντρικό επίπεδο και δεν θα είναι υποψήφια στις επόμενες εθνικές εκλογές». Αυτή ήταν η ανακοίνωση του κόμματος λόγω των σχολίων της εν λόγω κυρίας για την εικόνα και τον σωματότυπο της παρουσιάστριας Δανάης Μπάγκα. Αυτά βέβαια συμβαίνουν στην Ελλάδα, γιατί στην Κύπρο δεν υπήρξε καμία ανακοίνωση και δεν τέθηκε θέμα για απομάκρυνση του κυρίου Αλέκου Τρυφωνίδη που χρησιμοποίησε τα έδρανα της Βουλής για να επιδείξει τον μισογυνισμό του. Ο βουλευτής της ΔΗΠΑ κάλεσε την υφυπουργό Πρόνοιας Αναστασία Ανθούση να σταματήσει να αλλάζει ταγιέρ και να προσέλθει στη Βουλή για να επιλύσουν προβλήματα, ασχέτως αν η ίδια δεν είχε προσκληθεί. Και όλα αυτά ενώπιον της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για το Δημογραφικό Πρόβλημα, όπου την προηγούμενη φορά που συζητήθηκε το ίδιο θέμα, «Η δημογραφική αλλοίωση στην περιοχή Κοκκινότριμιθιάς», που εισηγήθηκε ο βουλευτής Λίνος Παπαγιάννης, ο πρόεδρος του Συνδέσμου Γονέων

ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΑΝΘΟΥΣΗ

Η υφυπουργός Κοινωνικής Πρόνοιας έδειξε εδώ και καιρό τον επαγγελματισμό και την εργατικότητα της. Πολύ λυπηρό να τη βάζουν στο στόμα τους άτομα που δεν έχουν να επιδείξουν τίποτα άλλο εκτός από άκρατο λαϊκισμό.

του Περιφερειακού Γυμνασίου Κοκκινότριμιθιάς, έκανε λόγο για πρόθεση μαζικής δολοφονίας μαθητών από αλλοδαπό συνομηλικό τους κάτι που διέψευσε η αστυνομική έρευνα και στις δύο περιπτώσεις λέχθηκαν ψευδείς ειδήσεις και στις δύο περιπτώσεις «καθάρισαν» με ένα ολίσθημα της γλώσσας και μία λάθος εκτίμηση. Καμία συνέπεια για τις πράξεις τους. Η Κύπρος της απάθειας, του «κρύψε να περάσουμε» και της ατιμωρησίας.

• • • • •

Οι πιέσεις

Η Στέλλα Κυριακίδου ανέλαβε στην ευρωπαϊκή επιτροπή τον τομέα της Υγείας και της ασφάλειας τροφίμων, ως ένα «ήρεμο» μέχρι πρότινος πορτοφόλιο. Η πανδημία κυρίως, η νέα στρατηγική της Ευρώπης «από το αγρόκτημα στο πιάτο», και ο πόλεμος, έφεραν την επίτροπο μιας από τις μικρότερες ευρωπαϊκές χώρες να διαχειρίζεται για πρώτη φορά επιτελικά την ευρωπαϊκή υγεία, με τα ισχυρότερα λόμπι στις Βρυξέλλες να την παρακολουθούν προσεκτικά. Μετράτε: Εμβόλια, φάρμακα, φυτοφάρμακα, καπνοβιομηχανίες, τρόφιμα, ευημερία ζώων! Όπως μαθαίνουμε από τις Βρυξέλλες η πίεση είναι αφόρρητη αλλά η ίδια στέκει στον πούντο της. Ο πόλεμος ωστόσο θα ενταθεί, όπως μαθαίνουμε το επόμενο διάστημα, γιατί οι αποφάσεις που εκκρεμούν είναι μεγάλης αξίας.

Γράφει ο **ΙΑΝΟΣ**

ΑΥΘΟΡΜΗΤΩΣ / Γράφει ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Μοιρολόι του Ακάμα

«Στου Ακάμα τη γη σφάζονται παλικάρια. Στου Ακάμα το ακρωτήρι μουδέ η Δέσπω φαίνεται μουδέ κανείς άλλος... και πόλεμο άλλοι κάνουνε, με νύφες και μ' αγγόνια. Στου Ακάμα τα πλάγια μια φωνή ακούγεται μέσα από τα ρουμάνια, “Εδώ είσαι σκλάβος του πασά, Ακάμα, και ρίξε τ' άρματα, δαβλί εμείς θ' ανάψουμε και όλος φωτιά θε να γενείς”. Κι αχός βαρύς ακούστηκε, πολλά δεντρά επέσαν, μουδέ σε καταιγίδα πέσαν, μουδέ σε ανεμοβρόχι, οι ντιβέλοπερ κάνουνε πόλεμο, με τράκτορ και με οχήδια. Το Τρόοδος κι αν προσκύνησε, κι αν έπεσεν το Δάλι, τι κι αν ο Πενταδάκτυλος εκάθη... Εγώ, Ακάμας λέγομαι και είμαι βασιλέας, γένος του Θυσέα». Κάπως έτσι εξελίσσεται η μάχη για τον Ακάμα, που πρέπει να προστατευτεί πάση θυσία. Δείτε το ρεπορτάζ στη σελίδα 6 της συναδέλφου Μαρίας Ηρακλέους.

Ήσουν καλός, ήσουν γλυκός

Συγκινητικός ο κ. Μαρίνος Σιζόπουλος ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ, που διαλύεται στα εξων συνετέθη, κατά τη συνάντησή του με τον κ. Οσάτσι, τον πρέσβη της Ρωσίας «για τη θετική συνεισφορά την οποία είχε στον αγώνα του λαού μας, καθώς και για την υποστήριξη την οποία πρόσφερε στις θέσεις της Κύπρου, αναφορικά με το Κυπριακό ως θέματος εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής», όπως διαβάζω στη συνάδελφο Cyrgus Times. Μπράβο, στον κ. Σιζόπουλο, ο οποίος μάλλον ξέχασε πως ο κ. Οσάτσι μάς είχε πει πάνω-κάτω ότι με αυτά που κάνουμε, ότι υποστηρίζουμε

Ο Κυριάκος Μητσοτάκης μιας και ήλθε έφερε κάτι για το σπίτι... για το Προεδρικό. Ένα αεροπλάνο, να έχουν οι αξιωματούχοι μας να πηγαίνουν στις Ευρώπες.

την Ουκρανία, όταν η χώρα του εισέβαλε στη χώρα, οι Ρώσοι τουρίστες πολλοί θα στεναχωρηθούν και θα φύγουν, θα πάνε αλλού. Μέχρι και η κυβέρνηση μας είχε ενοχληθεί τότε, αλλά ο κ. Σιζόπουλος δεν είναι τίποτε τατοίης, να το κρατήσει και

πήγε για τον αποκαιρητισμό.

Κάτι για το σπίτι...

Κιμπάρης ο Κυριάκος Μητσοτάκης ήλθε

κομίζουν δώρα. Έναν πυροσβεστικό σταθμό και ένα αεροπλάνο. Λίγα δεν τα λες, όλα κι όλα, ψωροκώσταινα-ψωροκώσταινα η Ελλάδα, αλλά άμα πει να κάνει δώρο, δεν το λυπάται το έξοδο. Και καλά κάνει, διότι και η Κύπρος, που επίσης είναι ανοι-

κτοχέρα, έχει προσφέρει πολλά στην Ελλάδα, και στις πυρκαγιές του 2007, και σε αυτές στο Μάτι το 2018, και στις πλημμύρες στη Μάντρα το 2017. Πάντως, ο κ. Αναστασιάδης, πολύ χάρηκε και μάλιστα είπε ότι ευτυχώς που του το έφερε τώρα το αεροπλάνο-δώρο, γιατί κανείς δεν θα μπορέσει να πει τίποτε. Άντε, γιατί όλα τα παρεξηγούμε σε αυτόν τον τόπο. Ναύλα και αεροπλάνο, βουρ για την Αβάνα!

Αχ, αυτή η γλώσσα σου!

Ο κ. Αλέκος Τρυφωνίδης, βουλευτής της ΔΗΠΑ, έκανε το πιο άκυρο σχόλιο και φυσικά η γραπτή συγγνώμη του δεν αλλάζει τίποτε, τουλάχιστον στη δική μου ματιά. Γλωσσικό ολίσθημα είναι να πεις –μεγενθύνω, αντί μεγεθύνω, να κάνεις ένα σαρδάμ. Αυτό το σχόλιο δεν ήταν ολίσθημα, ήταν η παγιωμένη αντίληψη που έχουμε για κάποια πράγματα. Και φυσικά, και εμού περιλαμβανομένου, ουδείς αναμάρτητος. Αλλά όταν είσαι βουλευτής θα πρέπει να είσαι χίλιες φορές προσεκτικός. Επίσης, αν το πάμε με τον Φρόνιτο το γλωσσικό ολίσθημα είναι ασυνείδητη σκέψη... ή το λόγιο, γλώττα λανθάνουσα τα αληθιά λέγει. Όπως και να 'χει η κα Ανθούση ξέρει πού στέκεται και τι κάνει, και τα έργα της είναι πολύ μεγαλύτερα από τη γλώσσα ενός βουλευτή. Θα πρέπει όμως και η πρόεδρος της Βουλής να τους συνάξει λίγο εκεί μέσα. Διότι το σκονιά στο οποίο θέλει να ισορροπεί δεν είναι και πολύ γερό, αφού δεν πέρασε καιρός από το συμβάν με τον Ανδρέα Θεμιστοκλέους... Λάβετε μέτρα, κυρία Δημητρίου.

Διάλογος του παραλόγου με την Τουρκία;

Του **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Π. ΜΑΛΛΙΑ**

Ανοικτοί μεν στον διάλογο με την Τουρκία, όμως «δεν μπορείς να κάνεις διάλογο με το παράλογο», επισήμανε ο κ. πρωθυπουργός στην επίκαιρη συνέντευξή του «Στο Κέντρο» της Δημόσιας Τηλεόρασης.

Ισχυρή η σημειολογία. Η Τουρκία, του προέδρου Ερντογάν πρωτοστατούντος, με τη συνθηματολογική πλειοδοσία του συνόλου σχεδόν του πολιτικού της συστήματος, λοιδορεί την Ιστορία, τον ελληνικό λαό και τους πολιτικούς του ηγέτες. Υπονομεύει ασφάλεια και ειρήνη, απειλεί με στρατιωτική δράση την Ελλάδα. Η Τουρκία μέλος του ΝΑΤΟ, θεωρητικά βρίσκεται και σε ενταξιακή πορεία προς στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αποστρέφεται και απορρίπτει ταυτόχρονα τη Δύση. Οι δυτικές αρχές και αξίες είναι ο εχθρός της. Θεμελιώδες λάθος είναι οι ψευδαισθήσεις της Δύσης.

Οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και η Ουκρανία –παρά την καθυστέρηση– θα γίνουν κάποτε μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ολοκληρωτικής νοοτροπίας και συμπεριφοράς Τουρκία έχει αυτοαποκλειστεί.

Δεν υπάρχει χώρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση για κράτος-καθεστώς που χρησιμοποιεί στρατιωτική βία, διαπράττοντας ωμότητες στην Κύπρο, στη Συρία, στο Ιράκ και τη Λιβύη. Επίσης, περιορίζοντας τη δημοκρατία,

Η Τουρκία, του προέδρου Ερντογάν πρωτοστατούντος, λοιδορεί την Ιστορία, τον ελληνικό λαό και τους πολιτικούς ηγέτες του.

την ελευθερία και τα θεμελιώδη ανθρώπινα και μειονοτικά δικαιώματα. Τα εκβιαστικά μέσα που σήμερα χρησιμοποιεί ενόψει της ένταξης της Σουδάν και της Φινλανδίας στο ΝΑΤΟ, θα αντιμετωπίσει και η ίδια εάν επανέλθει σε ευρωπαϊκή πορεία... εξουσίας Η σφραγίδα του προέδρου Ερντογάν είναι τόσο ανεξίτηλα χαραγμένη στο τουρκικό σύστημα που δύσκολα θα μεταβάλει πορεία.

Η Τουρκία εκ συστήματος παραλογίζεται. Μεϊζον πρόβλημα. Ενώ η Ελλάδα προβάλλει –ταυτόχρονα με την ισχύ– την κοινή λογική και την πραγματικότητα των θεσμικών επιχειρημάτων και του δικαίου, η Τουρκία απαντάει με άρνηση, διαστρεβλώνει την πραγματικότητα και αμφισβητεί την Ιστορία, τις συνθήκες και το σύνολο. Ακολουθεί τη στρατηγική της «παρασυνεπούς λογικής». Η θέση της Τουρκίας συνοψίζεται στη φράση «έτσι είναι διότι έτσι μας αρέσει».

Είναι δυνατή μια διαλεκτική σχέση, ένα πλαίσιο συνεννόησης

μεταξύ της λογικής και των επιχειρημάτων από τη μία και της «λογικής» του αρνητισμού, της απόρριψης και του παραλογισμού από την άλλη; Η εμπειρική διπλωματική προσπάθεια χρειάζεται επιπλέον τη φιλοσοφική ράβδο και την ψυχολογική ανάλυση. Προφανώς αναγκαία είναι και η προσφυγή σε σχετικές μεθοδολογίες μαθηματικού λογισμού και προσομοιώσεων πληροφορικής.

Κομβική η τηλεοπτική αποστροφή του πρωθυπουργού «αδύνατος ο διάλογος με το παράλογο». Η συνειδητοποίηση της πραγματικότητας, η διάρκεια και η ένταση του «παραλόγου» υποχρεώνουν:

Πρώτον: Προσαρμογή του εθνικού μας δόγματος (δίκαιο, συνέπεια και ισχύς) και του πλαισίου αντιμετώπισης του έργου «παραλόγου».

Δεύτερον: Αξιοποίηση των εργαλείων που διαθέτουμε κατά τις συναντήσεις κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ (άρθρο 5 χάρτου Συμμαχίας).

Η Τουρκία ποδοπατεί τα άρθρα 1 και 2 του χάρτου. Η Ελλάδα μπορεί να ενημερώσει το ΝΑΤΟ ότι ενόσω ισχύει η απειλή πολέμου από σύμμαχο, εξαιρεί την Τουρκία από την αμοιβαία εφορολογία του άρθρου 5 (συλλογική αμυντική αλληλεγγύη). Αρνούμεθα την τουρκική «συνεισφορά» σε ό,τι αφορά τη δική μας ασφάλεια και δεν συμμετέχουμε εάν η Αγκυρα το επικαλεσθεί (opt out).

Τότε ίσως αντιληφθούν το σοβαρό πρόβλημα που προκαλεί η Αγκυρα στο ΝΑΤΟ. Εάν η «παρασυνεπής» λογική της Τουρκίας τυγχάνει της νατοϊκής ανοχής, αν όχι επιδοκimasίας, όπως προκύπτει από δηλώσεις Στόλτενμπεργκ, ας εφαρμοσθεί τότε ως δείγμα συνεπούς λογικής έναντι όλων εργαλείο. Τοσούτω μάλλον που η Τουρκία:

– Δεν τηρεί τις συμμαχικές αρχές.

– Δεν αναγνωρίζει το διεθνές δίκαιο και τους κανόνες που διέπουν τις σχέσεις των πολιτισμένων κρατών.

– Δεν αποδέχεται τη γεωγραφική συνοχή και κυριαρχία της Ελλάδος.

– Δεν σέβεται τον κανόνα και το status quo των συνομιλιών.

Θέλησε ίσως να οικειοποιηθεί τον Ηράκλειτο ο πρόεδρος Ερντογάν κατά την πολεμοχαρή του ομιλία στη στρατιωτική άσκηση Efes (Εφεσος). Όμως, εκτός του κατανόητου «πόλεμος πατήρ πάντων», μεγαλύτερη γι' αυτόν συνάφεια έχει το νόημα του δι-λεξου «εδίζισαμην εμειωυτόν» (μπήκα μέσα μου ψάχνοντας τον εαυτό μου). Οι σκοτεινές στιγμές του ανθρώπινου ψυχισμού έχουν προ πολλού ερμηνευθεί από τον «σκοτεινό» Εφέςιο φιλόσοφο.

Ο κ. Αλέξανδρος Π. Μάλλιας είναι πρό-σβης επί τιμή.

Αφίσεις της υποψήφιας αντιπροέδρου Francia Marquez σε δρόμο της Μπογκοτά στην Κολομβία. Η συζήτηση μεταξύ των υποψηφίων για την προεδρία της Κολομβίας απαγορεύτηκε, λιγότερο από 72 ώρες πριν από τον δεύτερο γύρο των εκλογών, αφότου ο λαϊκιστής Rodolfo Hernandez επιβεβαίωσε ότι δεν θα συμμετάσχει. Η διεξαγωγή της συζήτησης μεταξύ του Hernandez και του αριστερού Gustavo Petro είχε διαταχθεί από το Ανώτατο Δικαστήριο της Μπογκοτά.

Κόμβος ήταν και πάει!

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Η.Ε.Ε., το Ισραήλ και η Αίγυπτος στις 15 Ιουνίου στο Κάιρο υπέγραψαν Μνημόνιο για την εξαγωγή ισραηλινού φυσικού αερίου στην Ευρώπη. Υπέγραψαν πως «το αέριο θα μεταφερθεί από το Ισραήλ στην Αίγυπτο μέσω υπάρχοντος αγωγού και η Αίγυπτος θα χρησιμοποιήσει τις εγκαταστάσεις της για να υδροποιήσει το αέριο για μια σταθερή ροή φυσικού αερίου προς την Ευρώπη. Η συμφωνία πρόκειται να συνεχιστεί τουλάχιστον έως το 2030 και θα μειωθεί σταδιακά έως το 2050» («ο Φιλελεύθερος», 15/6). Η πρόεδρος της Επιτροπής Φον ντερ Λάιεν δήλωσε πως το μνημόνιο «θα συμβάλει στο να καταστεί η Αίγυπτος περιφερειακός ενεργειακός κόμβος». Αυτή τη φράση την έχει πει ο Ν. Αναστασιάδης αμέτρητες φορές. Όμως

κxες καθώς η Αίγυπτος ενίσχυσε τον κομβικό της ρόλο, η Κύπρος καθόταν στον πάγκο. Αυτό είναι το ακριβό τίμημα του τυχοδιωκτισμού. Το τοπίο, όπως το διαμόρφωσαν ΟΗΕ-Ε.Ε. στο Κυπριακό, αντικαταστάθηκε από τριμερείς τελετές. Οι τριμερείς τελετές με τη σειρά τους άλλαξαν τις περιφερειακές ισορροπίες και, τα δύο στοιχεία μαζί, οδήγησαν στο χθεσινό αποτέλεσμα. Κανένας διεθνής παίκτης δεν θα περιμένει πλέον τον κάθε Ε/κ πολιτευτή, εάν και τότε θα σκεφτεί σοβαρά. Μάς έχουν καταλάβει όλοι, γι' αυτό παίρνουν αποφάσεις ερήμην της Λευκωσίας. Τις υλοποιούν και προχωρούν, ενώ η Κύπρος οργανώνει με απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου...

«Μόνιμης Γραμματείας Τριμερών Μηχανισμών Συνεργασίας» η οποία «θα συμβάλει ουσιαστικά στον στόχο της περιφερειακής ενσωμάτωσης για τα κράτη της Ανατολικής Μεσογείου» (6/2/2021). Ο τώως υπουργός Εξωτερικών Ν. Χριστοδουλίδης «δύλωσε κατηγορηματικά ότι έχουμε θεωρήσει νομικά και πολιτικά τα θαλάσσια όρια μας μέσα από τις συμφωνίες και τις συμμαχίες με τις χώρες της περιοχής» («ο Φιλελεύθερος», 19/1/2020).

Η εξαπάτηση της κοινής γνώμης με τις Τριμερείς βρίσκεται στην απογειώσή της: Αίγυπτος και Ισραήλ (οι βασικοί εταίροι στις τριμερείς τελετές) υπέγραψαν σύμφωνο μεταξύ τους για μεταφορά ισραηλινού φυσικού αερίου μέσω Αιγύπτου στην Ε.Ε. Η εξαπάτηση της κοινής γνώμης πήρε τέλος με τον τερματισμό του αγωγού EastMed. Οι κύριοι υπεύθυνοι για τα μεγάλα τεχνάσματα σιωπούν. Αυτοί που κλείδωσαν το Κυπριακό στην πενταετή απραξία σήμερα μιλούν για «εξελκιδωμά» της διαδικασίας. Αυτοί που πέταξαν στον κάλαθο μια ισχυρή δυνατότητα της νήσου, σήμερα εμφανίζονται ως «ειδικοί» για το πώς να «εξεκλειδώνουν» το ενεργειακό! Αλλά το τριπλό ζήτημα παραμένει: άλυτο Κυπριακό, Τριμερείς τέλος, το ενεργειακό κλειδί στο Κάιρο! Έτσι περνάει ο χρόνος και οι αναπροσαρμογές δείχνουν ποιοι μένουν στάσιμοι και ποιοι παίρνουν ρεαλιστικές αποφάσεις. Μερικές φορές προσποιούμαστε ότι οι «κουτόφραγκοι» δεν γνωρίζουν τι έγινε στο Κραν Μοντάνα ή ποιος πρόεδρος μετέτρεψε το ζήτημα της χο-

ρήγησης ευρωπαϊκής ιθαγένειας σε παγκόσμιο φεστιβάλ δυσφήμισης τόσο της χώρας του, όσο και της έννοιας της συμμετοχής σε κοινές ευρωπαϊκές αρχές.

Μέσα σε αυτή την παραζάλη της συγκυρίας, ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Α. Νεοφύτου σε συνέντευξή του στην εφ/δα «Πολίτης» (12/6) άνοιξε θέμα της ένταξης της Κύπρου στο ΝΑΤΟ –μετά την επίλυση του Κυπριακού. Έστω και με αυτόν τον τρόπο τίθεται το ερώτημα: είναι σκόπιμο να γίνει η Κύπρος μέλος του ΝΑΤΟ; Το ουσιαδές θέμα, κατά την άποψή μου, είναι πως η πολιτική, η γεωπολιτική, η διαδρομή της Κύπρου (Κυπριακού) βεβαιώνουν ότι κάθε τέτοια συζήτηση είναι άκρως επιζήμια. Το Κυπριακό είναι στα αζήτητα της διεθνούς κοινότητας, καμία κινητικότητα και «ημείς άδομεν». Πώς;

1. Ό,τι χρειάζεται η Κύπρος, στο δικό μας μέγεθος, για να αλλάξουν τα πράγματα, το έχει η Ε.Ε., ασφάλεια, θεμελιώδεις ελευθερίες, προγράμματα σε υποδομές και ανοικοδόμηση, μεταβατικές διατάξεις, κεκτημένα, ειδικές ρυθμίσεις για την τ/κ οικονομία κ.λπ.

2. Με τη συμμετοχή της Ε.Ε. σε ένα νέο πλαίσιο ασφαλείας όπως το περιγράφει ο γ.γ. του ΟΗΕ στο Γλαϊσιό του. Σημείο 1: «τερματισμός του μονομερούς επεμβατικού δικαιώματος και της Συνθήκης Εγγυήσεων. Να αντικατασταθεί από ένα στιβαρό σύστημα διασφαλίσεων: το οποίο να είναι πολυμερές/διεθνές με τη συμμετοχή αρκετών χωρών». Σημείο 2: «αποχώρηση στρατευμάτων για να φτάσουμε τα επίπεδα των στρα-

τευμάτων του 1960». Η Ε.Ε. ως σώμα και ορισμένες χώρες μέλη της, μπορούν να λάβουν μέρος σε μια τέτοια κοινή δράση με τον ΟΗΕ.

3. Αυτά δεν συνιστούν έναν άπαστο στόχο. Είναι εφικτοί στόχοι, εφόσον θέλουμε και εφόσον αξιοποιούμε πρόσωπα που θα τα κάνουν εφαρμόσιμη πολιτική (διαβούλευση/πρόταση/στήριξη). Όταν ο Αναστασιάδης διέλυε το διαπραγματευτικό τοπίο στη Γενεύη, ο πρόεδρος της Επιτροπής Ζαν Κλοντ Γιούνκερ είχε ήδη ανακοινώσει (Ιανουάριος, 2017) οικονομική στήριξη της λύσης της τάξης των 3,2 δισ. ευρώ.

4. Η Ιρλανδία που εργάστηκε προς αυτή την κατεύθυνση πέτυχε να διασφαλίσει σημαντική υποστήριξη σε προγράμματα συμφιλίωσης, ενσωματωμένα στον κοινοτικό προϋπολογισμό –ακόμα και προγράμματα για να εργοδοτήσει παλιούς αντάρτες του IRA.

5. Η Κύπρος δεν χρειάζεται να γίνει μέλος καμιάς στρατιωτικής συμμαχίας. Τα δικά μας προβλήματα συνιστούν πεδία για άσκηση πολιτικών, της διπλωματίας, της συμβιβαστικής συμπεριφοράς. Όμως, τίποτε δεν πέφτει έτσι, αυτόματα, κάτω από τη μπλιά. Πέφτουν μύλα μόνο αν θέλουμε, αν εργαζόμαστε, αν πείσουμε. Το παιχνίδι έχει κανόνες. Αν λες ότι σε όλα, αν προτιμάς κάτι άλλο και δεν το λες, αν καταγγέλλεις μόνο, μένεις στάσιμος. Αλλά η καταγγελία δεν είναι ικανή συνθήκη για να αλλάξει τη μοίρα των ανθρώπων!

www.larkoslarkou.org.cy

Ζητούνται προτάσεις

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΟΥΡΗ**

Αν κάτι λείπει στο Κυπριακό σήμερα είναι οι ιδέες και οι προτάσεις που μπορούν να ξεκλειδώσουν τις εξελίξεις. Όσα ακούγονται, καθώς η προεκλογική ξεκινά για τα καλά φαίνονται στη χειρότερη περίπτωση ευκολόγηση και στην καλύτερη περίπτωση γενικές ιδέες που χρήζουν διευκρινίσεων. Ας κοιτάξουμε τους μέχρι στιγμής τέρσερις κύριους υποψηφίους, με σειρά δημοφιλίας (σύμφωνα τουλάχιστον με την πιο πρόσφατη δημοσκόπηση, αυτή του Σίγμα που παρουσιάστηκε στις 19/5): Νίκος Χριστοδουλίδης, Αβέρωφ Νεοφύτου, Ανδρέας Μαυρογιάννης, Αχιλλέας Δημητριάδης. Και ας αφήσουμε, για χάρη αυτής της συζήτησης, τα περί ευθυνών στον Κραν Μοντάνα, συνεχιστών και αντιπολιτευόμενων και

για το πότε μπορούσε ή έπρεπε ο καθένας να είχε διαφοροποιηθεί. Όχι γιατί δεν έχουν σημασία, αλλά για να συγκεντρωθούμε στις προοπτικές της πρώτης ημέρας εκλογής του διαδόχου του Προέδρου Αναστασιάδη.

Ο κ. Χριστοδουλίδης δεν έχει μέχρι στιγμής παρουσιάσει τις επίσημες προτάσεις του για το Κυπριακό στην ιστοσελίδα του. Σε συνέντευξή του στον Alpha και στον Νικόλα Ζαννέτο (15/5), υπογράμμισε πως η προσπάθεια πρέπει να συνεχιστεί, και επανέλαβε πως τα ΜΟΕ δεν πρέπει να υποκαταστήσουν τη λύση. Τίποτα νέο δεν περιείχε ούτε η συνέντευξη στον «Φιλελεύθερο» και τον Ανδρέα Πημπίση (24/5), όπως αναφέρθηκε σε ανάγκη να ξαναρχίσει η προσπάθεια λύσης με τεκμηριωμένες προτάσεις, ενώ ερωτηθείς σε συνέν-

τευξή του στην «Καθημερινή» Αθηνών από τον Βασίλη Νέδο (3/4) αν είναι εφικτή λύση που να επιτρέπει μεταφορά φυσικού αερίου από την Ανατολική Μεσόγειο προς την Ε.Ε., είχε αναδείξει τη σημασία αυτής της προοπτικής χωρίς να διασυνδέσει το θέμα με το Κυπριακό.

Ούτε ο κ. Νεοφύτου έχει ετοιμάσει την ιστοσελίδα του ως υποψήφιος. Σε συνεντεύξεις του στην «Κ» στις 29/5 και στον «Πολίτη» στις 12/6 ανέδειξε την ενέργεια ως το σημείο που μπορεί να ξεκλειδώσει το Κυπριακό. Μιλώντας στην «Κ» και στην Οριάντα Παπαντωνίου παρουσίασε ως νέα στοιχεία την αξιοποίηση της ευαισθητοποίησης για την παραβίαση της εδαφικής ακεραιότητας ενός κράτους, με αφορμή τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, και το ενδεχόμενο να ανοίξει ο δρόμος για λύση μέσω

της ενέργειας, μετά από συνολική διευθέτηση του Κυπριακού. Μιλώντας στον «Π» και στην Κατερίνα Ηλιάδη, παρουσίασε και την ιδέα της ένταξης του ΝΑΤΟ ως νέα, επενδύοντας προφανώς στην απόρριψη από το ΑΚΕΛ, και παρουσίασε και την αποκεντρωμένη ομοσπονδία ως τομυρή και νέα θέση.

Ούτε ο κ. Μαυρογιάννης έχει προς το παρόν αναπτύξει σε ιστοσελίδα και σε συγκεκριμένο έγγραφο τις θέσεις του. Σε συνέντευξή του στην «Κ» και τη Μαρίνα Οικονομίδου (22/5) αναφέρθηκε σε επιμονή στη συμφωνημένη βάση λύσης, υπερασπιζόμενος την ομοσπονδία χωρίς περισσότερες λεπτομέρειες. Η νεότερη πρόταση που διατυπώθηκε από υποψήφιο προέρχεται μάλλον από τον κ. Μαυρογιάννη, ο οποίος ανέφερε στο ΠΙΚ (16/6) πως η μεταφορά φυσικού αερίου

προς την Τουρκία, για δική της χρήση, θα μπορούσε να ξεκλειδώσει τις δυναμικές, χωρίς όμως λεπτομέρειες ή συγκεκριμένη πρόταση.

Ο κ. Δημητριάδης, τέλος, έχει καταρτίσει και αναρτήσει θέσεις για το Κυπριακό στην ιστοσελίδα του, μιλώντας και πάλι για την ομοσπονδία και τη στήριξη στις σχέσεις Ε.Ε. - Τουρκίας με προϋπόθεση τη λύση. Τα νέα στοιχεία, που έχει αναπτύξει και στις συνεντεύξεις του είναι η σύσταση Επιτροπής Αλήθειας για το θέμα των αγνοουμένων, και το κάλεσμα στην Ε.Ε. να διορίσει πολιτικό απεσταλμένο για το Κυπριακό και η πιο ενεργός εμπλοκή της στις διαπραγματεύσεις. Η πρώτη ιδέα έχει αναπτυχθεί από τον κ. Δημητριάδη εδώ και καιρό, αλλά αποτελεί μόνο μία διάσταση του Κυπριακού, ενώ η δεύτερη θα μπορούσε να πει κανείς πως εξαρτάται

από την προσέγγιση των εταίρων. Συνοπτικά, προς το παρόν μόνο οι Μαυρογιάννης και Δημητριάδης έχουν εξερευνήσει κάποιες νέες προτάσεις, με τον δεύτερο να τις έχει αναπτύξει περισσότερο με κάποια υποσχόμενη στοιχεία, χωρίς όμως ακόμα να έχουν παρουσιάσει μια ολοκληρωμένη στρατηγική.

Ναι, είναι ίσως ακόμα γρήγορα να περιμένουμε πολύ συγκεκριμένα πράγματα από τους τέσσερις κύριους υποψηφίους. Όμως αν μας ενδιαφέρει πραγματικά το Κυπριακό, πρέπει να παρακολουθούμε στο εξής με τους λήξη για να διαπιστώσουμε αν ο επόμενος Πρόεδρος σχεδιάζει να αντιστρέψει την εξοργιστική πολιτική απραξίας της κυβέρνησης Αναστασιάδη από το 2017.

ykakouris@gmail.com

Διπλωματικός πυρετός για έλεγχο της έντασης

Το παρασκήνιο της συνάντησης

Των **Κ.Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ - ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Με την καταλυτική παρέμβαση της Ουάσινγκτον, μέσω συνομιλιών που είχαν στο πλαίσιο της συνάντησης του Βερολίνου την περασμένη Τετάρτη ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας των ΗΠΑ Τζέικ Σάλιβαν και ο σύμβουλος του Τούρκου προέδρου Ιμπραήμ Καλίν, άνοιξε ο δρόμος για την προσπάθεια «αποφόρτισης» των ελληνοτουρκικών σχέσεων, που αποτυπώθηκε στο σύντομο τετ α τετ Παναγιωτόπουλου - Ακάρ στις Βρυξέλλες. Η κινητοποίηση των ΗΠΑ, αλλά και άλλων «παικτών», όπως ο γ.γ του ΝΑΤΟ Γενς Στόλτενμπεργκ και το Βερολίνο, δεν ήταν προϊόν «αυτόματου πιλότου». Υπήρξε αποτέλεσμα σειράς κινήσεων του πρωθυπουργού Κυρ. Μητσοτάκη στο προσκήνιο, αλλά και στο παρασκήνιο, που είχαν ως αποτέλεσμα να καταστούν σαφείς οι κίνδυνοι από την κλιμακούμενη επιθετική ρητορική της Αγκυρας, καθώς και η ανάγκη δημιουργίας ενός διαύλου επικοινωνίας μεταξύ των δύο πλευρών, ώστε να ελεγχθούν οι εντάσεις και να αποτραπεί το ενδεχόμενο ενός «επεισοδίου» στην περιοχή. Στην ίδια κατεύθυνση συνέβαλε και το ότι ο πρωθυπουργός απέφυγε επιμελώς η Αθήνα να εμπλακεί σε ένα πινγκ πονγκ ακραίας ρητορικής με την άλλη πλευρά.

Ταυτόσημες διαρροές

Υπό το ανωτέρω πρίσμα, από τη στιγμή που κάτω από το βάρος των παραινήσεων των ΗΠΑ η Αγκυρα εμφανίστηκε διατεθειμένη για την πραγματοποίηση της συνάντησης Ακάρ - Παναγιωτόπουλου, ο κ. Μητσοτάκης άναψε άμεσα το «πράσινο φως» για τη θετική ανταπόκριση από πλευράς του ελληνικού υπουρ-

Οι κινήσεις Μητσοτάκη, οι συνομιλίες Σάλιβαν - Καλίν, ο ρόλος Στόλτενμπεργκ και Βερολίνου και η «επόμενη ημέρα» στα ελληνοτουρκικά.

γείου Αμυνας. Εξάλλου είναι σαφές πως για την Αθήνα παραμένει κρίσιμο οι διαυλοι επικοινωνίας μεταξύ των δύο χωρών να παραμείνουν ανοικτοί, θέση που αποτυπώνεται και στις σχεδόν ταυτόσημες διαρροές των επιτελείων των κ. Παναγιωτόπουλου και Ακάρ, που είναι σαφές πως σε σχέση με το ελληνικό υπουργείο Εθνικής Αμυνας έγιναν υπό την καθοδήγηση και σε απόλυτο συντονισμό με το Μέγαρο Μαξίμου.

Σύμφωνα με άλλες πηγές, πλιν του καθοριστικού ρόλου των ΗΠΑ, στην προσπάθεια να βγουν οι ελληνοτουρκικές σχέσεις από τον «πάγο» συνέβαλε, όπως προαναφέρθηκε, εμμέσως και ο γ.γ. του ΝΑΤΟ Γενς Στόλτενμπεργκ. Οι θέσεις που έχει λάβει το τελευταίο διάστημα ο γ.γ. του ΝΑΤΟ για την κατάσταση στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο έχουν ευλόγως προκαλέσει τη δυσφορία του συνόλου του πολιτικού κόσμου. Όμως, η στάση «κατανόησης» που τηρεί έναντι των τουρκικών ενστάσεων στην ένταξη της Σουδίας και της Φινλανδίας στο ΝΑΤΟ φαίνεται πως αύξησε την πρόσβαση που έχει στον Τούρκο πρόεδρο. Παράλληλα οι Αμερικανοί δεν είναι μόνοι σε αυτή τους την προσπάθεια να «ακυρώσουν» την όποια υλοποίηση των τουρκικών απειλών στο Αιγαίο, αλλά,

Η **ολιγόλεπτη** συζήτηση στις Βρυξέλλες μεταξύ του Έλληνα υπουργού Αμυνας Νίκου Παναγιωτόπουλου (αριστερά) και του Τούρκου ομολόγου του Χουλούσι Ακάρ κινήθηκε γύρω από την ανάγκη να πέσουν οι τόνοι, να σταματήσουν οι υπερηττήσεις και να δοθεί χώρος για τον τουρισμό και στα δύο κράτη.

Προχωρούν τα εξοπλιστικά

Ο **διπλωματικός** πυρετός δεν ανακόπτει καθόλου τις προετοιμασίες για την προώθηση εκκρεμοτήτων που αφορούν τα εξοπλιστικά. Τις επόμενες ημέρες αναμένεται να προχωρήσει η διαδικασία για την επιλογή νέων κορβετών, με δύο προσφορές να βρίσκονται στην κορυφή των προτιμήσεων του Πολεμικού Ναυτικού. Στο υπουργείο Εθνικής Αμυνας -με τη στήριξη του Μεγάλου Μαξίμου- υφίσταται σημαντική προσπάθεια προκειμένου να προχωρήσει και η συνεργασία με τους Γερμανούς στο πλαίσιο της συμπαραγωγής αρμάτων μάχης τύπου «Λέοπαρντ», που έως αυτή τη στιγμή προχωρεί με αργούς ρυθμούς λόγω αντιδράσεων που δεν σχετίζονται με τις ελληνογερμανικές σχέσεις. Τις επόμενες ημέρες ο κ. Παναγιωτόπουλος αναμένεται να ενημερώσει τη Βουλή και για μια σειρά από σημαντικά υποπρογράμματα, με κύριο την αναβάθμιση των 38 F-16 bl. 50, αλλά και την επίλυση του «γόρδιου δεσμού» της καθήλωσης του στόλου των μεταγωγικών C-130 της Πολεμικής Αεροπορίας.

σύμφωνα με καλά πληροφορημένες πηγές, κινούνται σε συνεννόηση και με τους Γερμανούς. Η τάση αυτή φάνηκε στην πενταμερή του Βερολίνου πριν από λίγες ημέρες, αλλά και στο παρασκήνιο σε διπλωματικό και πολιτικό επίπεδο στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ.

Βεβαίως, είναι προφανές πως στον απόηχο της συνάντησης Παναγιωτόπουλου - Ακάρ η Αθήνα κρατάει «μικρό καλάθι» για την επόμενη ημέρα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Όπως τονίζεται, βασικός στόχος είναι ένα «ήσυχο καλοκαίρι», χωρίς μεγάλης κλίμακας στρατιωτικές ασκήσεις, παράνομες ΝΑΥΤΕΧ και «εξόδους» ερευνη-

τικών πλοίων στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο ή -με άλλα λόγια- να επανέλθουμε σε «ήρεμα νερά», όπως είπε ο πρωθυπουργός από τη Λευκωσία.

Τρία σημεία του τετ α τετ

Καλά πληροφορημένες πηγές τονίζουν ότι το τετ α τετ Παναγιωτόπουλου - Ακάρ είχε τρία βασικά σημεία: πρώτον, να μειωθούν κατά το δυνατόν οι εμπρηστικοί τόνοι στη ρητορική. Δεύτερον, να σταματήσουν οι υπερηττήσεις. Και τρίτον να δουλέψει ο τουρισμός και για τις δύο πλευρές του Αιγαίου, που αυτό το καλοκαίρι τον έχουν ανάγκη για οικονομικούς λόγους.

Σημειώνεται πως οι πλέον αισιόδοξοι δεν αποκλείουν ως «επόμενο βήμα» των τελευταίων εξελίξεων, ακόμη και μια σύντομη συνάντηση των κ. Μητσοτάκη και Ερντογάν στη σύνοδο κορυφής του ΝΑΤΟ στις 29 και 30 του μήνα στη Μαδρίτη, παρά το γεγονός ότι ο Τούρκος πρόεδρος διαμνύει σταθερά πως δεν επιθυμεί περαιτέρω επαφές με τον πρωθυπουργό. Εξάλλου σε αντίστοιχες τοποθετήσεις είχε προβεί και στο παρελθόν, αλλά στη συνέχεια μετέβαλε στάση. Πάντως ο κ. Ερντογάν εξακολουθεί να επιμένει στους υψηλούς τόνους και, μάλιστα, για την Αθήνα το κυρίαρχο σενάριο είναι ότι δεν πρόκειται να υποχωρήσει από την εμπρηστική ρητορική. Αυτό το γεγονός εκ των πραγμάτων δημιουργεί περιπλοκές, καθώς θα γίνονται ταυτόχρονα προσπάθειες να λειτουργεί ο διαύλος Παναγιωτόπουλου - Ακάρ ως δικλίδα ασφαλείας. Η εξίσωση είναι δύσκολη και στην Αθήνα το γνωρίζουν, αναμένοντας ότι εφόσον η διάσταση Τουρκίας και ΗΠΑ για τις υποψηφιότητες Φινλανδίας - Σουδίας βεβαιωθεί στη Μαδρίτη, τα πράγματα μπορεί να γίνουν ξανά πειστικά.

Αξιοπότης διαύλος

Αξίζει να επισημανθεί ότι ο διαύλος Παναγιωτόπουλου - Ακάρ στα ελληνοτουρκικά κρίθηκε ως πλέον αξιοπότης για μια σειρά από λόγους, με κυριότερο την έλλειψη άλλων,

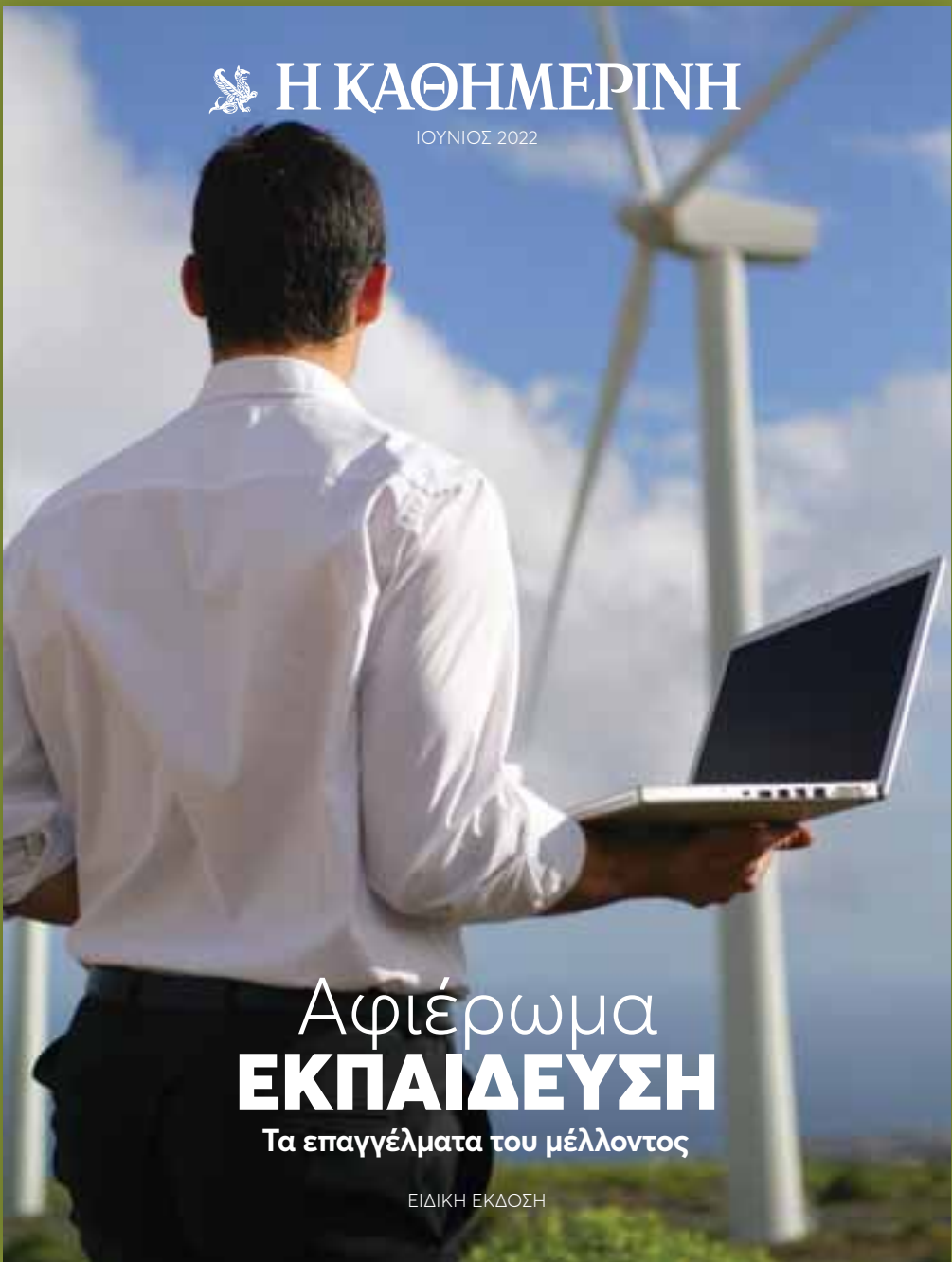
που υπό κανονικές συνθήκες έπρεπε να λειτουργούν.

- Κατ' αρχάς, αυτή τη στιγμή δεν υφίσταται ο πλέον σημαντικός ανάμεσα στους κ. Μητσοτάκη και Ερντογάν, λόγω της άρνησης του δεύτερου να συζητήσει.
- Σε επίπεδο υπουργών Εξωτερικών, Μεβλούτ Τσαβούσογλου και Νίκου Δένδια, επίσης υφίσταται το πρόβλημα ότι το ειδικό βάρος του Τούρκου ΥΠΕΞ είναι σαφώς μικρότερο από εκείνο του κ. Ακάρ.
- Σε επίπεδο διπλωματικών συμβούλων, ο διαύλος μεταξύ του Ιμπραήμ Καλίν και της Άννας-Μαρίας Μπούρα δεν είναι ακόμα λειτουργικός. Γι' νονται προσπάθειες να εδραιωθεί, προς το παρόν όμως δίχως απτά αποτελέσματα.
- Οι αρχηγοί των Ενδύλων Δυνάμεων των δύο χωρών επίσης δεν συνομιλούν, γεγονός ασυνήθιστο για τη μακρά ιστορία των στρατιωτικών επαφών, ακόμα και στις χειρότερες φάσεις του παρελθόντος.

Σημειώνεται, τέλος, ότι οι κ. Παναγιωτόπουλος και Ακάρ, ακόμα και μετά τη σύντομη συνάντησή τους στις Βρυξέλλες, αντάλλαξαν γραπτά μηνύματα προκειμένου να επιβεβαιώσουν ότι η επικοινωνία μεταξύ τους θα συνεχιστεί. Την ίδια στιγμή τα επιτελεία τους συνεννοούνταν προκειμένου ακόμα και οι ανακρινώσεις σχετικά με τη συνάντηση να δημοσιοποιηθούν με σχεδόν ταυτόσημες διατυπώσεις.

ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Την Κυριακή
26 Ιουνίου
μαζί με την
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

Αφιέρωμα
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
Τα επαγγέλματα του μέλλοντος

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Η «Κ» πλησίασε στο Φαρμακονήσι, το ακριτικό νησάκι που απέχει 5,5 ναυτικά μίλια από τα τουρκικά παράλια.

Οι περισσότεροι ψαράδες του Αγαθονησίου περνούν τη μέρα τους στο ψαροχώρι Καθολικό, όπου ο Μάρκος Σανδαλής το πρωί της Πέμπτης έψηνε φαγκριά.

Αγαθονήσι, εδώ χτυπάει ο σφυγμός του Αιγαίου

«Κρατάμε γερά», λένε οι κάτοικοι στην «Κ»

Της απεσταλμένης μας
ΗΛΙΑΝΑΣ ΜΑΓΡΑ

Στη σκιά που δημιουργεί ένα πλαγiasμένο αρμυρίκι, ο Γιάννης Καρύδης φτιάχνει παραγάδι. Ανάμεσα στα δάχτυλά του η πετονιά τρέχει σαν ανοιγμένη σερπαντίνα που ηρεμεί μόνο όταν στη μια άκρη της μπαίνει ένας γάντζος και στην άλλη δόλωμα. Έχει ξυπνήσει από τις τρεις το πρωί, όταν βγήκε για ψάρεμα με τη γερόντισσα βάρκα που του κληροδότησε πριν από χρόνια ο πατέρας του. Γύρισε στις 9 με τέσσερα κιλά ψάρια – μικρά φαγκριά, χάνους, σκαθάρια, μία δράκαινα – τα οποία θα πουλήσει σε ιχθυοπωλεία στην Πάτμο. Δεν είναι πολλά – είναι μια τυπική ψαριά των τελευταίων μηνών, κατά τους οποίους η αυξημένη τιμή του πετρελαίου, λόγω του πολέμου στην Ουκρανία, δεν του επιτρέπει να πηγαίνει πολύ στ’ ανοιχτά με τη βάρκα του. Δεν έχει ανέβει μόνο το πετρέλαιο – «όλα αυξήθηκαν», λέει στην «Κ» ο κ. Καρύδης, ο οποίος φτιάχνει μόνος του και τα δίχτυα που χρησιμοποιεί. «Τα έτοιμα είναι πιο ακριβά», τονίζει.

Τόσο τον κ. Καρύδη όσο και τους άλλους τέσσερις ψαράδες που κάθονται μαζί του στον κόλπο του Καθολικού, ένα ψα-

ροχώρι στο ακριτικό Αγαθονήσι, το βορειότερο νησί των Δωδεκανήσων, τα έξοδα της καθημερινότητας τους απασχολούν πολύ περισσότερο από τις ελληνοτουρκικές εντάσεις. «Τους Τούρκους δεν τους φοβόμαστε», λέει ο κ. Καρύδης, «αν μπορούν, ας έρθουν». Κάποιες φορές, τους ενοχλούν οι τουρκικές ανεμότρατες που ψαρεύουν στα νερά τους. Άλλες, τα μαχητικά αεροπλάνα που πετάνε πολύ χαμηλά – «μπορεί να πέσει κανένας σοβάς από κάποιο σπίτι», λέει στην «Κ» ο Μανώλης Σανδαλής, ο νεότερος εκ των πέντε ψαράδων και ανιψιός του κ. Καρύδη.

Από το 1994, όταν επέστρεψε στο Αγαθονήσι έχοντας ζήσει για χρόνια στη Ρόδο, ο κ. Καρύδης έγινε εθνοφύλακας. «Σχεδόν όλο το νησί είναι εθνοφύλακες, μας έχουν δώσει όπλο, το σακίδιο, τα άρβυλα, τα ρούχα», αναφέρει – έτσι νιώθει την υπόστασή του ως ακρίτας, δηλώνει, αλλά στην πραγματικότητα δεν αισθάνεται απειλή. Την ένταση των τελευταίων εβδομάδων οι ίδιοι δεν τη βιώνουν – «δεν το βλέπουμε, δεν έχει παραπάνω κινητικότητα τώρα», σημειώνει ο Μάρκος Σανδαλής, πατέρας του Μανώλη, «αλλά οι παππούδες μας μάς έλεγαν “την ψυχία να φοβάσαι”».

Με το πλοίο «Νήσος Κάλυμνος» πλησιάζουμε στο λιμάνι του ακριτικού Αγαθονησίου, του βορειότερου νησιού των Δωδεκανήσων. Σε απόσταση 9 ναυτικών μιλίων από την Τουρκία, το Αγαθονήσι είναι ένας άφθαρτος ελληνικός παράδεισος, ενώ οι κάτοικοί του έχουν συνηθίσει τις συχνές τουρκικές παραβιάσεις...

«Από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου έχουμε παραβιάσεις με F-16»

Αν το Καθολικό ονομάστηκε έτσι επειδή όλοι ήθελαν να κάθονται εκεί, όπως λένε στην «Κ» χαριτολογώντας οι ψαράδες, το Αγαθονήσι πήρε το όνομά του από το γεγονός ότι είχε όλα τα αγαθά – πέρα από ψαράδες, οι περισσότεροι ντόπιοι ήσαν κτηνοτρόφοι και γεωργοί και πάνω από όλα αυτός.

Ο Γιάννης Γιαμαίος, 52χρονος κάτοικος, θυμάται πως μέχρι τα 14 χρόνια του στο νησί δεν υπήρχε ρεύμα ή εμφιαλωμένο νερό. Το λιμάνι φτιάχτηκε το 1984. Αλλά τα κατάφερναν, όπως τα καταφέρνουν και τώρα. Το βασικό εισόδημα των κατοίκων ακόμα δεν προκύπτει από τον τουρισμό – πολλοί απασχολούνται στις ιχθυοκαλλιέργειες, άλλοι στη ΔΕΔΔΗΕ, κάποιοι ψαρεύουν, άλλοι έχουν ζώα – καθώς εδώ, σε αντίθεση με άλλα νησιά, η τουριστική σεζόν διαρκεί γύρω στους δύο μήνες. «10 με 15 Ιουλίου ξεκινάει και 18 Αυγούστου το νησί αδειάζει», λέει στην «Κ» η Ελένη Κόττορα, η οποία διατηρεί μαζί με τον σύζυγό της καφέ

«Η μαμά μου την πρώτη χρονιά που ήρθαμε μου έλεγε να φύγουμε, ότι θα έρθουν οι Τούρκοι, αλλά αυτά γίνονται συνεχώς εδώ».

σε κεντρικό σημείο του μικρού λιμανιού του Αγαθονησίου.

Το ότι αυτό το ακριτικό νησί βρίσκεται πολύ μακριά τόσο από τα κέρδη όσο και από τις προκλήσεις του υπερτουρισμού που βιώνουν άλλα ελληνικά νησιά, του αποδίδει μια ειδυλλιακή διάσταση που δεν έχει να κάνει μόνο με την πυκνή κλωρίδα του, τη διάχυτη μυρωδιά φασκόμυλου στους μικρούς του δρόμους ή τα κρυστάλλινα, καταγάλανα νερά που το περιβάλλουν. Παρ’ όλο που πλέον στο Αγαθονήσι έχει νερό, ρεύμα, WiFi, ενοικιαζόμενα δωμάτια με κλιματισμό, ταβέρνες, δύο μίνι μάρκετ, ένα μαγαζί με ρούχα και άλλα πολ-

λά τεκμήρια εξέλιξης, στο νησί επικρατεί μια αναζωογονητική γαλήνη. Ο χρόνος εδώ έχει άλλη διάσταση, δεν σπανίζει όσο στις πόλεις, δεν ξεφεύγει με την ίδια ευκολία.

Ανθρωποι ακόμα ρεμβάζουν για ώρες στις βεράντες τους. Τα, ομολογουμένως λιγοστά, παιδιά περνούν όλη την ημέρα στη θάλασσα. Όλοι κοιμούνται με τις πόρτες τους ξεκλειδωτές, τα παράθυρα ανοιχτά, είναι άλλωστε μεταξύ τους είτε συγγενείς είτε απλά γνωστοί, πράγμα αυτόνομο σε ένα νησί με περίπου 180 μόνιμους κατοίκους. Παρ’ όλα αυτά, αυτός ο άφθαρτος ελληνικός παράδεισος σπάνια απασχολεί την επικαιρότητα χάρη στην ομορφιά του – το Αγαθονήσι είναι κυρίως γνωστό για τη θέση του στα θαλάσσια σύννορα Ελλάδας - Τουρκίας και τη βαρύτητα που αυτή υποδηλώνει.

Παρότι λέει πως δεν βλέπει περισσότερες παραβιάσεις – από το σύνθησε... – αυτές τις εβδομάδες, η Ελένη Κόττορα τονίζει στην «Κ» πως αυτή είναι μια κα-

τάσταση που έχουν όλοι συνηθίσει – οι τουρκικές παραβιάσεις είναι για εκείνους... ρουτίνα. «Από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου έχουμε παραβιάσεις με F-16, με ανεμότρατες», λέει στην «Κ» μια 25χρονη κάτοικος του νησιού. «Αυτά για εμάς είναι καθημερινότητα», λέει η Πόπη, σύζυγος του ιερέα του νησιού, της οποίας η καταγωγή είναι από τη Σάμο. «Η μαμά μου την πρώτη χρονιά που ήρθαμε μου έλεγε να φύγουμε, ότι θα έρθουν οι Τούρκοι, αλλά αυτά γίνονται συνεχώς εδώ, για εμάς δεν πιστεύω ότι αλλάζει κάτι», συμπληρώνει.

Η Αναστασία Κοττόρου, η οποία έλειπε από το νησί για 20 χρόνια και ξαναγύρισε τον Σεπτέμβριο, όταν έγινε διευθύντρια του γυμνασίου και του λυκείου του τοπικού σχολείου – στο οποίο από του χρόνου θα φοιτούν έξι παιδιά, μαζί με το δημοτικό και το νηπιαγωγείο – τονίζει στην «Κ» πως οι τουρκικές παραβιάσεις είχαν γίνει βίωμά της σε βαθμό που όταν μετακόμισε στην Πάτρα και άκουγε μαχητικά αεροπλάνα,

Πριν από δύο χρόνια η Πόπη έπλενε τα πιάτα όταν είδε μια σκιά να περνάει έξω από το παράθυρο – ήταν ένα τουρκικό μαχητικό...

νόμιζε πως ήταν των Τούρκων.

Όσοι κάτοικοι μίλησαν στην «Κ» δήλωσαν ότι όντως τα τελευταία χρόνια τα περιστατικά είναι συχνά πιο έντονα. Ενα βράδυ πριν από περίπου τρία χρόνια η κ. Κοττόρου έκλεινε το μαγαζί όταν πλησίασε το λιμάνι μια τουρκική βάρκα. Ο βαρκάρης έβαλε στη διαπασών αμανέδες και μέχρι η ίδια να ειδοποιηθεί το λιμενικό, είχε ήδη φύγει. «Ήταν καθαρά προκλητικό», σημειώνει, «αν ήθελαν να κάνουν κάτι άλλο, θα το είχαν κάνει». Πριν από δύο χρόνια, η Πόπη έπλενε τα πιάτα στην κουζίνα όταν είδε μια σκιά να περνάει από το παράθυρο – ήταν ένα τουρκικό μαχητικό αε-

ροπλάνο. «Δεν το είχα ξαναζήσει από τόσο κοντά, είπα δεν είμαστε τίποτα, θα μας ρίξουν μια βόμβα και θα εξαφανιστούμε».

«Το τουρκικό λιμενικό έρχεται πολλές φορές κοντά στο νησί, περισσότερο τα τελευταία χρόνια», λέει ο κ. Σανδαλής. Παρ’ όλα αυτά, ο πατέρας Γεώργιος αναφέρει πως στο νησί δεν υπάρχει φόβος, ακριβώς επειδή για τους ίδιους οι παραβιάσεις δεν παύουν να είναι μια καθημερινότητα με διακυμάνσεις σε ένταση, ανάλογα με τη χρονική περίοδο. «Θα ακούσουμε τα αεροπλάνα που περνάνε, θα δούμε τις τουρκικές ανεμότρατες, αλλά αυτά γίνονται συνέχεια, όσα χρόνια είμαι εδώ δεν έχει χρειαστεί να αντιμετωπίσουμε κάτι», τονίζει στην «Κ». «Είναι συνηθισμένο για εμάς», λέει η Θεολογία Γιαμαίου, «τώρα φαίνεται να είναι πιο δύσκολα, αλλά ελπίζουμε να ξεπεραστεί», συμπληρώνει, λέγοντας πως την εκτίμηση περί της αυξημένης δυσκολίας δεν τη νιώθει ακριβώς η ίδια – τη μαθαίνει από την τηλεόραση.

Ο Λευτέρης Καρύδης, ο μόνος πλέον κάτοικος του Καθολικού στο Αγαθονήσι, βάφει το καίκι του. «Εδώ βγάζουμε καρνάγιο», λέει στην «Κ».

Μετά σχεδόν δύο χρόνια, τα καθημερινά τουριστικά δρομολόγια μεταξύ των ελληνικών και των τουρκικών παραλιών έχουν αρχίσει ξανά.

Ο πατήρ Γεώργιος, ο παπάς του νησιού, μέσα στον Ναό Αγίων Γεωργίου και Νεκταρίου, που ανακαινίστηκε με δωρεά του θανάση Μαρτίνου.

«Αν αδειάσει ο τόπος, τότε θα έρθει ο Τούρκος»

Μεταξύ των λιγοστών μόνιμων κατοίκων, πραγματική ανησυχία φαίνεται να έχουν μόνο οι μεγαλύτεροι. «Ανησυχούμε πολύ», αναφέρει ο Γιώργος Καμίτσας, ιδιοκτήτης ταβέρνας στο νησί, «έτσι δεν έκανε και ο Ρώσος και μετά κατέστρεψε την Ουκρανία;». Ο πόλεμος της Ουκρανίας έχει εντείνει την ανησυχία και του Σταύρου Γιαμαίου, ο οποίος σημειώνει πως 91 χρόνια στο νησί ποτέ δεν είχε νιώσει απειλή. «Τώρα βλέπουμε τα παραδείγματα της Ουκρανίας, τι τραβάει ο κόσμος», δηλώνει, «όσο να 'ναι λιγάκι ανησυχούμε». Ο ίδιος ζει στο Μικρό Χωριό, έναν από τους τρεις κατοικησιμους οικισμούς του νησιού, αν εξαιρέσουμε το Καθολικό στο οποίο μένει πλέον μόνο ο Λευτέρης Καρύδης. Κάποτε, στο Μικρό Χωριό ζούσαν πέντε οικογένειες με 60 παιδιά συνολικά, θυμάται ο κ. Γιαμαίος – τώρα εδώ μένουν μόνο πέντε άνθρωποι, όλοι ηλικιωμένοι.

«Είμαι μόνη τώρα εδώ», λέει στην «Κ» η 91χρονη Βαγγελιώ Μιχελή, «να αντισταθείς, να κάνεις τι;» ρωτάει, τονίζοντας κι εκείνη πως μέχρι πρόσφατα, ούτε που σκεφτόταν το ενδεχόμενο της τουρκικής απειλής. Αλλά ακόμα και τώρα, η μεγαλύτερη έγνοια τόσο για την κ. Μιχελή όσο και για τους υπόλοιπους Αγαθονησιώτες, δεν είναι οι Τούρκοι. «Από την πείνα θα πεθάνουμε», λέει η ίδια. Η σύνταξη της είναι 430 ευρώ, στο σπίτι μένει μόνη της, αλλά τα έξοδα έχουν γίνει πλέον αβάσταχτα. «Χθες μου ήρθε το ρεύμα 900 ευρώ», αναφέρει, «το νερό

«Οι γείτονες είναι οι πιο καλοί τουρίστες, δεν έχουμε τίποτα να χωρίσουμε μεταξύ μας, μοιάζουμε σε αρκετά πράγματα».

το έχω ακόμα απλήρωτο, έχω να πάρω και τα φάρμακά μου – τι να πρωτοπληρώσω;». Αντιστοιχώς, κι άλλοι κάτοικοι τονίζουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στο ακριτικό νησί, εξαιτίας της ακρίβειας και της παραμεθόριας γεωγραφικής θέσης του τόπου τους.

Σε ένα από τα ενοικιαζόμενα δωμάτια της Θεολογίας Γιαμαίου, την Τετάρτη το απόγευμα χάλασε το air-condition. «Πρέπει να έρθει μάστορας από αλλού για να το φτιάξει, και δεν θα έρθει μόνο για ένα air-condition», δηλώνει στην «Κ». Ο κ. Καμίτσας, ο οποίος είναι και κτηνοτρόφος, αναφέρει πως πετάνε πολλά φαγητά που φτιάχνουν στην ταβέρνα γιατί δεν έχει αρκετή κατανάλωση, και ότι, λόγω του πολέμου στην Ουκρανία, έχει ανέβει η τροφή των ζώων – «την παίρναμε 11 ευρώ και έχει φτάσει 22», τονίζει. «Αναγκαζόμαστε και σφάζουμε ζώα, τα πουλάμε όσο όσο, δεν τα έχουμε ξανακάνει ποτέ αυτά», τονίζει στην «Κ».

Οι περισσότεροι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων μιλούν για τον υψηλό ΦΠΑ, αλλά και την κακή συνδεσιμότητα με την υπόλοιπη Ελλάδα, επισημαίνοντας πως δεν έχουν απευθείας σύνδεση

Λίγο πριν από την είσοδο στο Μεγάλο Χωριό, έναν από τους τρεις κατοικημένους οικισμούς του Αγαθονησιού, η γαλανόλευκη κυματίζει.

Η Αναστασία Κοττόρου επέστρεψε στο Αγαθονήσι πέρσι, ύστερα από 20 χρόνια. «Ηταν όνειρό μου να γυρίσω», λέει στην «Κ».

με τον Πειραιά. «Το θέμα μας δεν είναι οι Τούρκοι», λέει ο Μανόλης Κατσουλιέρης, ιδιοκτήτης ενός μικρού εστιατορίου, «είναι ο ΦΠΑ, είναι τι κάνουμε για να μείνουμε, να κρατήσουμε αυτό το νησί ελληνικό – τον χειμώνα είναι δύσκολα, ξέρεις τι είναι να μένεις από καράβι δύο μήνες; Ξέρεις τι είναι να μην έχεις να δώσεις ένα πορτοκάλι στο παιδί

σου; Να μην μπορείς να πουλήσεις εδώ ψάρια, να μη μένουν οι νέοι;». Πολλοί κάτοικοι είναι της άποψης πως θα πρέπει η πολιτεία να βοηθήσει το νησί, ούτως ώστε ο πληθυσμός του να έχει κίνητρα να μείνει και να ανανεώνεται. «Αν αδειάσουν οι τόποι αυτοί», αναφέρει στην «Κ» ο Γιάννης Γιαμαίος, «τότε θα έρθει ο Τούρκος».

Παρ' όλα αυτά, δεν βλέπουν τον γειτονικό λαό με εκθρική διάθεση – το ακριβώς αντίθετο. «Είναι οι πιο καλοί τουρίστες», δηλώνει στην «Κ» ο Κώστας Κόττορος, γιος του δημάρχου του νησιού και προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών του δήμου, «δεν έχουμε τίποτα να χωρίσουμε μεταξύ μας, μοιάζουμε σε αρκετά πράγματα». Ο κ. Καμίτσας σημειώνει πως, πριν από την πανδημία του κορωνοϊού, το μαγαζί ήταν γεμάτο με Τούρκους – «είναι πολύ καλοί πελάτες», αναφέρει – πράγμα με το οποίο συμφωνεί και ο κ. Κατσουλιέρης. «Οι Τούρκοι ήταν αναπνοή», συμπληρώνει, «γιατί είναι σαν εμάς τους Έλληνες, ίδιοι».

«Μόνο η γλώσσα διαφέρει»

Δεν έχουν μόνο οι Έλληνες αυτή την άποψη. Σε ένα ψητοπωλείο στο Πυθαγόρειο της Σάμου, ο Μπουρχάν και η σύζυγός του γευματίζουν μέχρι να έρθει το караβάκι τους. Ζουν σχεδόν απέναντι, στο Κουσάντασι, στα τουρκικά παράλια, και τώρα που, μετά σχεδόν δύο χρόνια, άρχισαν ξανά τα δρομολόγια μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, ο Μπουρχάν ήρθε για μονοήμερη εκδρομή. «Είμαστε ίδιοι με τους Έλληνες», λέει στην «Κ», «στην κουλτούρα, στο φαγητό, σε όλα εκτός από τη γλώσσα – μεταξύ των γειτόνων, όλα είναι εντάξει, μόνο οι κυβερνήσεις μας έχουν πρόβλημα, όχι οι άνθρωποι μεταξύ τους».

Βέβαια, το εθνικό φρόνημα δεν λείπει από τους ακρίτες του Αγαθονησιού – οι ιστορικές πλν-

«Το θέμα μας δεν είναι οι Τούρκοι, είναι ο ΦΠΑ, είναι τι κάνουμε για να μείνουμε, να κρατήσουμε αυτό το νησί ελληνικό».

γές που έχουν περάσει από γενιά σε γενιά δεν έχουν κλείσει εντελώς ακόμα. Η διευθύντρια του σχολείου κ. Κοττόρου, λέει στην «Κ» πως στο Αγαθονήσι, τις εθνικές γιορτές και τις παραλάσεις τις βιώνει κανείς διαφορετικά από ό,τι σε άλλα μέρη της Ελλάδας. «Συνειδητοποιείς πού βρίσκεσαι», αναφέρει, «και σταματάει να είναι κάτι τυπικό, αισθάνεσαι δίπλα σου τους Τούρκους και παίρνει άλλη αξία, τονώνεται το εθνικό φρόνημα και για κάποιον που είναι αδιάφορος».

«Βαθιά μέσα μας αισθανόμαστε κάπως την έχθρα που έχουμε», δηλώνει η Πόπη, «μαθαίνεις στην ιστορία, στο σχολείο ότι οι Έλληνες ήταν οι καλοί, οι Τούρκοι οι κακοί, αλλά στην καθημερινότητα, όταν έρχονται με τα караβάκια κάθε καλοκαίρι, τους γνωρίζεις και αυτό φεύγει από μέσα σου». Ο πατέρας Γεώργιος τονίζει πως ποτέ σε κήρυγμά του δεν θα αναφερθεί στους Τούρκους – «κι εκείνοι άνθρωποι του Θεού είναι», δηλώνει. Παρ' όλα αυτά, σημειώνει, πάντα υπάρχει στην άκρη του μυαλού του πως αν γίνει οτιδήποτε, «θα υπερασπιστούμε την πατρίδα μας, τη θρησκεία μας».

«Ελπίζουμε να μη γίνει πόλεμος αυτόν τον μήνα»

Στο πλοίο από το Πυθαγόρειο για το Αγαθονήσι, επιβιβάζονται τρεις φαντάροι. Υπηρετούν τη θητεία τους στη Σάμο, αλλά αυτή είναι η τέταρτη φορά που πηγαίνουν στο Αγαθονήσι, όπου θα μείνουν πάλι για 2-3 εβδομάδες. Σε ένα μήνα απολύονται – «ελπίζουμε να μη γίνει πόλεμος αυτό τον μήνα», λέει ένας, σχεδόν χιουμοριστικά, «αλλά όπως και να έχει, όλες τις καταστάσεις τις διαχειριζόμαστε».

«Ο Ερντογάν είναι επικίνδυνα ασυνεπής», λέει στην «Κ» ο Κέβιν Φέδερστοουν, διευθυντής του Hellenic Observatory του LSE, μιλώντας για την πιο επιθετική τουρκική εξωτερική πολιτική των τελευταίων εβδομάδων. «Ως πλιότερος (ή faux) Πούτιν, πιστεύει πως αυτή είναι έξυπνη εξωτερική πολιτική, που παίζει καλά στο εσωτερικό της Τουρκίας, αλλά αυτό ισχύει μόνον αν η Ευρώπη και το ΝΑΤΟ του το επιτρέπουν», αναφέρει, τονίζοντας πως ο Τούρκος υπουργός Αμυνας Χούλουσι Ακάρ έστειλε την Παρασκευή πιο ήπια σήματα. «Αυτό πρέπει να ενθαρρύνουμε, αλλά και να είμαστε πιο σκληροί στην απάντησή μας όταν οι τόνοι χειροτερεύουν, γιατί το ρίσκο των ατυχημάτων είναι αληθινό και μπορούν στρατιωτικά να ξεφύγουν», υπογραμμίζει, σημειώνοντας πως τα όρια της ανεκτικότητας έχουν αλλάξει μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία.

Υπηρεσιακές πηγές του Βορείου Αιγαίου αναφέρουν στην «Κ» πως βλέπουν τη συνήθη, και όχι αυξημένη, κινητικότητα από την απέναντι πλευρά και, παρόλο που τα ατυχήματα είναι πάντα πιθανό να συμβούν όταν υπάρχουν διαμάχες, αν εξαιρεθεί το «θεαθήναι», ο σκοπός αυτών της έντασης είναι μια διαπραγμάτευση που αφορά τα χωρικά ύδατα και την ΑΟΖ. «Η Τουρκία δεν θέλει να κατακτήσει τα νησιά», λένε οι ίδιες πηγές, τονίζοντας παράλληλα πως «η πρώτη γραμμή άμυνας της χώρας είναι τα νησιά». Οσον αφορά τους Τούρκους ψαράδες στα ελληνικά χωρικά ύδατα, επισημαίνουν πως αυτό είναι ένα φαινόμενο που αντιμετωπίζεται κυρίως σε σημεία που θεωρούνται από την Τουρκία αμφισβητήσιμα – «ψαρεύουν παρανόμως εντός ελληνικών χωρικών υδάτων, είναι ένας έμμεσος τρόπος να τα αμφισβητήσουν», λένε στην «Κ».

Ο Σπύρος, ψαράς από τη Σάμο, σχολιάζει πως παλαιότερα Έλληνες και Τούρκοι ψαράδες είχαν πολύ φιλικές σχέσεις, αλλά πρόσφατα οι δεύτεροι άρχισαν να είναι πολύ συχνά στα ελληνικά χωρικά ύδατα, και η τουρκική ακταιωρός έγινε «πολύ νευρική» με τους Έλληνες ψαράδες. «Ξεκίνησε από πρόπερσι σιγά σιγά», δηλώνει στην «Κ», «οι τουρκικές μηχανότρατες πλησιάζαν συνέχεια τα ελληνικά χωρικά ύδατα, γκρινιάζαμε κι εμείς γιατί μας έπαιρναν τα παραγάδια και τα εργαλεία μας, μετά το Λιμενικό μας άρχισε να τους διώχνει από εδώ, και τώρα και λίγο να ξεφύγεις από τα ελληνικά χωρικά ύδατα, υπάρχει πρόβλημα με τις τουρκικές ακταιωρούς».

Ένας καπετάνιος από τη Λέρο σημειώνει στην «Κ» πως εδώ

Το καφέ που υποδέχεται τους επισκέπτες είναι και το μοναδικό που παραμένει ανοικτό τον χειμώνα.

Ο Γιάννης Καρύδης έχει διατηρήσει το σπίτι στο οποίο έζησαν οι γονείς του.

«Τώρα, και λίγο να ξεφύγεις από τα ελληνικά χωρικά ύδατα, υπάρχει πρόβλημα με τις τουρκικές ακταιωρούς».

και περίπου τέσσερα χρόνια, η τουρκική ακτοφυλακή δεν αφήνει να πλησιάσει κανείς τα Ιμια – «δεν είναι γκρίζα ζώνη», αναφέρει. Την Πέμπτη, η «Κ» έγινε το πρώτο δημοσιογραφικό μέσο, το τελευταίο διάστημα τουλάχιστον, στο οποίο επιτράπηκε να φτάσει στο Φαρμακονήσι, το ακριτικό νησί που βρίσκεται σε απόσταση 5,5 ναυτικών μιλίων από τα τουρκικά παράλια και το οποίο, πέραν της παρουσίας του Ελληνικού Στρατού, δεν κατοικείται. Περίπου 2 ναυτικά μίλια μακριά από το Φαρμακονήσι, έπλεε το λευκό σκάφος του τουρκικού Λιμενικού.

Πίσω στο Αγαθονήσι, στον κόλπο του Καθολικού, ένας ψαράς βάφει το καίκι του – «εδώ βγάζουμε καρνάγιο», λέει στην «Κ». Οι υπόλοιποι γεμίζουν σφηνόπλητρα με σούμα και αρχίζουν το ψήσιμο. Δεν είναι 11 το πρωί ακόμη, αλλά για εκείνους έχει φτάσει μεσημέρι. Έχει μέρες να κάνει μπουντάρα, αλλά οι ψαράδες είναι ήρεμοι, γαλήνιοι και πρόσχαροι, όπως και οι υπόλοιποι Αγαθονησιώτες. Είναι μια καλή μέρα, μια μέρα σαν όλες τις άλλες, που περνάει αργά κάτω από τα αρμυρίκια σε αυτό το ακριτικό νησί.

Η δύσκολη εξίσωση των πρόωρων εκλογών

Τα σενάρια και οι παράμετροι που συνυπολογίζονται από το Μαξίμου

Του ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Δύο αναφορές του πρωθυπουργού εντός της εβδομάδας πυροδότησαν ακόμα περισσότερο τα σενάρια για πιθανές πρόωρες εκλογές στις αρχές του φθινοπώρου. Αρχικά ήταν η αποστροφή του κ. Μητσοτάκη στη συνέντευξη που παραχώρησε στη δημόσια τηλεόραση: «Πάντα μπορεί να συντρέχουν κάποιοι λόγοι για πρόωρες εκλογές», δήλωσε χαρακτηριστικά, δίνοντας εν συνεχεία και έναν τέτοιο λόγο. Οπως είπε, δεν θα ήθελε σε καμία περίπτωση «η συζήτηση για πρόωρες εκλογές να αντικατασταθεί από πρόωρη πόλωση, ένταση και διαρκή τοξικότητα, που θα διαρκέσει δέκα μήνες», καθώς «αυτό θα ήταν κακό για τη χώρα». Η λακωνική αλλά περιεκτική απάντηση του κ. Μητσοτάκη άφηνε ανοικτό παράθυρο για πρόωρες εκλογές, κάτι που εντάθηκε ακόμα περισσότερο από την αινιγματική τοποθέτησή του στη γενική συνέλευση του ΣΕΒ. Ερωτηθείς ξανά για τον χρόνο των εκλογών, απάντησε πως «αυτή είναι η τελευταία γενική συνέλευση του ΣΕΒ που γίνεται πριν από τις εθνικές εκλογές, οι οποίες προσδιορίζονται για την άνοιξη του 2023». Ο πάντα προσεκτικός στις διατυπώσεις κ. Μητσοτάκης χρησιμοποίησε τη λέξη «προσδιορίζονται» και όχι «θα διεξαχθούν» ή κάτι παρεμφερές, αφήνοντας εκ νέου όλα τα σενάρια ανοικτά.

Τα δεδομένα

Για να ενεργοποιηθεί το σενάριο των εκλογών το φθινόπωρο, είναι σαφές πως πρέπει το καλοκαίρι να ολοκληρωθεί με δύο βασικές προϋποθέσεις: πρώτον, οι πυρκαγιές, που είναι δεδομένο πως θα υπάρχουν, να αντιμετωπιστούν επαρκώς και να μην επαναληφθούν φαινόμενα σαν τα περυσινά. Με μεγάλες και καταστροφικές φωτιές σαν αυτές του περασμένου Αυγούστου είναι δεδομένο πως η διενέργεια

ΑΠΕΛΕΓΜΕΝΟ ΤΙΠΟΥ ΠΡΟΫΠΟΘΕΤΟΥ

Η αποστροφή του κ. Κυριάκου Μητσοτάκη στη συνέντευξη που παραχώρησε στη δημόσια τηλεόραση, ότι «πάντα μπορεί να συντρέχουν κάποιοι λόγοι για πρόωρες εκλογές», άφησε εκ νέου όλα τα σενάρια ανοικτά.

Η τουρκική προκλητικότητα και οι πυρκαγιές θα ξεκαθαρίσουν το τοπίο για τη διενέργειά τους το φθινόπωρο.

εκλογών το φθινόπωρο απομακρύνεται. Δεύτερος παράγοντας είναι η τουρκική προκλητικότητα. Δεδομένου, όπως είπε και ο πρωθυπουργός, ότι οι επόμενες εκλογές θα είναι διπλές, θα μεσολαβήσει ένα διάστημα περίπου ενός μήνα με υπηρεσιακό πρωθυπουργό. Συνεπώς εκλογές με τις σχέσεις των δύο χωρών στο «κόκκινο» δεν μπορούν να υπάρξουν, καθώς ο οποιοσδήποτε υπηρεσιακός πρωθυπουργός δεν έχει ούτε την εμπειρία ούτε

τη λαϊκή νομιμοποίηση να διαχειριστεί κρίση με τη γείτονα. Το ορθό επιχείρημα του κ. Μητσοτάκη πως δεν μπορεί η χώρα να συρθεί σε παρατεταμένη προεκλογική περίοδο μέσα σε ένα τοξικό κλίμα δεν μπορεί πάντως να ενεργοποιηθεί πριν από τον Σεπτέμβριο. Και αυτό καθώς εντός του Αυγούστου είναι πρακτικά αδύνατον να αναπτυχθεί πολιτική τοξικότητα. Αυτό μπορεί να συμβεί μόνο σε περίπτωση εκτάκτων συνθηκών –όπως είναι οι πυρκαγιές ή η κλιμάκωση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις–, κάτι όμως που θα αποτελεί ταυτόχρονα απαγορευτική εξέλιξη για διενέργεια εκλογών. Συνεπώς η πιθανότητα ενεργοποίησης του σεναρίου των πρόωρων εκλογών λόγω «τοξικού κλίματος» θα φανεί από τις αρχές Σεπτεμβρίου και μετά, όσο πλησιάζουμε προς

τη ΔΕΘ. Και βεβαίως αφορά κυρίως τον τρόπο με τον οποίο θα επιλέξει να κινηθεί ο ΣΥΡΙΖΑ. Συνταγματικά, πάντως, από την ημέρα προκήρυξης των εκλογών μέχρι τη διενέργειά τους πρέπει να περάσουν μίνιμουμ 23 ημέρες. Συνεπώς ο κ. Μητσοτάκης έχει το χρονικό περιθώριο να πάρει τις –όποιες– αποφάσεις το πρώτο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου.

Στην παραπάνω σενarioλογία υπάρχουν δύο εκλογικοί κίνδυνοι για το Μαξίμου, οι οποίοι πρέπει να συμπεριληφθούν στην εξίσωση. Ο πρώτος είναι πως με τη διαρκή σενarioλογία χάνεται το πλεονέκτημα του αιφνιδιασμού, καθώς βρισκόμαστε ενώπιον του ιδιότυπου φαινομένου να μιλούν όλοι για εκλογές που επί της ουσίας είναι πρόωρες. Το δεύτερο μειονέκτημα είναι πως εάν τελικά δεν γίνουν εκλογές το φθινόπωρο, μπορεί να εκληφθεί ως αδυναμία της κυβέρνησης λόγω κάποιου ατυχούς γεγονότος που θα έχει μεσολαβήσει. Ακριβώς αυτοί είναι οι δύο λόγοι για τους οποίους ο πρωθυπουργός επαναλαμβάνει πως ο σχεδιασμός είναι οι εκλογές να γίνουν την επόμενη άνοιξη.

Πίεση στο ΠΑΣΟΚ

Την ίδια ώρα, ο κ. Μητσοτάκης θέτει καθαρά το θέμα της αυτοδυναμίας στο τραπέζι, λέγοντας πως η απλή αναλογική οδηγεί σε αστάθεια και δεν την υποστήριζε ποτέ. Στο ίδιο κάδρο, ωστόσο, βάζει και το ΠΑΣΟΚ θυμίζοντας πως επίσης δεν ψήφισε την απλή αναλογική. Με την υπενθύμιση αυτή ο πρωθυπουργός θέλει να μιλήσει στο εκλογικό κοινό του ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΑΛ, το οποίο αποτελεί τη βασικότερη δεξαμενή για την επίτευξη της αυτοδυναμίας. Η τελευταία κίνηση, εξάλλου, να προτείνει τον κ. Βενιζέλο για την ελληνική θέση στην Επιτροπή των Σοφών του Συμβουλίου της Ευρώπης υπονερττει τον ίδιο στόχο.

Ο ψηφιακός ενιαίος «χάρτης» του Δημοσίου

Νέο εξειδικευμένο λογισμικό

Της ΤΑΝΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ

Ατομική κάρτα, η οποία θα περιέχει το πλήρες υπηρεσιακό προφίλ κάθε δημοσίου υπαλλήλου, αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή έως το τέλος του επόμενου χρόνου. Η κάρτα αυτή θα μπορεί να χρησιμοποιείται για τη διαχείριση των αναρρωτικών απουσιών, των αδειών και την παρακολούθηση του ωραρίου των υπαλλήλων. Πρόκειται, ωστόσο, για μία μόνο από τις εφαρμογές της εγκατάστασης του Συστήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού (HRMS) στο υπουργείο Εσωτερικών, ένα εξειδικευμένο σύστημα λογισμικού που υποστηρίζει όλες τις λειτουργίες/εργασίες του ανθρώπινου δυναμικού κάθε φορέα και αναμένεται να παρουσιαστεί τις επόμενες ημέρες από τον υπουργό Εσωτερικών Μάκη Βορίδη. Το HRMS, το οποίο προβλέπεται να τεθεί σε εφαρμογή το 2023, θα ενσωματώσει τις πληροφορίες που περιέχονται στην απογραφή (arografi.gov.gr) και αφορούν το μπτρώο ανθρώπινου δυναμικού, την κινητικότητα, τον προγραμματισμό προσλήψεων και την αξιολόγηση, αλλά ταυτόχρονα θα περιλαμβάνει πολύ περισσότερες πληροφορίες και εφαρμογές. Η κυβέρνηση είναι αποφασισμένη το περιβάλλον λειτουργίας του Δημοσίου να ενσωματώνει ολοένα και περισσότερο τις νέες τεχνολογίες και όλη η δομή οργάνωσης του Δημοσίου να αποτυπώνεται σε έναν ενιαίο «χάρτη».

Σε αυτή τη νέα πλατφόρμα θα υπάρχουν στοιχεία για όλες τις υπηρεσίες και τις διευθύνσεις, τα ψηφιακά οργανογράμματα κάθε υπουργείου και φορέα, τα περιγράμματα θέσης, οι ελλείψεις, ο προγραμματισμός προσλήψεων αλλά και όλες οι πληροφορίες που αφορούν κάθε υπάλληλο. Πότε προσελήφθη, τι πτυχία έχει, ποιες επιμορφώσεις έχει παρακολουθήσει, τι αξιολόγηση έχει λάβει, ποια είναι η προηγούμενη εμπειρία του και ποιο είναι το προσωπικό πλάνο ανάπτυξης το οποίο έχει σχεδιάσει σε συνεργασία με τον προϊστάμενό του, κ.λπ.

Επίσης, στο πλαίσιο της διαλειτουργικότητας με τα ανάλογα συστήματα των φορέων που λειτουργούν σήμερα, θα ενημερώνεται σε real time για όλες τις μεταβολές που αφορούν συνολικά το προσωπικό του Δημοσίου αλλά και τον κάθε υπάλληλο μεμονωμένα. Με αυτόν τον τρόπο, το εν λόγω σύστημα θα λειτουργεί σαν ομπρέλα πάνω απ'όλο το Δημόσιο και θα μπορεί να λειτουργήσει ως βασικό εργαλείο χάραξης και εφαρμογής πολιτικής. Πηγές του υπουργείου Εσωτερικών αναφέρουν ότι, μέσω του HRMS, θα εφαρμοστεί ενιαία και δίκαιη πολιτική στη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς, για παράδειγμα, ανά πάσα στιγμή θα μπορεί η πολιτική ηγεσία και οι αρμόδιες διευθύνσεις προσωπικού να εντοπίζουν πόσοι υπάλληλοι μιας ειδικότητας υπάρ-

χουν, πού εργάζονται και ποιες είναι οι πιθανές ελλείψεις. Με αυτόν τον τρόπο θα υπάρχει άμεσα καταγραφή και έλεγχος των αναγκών σε προσωπικό. Το HRMS θα είναι διασυνδεδεμένο με τρίτα συστήματα, αυτά των φορέων που έχουν οριζόντια αρμοδιότητα σε διαδικασίες διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού (ΑΣΕΠ, ΕΚΔΔΑ, Εθνικό Τυπογραφείο, e-ΔΑΥΚ της Υπηρεσίας Συντάξεων, Π.Σ. «Εργάνη», Διαύγεια, ΓΠΣΣ κ.ά.). Οπως αναφέρουν πηγές του ΥΠΙΕΣ, μέσω της διαλειτουργικότητας των συστημάτων, το ΑΣΕΠ θα ενημερώνεται για τις ανάγκες, οπότε σχεδόν αυτόματα θα προετοιμάζεται άμεσα και η σχετική προκήρυξη για τις θέσεις που πρέπει να πληρωθούν.

Όσον αφορά τη διασύνδεση του συστήματος έτσι ώστε να καταγράφεται η ώρα προσλεύσεως και η ώρα αποχώρησης, πηγές του υπουργείου Εσωτερικών επισημαίνουν ότι δεν πρόκειται για αυστηροποίηση του ωραρίου. Αντίθετα, η εφαρμο-

Η πολιτική ηγεσία και οι διευθύνσεις προσωπικού θα μπορούν να εντοπίζουν πόσοι υπάλληλοι μιας ειδικότητας υπάρχουν, πού εργάζονται και ποιες είναι οι ελλείψεις.

γή του συστήματος θα δώσει τη δυνατότητα να γίνουν προαρμογές εφόσον είναι αναγκαίες ή εφικτές για την καλύτερη λειτουργία μιας υπηρεσίας σε συνδυασμό με τις ανάγκες των υπαλλήλων.

Το HRMS υλοποιείται στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ (10.000.000 ευρώ + 24% ΦΠΑ), μέσω 3 υποέργων: 1. Υπηρεσίες διαχείρισης και υποστήριξης του συστήματος. 2. Υπηρεσία λειτουργίας συστήματος. 3. Υπηρεσίες υλοποίησης και παραμετροποίησης συστήματος για λοιπούς φορείς. Σε αυτή τη φάση υλοποιείται το υποέργο 2, οπότε και είναι σε εξέλιξη η διαδικασία υπογραφής μνημονίου συστημάτων με το υπ. Οικονομικών, Προστασίας του Πολίτη, Παιδείας και ΚτΠ για την αξιοποίηση υφιστάμενων και προβλεπόμενων υποδομών της δημόσιας διοίκησης και την προσαρμογή και λειτουργία Συστήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού. Βασικοί χρήστες του συστήματος θα είναι το υπουργείο Εσωτερικών, έτσι ώστε να μπορεί να έχει πλήρη εικόνα της κατάστασης. Παράλληλα, όμως, κάθε υπάλληλος θα μπορεί ανά πάσα στιγμή να έχει πρόσβαση στην ατομική του καρτέλα. Όλοι οι πολίτες, επίσης, θα μπορούν να διαβάζουν το σύνολο των πληροφοριών, νόμων, κανονισμών και εγγράφων που αφορούν τη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης.

INTIME NEWS

Η κυβέρνηση είναι αποφασισμένη ώστε το περιβάλλον λειτουργίας του Δημοσίου να ενσωματώνει συστηματικά και αυξητικά τις νέες τεχνολογίες.

Οι δύο πυλώνες της στρατηγικής του ΠΑΣΟΚ

Από την «ανατροπή των συσχετισμών» στο πεδίο διερεύνησης των συνεργασιών

Του ΜΑΡΙΟΥ ΔΑΝΗΟΠΟΥΛΟΥ

Με τη φράση «κυβέρνηση από την πρώτη Κυριακή» να έχει εδραιωθεί πλέον στη ρητορική του Νίκου Ανδρουλάκη, είναι σαφές ότι το ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ θα εξακολουθήσει να επενδύει σε μια στρατηγική πρώτου γύρου, στην προεκλογική διαδρομή που έχει ήδη ξεκινήσει και –βάσει των μέχρι τώρα ενδείξεων– αναμένεται να καταλήξει σε μια διπλή αναμέτρηση, ανεξάρτητα από τον χρόνο κατά τον οποίο θα στηθούν τελικά οι κάλπες. Πρόκειται, σε γενικές γραμμές, για εύλογη στρατηγική επιλογή από την πλευρά της Χαρ. Τρικούπη, αν ληφθούν υπόψη οι ευρύτεροι συσχετισμοί στο πολιτικό σκηνικό, αλλά και οι συνθήκες που διαμορφώνει η απλή αναλογική, σχηματίζοντας μια τακτική που ακουμπάει σε δύο βασικούς πυλώνες.

Ο πρώτος είναι, υπό μία έννοια, ο «υπαρκτικός». Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ έχει πολλές φορές χαρακτηρίσει την πρώτη εκλογική Κυριακή ως «την πρώτη πραγματική δημοσκόπηση» για την παράταξη. Αν για τη Ν.Δ. οι κάλπες της απλής αναλογικής αποτελούν «πρόβα αυτοδυναμίας» και για τον ΣΥΡΙΖΑ βαρόμετρο ως προς τη διεκδίκηση της πρωτιάς, για τη Χαρ. Τρικούπη το αντίστοιχο στοίχημα είναι διπλό. Αφενός θα φανεί αν το αφήγημα της «ανατροπής των

INTIME NEWS

Η ευθυμιορία της πρώτης κάλπης θα αποτελέσει κρας τεστ για τον Νίκο Ανδρουλάκη στο εσωτερικό κοιμματικό πεδίο.

Η πίεση προς τη Χαρ. Τρικούπη θα είναι ισχυρή, αν επιβεβαιωθεί η εκτίμηση για διπλές εκλογές, ανεξάρτητα από το πώς θα κυλήσουν τα πράγματα στην πρώτη κάλπη.

συσχετισμών» μπορεί να λάβει σάρκα και οστά και αφετέρου, εφόσον το αποτέλεσμα είναι το επιθυμητό, το ΠΑΣΟΚ θα οπλιστεί με ισχυρότερα «αντισώμα-

τα» ενόψει του δεύτερου γύρου, στον οποίο, ως τρίτος πόλος, είναι βέβαιο ότι θα υποστεί πολλές λαπλάσεις πιέσεις από τους δύο βασικούς του αντιπάλους. Αυτόνοτα δε, η ευθυμιορία της πρώτης κάλπης θα αποτελέσει και το πρώτο κρας τεστ προσωπικά για τον Ν. Ανδρουλάκη στο εσωτερικό πεδίο του ΠΑΣΟΚ. Ενα θετικό αποτέλεσμα θα εδραιώσει έτι περαιτέρω την εσωκομματική του κυριαρχία, ενώ ένα αρνητικό, πιθανώς θα αφυπνίσει την «αντιπολίτευση» εντός των τειχών, πυροδοτώντας και εσωστρέφεια μεταξύ των δύο αναμετρήσεων.

Ο δεύτερος πυλώνας αγγίζει το πεδίο των συνεργασιών. Το μήνυμα που εκπέμπεται από τη Χαρ. Τρικούπη είναι πως «οι προθέσεις όλων θα φανούν την πρώτη Κυριακή», υποστηρίζοντας παράλληλα πως όσο πιο ισχυρό βγει το ΠΑΣΟΚ από αυτήν, τόσο πιο πολλές θα είναι οι πιθανότητες να επιβάλει κυβερνητικό πρόγραμμα και πρόσωπα. Ωστόσο, το έδαφος για συγκλίσεις στον πρώτο γύρο δεν μοιάζει, εκ των πραγμάτων, ιδιαίτερα πρόσφορο. Από τη μια η θέση Ανδρουλάκη για τρίτο πρόσωπο στην πρωθυπουργία φαντάζει απίθανο να γίνει αποδεκτή: ακόμη κι αν το αποτέλεσμα είναι πολύ καλό για το ΠΑΣΟΚ, θα παραμένει –πιθανότατα– τρίτο κόμμα, και το σενάριο να επιβάλει πρωθυπουργό

δεν συγκεντρώνει πολλές πιθανότητες υλοποίησης. Από την άλλη, η Ν.Δ. λογικά θα στραφεί στις δεύτερες κάλπες με τον δικό της εκλογικό νόμο, που της εξασφαλίζει μεγαλύτερη κοινοβουλευτική δύναμη, ακόμη και σε πλαίσιο συνεργασιών, ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ διαμνύει πως κυβέρνηση μέσω απλής αναλογικής θα μπορούσε να σχηματιστεί με τον ίδιο στην πρώτη θέση.

Με την κάθε πλευρά, συνεπώς, να κάνει τους δικούς της προεκλογικούς «ελιγμούς», η στρατηγική της πρώτης κάλπης θα μπορούσε να θεωρηθεί και το «χαρτί» του ΠΑΣΟΚ στο ευρύτερο πόκερ περί συνασπισμών. Με αυτόν τον τρόπο, εν ολίγοις, η Χαρ. Τρικούπη δεν «καίει» εκ των προτέρων το χαρτί των συνεργασιών, ενώ θα μπορεί να ισχυρίζεται, μεταξύ πρώτης και δεύτερης κάλπης, ότι κινήθηκε στο έδαφος των συγκλίσεων, χωρίς ανταπόκριση, επιστρέφοντας σε Μαξίμου και Κουμουνδούρου το «μπαλάκι» της κυβερνήσεως. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, αν επιβεβαιωθεί η επικρατούσα εκτίμηση για διπλές εκλογές, η πίεση προς το ΠΑΣΟΚ, δεδομένα, θα είναι αυξανόμενη, ανεξάρτητα από το πώς θα κυλήσουν τα πράγματα στην πρώτη κάλπη. Μια πίεση που πιθανότατα δεν θα είναι μόνο εξωγενής, αλλά ενδέχεται να εκφραστεί και από το εσωκομματικό έδαφος.

epic

STREET

28 JUNE, 18:00-00:00, OLD POWERHOUSE

FEST

NICOSIA

SUPPORTED BY

HELLENIC BANK

Δήμος Λευκωσίας
Nicosia Municipality

Η Ε.Ε. ανοίγει την πόρτα της στην Ουκρανία

Την επίσκεψη των τριών ηγετών ακολούθησε η υποψηφιότητα ένταξης

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Τη στήριξη της Ευρώπης προς την Ουκρανία, αλλά και τα όριά της, ανέδειξε η επίσκεψη την περασμένη Πέμπτη στο Κίεβο και στα ματωμένα του πεδία των Εμα-νουέλ Μακρόν, Ολαφ Σολτς και Μάριο Ντράγκι. Ο Γάλλος πρόεδρος, ο Γερμανός καγκελάριος και ο Ιταλός πρωθυπουργός, όπως και ο Ρουμάνος πρόεδρος Κλάους Γιόχανις, ο οποίος βρέθηκε κι αυτός την ίδια ημέρα στην ουκρανική πρωτεύουσα, τάχθηκαν υπέρ της χορήγησης καθεστώτος υποψήφιας προς ένταξη στην Ε.Ε. χώρας στην Ουκρανία, μία ημέρα πριν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιοποιήσει την εισήγσή της στην ίδια κατεύθυνση.

Η έλευση στο Κίεβο των ηγετών των τριών μεγαλύτερων χωρών της Ε.Ε. –και μεταξύ αυτών που θεωρούνται από τους πιο χλιαρούς υποστηρικτές της Ουκρανίας– ήταν μία σημαντική χειροποιιστή επίδειξη αλληλεγγύης. Ωστόσο, πίσω από τα χαμόγελα και τη θερμή ρητορική, οι πιέσεις στο εσωτερικό της Ευρώπης για έναν πρόωρο τερματισμό των εχθροπραξιών εντείνονται.

Ενθερμος ο Μακρόν

Σε δηλώσεις του στο Ιρπίν, ο Μακρόν είπε ότι η Ουκρανία «πρέπει να αντισταθεί και να κερδίσει». Γαλλική διπλωματική πηγή που ταξίδεψε μαζί του μιλούσε –για πρώτη φορά με τόση σαφήνεια– για μια στάση υπέρ της «ολοκληρωτικής νίκης» της Ουκρανίας, «με πλήρη αποκατάσταση της εδαφικής της ακεραιότητας», συμπεριλαμβανομένης ακόμη και της Κριμαίας.

Η επίσκεψη έλαβε χώρα σε μια

κρίσιμη περίοδο, τόσο επί του πεδίου όσο και στη στάση των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων. Καθώς ο ρωσικός στρατός κερδίζει έδαφος, αργά αλλά σταθερά, στο Ντονμπάς, οι εκκλήσεις των Ουκρανών για περαιτέρω στρατιωτική βοήθεια γίνονται ολοένα και πιο επείγουσες.

Παράλληλα, ωστόσο, καθώς η οικονομική κρίση στη Δύση βαθύνει, με την ανοδική τάση του πληθωρισμού να δείχνει σημάδια παράτασης έως και το 2023 και με το κόστος δανεισμού των

Εντείνονται οι πιέσεις από την Ευρώπη για έναν πρόωρο τερματισμό των εχθροπραξιών – Ενδείξεις κόπωσης των Ευρωπαίων λόγω οικονομικής κρίσης.

υπερχρεωμένων χωρών της Ευρώζωνης να αυξάνεται επικίνδυνα, παρατηρούνται σαφείς ενδείξεις κόπωσης των Ευρωπαίων και απροθυμίας για επ’ αόριστον στήριξη στο Κίεβο. Ενδεικτική είναι η δημοσκοπήση που δημοσίευσε την περασμένη εβδομάδα το European Council on Foreign Relations με τη συμμετοχή 10 ευρωπαϊκών χωρών. Σε όλες πήλν της Πολωνίας, το «στρατόπεδο της ειρήνης» (που υποστηρίζει μια διπλωματική λύση άμεσα ακόμη και εδαφικές παραχωρήσεις από το Κίεβο) υπερτερεί του «στρατοπέδου της δικαιοσύνης» (που δίνει προτεραιότητα στην ήττα της Ρωσίας). Μάλιστα, το ποσοστό επικράτησης των «πασιφιστών» ήταν υψηλότερο στις τέσσερις χώρες οι ηγέτες των οποίων επισκέφθηκαν την Πέμπτη το Κίεβο (Ιταλία 52%-16%, Γερμανία 49%-19%, Ρουμανία 42%-23%, Γαλλία 41%-20%).

Την Παρασκευή, εν τη μεταξύ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε επισήμως ότι εισηγείται τη χορήγηση καθεστώτος υποψήφιας προς ένταξη χώρας στην Ουκρανία (και τη Μολδαβία), ολοκληρώνοντας σε λιγότερο από τρεις μήνες μια διαδικασία που υπό φυσιολογικές συνθήκες διαρκεί έως και ενάμιση χρόνο. Προηγήθηκε συζήτηση τη Δευτέρα στο Κολέγιο των Επιτρόπων, ορισμένοι εκ των οποίων, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», έθεσαν

Η άφιξη στο Κίεβο των Ευρωπαίων ηγετών ήταν μια σημαντική χειροποιιστή επίδειξη αλληλεγγύης στην Ουκρανία. Ωστόσο, πίσω από τα χαμόγελα και τη θερμή ρητορική, πληθαίνουν οι φωνές στο εσωτερικό της Ευρώπης που ζητούν να μπει τέλος στον πόλεμο.

Περισσότερα όπλα

Στενά συνδεδεμένος με το ζήτημα της προσφυγής στη διπλωματία είναι ο βαθμός στρατιωτικής βοήθειας που παρέχεται από τη Δύση στην Ουκρανία. Την περασμένη εβδομάδα, η αναπληρώτρια υπουργός Αμυνας της Ουκρανίας, Χάνα Μαλιάρ, δήλωσε ότι η χώρα της έχει λάβει μόνο το 10% των όπλων που έχει ζητήσει. Πριν από την τρίτη συνάντηση της Ομάδας Επαφής για την Αμυνα της Ουκρανίας (την οποία συναποτελούν σχεδόν 50 χώρες) με θέμα την αποστολή οπλισμού την Τετάρτη, ο υπουργός Αμυνας των ΗΠΑ Λόντιν Οστιν δήλωσε ότι η ρωσική εισβολή βρίσκεται σε «σημείο καμπίης». Μετά τη συνάντηση, ο Οστιν ανακοίνωσε νέα βοήθεια ύψους 1 δισ. δολαρίων από τις ΗΠΑ και ευχαρίστησε ειδικά τη Γερμανία για τη συνεισφορά της σε οπλικά συστήματα. Ο αρχηγός του αμερικανικού ΓΕΕΘΑ, Μάικ Μίλι, πρόσθεσε ότι έως το τέλος του μήνα οι Ουκρανοί θα έχουν στη διάθεσή τους και τους πολλαπλούς εκτοξευτές ρουκετών HIMARS.

ζήτημα ενός ενδιάμεσου καθεστώτος ή προβαλόμενου. Αντ’ αυτού, ύστερα από επαφές και με τα κράτη-μέλη, αποφασίστηκε να υπάρξει θετική σύσταση, αλλά με συγκεκριμένους και λεπτομερείς όρους ώστε να ανοίξει ο δρόμος για τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις.

Ο Β. Ζελένσκι έχει δηλώσει επανειλημμένως ότι η χορήγηση του καθεστώτος της υποψήφιας προς ένταξη χώρας θα αποτελέσει μία ένεση ηθικού ανυπολόγιστης αξίας και ότι ήδη από το 2013 και την επανάσταση του Μαϊντάν, οι Ουκρανοί διακινδυνεύουν και χάνουν τις ζωές τους μαχόμενοι για την ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας τους. Η σκυτάλη τώρα

περνάει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και στη Σύνοδο Κορυφής της ερχόμενης εβδομάδας. Η απόφαση είναι υψηλού πολιτικού συμβολισμού, αλλά δεν συνοδεύεται από νομικές και χρηματοδοτικές δεσμεύσεις για την Ε.Ε.

Δισταγμοί

Δεν ήταν μόνο οι δύο μεγάλοι (Γαλλία και ειδικά Γερμανία) που είχαν εμφανιστεί επιφυλακτικοί τις προηγούμενες εβδομάδες. Μιλώντας στους Financial Times την περασμένη εβδομάδα, ο πρωθυπουργός της Πορτογαλίας –και πιθανός μελλοντικός πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου– Αντόνιο Κόστα είπε ότι η Ε.Ε. πρέπει να εστιάσει στα «επείγοντα προβλήματα» της Ουκρανίας αντί να εμπλακεί σε «νομικές συζητήσεις» περί πιθανής ένταξης.

Αρκετές άλλες χώρες (Ολλανδία, Βέλγιο, Σουηδία, Δανία) ανησυχούν για το μήνυμα που θα σταλεί αν δημιουργηθεί η εντύπωση ότι παρακάμπτονται οι αυστηρές νομικές διαδικασίες της διεύθυνσης για χάρη της Ουκρανίας. Στις λιγότερο ενθουσιώδεις –ενδεχομένως και λόγω εκτιμήσεων για τις μελλοντικές απώλειες κοινωνικών πόρων υπέρ της πολυπληθούς Ουκρανίας– συγκαταλέγονται και ντόπιες χώρες όπως η Ισπανία και η Ελλάδα. Η λύση της υποψηφιότητας με εκτεταμένη αιρεσιμότητα, σύμφωνα με ευ-

ρωπαϊκή διπλωματική πηγή, «σε κάθε περίπτωση θα μπορούσε να παρέχει επαρκείς εξασφαλίσεις ότι δεν αλλοιώνεται η ακεραιότητα της διαδικασίας».

Ο άλλος παράγοντας επιπλοκής είναι τα Δυτικά Βαλκάνια, οι ηγέτες των έξι χωρών των οποίων θα συμμετάσχουν σε συνάντηση κορυφής με την Ε.Ε. στις 23 Ιουνίου, πριν από την έναρξη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Η Βόρεια Μακεδονία έχει λάβει καθεστώς υποψήφιας προς ένταξη χώρας από το 2005· αντίστοιχα, το Μαυροβούνιο το έλαβε το 2008 και η Αλβανία και η Σερβία το 2009. Καμία από αυτές τις χώρες δεν έχει ξεκινήσει ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Ε.Ε.

Η σπουδή για επιτάχυνση των διαδικασιών για την Ουκρανία έχει δημιουργήσει πιέσεις από ορισμένες χώρες (όπως η Γερμανία) για νέα ώθηση της διεύθυνσης στα Δυτικά Βαλκάνια. Η Αλβανία, η Βόρεια Μακεδονία και το Μαυροβούνιο την περασμένη εβδομάδα εξέφρασαν τη στήριξη τους στην υποψηφιότητα της Ουκρανίας. Με τις διαβουλεύσεις σε επίπεδο πρέσβων να συνεχίζονται, υπάρχει ελπίδα η Βουλγαρία έως τη σύνοδο να άρει τις ενστάσεις της σχετικά με τη Βόρεια Μακεδονία, επιτρέποντας να αρχίσουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις για την ίδια και για την Αλβανία.

Ρεβάνς το 2024 ονειρεύεται ο Τραμπ

Μετά τις επιτυχίες εκλεκτών του στις εκλογές των Ρεπουμπλικανών, που διεξάγονται σε αρκετές πολιτείες

Αυτές τις ημέρες, οι Αμερικανοί τηλεθεατές βιώνουν και πάλι τη φρίκη της 6ης Ιανουαρίου 2021, όταν θερμοκέφαλοι οπαδοί του Ντόναλντ Τραμπ εισέβαλαν στο Καπιτώλιο, σε μια ύστατη προσπάθεια πραξικοπηματικής ανατροπής του εκλογικού αποτελέσματος. Στις ανοικτές ακροάσεις της εξεταστικής επιτροπής που συγκρότησε η Βουλή των Αντιπροσώπων για τα πρωτόδικα έκτροπα, ακόμη και άνθρωποι που χρημάτισαν στενοί συνεργάτες του Τραμπ, όπως ο πρώην υπουργός Δικαιοσύνης Γουίλιαμ Μπαρ, του καταλογίζουν ευθύνες για υποκίνηση της ανταρσίας και τον παρουσιάζουν ως έναν πρόεδρο που «ήταν πλήρως αποσπασμένος από την πραγματικότητα».

Είναι αλήθεια ότι η επιτροπή της Βουλής δεν έχει αρμοδιότητα να δικάσει και να καταδικάσει τον τώως πρόεδρο για τα βαρύτατα αδικήματα που του καταλογίζουν οι πολιτικοί του αντιπαλοί, αλλά ακόμη και προβλεπόμενα στελέχη των Ρεπουμπλικανών, όπως η βουλευτής Λις Τσέινι, κόρη του πρώην αντιπροέδρου των ΗΠΑ επί προεδρίας Τζορτζ Μπους του νεότερου. Ωστόσο, το αποδεικτικό υλικό που ξετυλίγεται στις ακροάσεις της θα μπορούσε να αποτελέσει βάση για την άσκηση δίωξης έναντιον του Τραμπ από τις εισαγγελικές αρχές. Σε κάθε περίπτωση, οι Δημοκρατικοί είχαν βάσιμους λόγους να προσδοκούν ότι η επανατοποθέτηση

των ακραία διχαστικών και αντισυνταγματικών ενεργειών του στο κέντρο της δημοσιότητας θα οδηγούσε στην πολιτική απαξίωση του Τραμπ μέσα στο ίδιο το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα. Τα μέχρι στιγμής δεδομένα δεν δικαιώνουν αυτές τις προσδοκίες.

Πρόσφατη έρευνα του ερευνητικού κέντρου Pew έδειξε ότι το ποσοστό των Αμερικανών που πιστεύουν ότι ο Τραμπ φέρει προσωπική ευθύνη για την ανταρσία της 6ης Ιανουαρίου είναι αισθητά μικρότερο από το αντίστοιχο την επαύριον των εκτρώπων. Εξί στους

Η έρευνα της επιτροπής της Βουλής για τα έκτροπα στο Καπιτώλιο θα μπορούσε να ανοίξει τον δρόμο για τη δικαστική δίωξή του.

δέκα Ρεπουμπλικανούς πιστεύουν ότι ο τώως πρόεδρος δεν φέρει την παραμικρή ευθύνη, ενώ δύο στους τρεις ψηφοφόρους του κόμματος υποθετούν τη θεωρία συνωμοσίας κατά την οποία το στρατόπεδο Μπάιντεν «έκλεψε» τη νίκη. Τούτων δοθέντων, η απειλή παραμένει υπαρκτή: Ανατριχιάζει κανείς και μόνο στη σκέψη της ακραίας πόλωσης στην οποία θα μπορούσε να οδηγήσει τις ΗΠΑ ο Τραμπ αν αποφάσιζε να διεκδικήσει εκ νέου το προεδρικό χρίσμα, στα 78

Ένας από τους υποψηφίους που υποστηρίχθηκαν από τον Τραμπ, ο Άνταμ Λαζάλτ, πανηγυρίζει, μαζί με «τραμπικούς» οπαδούς του, τη νίκη του στις εκλογές για το χρίσμα των Ρεπουμπλικανών για την έδρα της Γερουσίας στη Νεβάδα.

του χρόνια, στις εκλογές του 2024. Ο ορός της αλήθειας για τις πολιτικές φιλοδοξίες του Τραμπ θα είναι οι εκλογές της 8ης Νοεμβρίου για το Κογκρέσο, όπου οι Αμερικανοί ψηφοφόροι θα κληθούν να εκλέξουν το σύνολο των βουλευτών και το ένα τρίτο των γερουσιαστών. Οι «ενδιάμεσες» (μεταξύ δύο προεδρικών εκλογών) εκλογές για το Κογκρέσο συνήθως ευνοούν το κόμμα που αντιπολιτεύεται τον εκάστοτε πρόεδρο και η φετινή συγκυρία

δεν αποτελεί εξαίρεση, καθώς οι θετικές γνώμες για τον Τζο Μπάιντεν έχουν περιοριστεί στο 39%.

Οι περισσότεροι Αμερικανοί πολιτικοί αναλυτές θεωρούν πολύ πιθανό να κερδίσουν οι Ρεπουμπλικανοί την πλειοψηφία στη Βουλή των Αντιπροσώπων, ενδεχομένως δε και στη Γερουσία. Εάν επαληθευθούν αυτές οι τάσεις, ο Μπάιντεν θα έχει δεμένα τα χέρια του όσον αφορά την προώθηση των μεταρρυθμιστικών σχεδίων του μέσω της

νομοθετικής οδού. Αλλά για τον Τραμπ, το βασικό μέλημα είναι η προώθηση πιστών οπαδών του στις κοινοβουλευτικές ομάδες των Ρεπουμπλικανών και στα δύο σώματα του Κογκρέσου. Υπό αυτό το πρίσμα, οι προκριματικές εκλογές για το χρίσμα των Ρεπουμπλικανών, που διεξάγονται σε αρκετές πολιτείες αυτή την περίοδο, αποκτούν χαρακτηριστικά πολιτικού βαρόμετρου για την επιρροή του άτυπου «κόμματος Τραμπ».

Τα μέχρι στιγμής μηνύματα είναι αντιφατικά. Στις προκριματικές εκλογές της 7ης περιφέρειας της Νότιας Καρολίνας, την περασμένη Τρίτη, ο επί πέντε συναπτής θητείες βουλευτής των Ρεπουμπλικανών Τομ Ράις, ένας από τους δέκα βουλευτές του κόμματος που είχαν ψηφίσει υπέρ της παραπομπής και καθαιρέσεως του Τραμπ, πττήθηκε κατά κράτος από τον Ράσελ Φράι, ένθερμο οπαδό του τώως προέδρου. Ωστόσο, στην 1η περιφέρεια της ίδιας πολιτείας μια άλλη βουλευτής που είχε προκαλέσει την οργή του Τραμπ, η Νάνσι Μέις, υπερίσχυσε της τραμπικής Κάτι Αρινγκτον.

Ένας άλλος υποψήφιος που υποστηρίχθηκε από τον Τραμπ, ο Άνταμ Λαζάλτ, κέρδισε το χρίσμα των Ρεπουμπλικανών για την έδρα της Γερουσίας στη Νεβάδα, μια πολιτεία που μπορεί να ανατρέψει τον συσχετισμό στο σωμα εως βάρος των Δημοκρατικών στις προσεχείς εκλογές.

REUTERS, A.P.

Τραμπικοί σε θέσεις-κλειδιά

Αν ο αγώνας για το χρίσμα των δύο κομμάτων για έδρες Βουλής και Γερουσίας συγκεντρώνει τα φώτα της δημοσιότητας, μια άλλη μάχη ενδέχεται να παίξει σημαντικό ρόλο στην προεδρική αναμέτρηση του 2024. Πρόκειται για τις προκριματικές εκλογές που αναδεικνύουν τους υποψηφίους για κρίσιμα πολιειακά αξιώματα (κυβερνήτης, υπουργός Εσωτερικών και γενικός εισαγγελέας). Εκεί, το στρατόπεδο Τραμπ καταγράφει θεαματικές επιτυχίες. Σύμφωνα με πρόσφατα ρεπορτάζ των New York Times, «οι ψηφοφόροι των Ρεπουμπλικανών έδωσαν το χρίσμα για αξιώματα που αφορούν τη διεξαγωγή και επικύρωση των εκλογών σε δεκάδες υποψηφίους που διέσπειραν τα ψεύδη (του Τραμπ) για τις εκλογές του 2020 και τη δυσπιστία έναντι της αμερικανικής δημοκρατίας». Πρόσφατα, άνθρωποι που έκτισαν πολιτική καριέρα ως αρνητές του αποτελέσματος του 2020 επικράτησαν στις προκριματικές των Ρεπουμπλικανών σε Μισσιγκαν, Πενσιλβάνια και Νεβάδα. Σε Τζόρτζια, Πενσιλβάνια, Βόρεια Καρολίνα και Τέξας, 157 πολιτικοί βουλευτές που είχαν ψηφίσει υπέρ της ανατροπής του αποτελέσματος του 2020 κέρδισαν το χρίσμα.

Τα πρωτόνια ξανατρέχουν στο CERN

Ο Μεγάλος Επιταχυντής Αδρονίων επισκευάστηκε και τέθηκε σε λειτουργία ύστερα από τρία και πλέον χρόνια

Του **ΝΤΕΝΙΣ ΟΒΕΡΜΠΙ**
THE NEW YORK TIMES

Καταστρώνοντας φιλόδοξα σχέδια και αισιοδοξώντας για το μέλλον, οι επιστήμονες έθεσαν τον Απρίλιο εκ νέου σε λειτουργία τον Μεγάλο Επιταχυντή Αδρονίων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Πυρηνικών Ερευνών, του πασίγνωστου CERN, στα περίχωρα της Γενεύης.

Την τελευταία τριετία ο επιταχυντής ήταν ανενεργός, προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες επισκευές και αναβαθμίσεις. Τώρα, τα πρωτόνια ξανάρχισαν τον τρελό αγώνα δρόμου στην υπόγεια σήραγγα. Στις αρχές του επόμενου μήνα αναμένεται να γίνουν και οι συγκρούσεις των σωματιδίων, ώστε να παραχθούν σπινθήρες αρχέγονης ενέργειας. Οι ελπίδες των φυσικών αναπτερώθηκαν μετά την ολοκλήρωση των επισκευών και είναι πλέον έτοιμοι να ξεκινήσουν και πάλι το θαυμαστό κυνήγι στο δάσος των μυστικών του σύμπαντος.

Μυστικό

Πριν αναβαθμιστεί, ο Μεγάλος Επιταχυντής Αδρονίων «έδειχνε» ότι η φύση πιθανώς να κρύβει κάποιο εντυπωσιακό μυστικό. Ο Μίτς Πατέλ, ειδικός στη σωματιδιακή φυσική, ερευνητής του Κολεγίου Imperial του Λονδίνου, πραγματοποιεί ένα πείραμα στο CERN. Η αισιοδοξία του έχει φτάσει στο μέγιστο δυνατό σημείο, διότι τα αποτελέσματα τμην προηγούμενων σταδίων της εργασίας του ήταν τα πλέον συναρπαστικά σε όλο τον επαγγελματικό του βίο. Πριν από μια δεκαετία, το CERN και οι επιστήμονες που εργάζονται εκεί βρέθηκαν στο επίκεντρο της δημοσιότητας, χάρη στην ανακάλυψη του μποζονίου Χιγκς, το οποίο προσδίδει μάζα σε όλα τα υπόλοιπα σωματίδια στο σύμπαν. Όμως, τι άλλο μένει να ανακαλυφθεί; «Τα πάντα», απαντούν αποστομωτικά οι φυσικοί.

Όταν το 2010 τέθηκε σε λειτουργία ο Μεγάλος Επιταχυντής

Ο επιταχυντής θα λειτουργήσει έως το 2025. Στη συνέχεια, επί μία διετία, θα υποστεί αναβαθμίσεις. Στις πρόσφατες αλλαγές συγκαταλέγεται η αναβάθμιση των πελώριων ανιχνευτών που βρίσκονται στα τέσσερα σημεία διασταύρωσης, όπου συγκρούονται οι δέσμες πρωτονίων.

Οι επιστήμονες είναι έτοιμοι να ξεκινήσουν το θαυμαστό κυνήγι στο δάσος των μυστικών του σύμπαντος.

Αδρονίων, οι επιστήμονες ετοιμάστηκαν να αποκρυπτογραφήσουν τα μυστικά του σύμπαντος. Η συσκευή, η μεγαλύτερη και ισχυρότερη που κατασκευάστηκε ποτέ, ήταν σχεδιασμένη για τον εντοπισμό του «σωματιδίου του Θεού», του μποζονίου Χιγκς. Αυτό, άλλωστε, θεωρείται ο ακρογωνιαίος λίθος του καθιερωμένου προτύπου, της σημαντικότερης θεωρίας που επινό-

ησε ο ανθρώπινος νους για να περιγράψει τη λειτουργία του σύμπαντος στη μικρότερη δυνατή κλίμακα. Αυτό, επίσης, εξηγεί όλα όσα έχουν καταφέρει να μετρήσουν οι επιστήμονες στον κόσμο των υποατομικών σωματιδίων.

Όμως, σε αρκετά κομβικά ερωτήματα το καθιερωμένο πρότυπο αδυνατεί να απαντήσει. Από πού δημιουργήθηκε το σύμπαν; Τι είναι η σκοτεινή ύλη από την οποία κατακλύζεται; Πώς αποκτάει μάζα το μποζόνιο Χιγκς; Οι ειδικοί ήλπιζαν ότι με την έναρξη λειτουργίας του, το 2010, ο Μεγάλος Επιταχυντής Αδρονίων θα έδινε όλες τις απαντήσεις. Αυτό, όμως, δεν συνέβη. Κατάφεραν να «δουν» το μποζόνιο Χιγκς, αλλά κανένα άλλο σωματίδιο που θα μπορούσε

να προσφέρει κάποια ερμηνεία για τη φύση της σκοτεινής ύλης.

Σύμφωνα με το υπάρχον χρονοδιάγραμμα, ο επιταχυντής θα λειτουργήσει έως το 2025 και στη συνέχεια θα τεθεί εκ νέου εκτός λειτουργίας, για άλλη μία διετία, ώστε να αναβαθμιστεί περαιτέρω. Ανάμεσα στις πρόσφατες αλλαγές ήταν η επιδιόρθωση των πελώριων ανιχνευτών που βρίσκονται στα τέσσερα σημεία διασταύρωσης, όπου συγκρούονται οι δέσμες πρωτονίων. Εργο τους είναι η ανάλυση των «υπολειμμάτων» που εντοπίζονται έπειτα από αυτές τις συγκρούσεις. Τον Ιούλιο, οι αναβαθμισμένοι ανιχνευτές θα πρέπει να αποδείξουν την αξία τους. Οι δεσμίδες πρωτονίων έχουν περιοριστεί σε εύρος αλλά έχουν αποκτήσει μεγαλύτερη ισχύ. Αυτό αυξάνει

σημαντικά το ενδεχόμενο συγκρούσεων στα τέσσερα σημεία διασταύρωσης. Οι νέες συνθήκες αναμένεται να προκαλέσουν σύγκρουση τόσο στους ανιχνευτές όσο και στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, που θα πρέπει να διαχωρίσουν σωματίδια από πολλαπλές ομάδες.

Συγκρούσεις

«Θα λαμβάνουμε δεδομένα με πολύ ταχύτερο ρυθμό απ’ ό,τι έχουμε συνηθίσει μέχρι σήμερα», εξηγεί ο Μίτς Πατέλ. «Από εκεί που είχαμε δύο συγκρούσεις σε καθένα από τα σημεία διασταύρωσης, τώρα θα έχουμε πέντε. Αυτό μας δυσκολεύει διότι πρέπει να εντοπίσουμε αυτό που αναζητάμε σε πολύ περισσότερες αλληλεπιδράσεις. Ταυτόχρονα, όμως, αυξάνονται

οι πιθανότητες να το βρούμε».

Ηδη, ορισμένα πειράματα έχουν υποδείξει την ύπαρξη «κενών» στο καθιερωμένο πρότυπο, που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ευρύτερη και ουσιαστικότερη θεώρηση του σύμπαντος, στη «μεγάλη ενοποιημένη θεωρία». Τα πειράματα αυτά αφορούν τις συμπεριφορές κάποιων υποατομικών σωματιδίων, με παράξενα ονόματα για τους μη εξοικειωμένους με τη σωματιδιακή φυσική. Ένα από αυτά είναι το μιονίο. Τα μιονία είναι γνωστά και ως «βαριά ηλεκτρόνια», διότι, παρότι έχουν το ίδιο αρνητικό φορτίο με αυτά, έχουν κατά 207 φορές μεγαλύτερη μάζα. Κανείς δεν μπορεί να προσδιορίσει ποια επακριβώς είναι η θέση τους στη «μεγάλη τάξη των πραγμάτων». Δημιουργήθηκαν από συγκρούσεις κοσμικών ακτίνων και σε παρόμοια συμβάντα στις σήραγγες των επιταχυντών. Η ραδιενεργός διάσπασή τους ολοκληρώνεται σε microseconds, δημιουργώντας ηλεκτρόνια και νεutrino, την πιο παράξενη οντότητα που υπάρχει στη φυσική των στοιχειωδών σωματιδίων.

Περιδίνον

Πέρυσι, 200 φυσικοί από το Εθνικό Εργαστήριο του Επιταχυντή Fermi (FermiLab) κατέγραψαν ότι η περιδίνωση μιονίων σε ένα μαγνητικό πεδίο είχε πολύ μεγαλύτερη ταχύτητα από αυτήν που προβλέπεται από το καθιερωμένο πρότυπο. Οι επιστήμονες αποδίδουν αυτή την αξιοσημείωτη απόκλιση στον κβαντικό ψιθυρο άγνωστων, προς το παρόν, σωματιδίων, τα οποία γεννιούνται γύρω από τα μιονία, επηρεάζοντας τις ιδιότητές τους. Εάν επαληθευτεί η ύπαρξη αυτών των σωματιδίων, το καθιερωμένο πρότυπο θα καταρρεύσει. Ο Μίτς Πατέλ και οι συνεργάτες του ευελπιστούν ότι με τα στοιχεία που θα συγκεντρώσουν από τα πειράματά τους στον Μεγάλο Επιταχυντή Αδρονίων θα φέρουν επανάσταση στην επιστήμη της Φυσικής. Αν έχουν δίκιο, θα το μάθουμε σύντομα.

Η κλιματική κρίση «καθρεφτίζεται» στη λίμνη Σολτ Λέικ

Η επιφάνειά της μειώθηκε κατά δύο τρίτα

Του **ΤΟΜΑΣ ΦΡΙΝΤΜΑΝ**
THE NEW YORK TIMES

Πριν από μερικές ημέρες, οι New York Times δημοσίευσαν έκθεση στην οποία παρουσιάζεται λεπτομερώς το φαινόμενο της σταδιακής αποξήρανσης της αλμυρής λίμνης Σολτ Λέικ στη Γιούτα των ΗΠΑ. Ομολογώ ότι το θέμα μου είχε διαφύγει. Δεν μιλάμε για κάτι που θα συμβεί στο απώτατο μέλλον. Η λίμνη έχει ήδη χάσει τα δύο τρίτα της επιφάνειάς της, με την οικολογική καταστροφή να θεωρείται δεδομένη, όπως η εξαφάνιση των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας, αλλά και ο σχηματισμός νεφών τοξικών σκόνης πάνω από μια οικιστική ζώνη όπου εγκαταβιούν 2,5 εκατομμύρια κάτοικοι.

Εντύπωση μου προκάλεσε το γεγονός ότι στην έκθεση αποφεύγεται να γίνει σύγκριση με τη λίμνη Αράλη, στην κεντρική Ασία. Η γιγάντια αλμυρή λίμνη μετατράπηκε κατά τη δεκαετία του 1970, επί Σοβιετικής Ενώσεως, σε τοξική έρημο.

Οι προοπτικές για τη λίμνη Σολτ Λέικ είναι τουλάχιστον ανησυχητικές. Αυτό που με τρόμαξε περισσότερο, διαβάζοντας την έκθεση, ήταν το τραγικό έλλειμμα συνετής διαχείρισης

της κρίσης και ό,τι σημαίνει αυτό για την ικανότητά μας να αντιμετωπίσουμε κάτι τόσο σοβαρό — για την ακρίβεια, τόσο υπαρκτικό. Αν δεν έχετε τρομοκρατηθεί εξαιτίας της απειλής συσσώρευσης αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα, δεν μπορείτε να συνειδητοποιήσετε τι ακριβώς συμβαίνει, όπως άλλωστε και πάρα πολλοί άλλοι σαν κι εσάς. Όσοι, πάλι, αντιλαμβάνεστε τι ακριβώς γίνεται, αλλά επιλέγετε την απραξία, με στόχο το κέρδος ή το πολιτικό όφελος, υποθηκεύετε το μέλλον της ανθρωπότητας.

Η ολιγωρία των χωρών του πλανήτη να αναλάβουν πρωτοβουλίες για το κλίμα, παρότι ασυγκώρητη, παραμένει εν μέρει κατανοητή. Όπως έχουν επισημάνει πολλοί σημαντικοί παρατηρητές, η υπερθέρμανση του πλανήτη είναι ένα πρόβλημα που φαίνεται να έχει σχεδιασθεί έτσι ώστε να δυσχεραίνει τις πρωτοβουλίες για την επίλυσή του.

Η πολιτική διαχείριση της κλιματικής αλλαγής είναι δύσκολη υπόθεση για πολλούς λόγους. Ένας από αυτούς αφορά την αρχική εκτίμηση των επιστημόνων, κατά τη δεκαετία του 1980, ότι το φαινόμενο θα εξελισσόταν πολύ αργά και ότι τη λύση θα πρέπει

Η εξαφάνιση της άγριας πανίδας αναμένεται να αρχίσει αυτό το καλοκαίρι. Σε ό,τι αφορά τα τουριστικά έσοδα, ο θάνατος της λίμνης θα πλήξει σοβαρά την οικονομία της Γιούτα, η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τουρισμό.

Το πιο ανησυχητικό στοιχείο από την έκθεση των New York Times είναι ότι κάθε γενιά μεταθέτει στην επόμενη τη λύση του προβλήματος.

να τη δώσουν οι μελλοντικές γενιές. Κάποιοι εξακολουθούν να σκέφτονται έτσι. Τον περασμένο μήνα, στέλεχος της τράπεζας HSBC είπε σε δημόσια ομιλία του: «Τι μας νοιάζει αν το Μαϊάμι είναι δύο μέτρα κάτω από το νερό σε 100 χρόνια;».

Η θεώρηση αυτή είναι εσφαλμένη. Διαπιστώνουμε ήδη τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής εξαιτίας της αυξημένης έντασης των καιρικών φαινομένων, όπως η χρόνια ξηρασία στις Ηνωμένες

Πολιτείες, η οποία έχει συμβάλει στην καταστροφή της λίμνης Σολτ Λέικ.

Ορισμένοι επικαλούνται τη στατιστική επιστήμη, καθώς το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής δεν είναι τάχα ακόμη ορατό «διά γυμνού οφθαλμού». Η απόληξη σε όλους αυτούς είναι οι καθημερινά σοβούσες καταστροφές σε όλο τον πλανήτη. Ο καιρός αλλάζει ραγδαία. Λένε ότι καύσωνες και ανομβρία είχαν καταγραφεί στη Γη και πριν από την κλιματική αλλαγή. Οι παγετοί δεν έπαψαν να υφίστανται, παρότι η μέση θερμοκρασία του πλανήτη αυξήθηκε τα τελευταία χρόνια. Αν και δεν απαιτείται η συνδρομή των μαθηματικών για να αντιληφθούμε ότι η υπερθέρμανση είναι υπαρκτή, πολλοί είναι αυτοί που παραμένουν καχύποπτοι, επιμένοντας να βασίζονται συμπεράσματά τους στα προσωπικά τους βιώματα.

Θυσίες

Οι Αρχές της Γιούτα εξακολουθούν να ολιγωρούν, παρότι η λίμνη αργοπεθαίνει μπροστά στα μάτια τους. Η εξαφάνιση της άγριας πανίδας αναμένεται να ενταθεί αυτό το καλοκαίρι. Σε ό,τι αφορά τα τουριστικά έσοδα, ο θάνατος της λίμνης θα πλήξει σοβαρά την οικονομία της πολιτείας, η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τουρισμό. Πώς είναι δυνατόν μια πολιτεία στο όριο της οικολογικής κρίσης να συνεχίζει να αντλεί νερό για την άρδευση του γκαζόν των ιδιωτικών κατοικιών; Δεν μιλάμε για παγκόσμιο πρόβλημα. Είναι αλήθεια ότι η κλιματική αλλαγή έχει επιταχύνει την τήξη των πάγων στα Βραχώδη Όρη — έναν από τους λόγους υποχώρησης της στάθμης της Σολτ Λέικ. Το μεγαλύτερο πρόβλημα, όμως, είναι η τοπική κατανάλωση νερού. Αν η κατανάλωση αυτή μειωνόταν, η Γιούτα δεν θα χρειαζόταν να ανησυχεί για την άμση επιβίωση της λίμνης της. Μια απειλούμενη περιοχή θα πρέπει κανονικά να προχωρήσει σε θυσίες για να προλάβει την πραγματική καταστροφή. Η προοπτική αυτή φαίνεται, δυστυχώς, μακρινή τόσο για τη Γιούτα όσο και για όλο τον πλανήτη.

Ενας Κύπριος στο Γουίμπλεντον

Ο Chief Umpire και White badge Referee Γιώργος Βασιλειάδης τιμάει την πατρίδα μας συμμετέχοντας ανελλιπώς από το 2004 στη σημαντικότερη διοργάνωση του τένις

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΤΤΙΧΗ**

Γνωρίζετε ότι ένας συμπατριώτης μας από την Λεμεσό συμμετέχει ανελλιπώς από το 2004 στη σημαντικότερη ίσως διοργάνωση τένις, το Τουρνουά του Γουίμπλεντον, το παλαιότερο πρωτάθλημα στην αντισφαίριση και το πιο γνωστό; Πρόκειται για τον Γιώργο Βασιλειάδη, White badge Referee και Chief Umpire, ο οποίος με την ικανότητα και τον εξαιρετο χαρακτήρα του τιμά το νησί μας τις τελευταίες δύο δεκαετίες.

Ο κ. Βασιλειάδης δεν είναι απλά ένας επόπτης γραμμών. Ως White badge Referee και Chief Umpire (για τις εγχώριες διοργανώσεις), είναι ο υπεύθυνος για να πάρει όλες τις συμμετοχές και στην συνέχεια χωρίζει τους παίκτες σε κατηγορίες ανάλογα με την βαθμολογία τους, βάζοντάς τους σε μια σειρά. Στην συνέχεια κάνει την κλήρωση και ορίζει τις ημερομηνίες και τις ώρες των αγώνων. Έχει επίσης την ευθύνη να επιβλέπει στα Τουρνουά, την πιστή εφαρμογή της Διεθνούς Ομοσπονδίας Αντισφαίρισης (ITF).

Ως White badge Referee και Chief Umpire, είναι ο υπεύθυνος για την διοργάνωση των διεθνών πρωταθλημάτων στην Κύπρο, K18, K16, K14, K12, καθώς επίσης και για τα τοπικά πρωταθλήματα τόσο της Ομοσπονδίας αντισφαίρισης όσο και των ομίλων. Μέχρι το 2016 ήταν ο μοναδικός Referee με White badge ενώ τα τελευταία χρόνια υπάρχει ακόμα ένας Κύπριος Referee, που βοηθά στις περιπτώσεις που διεξάγονται δύο διαφορετικά πρωταθλήματα την ίδια περίοδο.

Αμυντικός στον Απόλλων

Ο Γιώργος Βασιλειάδης προέρχεται από αθλητική – ποδοσφαιρική οικογένεια. Την διετία 1970 – 1972 αγωνίστηκε στην πρώτη ομάδα του Απόλλωνα στην θέση του κεντρικού αμυντικού. Ο αδερφός του Κώστας Βασιλειάδης ήταν ο πρώτος σκόρερ της ομάδας και το μεγάλο αστέρι της. Σπουδαία καριέρα έκανε και ο αδερφός του, Γιαννάκης.

Στο τένις από το 2002

Το 2002 πήγε στην Αγγλία και παρακολούθησε μαθήματα παίρνοντας το δίπλωμα White badge Referee καθώς και του Chief Umpire. Από τότε άρχισε μια σπουδαία καριέρα με συμμετοχές σε δύο Ολυμπιακούς αγώνες και σε όλα τα Grand Slam, στην Ευρώπη, στην Ασία και στις ΗΠΑ.

Στους Ολυμπιακούς Αγώνες

Πριν τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας, του ζητήθηκε να βρει και να εκπαιδεύσει περίπου 15 άτομα από την Κύπρο ως επόπτες γραμμών στους αγώνες τένις.

Εξχώρισαν, από την εκπαίδευση που έκανε ο κ. Βασιλειάδης, 7 άτομα τα οποία πήγαν στα προκριματικά του Γουίμπλεντον προκειμένου να αποκτήσουν εμπειρία. Στη συνέχεια

Ο κ. Βασιλειάδης πήρε το 2002 το δίπλωμα White badge Referee καθώς και του Chief Umpire. Από τότε άρχισε μια σπουδαία καριέρα με συμμετοχές σε δύο Ολυμπιαδες και σε όλα τα Grand Slam, σε Ευρώπη, Ασία και ΗΠΑ.

συμμετείχαν στους Ολυμπιακούς Αγώνες αλλά και στους Παραολυμπιακούς.

Στην συνέχεια, οι πολύ ψηλές βαθμολογίες του και η ακεραιότητα του φιλικού χαρακτήρα του, του έδωσαν «εισιτήριο» για πρωταθλήματα στην Γερμανία, Πολωνία, Φιλανδία, Αυστραλία.

Όπως ο ίδιος μας εξήγησε, σε συνάντησή μας στα γραφεία της ιστοσελίδας 24sports.com.cy στην Λεμεσό, προτιμά να έχει περισσότερο οργανωτικά καθήκοντα παρά να έχει τον ρόλο του Chair referee. Θέλει, ως χαρακτήρας, να είναι δίκαιος με όλους και έτσι ο φόβος να αδικήσει κάποιον αθλητή με μια απόφασή του, τον οδήγησε στην επιλογή του ρόλου του Chief Umpire.

Ρωτήσαμε τον κ. Βασιλειάδη για το τι κρατά από την εικοσαετή παρουσία του στο τένις:

- Είχα την ευκαιρία να ταξιδέψω σε πάρα πολλές χώρες που αν δεν είχα ασχοληθεί με το τένις, δεν θα πήγαινα. Έζησα όμορφες στιγμές δίπλα στους μεγαλύτερους θρύλους του αθλήματος. Έκανα πολλούς φί-

λους από διαφορετικές χώρες. Οι νεότεροι επιζητούν την παρέα μου προκειμένου να μοιραστώ μαζί τους τις γνώσεις και τις εμπειρίες μου. Μου δείχνουν αγάπη, σεβασμό και εκτίμηση, κάτι πολύ σημαντικό για τον καθένα μας.

Όσον αφορά στους τρεις κορυφαίους Τενίστες, Φέντερερ, Ναδάλ και Τζόκοβιτς, ο κ. Βασιλειάδης, έχει μόνο καλά λόγια να πει:

-Εξωκρίζω τον Φέντερερ για την ευγένεια και την αρχοντία που εκπέμπει. Ο Ναδάλ είναι τρομερός αθλητής. Μου κάνει τρομερή εντύπωση το πόσο συγκεντρωμένος μένει στο παιχνίδι του. Ο Τζόκοβιτς είναι μαχητής αλλά για εμένα λίγο υπερόπτης σε κάποιες περιπτώσεις. Κάποιες φορές τα καλά με την συμπεριφορά του.

Όσον αφορά την κατάσταση στον χώρο των διαιτητών στην Κύπρο, ο κ. Βασιλειάδης μας εξήγησε ότι το ενδιαφέρον είναι μικρό:

-Στην Κύπρο κάνουμε διαιτησίες μόνο στους τελικούς μιας διοργάνωσης. Οι νέοι δεν αφήνουν τις δουλειές τους για ν' ασχοληθούν με την

Από αγώνα του Ρότζερ Φέντερερ στο Γουίμπλεντον το 2012. Διακρίνεται στο βάθος ο Κύπριος επόπτης.

Από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου το 2012.

Ο Γιώργος Βασιλειάδης αγωνίστηκε για δύο χρόνια στον Απόλλωνα ως κεντρικός αμυντικός. Το στιγμιότυπο είναι από αγώνα του 1972 στο Γ.Σ.Ο. με αντίπαλο την Μηρίστο Σίτι.

δαιτησία που δεν τους προσφέρει ουσιαστικά. Κάνουμε τακτικά σεμινάρια τα οποία παρακολουθούν περίπου 30 άτομα και στο τέλος είναι ζήτημα αν συνεχίζουν 1 - 2 από αυτούς.

Κακή νοοτροπία

Στον επίλογο της κουβέντας μας ο Γιώργος Βασιλειάδης μοιράστηκε μαζί μας τις σκέψεις του για το Κυπριακό τένις:

-Δυστυχώς για εμάς υπάρχει τεράστια διαφορά στο τένις της Κύπρου με το τένις στον υπόλοιπο κόσμο λόγω της κακής νοοτροπίας που επικρατεί και της αρνητικής στάσης – συμπεριφοράς των περισσότερων γονιών. Γνωρίζω πάρα πολλές περιπτώσεις ταλαντούχων παιδιών που σταμάτησαν πολύ νωρίς λόγω των γονιών τους. Επίσης δεν υπάρχει η οργάνωση και οι σωστές υποδομές.

Για να βγει ένας νέος Παγδατής, θα πρέπει όπως και ο Μάρκος, να φύγει από μικρή ηλικία και να αποδεδειχθεί ικανός να υλοποιήσει το μεγάλο στόχο της κατάκτησης του πρωταθλήματος, τον Τιμούρ Κετσπάγια θα θυμηθούν ακόμη και κάποιοι απ' αυτούς που σήμερα συμφωνούν με την απόφαση της διοίκησης να τον αντικαταστήσει...

ΑΝΟΡΘΩΣΗ - ΚΕΤΣΠΑΓΙΑ:

Το βάρος της ευθύνης και της πίεσης, για αυτούς οι οποίοι θα κληθούν να αποφασίσουν για τον αντικαταστάτη του Τιμούρ Κετσπάγια, είναι πολύ μεγαλύτερο από οποιαδήποτε άλλη ομάδα. Γιατί η σχέση Ανόρθωσης - Κετσπάγια δεν ήταν μια απλή επαγγελματική σχέση διοίκησης - προπονητή. Γιατί αν ο αντικαταστάτης του δεν αποδειχθεί ικανός να υλοποιήσει το μεγάλο στόχο της κατάκτησης του πρωταθλήματος, τον Τιμούρ Κετσπάγια θα θυμηθούν ακόμη και κάποιοι απ' αυτούς που σήμερα συμφωνούν με την απόφαση της διοίκησης να τον αντικαταστήσει...

ΑΠΟΨΕΙΣ

Το παζάρι ήρθε τούμπα

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Χαμός παρατηρείται στο ποδοσφαιρικό παζάρι καθότι διανύουμε τον μήνα Ιούνιο και οι «πελάτες» έσπευσαν μαζικά για ψώνια δημιουργώντας κοσμοσυρροή. Πρόεδροι, αθλητικοί διευθυντάδες, προπονητές, μαντζαρέοι και ποδοσφαιριστές έχουν δημιουργήσει συνωστισμό στην ποδοσφαιρική πιάτσα... με τους οπαδούς να περιμένουν πως και πως την έκβαση των αγορών- πωλήσεων, τρέφοντας ελπίδες για το νέο Μέσι που θα έρθει στην ομάδα τους ή από ποια «πατάτα» θ'

απαλλαγεί το ρόστερ της.

Τα χαρακτηριστικά της αγοράς είναι λίγο - πολύ παρόμοια μ' αυτά που υπήρχαν τα προηγούμενα χρόνια. Οι σχέσεις των προέδρων με συγκεκριμένους μάντζερ παίζουν σίγουρα σημαντικό ρόλο, σημαντικότερος όμως είναι το μπάτζετ που διοικεύει η κάθε ομάδα. Απευθύνεται δηλαδή στον μάντζερ που πουλάει την πραγματία του, ενημερώνει τα στοιχεία του παίκτη που επιθυμεί και ακολούθως ορίζει το ποσό που θα δαπανήσει. Ακολούθως, ο μάντζερ υποδεικνύει το ράφι που βρίσκεται το εμπόρευμα, ενημερώνοντάς τους ότι όσο πιο ψηλά βρίσκεται το ράφι άλλο τόσο αυξάνεται η τιμή του προϊόντος. Κάπως έτσι λειτουργούσαν και λειτουργούν τα πράγματα στο ποδοσφαιρικό παζάρι.

Αν είναι όμως να εντοπίσουμε μια επιπλέον διαφορά σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια είναι η αύξηση των «επενδυτών», που κατάγονται από διάφορες χώρες και αποφάσισαν να δραστηριοποιηθούν σ' αυτό που λέμε κυπριακό ποδόσφαιρο. Αρχικά οι επενδυτές της Πάφου και λιγότερο ο ιδιοκτήτης του Άρν είναι αλήθεια ότι δεν πολύ αναμείχθηκαν με την κυπριακή ποδοσφαιρική πιάτσα. Δεν περιορίστηκαν σ' αυτήν, αξιοποιώντας τις δικές τους δαυσυνδέσεις. Με το πέρας όμως του χρόνου και με τους δύο επιχειρηματίες να έχουν στεριώσει πια στο χώρο, δεν είναι σίγουρο ότι θα μείνουν και πολύ εκτός της πιάτσας. Άμα δε λάβει κανείς υπόψη και την εμπλοκή άλλων δύο επιχειρηματιών, ένας που ανέλαβε την Καρμιώτισσα και άλλος έναν τον Ακρίτα Χλωράκας, τότε η πιθανότητα ανάμειξης τους στο εγχώριο παζάρι αυξάνεται κατά πολύ. Και σ' ένα τέτοιο ενδεχόμενο οι ισορροπίες θα διαταραχθούν σημαντικά με παραδοσιακές δυνάμεις- ομάδες να χάνουν την ισχύ τους, βλέποντας μικρότερες να υπερέχουν έναντι τους. Γιατί κακά τα ψέματα βασικός και απαραίτητος κανόνας του εγχώριου κυπριακού και όχι μόνο παζαριού, λέει ρητά ότι money talks.

Συνεπώς πρωταθλήματα, κύπελλα, ένδοξες στιγμές του παρελθόντος και «μεγάλος κόσμος», παίζουν μεν ρόλο στην απόφαση του ποδοσφαιριστή ή μάντζερ αλλά ως κανόνας δεν υπερέχουν των λεφτών και της οικονομικής ευμάρειας που διαθέτει η κάθε ομάδα. Και με τους επενδυτές να είναι διασκορπισμένοι από δω και από κει, το παζάρι έχει έρθει τούμπα.

Ξένοι διαιτητές, η προσωρινή μόνιμη λύση

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΑΗ**

Καλώς η ΚΟΠ και γενικότερα οι αρμόδιοι για θέματα διαιτησίας, αποφάσισαν να διαιτηρήσουν τη συμμετοχή ξένων διαιτητών σε κάποια παιχνίδια, από το ξεκίνημα της νέας αγωνιστικής περιόδου και του επόμενου πρωταθλήματος. Σε αντίθεση δηλαδή, με ό,τι συνέβαινε τα τελευταία χρόνια, όταν το πρωτάθλημα ξεκινούσε κανονικά με φουλ κυπριακές συμμετοχές διαιτητών, λες και ως δια μαγείας τα σοβαρά προβλήματα και οι αδυναμίες των κυπρίων διαιτητών, εξαφανίζονταν κατά την καλοκαιρινή περίοδο.

Κακώς, αν και σωστή η εκτίμηση για την αναγκαιότητα καθόδου ξένων διαιτητών, είμαστε ακόμη στην ίδια θέση, σε σχέση με τα προβλήματα της κυπριακής διαιτησίας. Γιατί αν ανατρέξουμε στις κατά καιρούς δηλώσεις, από πλευράς ΚΟΠ, περί αποφάσεων για κάθοδο ξένων διαιτητών, όλες κάνουν αναφορά σε προσωρινή λύση και παράλληλα ευκαρία για τους κύπριους διαιτητές να βελτιωθούν. Ούτε το ένα ισχύει, ούτε το άλλο. Όπως πολλά δεν ισχύουν, απ' όσα κατά καιρούς έχουν λεχθεί για την κυπριακή διαιτησία. Για ποια ανανέωση στο... ρόστερ των διαιτητών μιλάμε; Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η δημιουργία Ακαδημίας Διαιτητών, την οποία εξήγγειλε με την ανάληψη της προεδρίας της ΚΟΠ ο Γιώργος Κούμας; Πόσο βελτιώθηκαν οι κύπριοι διαιτητές, από την παρουσία ξένων τα τελευταία χρόνια; Σε ποιο βαθμό ο πρόεδρος της Επιτροπής Διαιτησίας αξιολογεί σωστά, με πόσο αξιοπτία κριτήρια αναβαθμίζει ή υποβαθμίζει διαιτητές;

Για το γεγονός της αναγκαστικής παρουσίας ξένων διαιτητών, τα τελευταία χρόνια, η ευθύνη δεν βαρύνει μόνο την ηγεσία της ΚΟΠ, τον κύριο Μάτζις και τους προκατόχους του. Πέρα από τους διαιτητές και την απόδοσή τους, ευθύνη έχουν και τα ίδια τα σωματεία. Σωστά αντιδρούν και φωνάζουν στα σοβαρά και ανεπιτρέπτα πολλές φορές λάθη, στους ανεξήγητους κάποτε ορισμούς ή αποκλεισμούς κάποιων διαιτητών, απουσιάζει ωστόσο και από τη δική τους πλευρά η πραγματική θέληση και βούληση για καθαρή και ουσιαστικές αλλαγές, όπως απουσιάζουν οι προτάσεις και οι σχεδιασμοί, προκειμένου να αλλάξουν τα δεδομένα.

Σχεδιασμός για να εκλείψουν τα διαιτητικά λάθη δεν μπορεί να υπάρξει, θέληση και αποφασιστικότητα, όμως, για αλλαγές προσώπων, για διαφοροποίηση στον τρόπο λήψης κάποιων σημαντικών αποφάσεων, θα έπρεπε να είχε διαφανεί από καιρό και σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από τις κατά καιρούς αντιδράσεις, αναλόγως κάποιων σφουριγμάτων και κάποιων αποτελεσμάτων... Αντί αυτού, κάποτε σιωπή και ανοχή, όταν σφουρίγματα και γενικότερα οι σημαντικές αποφάσεις διαμορφώνουν άλλο σκηνικό...

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΕΘΝΙΚΗ - ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΣ: Αργά ή γρήγορα το θέμα προπονητή στην εθνική ανδρών θα βρεθεί ξανά στο προσκήνιο. Αργά ή γρήγορα, ο Νίκος Κωστένογλου θα αποτελέσει παρελθόν, αν και με την ΚΟΠ και τις αποφάσεις της ποτέ δεν ξέρεις... Ονόματα θα ακουστούν και πάλι αρκετά, κύπριος ή ξένος θα είναι και πάλι θέμα συζήτησης. Πριν απ' όλα αυτά, όμως, άλλα θα έπρεπε να απασχολούν. Ποιοι θα αποφασίσουν για τα όποια νέα δεδομένα στην Εθνική; Αν οι ίδιοι που τα τελευταία αρκετά χρόνια εμπλέκονται στις σημαντικές αποφάσεις, ζητά που καήκαμε!

ΧΕΝΙΓΚ ΜΠΕΡΓΚ: Καλώς τον Χένινγκ Μπεργκ. Η Πάφος έκανε εξαιρετική επιλογή. Είναι όχι μόνο τιμητι-

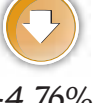
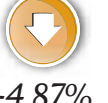
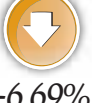
κό, αλλά και πολύ ωφέλιμο για το ποδόσφαιρο μας να υπάρχουν τέτοιοι προπονητές στο νησί μας.

ΓΕΛΟΙΟΤΗΤΑ: Έχει καταντήσει γελοίοτητα το θέμα που αφορά το πότε θα είναι έτοιμο το νέο γήπεδο στη Λεμεσό. Τώρα λένε για Οκτώβριο. Το θέμα είναι ότι επισήμως κανείς δεν λέει τίποτα που να ρίχνει φως στην υπόθεση. Η αλήθεια αγνοείται. Για τη μάζα του κόσμου τουλάχιστον.

ΣΑΒΒΑΣ ΠΟΥΡΣΑΪΤΙΔΗΣ ΚΑΙ ΜΑΚΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: Αθόρυβα και μεθοδευμένο εργάζεται η Νέα Σαλαμίνα στις μετεγγραφές και χτίζει το ρόστερ για την Α' κατηγορία. Σάββας Πουρσαϊτίδης και Μάκης Παπιδανού είναι χρόνια συνεργάτες,

γνωρίζει πολύ καλά ο ένας τον άλλον, και κάνουν καλή και αποδοτική δουλειά.

Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΜΠΑΣΚΕΤ: Την περασμένη Πέμπτη πραγματοποιήθηκε η Ετήσια ΓΣ της Κυπριακής Ομοσπονδίας Καλαθοσφαίρισης για το 2022, η οποία ήταν εκλογική για την θέση του Προέδρου της ΚΟΚ, όπου ο Ανδρέας Μουζουρίδης, εκλέχθηκε άνευ ανθυποψηφίου στην θέση του Προέδρου για την περίοδο 2022-2026. Όλα με βάση τα πεπραγμένα, βαίνουν καλώς για το άθλημα που ετοιμάζεται για τη μεγάλη πρόκληση του 2025 : τη διοργάνωση του ομίλου του Ευρωμπάσκετ 2025. Πρώτη φορά διοργανώνεται τελική φάση Ευρωπαϊκής

Μεταβολές εβδομάδας		Dow Jones	Nasdaq	Nikkei	Dax	FTSE 100	 ΕΛΛΑΔΑ Δημοφιλής προορισμός για πλούσιους μετανάστες Σελ. 9	Πετρέλαιο	€/€
	Χ.Α.Κ. -0,01%								
		-4,76%	-4,87%	-6,69%	-8,17%	-5,77%		-2,76%	-0,03%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΞΕΝΟΔΟΧΟΙ

Μπόνους σε εργαζόμενο που φέρνει νέο υπάλληλο

Οι μεγάλες ελλείψεις προσωπικού στον τουρισμό της Ελλάδας αναγκάζουν τους ξενοδόχους να εξαντλήσουν την εφευρετικότητα τους για να βρουν υπαλλήλους. Πολλοί δίνουν πλέον μπόνους έως και 200 ευρώ σε όποιον εργαζόμενο φέρει στην επιχείρηση νέο υπάλληλο για να εργαστεί. **Σελ. 6**

ΕΛΛΑΔΑ

Νέα αύξηση στις τιμές ηλεκτρικού ρεύματος

Το νέο ρόλι της τιμής του φυσικού αερίου εκτοξεύει και πάλι την τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρεμπορική αγορά της Ελλάδας. Η νέα αύξηση της τιμής ρεύματος προβληματίζει την κυβέρνηση καθώς καθιστά ακριβότερη τη στήριξη των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων. **Σελ. 8**

ΜΕΣΑ ΣΕ ΤΕΣΣΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ

Ανοδος τιμών κατοικιών κατά 39% στην Ελλάδα

Κατά 39% σε τέσσερα χρόνια αυξήθηκαν οι τιμές των κατοικιών στην Αττική, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ. Πανελλαδικά η αύξηση από το α' τρίμηνο του 2018 έως το α' τρίμηνο του 2022 διαμορφώνεται στο 27,8%. Φέτος ο ρυθμός αύξησης των τιμών εμφανίζει ήπια επιβράδυνση. **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων		
	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	3,68%	0,94%
Γερμανία	1,71%	0,47%
Γαλλία	2,20%	0,33%
Ιταλία	3,73%	0,13%
Ισπανία	2,88%	0,52%
Ιρλανδία	2,30%	0,25%
Ελλάδα	4,23%	0,51%
Ην. Βασίλειο	2,51%	0,36%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης		
Οίκος Αξιολόγησης	Μακροπρόθεσμο Χρέος	Βραχυπρόθεσμο Χρέος
DBRS	BBB (low)	R-2 (middle)
Fitch	BBB-	F3
Moody's	Ba1	NP
S&P	BBB-	A-3

Στάση αναμονής για κυπριακό ομόλογο

Τα νέα εργαλεία της ΕΚΤ δεν οδήγησαν σε μείωση των αποδόσεων όπως σε άλλες χώρες

Σε αναμονή της μορφής που θα έχουν τα νέα εργαλεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για επανεπένδυση των ληξιπρόθεσμων εξοφλήσεων στο χαρτοφυλάκιο PEPP, βρίσκεται η Κύπρος. Μετά τις ανακοινώσεις της ΕΚΤ

ότι θα στηρίξει ουσιαστικά τα υπό πίεση κρατικά ομόλογα της Ευρωζώνης, οι αγορές ομολόγων αντέδρασαν θετικά και η απόδοση μερικών κρατικών χρεών υποχώρησε σε σεβαστές ποσοστιαίες μονάδες.

Ενώ τα 10ετή ομόλογα για παράδειγμα της Ελλάδας και της Ιταλίας σημείωσαν σημαντική πτώση, το 10ετές της Κύπρου δεν επηρεάστηκε. Χαρακτηριστικό είναι πως μία ημέρα πριν, την Τρίτη 14 Ιουνίου, το 10ετές της Κύπρου

ανερχόταν στο 3,44%, την επομένη των ανακοινώσεων, δηλαδή την Πέμπτη 16 Ιουνίου, αυξήθηκε αντί να μειωθεί, στο 3,65% και την Παρασκευή 17 Ιουνίου αυξήθηκε περαιτέρω η απόδοση, στο 3,68%. Φαίνεται για ακόμα μία φορά λοι-

πόν πως οι αγορές των μεγαλύτερων κρατών, όπως της Ελλάδας και της Ιταλίας, αντιδρούν πάραυτα σε θετικά νέα, ενώ η Κύπρος όχι. Επιτάχυνση των διευκρινίσεων για τα μέτρα που θα ληφθούν εισηγούνται οι αναλυτές. **Σελ. 3**

Μπαράζ αυξήσεων επιτοκίων από Κεντρικές Τράπεζες

Ομοβροντία αυξήσεων επιτοκίων ακολούθησε μόλις λίγες ώρες αφότου η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ αύξησε το κόστος δανεισμού, με την Τράπεζα της Αγγλίας να αυξάνει τα επιτόκια για πέμπτη συνεχή φορά κατά 25 μ.β. και την Τράπεζα της Ελβετίας να αιφνιδιάζει την αγορά με μια αύξηση 50 μ.β., την πρώτη έπειτα από 15 χρόνια. Κοινός παρονομαστής ανάμεσα στις κινήσεις αυτές των κεντρικών τραπεζών είναι ότι υπαγορεύονται από την ανάγκη να τιθασεύσουν τον πληθωρισμό, που τείνει να βγει εκτός ελέγχου σε όλες τις οικονομίες. **Σελ. 10**

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΧΟΛΓΚΕΡ ΣΜΙΕΝΤΙΝΓΚ*

Νέες μορφές απασχόλησης και επιπτώσεις

Την τελευταία δεκαετία σημειώθηκαν σημαντικές διαφοροποιήσεις στον τομέα της απασχόλησης στις ανεπτυγμένες οικονομίες. Πιο πρόσφατα, οι συνθήκες παρατεταμένης πανδημίας επέφεραν πρόσθετες αλλαγές, ενώ οι εξελίξεις αυτές επηρεάζουν και την Κύπρο.

Όσον αφορά τη ζήτηση, η επιτευξη σχετικά ικανοποιητικών ρυθμών ανάπτυξης διαμόρφωσε συνθήκες αύξησης της απασχόλησης, κυρίως σε υψηλόμισθα επαγγέλματα ευρείας εξειδίκευσης λόγω διεύθυνσης της τεχνολογίας, καθώς και σε χαμηλόμισθα επαγγέλματα περιορισμένης εξειδίκευσης σε διάφορους τομείς των υπηρεσιών. Από την πλευρά της προσφοράς, δημιουργήθηκαν ευνοϊκές προϋποθέσεις για περαιτέρω άνοδο στην απασχόληση γυναικών και στην εργοδότηση ξένου εργατικού δυναμικού.

Είναι αξιοσημείωτο ότι η αύξηση της απασχόλησης δεν οδήγησε σε ανάλογη αύξηση μισθών, όπως συνέβη στο παρελθόν. Αναλυτές υποδεικνύουν ως βασικούς παράγοντες: (α) τη μείωση της διαπραγματευτικής δύναμης των συντεχνιών, λόγω δομικών αλλαγών στην οικονομία (αυξημένο μερίδιο των υπηρεσιών σε βάρος της μεταποίησης), και (β) την αυξημένη προσφορά σε επαγγέλματα χαμηλής εξειδίκευσης από ξένο εργατικό δυναμικό.

Ως επακόλουθο της ταυτόχρονης αύξησης της απασχόλησης σε υψηλόμισθα και χαμηλόμισθα επαγγέλματα, σημειώθηκε ένταση της εισοδηματικής ανισότητας, με σημαντικές κοινωνικές και πολιτικές επιπτώσεις. Η ένταση της ανισότητας οδήγησε σε αναπροσαρμογή των κοινωνικών πολιτικών, όπως ο καθορισμός ελάχιστου

μισθού, η αναβάθμιση κοινωνικών μέτρων προς όφελος ευάλωτων ομάδων, κλπ.

Την τελευταία διετία, λόγω της πανδημίας, ευνοήθηκε, όπως επιβεβαιώνουν διάφορες επιστημονικές μελέτες, η περαιτέρω ανάπτυξη διαφόρων μορφών απασχόλησης, όπως π.χ. η εργασία από σπίτι/απόσταση καθώς και η λεγόμενη «εξαρτώμενη» αυτοεργοδότηση, που διέπεται από «ευέλικτη» σύμβαση προσφοράς υπηρεσιών από αυτοεργοδοτούμενο προς συγκεκριμένη επιχείρηση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι απασχολούμενοι με σύμβαση εργασίας στην εταιρεία Uber.

Η προώθηση διαφορετικών μορφών απασχόλησης μπορεί να αποτελέσει θετικό γεγονός, εφόσον δημιουργεί ευελιξία για επιχειρήσεις και για απασχολούμενους (καλύτερη ισορροπία μεταξύ επαγγελ-

ματικής ενασχόλησης και προσωπικής ζωής, περιορισμένη διακίνηση, κλπ.). Παράλληλα, ωστόσο, δημιουργούνται μεγάλες προκλήσεις κοινωνικής φύσεως που απαιτούν ριζικές προσαρμογές στο πολιτικό πεδίο. Η εμφάνιση νέων μορφών απασχόλησης θέτει στο επίκεντρο σειρά θεμάτων όπως: (i) η συνεχής εκπαίδευση για σκοπούς απόκτησης πολλαπλών δεξιοτήτων και προσαρμογής στις νέες συνθήκες απασχόλησης, και (ii) ρυθμίσεις π.χ. σε ό,τι αφορά το ωράριο εργασίας για αυτήν την κατηγορία των απασχολούμενων. Επιπλέον, η εντεινόμενη παρουσία της εξαρτώμενης αυτοεργοδότησης καθιστά αναγκαία τη διασφάλιση ποιοτικών συνθηκών εργασίας, μέσω ρυθμίσεων αριθμού θεμάτων που αφορούν την προστασία των επηρεαζόμενων π.χ. επαρκών συντάξεων, επιδομάτων σε περιόδους

κρίσης, όπως πρόσφατα με την πανδημία, επιδόματα ανεργίας, κλπ. Ο διάλογος για τα πιο πάνω θέματα βρίσκεται σε εξέλιξη στην ΕΕ και δελά-δελά και στην Κύπρο. Ο στόχος πρέπει να είναι ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο μεταξύ των οργανώσεων των εργοδοτών και εργοδοτούμενων/απασχολούμενων που να λαμβάνει υπόψη τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας και να καλύπτει την εξαρτώμενη αυτοεργοδότηση. Το κράτος καλείται να συμμετάσχει ενεργά σε αυτό το διάλογο. Η επιστημονική κοινότητα μπορεί και πρέπει να συνδράμει με μελέτες και εισηγήσεις.

Ο Ανδρέας Χαράλαμπος είναι οικονομολόγος και πρώην διευθυντής στο Υπουργείο Οικονομικών. Ο Όμιλος Πισσαριδής είναι διευθύνων σύμβουλος της PricewaterhouseCoopers Investment Services.

The 10th Invest Cyprus
International
Investment Awards

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του **ΕΝΤΑ ΚΟΥΠΑΝ** / **BLOOMBERG**

Οι κεντρικές τράπεζες υποτίμησαν τον πληθωρισμό

Ακόμη και όταν αναγνώρισαν ότι έπεσαν έξω πέρυσι στις εκτιμήσεις τους για τον πληθωρισμό, οι κεντρικές τράπεζες εξακολούθησαν να δίνουν εσφαλμένα μηνύματα θέτοντας σε κίνδυνο την αξιοπιστία τους, προκαλώντας αναταράξεις στις αγορές και υπονομεύοντας την ανάκαμψη από την ύφεση της πανδημίας.

Τώρα που σπεύδουν άρον άρον να επανορθώσουν τα πρόσφατα λάθη, οι επενδυτές διαβλέπουν τον κίνδυνο ύφεσης όπως φάνηκε τις τελευταίες ημέρες με τους ισχυρούς κραδασμούς στις αγορές. «Οι κεντρικές τράπεζες αντιμετωπίζουν μέγα δίλημμα», υπογραμμίζει η Σα-

κολούθησαν να διογκώνουν τους ισολογισμούς τους το 2021 και να διατηρούν τα επιτόκια τους σε αρνητικό πρόσημο ακόμη κι όταν εκτοξευόταν ο πληθωρισμός και οι οικονομίες ανέκαμπταν από τα βάθη της πανδημίας. «Αυτό πιστεύω πως καταφέρει πλήγμα στην αξιοπιστία των κεντρικών τραπεζών όταν οι επενδυτές συνειδητοποιούν πως ο τρέχων πληθωρισμός είναι προϊόν ανθρώπινο και οι κεντρικές τράπεζες έχουν παίξει καιρίο ρόλο», τονίζει ο Στίβεν Γεν, επικεφαλής της Eurizon SLJ Capital, που είναι ταυτοχρόνως συμβουλευτική εταιρεία και hedge fund. Ο επικεφαλής της Fed Ζερόμ Πάουελ χρειάστηκε να φθάσει ο Νοέμβριος για να «αποσύρει» τον χαρακτηρισμό «μεταβατικός» για τον πληθωρισμό και μόλις τον περασμένο μήνα παραδέχθηκε πως «εκ των υστέρων βλέπουμε ότι ίσως θα ήταν καλύτερα να είχαμε αυξήσει νωρίτερα τα επιτόκια».

Και η κ. Λαγκάρντ μαζί με τους συνεργάτες της οδεύουν προς μια αύξηση επιτοκίων 25 μονάδων βάσης τον Ιούλιο και 50 μ.β. τον Σεπτέμβριο. Όλα αυτά ενώ μόλις τον Δεκέμβριο η κ. Λαγκάρντ δήλωνε πως είναι απίθανο να σημειωθεί στροφή σε περιοριστική πολιτική μέσα στο έτος. Την περασμένη εβδομάδα η κ. Λαγκάρντ δήλωσε πως «όλοι οι διεθνείς θεσμοί, όλοι οι φημισμένοι οικονομολόγοι που δημοσιεύουν τις εκτιμήσεις τους, όλοι έκαναν το ίδιο λάθος». Και ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας της Αυστραλίας Φίλιπ Λόου παραδέχθηκε τον περασμένο μήνα ότι βρίσκεται σε πολύ δύσκολη θέση επειδή αποδείχθηκε τόσο άστοχο το μήνυμα που προσφάτως είχε στείλει στις αγορές ότι τα επιτόκια θα παραμείνουν σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα μέχρι το 2024.

γιούρι Σιράι, πρώην στέλεχος της τράπεζας της Ιαπωνίας που τονίζει πως «για να αποκαταστήσουν την εμπιστοσύνη, οι κεντρικές τράπεζες πρέπει να αυξήσουν τα επιτόκια αρκετά ώστε να συμπίεσουν τον πληθωρισμό, αλλά αυτό μπορεί να επιφέρει περαιτέρω επιβράδυνση της ανάκαμψης».

Δεν μπορούμε να προσάψουμε στη Fed, την ΕΚΤ και τις άλλες κεντρικές τράπεζες ότι δεν προβλέψαν τις πληθωριστικές πιέσεις που προκάλεσε η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία ή η διάρκεια του εμφυλίου στην εφοδιαστική αλυσίδα. Οι επικριτές τους επισημαίνουν, όμως, ότι οι κεντρικές τράπεζες συνέδραμαν στη σημερινή προβληματική κατάσταση καθώς εξα-

Ε.Ε. και τεχνολογικοί κολοσσοί κατά των ψευδών ειδήσεων

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ. Τους κανόνες για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης ενισχύει η Ευρωπαϊκή Ένωση «στρατολογώντας» τους κολοσσούς της υψηλής τεχνολογίας –Google, Twitter και Meta– στην προσπάθεια πρόληψης της κερδοφορίας διακινητών ψευδών ειδήσεων στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης.

Η Κομισιόν παρουσίασε τον ανανεωμένο εθελοντικό κώδικα, ο οποίος μαζί με αυστηρούς νέους κανόνες θα αντιμετωπίσει το βλαβερό φαινόμενο της παραπληροφόρησης. Η ηγεσία της Ε.Ε. ανησυχεί για την άνθηση της παραπληροφόρησης στο Διαδίκτυο, επισημαίνοντας τη διασπορά ψευδών ειδήσεων για την πανδημία της COVID-19, αλλά και τη ρωσική προπαγάνδα για την εισβολή στην Ουκρανία.

Μιλώντας σε δημοσιογράφους, η αντιπρόεδρος της Κομισιόν Βέρα Γιούροβα ανέφερε ότι η παραπληροφόρηση αποτελεί «μεγάλο πρόβλημα στην Ε.Ε., για το οποίο πρέπει να ληφθούν πιο αυστηρά μέτρα, καθώς η Ρωσία αξιοποιεί την τακτική αυτή σαν οπλικό σύστημα». Οι εταιρείες που υπογράφουν τον ευρωπαϊκό κώδικα αντιμετώπισης των fake news θα πρέπει να δημοσιοποιούν εκθέσεις σε τακτά χρονικά διαστήματα με τις πρωτοβουλίες τους κατά της παραπληροφόρησης, παρότι η συμφωνία δεν περιλαμβάνει ουσιαστικές κυρώσεις για μη συμμόρφωση. Μέχρι στιγμής, 33 διαδικτυακές

Η αντιπρόεδρος της Κομισιόν Βέρα Γιούροβα ανέφερε ότι η παραπληροφόρηση είναι «μεγάλο πρόβλημα στην Ε.Ε., για το οποίο πρέπει να ληφθούν αυστηρά μέτρα, καθώς η Ρωσία την αξιοποιεί σαν οπλικό σύστημα».

πλατφόρμες, εταιρείες και οργανώσεις πολιτών έχουν υπογράψει τον εθελοντικό κώδικα.

Από την πρωτοβουλία απουσιάζουν, όμως, οι κολοσσοί Apple και Amazon, καθώς και μικρότεροι «παίκτες» της ψηφιακής αγοράς, όπως η εφαρμογή κοινωνικής δικτύωσης Telegram, αγαπημένος προορισμός ρωσικής κυβερνητικής παραπληροφόρησης.

Ο κώδικας προβλέπει επίσης την απαγόρευση προβολής διαφημίσεων δίπλα σε επιβεβαιωμένα ψευδείς ειδήσεις.

REUTERS

ΔΗΚΤΗΣ

Ξύπνησε μνήμες

Με δεδομένη την προς τα πάνω μεταβολή των επιτοκίων από την ΕΚΤ, οι αποδόσεις των 10ετών ομολόγων της ευρωζώνης σημείωσαν αξιοσημείωτη άνοδο. Η κατάσταση όπως διαμορφώθηκε, κυρίως με το ιταλικό χρέος, προκάλεσε την παρέμβαση της ΕΚΤ η οποία σε έκτακτη σύσκεψη ανακοίνωσε την πρόθεση της νομισματικής αρχής για την δημιουργία εργαλείων προκειμένου να αποφευχθεί η εκτίναξη των αποδόσεων των πιο ευάλωτων κρατών ξυπνώντας μνήμες της προ δεκαετίας κρίσης χρέους στην ευρωζώνη. Προς αυτή την κατεύθυνση προτείνεται η ανάκτηση του ελέγχου των προγραμμάτων αγοράς ομολόγων που προς το παρόν θα επικεντρωθεί σε επανεπενδύσεις των λήξων του προγράμματος που «έτρεχε» κατά την διάρκεια της πανδημίας, το γνωστό PEPP, συνολικού ύψους 1,7 τρισ. ευρώ.

• • • •

Αιφνίδια απόφαση

Την μεγαλύτερη αύξηση επιτοκίων από το 1994 πραγματοποιήσε η αμερικανική ομοσπονδιακή τράπεζα (FED) αποφασίζοντας άνοδο ύψους 0,75%. Η απόφαση λήφθηκε προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο μεγαλύτερος πληθωρισμός που βίωσε η χώρα την τελευταία 40ετία. Η ένταση της αύξησης αιφνίδιασε τις αγορές που ανέμεναν μεταβολή ύψους 0,5% αλλά κυρίως προβλημάτισε σε σχέση με το μέγεθος τους προβλήματος που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν τα νοικοκυριά στο άμεσο μέλλον, τα οποία ήδη νοιώθουν πίεση λόγω απώλειας της αγοραστικής τους δύναμης.

• • • •

Πρωτοφανής ανθεκτικότητα

Η ανθεκτικότητα της ρωσικής οικονομίας στις κυρώσεις που της έχουν επιβάλει οι δυτικοί είναι πρωτοφανής. Σύμφωνα με ουκρανό αξιωματούχο, η κατάσταση στην ρωσική οικονομία όσο περνά ο καιρός αντί να χειροτερεύει ομαλοποιείται, γεγονός που αποδίδεται στην εξαγωγική δραστηριότητα του τομέα των πρώτων υλών που καταφέρει να διατηρεί την ισορροπία στα δημόσια οικονομικά της χώρας. Ενδεικτικό της κατάστασης όπως διαμορφώνεται είναι το γεγονός ότι τα επιτόκια αναφοράς στο ρούβλι βρίσκονται ξανά στο 9,5% όπως ήταν πριν την εκδήλωση της εισβολής στην Ουκρανία, έχοντας ενδιάμεσα σκαρφάλωσει στο 20% το διάστημα που ακολούθησε την εισβολή.

• • • •

Ακραίες συνθήκες

Η κατάσταση στην αγορά κρυπτονομισμάτων οδεύει σε κρίση, οι συνέπειες της οποίας δεν μπορούν ακόμα να προσδιοριστούν. Η μεγάλη πτώση στις αξίες των ψηφιακών νομισμάτων οδήγησε σε «πάγωμα» των λογαριασμών 2 εκατομμυρίων πελατών που είχαν τοποθετή-

Η μείωση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών λόγω ακρίβειας δημιουργεί κοινωνική δυσσέρεσκεια, που αναπόφευκτα επηρεάζει και το πολιτικό σύστημα ενόψει εκλογών.

σει κεφάλαια στην συγκεκριμένη αγορά, έχοντας λάβει την υπόσχεση για αποδόσεις καταθέσεων που έφταναν μέχρι και το 18%. Σύμφωνα με ανακοίνωση που εξέδωσε το δικτυο Celsius, που αποτελεί την μεγαλύτερη τράπεζα για κρυπτονομίσματα, η συγκεκριμένη απόφαση είναι αποτέλεσμα ακραίων συνθηκών στις αγορές. Προς επιβεβαίωση των πιο πάνω αξίζει να αναφερθεί ότι από το ψηλό των 3 τρισ. δολαρίων του καταγράφηκε τον περασμένο Νοέμβριο, μέχρι σήμερα η αγορά έχει απωλέσει το 66% της αξίας της.

• • • •

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Μετατρέψιμο Χρεόγραφο

Πρόκειται για επενδυτικούς τίτλους (ομόλογα, αξιόγραφα, ομολογίες, κ.ά.) με σκοπό τη συγκέντρωση δανειακών πόρων από επενδυτές, δηλαδή δανεισμό κεφαλαίων από το επενδυτικό κοινό, και οι οποίοι μπορούν σε συγκεκριμένο χρονικό σημείο να μετατραπούν σε μετοχές του ίδιου εκδότη.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

Αποδόσεις ΑΑ

Το ευρωπαϊκό ταμείο χρηματοοικονομικής σταθερότητας (EFSF) προχώρησε την βδομάδα που μας πέρασε σε έκδοση νέου 10ετους ομολόγου αντλώντας 2 δισ. ευρώ με επιτόκιο 2,375%. Η συγκεκριμένη εξέλιξη αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον καθώς το ταμείο απολαμβάνει κορυφαία πιστοληπτική διαβάθμιση (ΑΑ) και άρα η απόδοση που πληρώθηκε είναι ενδεικτική του προβλήματος που καλείται να αντιμετωπίσει η ευρωζώνη στις αγορές σταθερού εισοδήματος, αλλά και για το τι θα πρέπει να αναμένεται για χώρες με σημαντικά χαμηλότερες αξιολογήσεις.

• • • •

Σημαντικές διαφοροποιήσεις

Ο πόλεμος στην Ουκρανία και τα προβλήματα στο εμπόριο με την Κίνα προκαλούν αναταράξεις σε παγκόσμιο επίπεδο προκαλώντας τις προς τα κάτω αναθεωρήσεις των ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης για φέτος. Αυτό όμως που αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι η κατάσταση των χωρών σύμφωνα με έρευνα του ΟΟΣΑ. Με βάση την διαφοροποίηση των προβλέψεων για την οικονομική ανάπτυξη τον μεγαλύτερο επηρεασμό θα έχουν η Εσθονία, η Σλοβακία, η Φινλανδία και η Γερμανία. Περιορισμένος θα είναι ο αντίκτυπος για Ολλανδία, Ελβετία και Πορτογαλία ενώ αντίθετη πορεία προ την κατεύθυνση της βελτίωσης θα καταγράψουν οι Τουρκία, Αυστραλία και Αργεντινή.

Πρώιμος και σφοδρός καύσωνας

ΠΑΡΙΣΙ. Ένα πρώιμο κύμα καύσωνα που ξεκίνησε πρώτα από την Ισπανία και στη συνέχεια μετακινήθηκε προς τη Γαλλία αλλά και τη Βρετανία δοκιμάζει τις αντοχές των κατοίκων της Βόρειας Ευρώπης, που είναι ασυνήθιστοι σε τόσο υψηλές θερμοκρασίες και μάλιστα στην αρχή του καλοκαιριού. Η ζέστη θα συνεχιστεί τουλάχιστον μέχρι το τέλος της εβδομάδας και το θερμόμετρο έχει ήδη σκαρφαλώσει στους 43,2 βαθμούς Κελσίου. Πρόκειται για ιστορικό ρεκόρ ζέστης στις αρχές Ιουνίου και ο πιο επίμονος και έντονος καύσωνας που έχει πλήξει τη χώρα εδώ και δεκαετίες, προκαλώντας ταυτόχρονα πολλές δασικές πυρκαγιές. Ισπανοί πυροσβέστες δίνουν από χθες μάχη με τις φλόγες σε τρία διαφορετικά μέτωπα στην Καταλυνία. Η πρώτη στο Μπαλντομάρ, 140 χλμ. βορειοανατολικά της Βαρκελώνης, έχει κάψει ήδη μεγάλες εκτάσεις.

Ρεκόρ 100 ετών

Ο καύσωνας αυτός, που έρχεται μετά τον πιο ζεστό Μάιο εδώ και τουλάχιστον 100 χρόνια στην Ισπανία, έφερε «καριές θερμοκρασιές», δήλωσε ο Ρούμπεν ντελ Κάμπο, εκπρόσωπος της ισπανικής μετεωρολογικής υπηρεσίας (Aemet). Το φαινόμενο, που οφείλεται σε μια τοπική ύφεση μεταξύ των Αζόρων και της Μαδέρας και η οποία μεταφέρει σταδιακά προς τη Δυτική Ευρώπη πολύ ζεστό αέρα από το Μαγκρέμπ, ξεκίνησε το περασμένο Σαββατοκύριακο και «ενδέχεται να διαρκέσει έως το τέλος

Το θερμόμετρο στην Ισπανία σκαρφάλωσε στους 43,2 βαθμούς Κελσίου, ενώ το ένα τέταρτο της Γαλλίας είχε τεθεί σε «πορτοκαλί» συναγερμό για καύσωνα, με θερμοκρασίες μεταξύ 34 και 38 βαθμών και τοπικά ακόμη και 40.

της εβδομάδας», πρόσθεσε ο ίδιος. «Αυτή η ακραία ζέστη, αυτή την περίοδο της άνοιξης, δεν είναι φυσιολογική» και οφείλεται «στην κλιματική αλλαγή», τόνισε ο Ντελ Κάμπο.

Το ένα τέταρτο της Γαλλίας είχε τεθεί χθες σε «πορτοκαλί» συναγερμό για καύσωνα, με θερμοκρασίες που αναμενόταν να φθάσουν μεταξύ 34 και 38 βαθμών και τοπικά ακόμη και γύρω στους 40 βαθμούς Κελσίου. Η χώρα πλήττεται από την Τρίτη από καύσωνα που έφθασε από το Μαγκρέμπ περνώντας από την Ισπανία, ο οποίος επηρέασε αρχικά το νοτιοδυτικό τμήμα της χώρας προτού επεκταθεί. Θερμοκρασίες από 30 έως 35 βαθμούς

Κελσίου καταγράφηκαν την Τετάρτη στο μισό νότιο τμήμα της χώρας και ο καύσωνας αναμένεται να επεκταθεί περαιτέρω. Η γαλλική μετεωρολογική υπηρεσία Météo-France εκτιμά μέγιστες τιμές 34 έως 38 βαθμών στο μισό νότιο τμήμα της χώρας, με τη θερμοκρασία να φθάνει μέχρι τους 39/40 βαθμούς υπό σκιάν κατά τόπους. Γενικά θα κάνει λιγότερη ζέστη στο μισό βόρειο τμήμα, με τη θερμοκρασία να κυμαίνεται από 25 έως 30 βαθμούς. Πάνω από 100 πυροσβέστες επιστρατεύτηκαν για την κατάσβεση μιας πυρκαγιάς στη νότια Γαλλία την Τετάρτη, ενώ η μετεωρολογική υπηρεσία προειδοποίησε πως ο πρώιμος καύσωνας

ενδέχεται να εξαπλωθεί σε όλη τη χώρα και να ενισχύσει τον κίνδυνο για φωτιές. Μια εστία στην περιοχή Λοζέρ τέθηκε υπό έλεγχο νωρίς χθες τα ξημερώματα, αλλά οι αρχές ανησυχούσαν πως θα μπορούσε να αναζωπυρωθεί λόγω της ζέστης. Στη Βρετανία, η μητροπολιτική υπηρεσία υγείας εξέδωσε επείγοντα συναγερμό για τη νοτιοανατολική Αγγλία, το Λονδίνο και τη νότια Αγγλία, καθώς σήμερα αναμενόταν το θερμόμετρο στη χώρα να ξεπεράσει τους 30 βαθμούς Κελσίου. Τα τελευταία χρόνια η ζέστη στο Ηνωμένο Βασίλειο αυξάνεται και επεκτείνεται χρονικά, εξέλιξη που αποδίδεται στην κλιματική αλλαγή.

Δεν άγγιξαν την Κύπρο τα εργαλεία της ΕΚΤ

Ανοδικά οι επιδόσεις του κυπριακού ομολόγου - Επιτακτική ανάγκη η ΕΚΤ να προχωρήσει με περαιτέρω διευκρινίσεις

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Το διοικητικό συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) ανακοίνωσε ότι θα στηρίξει ουσιαστικά τα υπό πίεση κρατικά ομόλογα της ευρωζώνης μετά τη διεξαγωγή μη προγραμματισμένης συνεδρίασης την Τετάρτη 15 Ιουνίου. Είπε επίσης ότι θα επιτακύνει τις εργασίες του Ευρωσυστήματος για έναν νέο χρηματοοικονομικό μηχανισμό που στοχεύει στη μείωση των πιέσεων στα ομόλογα ορισμένων χωρών. Οι αγορές ομολόγων αντέδρασαν θετικά και η απόδοση μερικών κρατικών χρεών υποχώρησαν σε σεβαστές ποσοστιαίες μονάδες μετά την ανακοίνωση της ΕΚΤ. Όχι όμως και της Κύπρου που στις αποδόσεις τους δεν υπήρξε αντίστοιχη μετα-

Οι αγορές των μεγάλων κρατών, όπως της Ελλάδας και της Ιταλίας, αντιδρούν πάραυτα σε θετικά νέα, ενώ η Κύπρος όχι.

βολή. Επί της ουσίας η εκτίναξη των αποδόσεων των ομολόγων της Ευρωζώνης και η συνεχής διεύρυνση των περιθωρίων επιτοκίου (spreads) των χωρών της περιφέρειας σε σχέση με το γερμανικό ομόλογο ανάγκασαν το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) να συνεδριάσει εκτάκτως. Η ΕΚΤ αποφάσισε όπως εφαρμόσει ευελιξία στις επανεπενδύσεις των ομολόγων, που είχαν αγοραστεί στο πλαίσιο του προγράμματος αγορών ομολόγων για την πανδημία (PEPP), το οποίο τερματίστηκε τον περασμένο Μάρτιο. Ο στόχος είναι η διατήρηση της λειτουργίας του μηχανισμού μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις χώρες της Ευρωζώνης. Επιπλέον, αποφασίστηκε να επιταχυνθούν οι διαδικασίες για την ολοκλήρωση του σχεδιασμού ενός εργαλείου κατά του κατακερματι-

Σημαντική η αύξηση στις αποδόσεις και στα spreads των ομολόγων της Ευρωζώνης τις τελευταίες δύο εβδομάδες

Αποδόσεις 10ετών ομολόγων

	31/5/2022	14/6/2022	Αύξηση
Γερμανία	1,22%	1,77%	45,1%
Ελλάδα	3,40%	4,70%	38,2%
Ισπανία	2,29%	3,10%	35,4%
Γαλλία	1,70%	2,30%	35,3%
Ιταλία	3,18%	4,27%	34,3%
Πορτογαλία	2,33%	3,10%	33,0%
Κύπρος	2,70%	3,44%	27,4%

σμού των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων.

Ενώ τα 10ετή ομόλογα, για παράδειγμα της Ελλάδας και της Ιταλίας, σημείωσαν σημαντική, όπως προαναφέρθηκε πτώση, το 10ετές της Κύπρου δεν επηρεάστηκε. Χαρακτηριστικό είναι πως, μία ημέρα πριν, την Τρίτη 14 Ιουνίου, το 10ετές της Κύπρου ανερχόταν στο 3,44%, την επομένη των ανακοινώσεων,

δηλαδή την Πέμπτη 16 Ιουνίου αυξήθηκε αντί να μειωθεί, στο 3,65% και την Παρασκευή 17 Ιουνίου αυξήθηκε περαιτέρω η απόδοση, στο 3,68%. Φαίνεται για ακόμα μία φορά λοιπόν πως οι αγορές των μεγάλων κρατών, όπως της Ελλάδας και της Ιταλίας, αντιδρούν πάραυτα σε θετικά νέα, ενώ η Κύπρος όχι. Τουλάχιστον όχι άμεσα και πρέπει να αναμένουμε τα μεγέθη των δύο

αυτών αποφάσεων. Το νέο εργαλείο κατά του κατακερματισμού πάντως πάνω στο οποίο εργάζεται η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα πρέπει να είναι πολύ ισχυρό για να σταματήσει ο πανικός της αγοράς που έχει δημιουργηθεί το τελευταίο διάστημα. Το κόστος δανεισμού όλων των κρατών έχει αυξηθεί επικίνδυνα, ο ιδιωτικός τομέας είναι πιο ευάλωτος και τα νέα δάνεια για επεν-

δύσεις και κατανάλωση ακριβαίνουν.

Αναμένουμε λεπτομέρειες

Ο αναλυτής της Athlos Capital,

Φάνος Βλαδιμήρου, εξήγησε στην

«Κ» πως αν και η ΕΚΤ δεν προέβη

σε περισσότερες λεπτομέρειες σχε-

τικά με τον τρόπο εφαρμογής των

δύο εργαλείων, οι αγορές αντέδρα-

σαν θετικά στο άκουσμα της ανα-

κοίνωσης, με τις αποδόσεις στα 10ετή ομόλογα της Ελλάδας και Ιταλίας να σημειώνουν σημαντική πτώση έως 50 και 42 μονάδες βάσης αντίστοιχα. Κατά τον κ. Βλαδιμήρου, η εφαρμογή των πιο πάνω πολιτικών αναμένεται να έχει θετική επίπτωση κυρίως στις αποδόσεις των ομολόγων της περιφέρειας, συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου, αφού σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, η ΕΚΤ αναμένεται να προβαίνει σε περισσότερες αγορές ομολόγων των χωρών του νότου (από αυτές που κανονικά τους αναλογούν με βάση την κλίδα κατανομής τους), μέσω των επανεπενδύσεων του PEPP.

Για παράδειγμα, ο αναλυτής της Athlos Capital σημείωσε πως η ΕΚΤ θα μπορούσε να αγοράζει περισσότερα κρατικά ομόλογα της Ιταλίας, Ισπανίας, Ελλάδας, Κύπρου και άλλων χωρών της περιφέρειας, μέσω κεφαλαίων που θα προκύπτουν από τις λήξεις ομολόγων της Γερμανίας και άλλων χωρών του πυρήνα που είχαν αγοραστεί στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP. Αυτό θα λειτουργούσε ως «ασπίδα» για τα spreads κυρίως των πιο χρεωμένων χωρών της Ευρωζώνης. Καθώς δεν έχουν ακόμη ανακοινωθεί οι λεπτομέρειες του μέτρου, στο παρόν στάδιο δεν μπορούν να γίνουν ακριβείς εκτιμήσεις σχετικά με τα μεγέθη των αγορών ομολόγων για κάθε χώρα. «Όσον αφορά τη δημιουργία ενός νέου εργαλείου, τα πράγματα είναι πιο περίπλοκα», σχολίασε, «αφού η ΕΚΤ καλείται να βρει τη χρυσή τομή για το σχεδιασμό ενός μέσου για την προστασία κατά του κατακερματισμού των αποδόσεων αλλά ταυτόχρονα να μην τροφοδοτεί τον πληθωρισμό, η μείωση του οποίου αποτελεί το νούμερο ένα στόχο της». Καταλήγοντας, κατά τη γνώμη του κ. Βλαδιμήρου, «είναι επιτακτική ανάγκη η ΕΚΤ να προχωρήσει το συντομότερο με περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τα δυο αυτά μέσα, καθώς οποιαδήποτε καθυστέρηση θα μπορούσε να οδηγήσει σε μεγαλύτερη αβεβαιότητα, με αποτέλεσμα οι έντονες ρευστοποιήσεις των κρατικών ομολόγων να συνεχιστούν με όλες τις αρνητικές συνέπειες που συνεπάγονται».

Στο Eurogroup ο μηχανισμός για έλεγχο των spreads

Τον ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Τα σχέδια της ΕΚΤ για ένα νέο εργαλείο άμβλυνσης του κόστους δανεισμού των κρατών-μελών της Ευρωζώνης παρουσίασε στους υπουργούς Οικονομικών η Κριστίν Λαγκάρντ. Στην παρέμβασή της στη συνεδρίαση του Eurogroup, η πρόεδρος της ΕΚΤ εξήγησε ότι ο νέος μηχανισμός θα ενεργοποιείται όταν τα επιτόκια δανεισμού των υπό πίεση χωρών αυξάνονται υπερβολικά πολύ ή υπερβολικά γρήγορα. «Αναγνωρίζαμε τη σημασία της δέσμευσης της ΕΚΤ να αποτρέψει τον κίνδυνο κατακερματισμού στη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής», είπε στη συνέντευξη Τύπου μετά τη

συνεδρίαση ο επίτροπος Οικονομίας της Ε.Ε. Πάολο Τζεντιλόνι αναφερόμενος στην αύξηση των spreads. Απαντώντας σε σχετική ερώτηση, ο πρόεδρος του Eurogroup Πασκάλ Ντόνοχιου είπε ότι οι υπουργοί δεν συζητήσαν το ενδεχόμενο η ενεργοποίηση του νέου εργαλείου να συνοδεύεται από κάποια μορφή αιρεσιμότητας για την ωφελούμενη χώρα. Από την πλευρά του, ο επικεφαλής του ESM Κλάους Ρέγκλινγκ παραδέχθηκε ότι «έχουμε πολύ πολύ καιρό να δούμε τέτοια μεταβλητότητα στις αγορές ομολόγων», κάτι που χαρακτήρισε αναμενόμενο σε περιόδους μετάβασης σε ένα νέο οικονομικό περιβάλλον (βλ. αύξηση επιτοκίων). Ωστόσο, όπως τόνισε, η Ευρωζώνη «είναι πολύ πιο ανθεκτική

Ο πληθωρισμός «γίνεται ευρύτερος και πιο επίμονος», σημείωσε ο κ. Τζεντιλόνι.

σε σχέση με πριν από δέκα χρόνια» τόσο λόγω καλών θεμελιωδών οικονομικών μεγεθών όσο και λόγω της αναβίθμισης της αρχιτεκτονικής του κοινού νομίσματος. Ο πληθωρισμός «γίνεται ευρύτερος και πιο επίμονος», σημείωσε ο κ. Τζεντιλόνι. Ο επίτροπος Οικονομίας της Ε.Ε., στη συνέντευξη Τύπου μετά το Eurogroup, ανέφερε ότι κάθε δομικό στοιχείο του δείκτη τιμών «κινείται ανοδικά». Η Ευρωζώνη,

ωστόσο, «επιδεικνύει ανθεκτικότητα» απέναντι στη νέα κρίση που έχει προκαλέσει η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, τόνισε. Εξέφρασε, δε, την ελπίδα ότι, με την κατάλληλη οικονομική διαχείριση, η Ευρωζώνη θα διαβεί επιτυχώς αυτά τα «ταραγμένα νερά» και θα αποφύγει την ύφεση. Στο ίδιο μήκος στή γλώσσα τους (φέτος συμπληρώθηκαν 100 χρόνια από την κυκλοφορία του)–μίλησε για τα «πολύ ισχυρά θεμέλια» που θα επιτρέψουν στην Ευρωζώνη να ξεπεράσει τη νέα κρίση. Σχετικά με την τραπεζική ένωση, όπως αναμενόταν, δεν επετεύχθη σύγκλιση στα πιο δύσκολα ανοικτά ζητήματα.

Αντ’ αυτού συμφωνήθηκε να παρουσιάσει η Κομισιόν ένα νέο πλαίσιο για τη διαχείριση τραπεζικών κρίσεων (το προηγούμενο ισχύει από το 2014) και νέους κανόνες για τα εθνικά συστήματα εγγύησης καταθέσεων. Όπως σημείωνε πριν από τη συνεδρίαση αρμόδιος Ευρωπαίος αξιωματούχος, «αμφότερα τα δύο στρατόπεδα [σ.σ.: Γερμανία και Ιταλία] πρέπει να κινηθούν το ένα προς το άλλο». Στα δύο επίμαχα ζητήματα –πανευρωπαϊκή εγγύηση καταθέσεων και ρυθμιστική αντιμετώπιση της έκθεσης σε κρατικά ομόλογα– το χάσμα παραμένει αεφύρωτο. Ο κ. Ντόνοχιου είπε ότι οι υπουργοί δεν έθεσαν συγκεκριμένη ημερομηνία για την επίτευξη συμβιβασμού επ’ αυτών.

Ο νέος μηχανισμός θα ενεργοποιείται όταν τα επιτόκια δανεισμού των υπό πίεση χωρών αυξάνονται υπερβολικά πολύ ή υπερβολικά γρήγορα, τόνισε η πρόεδρος της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **ΓΙΑΚΟΜΠ ΚΙΡΚΕΓΚΑΡΝΤ***

Δυσάρεστα διλήμματα, λεπτές ισορροπίες και υπερχρεωμένες χώρες

Του **ΓΙΑΚΟΜΠ ΚΙΡΚΕΓΚΑΡΝΤ***

Ο πληθωρισμός επιστρέφει στη Ζώνη του Ευρώ και η ΕΚΤ σηματοδότησε το τέλος της εξαιρετικά χαλαρής νομισματικής πολιτικής αρνητικών επιτοκίων, ποσοτικής χαλάρωσης και απεριόριστων ρευστότητας. Η βασική εντολή της ΕΚΤ είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών και αναγκάστηκε να ενεργήσει λόγω των υψηλότερων επιπέδων πληθωρισμού στα χρονικά του ευρώ. Η ΕΚΤ, ωστόσο, έχει τη δευτερεύουσα εντολή να διατηρήσει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην Ευρωζώνη – και ειδικότερα στις αγορές κρατικών ομολόγων. Η επίτευξη αμοιότροπων των εντολών είναι πολύ

πιο δύσκολη για την ΕΚΤ σε περίοδο σύσφιγξης της νομισματικής πολιτικής, όπως φαίνεται από την πρόσφατη ραγδαία άνοδο των spreads των ομολόγων.

Ενας βαθμός κατακερματισμού στην αγορά ομολόγων είναι το αναπόφευκτο αποτέλεσμα της ημιτελούς δημοσιονομικής ένωσης της Ευρωζώνης. Είναι ένας παράγοντας που περιπλέκει τον καθορισμό της νομισματικής πολιτικής, τον οποίο η ίδια η κεντρική τράπεζα είναι σε τελική ανάλυση ανίκανη να αντιμετωπίσει. Μόνο μια πλήρης πολιτική και δημοσιονομική ένωση στη ζώνη του ευρώ θα εξαλείψει τη συγκεκριμένη επιπλοκή. Αυτό δημιουργεί μία ασυμμετρία προκλήσεων για τις

κυβερνήσεις της Ευρωζώνης σε φάσεις στροφής προς μία πιο σφιχτή νομισματική πολιτική. Τα πιο υπερχρεωμένα μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, είναι αναπόφευκτα περισσότερο εκτεθειμένα στην αύξηση των αποδόσεων των κρατικών τους ομολόγων. Για να αποφευθεί ένας δυνητικά αυτοεκπληρούμενος εκτροχιασμός, οι κυβερνήσεις των υπερχρεωμένων χωρών βασίζονται στην ικανότητα της ΕΚΤ να θερφέται προς μία πιο σφιχτή νομισματική πολιτική χωρίς κατακερματισμό στην αγορά ομολόγων.

Αυτή είναι η πρόκληση που αντιμετωπίσε το Δ.Σ. της ΕΚΤ στη χθεσινή έκτακτη συνεδρίαση, καθώς εξετάζει πώς να σχεδιάσει ένα νέο

«εργαλείο κατά του κατακερματισμού». Η νομισματική χρηματοδότηση των μελών της Ευρωζώνης από την ΕΚΤ απαγορεύεται από τη Συνθήκη της Ε.Ε.· παρ’ όλα αυτά η ΕΚΤ πρέπει να εξασφαλίσει ομοιομορφη νομισματική μετάδοση, μέσω επιτοκίων που κυμαίνονται σε παρόμοια επίπεδα σε ολόκληρη τη ζώνη του κοινού νομίσματος. Αυτό μπορεί να αναγκάσει τη Φρανκφούρτη να παρέμβει στις αγορές ομολόγων για να μειώσει αυτά που θεωρεί υπερβολικά spreads, που δεν αντικατοπτρίζουν τα θεμελιώδη οικονομικά μεγέθη.

Οποιοδήποτε αξιόπιστο εργαλείο κατά του κατακερματισμού πρέπει να είναι κατ’ αρχήν απεριόριστο,

ώστε να αποτρέπει τις αγορές από το να δοκιμάζουν τα όριά του. Κάποιοι μπορεί να υποστηρίξουν ότι το υπάρχον πρόγραμμα OMT είναι αυτό που χρειάζεται για την αντιμετώπιση τέτοιων ζητημάτων. Μοιάζει ωστόσο απίθανο κάποιο μέλος της Ευρωζώνης να σπεύσει να υποβάλει αίτημα για ένα –έστω ελαφριάς αιρεσιμότητας– πρόγραμμα του ESM (αναγκαίος όρος για την ενεργοποίηση του OMT). Η ΕΚΤ πρέπει επομένως να σχεδιάσει ένα εργαλείο που θα είναι αποτελεσματικό στον κατευνασμό των αγορών ομολόγων, νομικά συμβατό με τη Συνθήκη και πολιτικά αποδεκτό από τα κράτη-μέλη. Κάτι τέτοιο θα είναι δύσκολο να επιτευχθεί με ρητό και νομικά διαφανή τρόπο,

αναγκάζοντας την κεντρική τράπεζα ενδεχομένως να παρέμβει με τη δικαιολογία των «περιστάσεων έκτακτες σταθεροποιήσεις». Τέτοιες επείγουσες παρεμβάσεις θα εκθέσουν τόσο την ΕΚΤ όσο και τις κυβερνήσεις των οποίων τα ομόλογα αγοράστηκαν σε υποψίες για σύναψη παρασκηνιακών πολιτικών συμφωνιών. Αυτό δεν είναι ποτέ μία καλή εξέλιξη, είτε για τις δημοκρατικά εκλεγμένες κυβερνήσεις της Ζώνης του Ευρώ είτε για την ανεξάρτητη υπερεθνική τους κεντρική τράπεζα.

* Senior fellow στο Peterson Institute for International Economics και στο German Marshall Fund of the US.

Νέοι παίκτες φλερτάρουν με ηλεκτροκίνηση

Έρχονται σύντομα σταθμοί φόρτισης και στα πρατήρια καυσίμων, μεγάλη ζήτηση από εταιρείες πετρελαιοειδών

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Ο στόχος για αύξηση των ηλεκτροκίνητων οχημάτων στους κυπριακούς δρόμους και συγκεκριμένα μέχρι το 2030, το 25% των νέων εγγραφών οχημάτων να είναι ηλεκτροκίνητα, αλλά και τα πάντα παραγωγής των αυτοκινητοβιομηχανιών, που αφήνουν σταδιακά στην απ' έξω τα συμβατικά αυτοκίνητα, καθιστούν μονόδρομο την προσαρμογή στα νέα δεδομένα. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσονται φυσικά και οι εταιρείες πετρελαιοειδών αλλά και τα πρατήρια καυσίμων. Ωστόσο λείπει το νομοθετικό εργαλείο το οποίο θα τους επιτρέψει να προχωρήσουν σε τέ-

Ήδη οι ενδιαφερόμενες εταιρείες βρίσκονται σε αναζήτηση και συζητήσεις για επενδύσεις στον τομέα των ΑΠΕ.

τοιες επενδύσεις, ενώ είναι σε εξέλιξη διαδικασία αδειοδότησης των πρατηρίων καυσίμων να πωλούν και φόρτιση στα ηλεκτρικά αυτοκίνητα. Ήδη από τον περασμένο Νοέμβριο, ο υπουργός Μεταφορών Γιάννης Καρούσος είχε κάνει λόγο για σχετικό διάταγμα από την ηλεκτρομηχανολογική υπηρεσία, μια τροποποίηση από πλευράς του Τμήματος Πολεοδομίας και μια μικρή αλλαγή στη νομοθεσία. Η τελευταία ενημέρωση της αγοράς για το θέμα, είναι μέχρι τέλος του έτους οι κάτοχοι ηλεκτροκίνητων, θα μπορούν να ανεφοδιάσουν το

Μέχρι τέλος του έτους αναμένεται να προχωρήσει η νομοθετική ρύθμιση για εγκατάσταση σταθμού φόρτισης μέσα σε πρατήριο καυσίμων.

όχημά τους κανονικά σε πρατήριο καυσίμων.

Μεγάλο ενδιαφέρον

Το ενδιαφέρον τόσο πρατηρίων όσο και εταιρειών θεωρείται δεδομένο. Στη βάση της θεωρίας προσαρμογής στις αλλαγές, παράγοντες της αγοράς αναφέρουν στην «Κ» ότι μια εταιρεία ενέργειας δεν μπορεί να μείνει εκτός αυτού του μετασχηματισμού. Ήδη έχουν γίνει παραστάσεις προς το κράτος και πλέον προωθούνται οι αλλαγές, έτσι ώστε να διευκολυνθούν οι διαδικασίες που θα ανοίξουν τον

δρόμο σε εταιρείες πετρελαιοειδών και πρατήρια, να κερδίσουν στο πελατολόγιο τους και τους οδηγούς των ηλεκτροκίνητων οχημάτων. Την ώρα που το δίκτυο φόρτισης αυτή την στιγμή είναι ελλιπές, θεωρείται εύλογο να δοθεί η δυνατότητα να αξιοποιηθούν οι υφιστάμενες υποδομές. Πρόκειται για κίνηση η οποία εκτιμάται ότι θα ξεκλειδώσει και την ζήτηση για το ηλεκτρικό αυτοκίνητο. Παράλληλα με την εγκατάσταση των σημείων φόρτισης στα πρατήρια, εγείρεται φυσικά και ένα άλλο ερώτημα- κατά πόσο η ενέργεια που

θα χρησιμοποιείται για φόρτιση των οχημάτων, θα προέρχεται από ΑΠΕ ή οι κρεώσεις θα γίνονται βάσει των χρεώσεων του ηλεκτρικού ρεύματος. Πρόκειται σαφώς για κεφάλαιο με μεγάλες επενδύσεις. Σύμφωνα με πληροφορίες, ήδη οι ενδιαφερόμενες εταιρείες βρίσκονται σε αναζήτηση και συζητήσεις για τέτοιες επενδύσεις, και το επόμενο διάστημα αναμένονται νεότερα επί του θέματος.

Οι τιμές

Οι πολιτικές για το ηλεκτροκίνητο όχημα είναι μόνο η μια κι-

νητήριο δύναμη για αυτή την αλλαγή.

Η δεύτερη αφορά στις τελευταίες αυξήσεις των τιμών καυσίμων. Οι ενδείξεις δίνουν το μήνυμα ότι η κατάσταση θα αργήσει να σταθεροποιηθεί και να επανέλθει στα προηγούμενα επίπεδα, πριν τον πόλεμο στην Ουκρανία. Αυτή η κατάσταση είναι επώδυνη για τους καταναλωτές. Σύμφωνα με τελευταία στοιχεία, οι πωλήσεις καυσίμων από πρατήρια πετρελαιοειδών παρουσίασαν μείωση τους τελευταίους μήνες. Η μείωση της ζήτησης, εξηγούν πηγές από το περιβάλλον των εταιρειών, ζημιώνει φυσικά και τις ίδιες τις εταιρείες και επισημαίνουν ότι τα κέρ-

Οι πωλήσεις καυσίμων από πρατήρια πετρελαιοειδών παρουσίασαν μείωση τους τελευταίους μήνες.

δη τους έχουν μειωθεί το τελευταίο διάστημα, ένεκα ακριβώς των υψηλών τιμών και των χαμηλότερων πωλήσεων. Όσο αυξάνεται η τιμή, μειώνεται η κατανάλωση και αυξάνεται ο αριθμός όσων γεμίζουν τα ντεπόζιτα των αυτοκινήτων τους από τα πρατήρια των κατεχομένων. Εκτιμάται μάλιστα ότι η μείωση στις πωλήσεις εντός της Δημοκρατίας κυμαίνεται γύρω στο 8-10%.

Η διαμόρφωση των τιμών

Οι εταιρείες πετρελαιοειδών βρέθηκαν στο εδώλιο των προ-

ηγούμενη εβδομάδα στην βουλή, σε σχέση με την διαμόρφωση των τιμών καυσίμων. Έγινε μάλιστα έντονος λόγος για αισχροκέρδεια και αμφισβητήθηκαν τα επίπεδα του ανταγωνισμού. Το τελευταίο παρατηρητήριο τιμών της υπηρεσίας προστασίας του καταναλωτή, η Αμόλυβδη βενζίνη 95 οκτανίων κυμάνθηκε στα 1,761/λίτρο (2,08 μέσος όρος ΕΕ), ενώ το πετρέλαιο κίνησης στο 1,841 ευρώ το λίτρο (μέσος όρος ΕΕ 1,908/λίτρο. Πώς όμως διαμορφώνονται οι τιμές καυσίμων στην Κύπρο και ευρύτερα; Οι παράγοντες που επηρεάζουν τις τελικές τιμές προϊόντων πετρελαίου είναι η Διεθνής Τιμή Πρώτης Ύλης (Αργό πετρέλαιο) οι Διεθνείς Τιμές βάσης προϊόντων Πετρελαίου (Βενζίνη, Diesel, κλπ.), η Νομισματική Ισοτιμία € / \$, οι δασμοί & Φόροι, η ύπαρξη μονάδων παραγωγής (Διυλιστήρια), το κόστος μεταφοράς προϊόντων, το κόστος των επενδύσεων και λειτουργίας εγκαταστάσεων προϊόντων. Επίσης, η πρόσμιξη βιοκαυσίμων στο τελικό προϊόν, το κόστος των στρατηγικών αποθεμάτων, το μέγεθος της αγοράς και το μικτό περιθώριο εμπορίας. Τα αποθέματα της Κύπρου προέρχονται από Ελλάδα και Ισραήλ και πρόκειται για διυλισμένα προϊόντα, τα Platt's Μεσογείου. Στο κόστος αγοράς, προστίθεται και το κόστος μεταφοράς. Αυτό το κόστος καθώς και η απόδοση, καθορίζει την αγορά από την οποία θα προμηθευτούν τα καύσιμα.

Η σύγκριση των τιμών θα πρέπει να γίνεται με χώρες που έχουν βάση τιμών ίδια με Κύπρο (Platt's MED Italy), οι οποίες είναι η Ελλάδα και η Ιταλία.

Μηδενικά πλαστικά απόβλητα στην τουριστική βιομηχανία

Η τουριστική βιομηχανία της Κύπρου έχει όλα τα εφόδια για να ηγηθεί της προσπάθειας για μηδενικά πλαστικά απόβλητα και να γίνει πηγή έμπνευσης και για άλλους τουριστικούς προορισμούς, σύμφωνα με επισήμους εκπροσώπους της τοπικής και διεθνούς τουριστικής βιομηχανίας που παρευρέθηκαν σε εορταστική εκδήλωση ολοκλήρωσης του Έργου «Keep our Sand and Sea Plastic Free».

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, που πραγματοποιήθηκε στο συγκρότημα Malama Beach, παρουσιάστηκαν τα εντυπωσιακά αποτελέσματα από τις δράσεις που υλοποιήθηκαν στην τουριστική βιομηχανία της επαρχίας Αμμοχώστου τα τελευταία δύομισι χρόνια. Η συνεργασία των εταίρων του έργου με πέραν των 100 τουριστικών επιχειρήσεων της περιοχής είχε σαν αποτέλεσμα να αποφευχθεί η χρήση πλαστικών μιας χρήσης που το βάρος τους ισοδυναμεί με το βάρος 23 αεροπλάνων Boeing 737-800. Πέρα από τα εντυπωσιακά αποτελέσματα από την συνεργασία με τις τουριστικές επιχειρήσεις, το Έργο «Keep our Sand and Sea Plastic Free» κατάφερε να ενημερώσει για το φλέγον ζήτημα της πλαστικής ρύπανσης πέραν των 30.000 ντόπων της επαρχίας Αμμοχώστου, 200.000 κύπριους από την υπόλοιπη Κύπρο και πέραν των 500.000 τουριστών.

Επιπρόσθετα, στις εκπαιδευτικές δράσεις του Έργου συμμετείχαν περισσότεροι από 2.000 μαθητές, από ιδιωτικά και δημόσια σχολεία της επαρχίας Αμμοχώστου. Μέσω των δραστηριοτήτων οι μαθητές είχαν την ευκαιρία όχι μόνο να παρακολουθήσουν μια τυπική παρουσίαση για το θέμα, αλλά να αναλάβουν και ενεργό δράση, με στόχο την ενημέρωση της τοπικής κοινότητας για το πρόβλημα της θαλάσσιας ρύπανσης και τις επιπτώσεις της τόσο στην ανθρώπινη υγεία όσο και στο φυσικό περιβάλλον. Όπως χαρακτηριστικά δήλωσε η συντονίστρια του Έργου Παναγιώτα Κουτσόφτα «η μοναδική ελπίδα για επίλυση των περιβαλλον-

τικών ζητημάτων είναι η επένδυση στην αειρινή γενιά» και μας ανέφερε το παράδειγμα ότι ένας πεντάχρονος μαθητής στην ερώτηση ποια εναλλακτικά προϊόντα υπάρχουν στο πλαστικό καλαμάκι, απάντησε ότι δεν χρειάζεται κανένα είδος καλαμάκι, μπορεί να πίνει απευθείας από το ποτήρι. Μια πρακτική τόσο απλή για ένα μικρό μαθητή, αλλά πολλές φορές δεν είναι το ίδιο αυτονόητη για ένα ενήλικα, που συνεχίζει την άσκοπη χρήση πολλών προϊόντων μιας χρήσης. Παράλληλα, το ενημε-

Η Κύπρος μπορεί να ηγηθεί της προσπάθειας και να γίνει πηγή έμπνευσης.

ρωτικό βιντεάκι του Έργου χρησιμοποιήθηκε σε τουριστικές επιχειρήσεις της επαρχίας Αμμοχώστου και κατάφερε να προβληθεί σε πέραν των 150.000 τουριστών. Ενώ η φωτογραφική έκθεση με τίτλο: «Πλαστική Ρύπανση – ακόμη μια απειλή για τις ομορφιές των θαλασσών μας και κύρια πηγή υποβάθμισης του περιβάλλοντος» φιλοξενήθηκε σε όλους του Δήμους της επαρχίας και στοχεύει να επισκεφτεί ακόμη περισσότερες περιοχές σε ολόκληρο το νησί.

Τέλος, μέσω του Έργου δημιουργήθηκαν δύο «Παραλίες Χωρίς Πλαστικό». Η παραλία της Αγίας Τριάδας στο Δήμο Παραλιμνίου είναι η πρώτη και κατά τη διάρκεια της εορταστικής εκδήλωσης του Έργου εγκαινιάστηκε και η δεύτερη παραλία χωρίς πλαστικά, στην παραλία Σκούταρι (Μάλαμα), μία πρωτοβουλία του Έργου που ενθαρρύνει και διευκολύνει τους επισκέπτες να αποφεύγουν τη χρήση του πλαστικού μιας χρήσης. Οι διευκολύνσεις στην παραλία περιλαμβάνουν σε πρώτο στάδιο την τοποθέτηση ψύκτη που προσφέρει δωρεάν κρύο και φιλτραρισμένο νερό και τοποθετήθηκε με τη χρηματοδότηση του Chris Yianni Fo-

undation σε συνεργασία με το Let's Make Cyprus Green. Άλλες δράσεις αποτελούν η οριοθέτηση σημείου μαθητής στην ερώτηση ποια εναλλακτικά προϊόντα υπάρχουν στο τοπικό εστιατόριο, η τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων. Η παραλία κοσμήθηκε με το έργο τέχνης «ΝΕΦΕΛΗ», φτιαγμένο από μαθητές του Γυμνασίου Αθηνών υπό την καθοδήγηση του καθηγητή Βαγγέλη Ευαγγέλου, που φιλοδοξεί να αποδείξει τη σημασία της προστασίας των ωκεανών μας, κυρίως από τα πλαστικά απορρίμματα που είναι η αιτία για τη μόλυνση του θαλάσσιου οικοσυστήματος και για τον θάνατο χιλιάδων θαλάσσιων οργανισμών κάθε χρόνο.

Λόγω της μεγάλης του επιτυχίας, παρά τις δύσκολες συνθήκες λόγω κορωνοϊού, το Έργο κατάφερε να εξασφαλίσει τη συνέχισή του και την επέκτασή του για τα επόμενα τρία χρόνια σε ολόκληρο το παραλιακό μέτωπο της Κύπρου. Στόχος η υλοποίηση περισσότερων δράσεων που θα συμβάλουν στη μηδενική χρήση του πλαστικού μιας χρήσης εντός της τουριστικής βιομηχανίας.

Το Έργο «Keep our Sand and Sea Plastic Free» είναι μια πρωτοβουλία του TUI Care Foundation σε συνεργασία με το Travel Foundation και του Κυπριακού Οργανισμού Αειφόρου Τουρισμού (CSTI) και στοχεύει στο να φέρει μαζί την τουριστική βιομηχανία, τους τουρίστες και την τοπική κοινωνία με στόχο να αναλάβουν δράση για μείωση του πλαστικού μιας χρήσης στις παραλιακές περιοχές.

Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Αειφόρου Τουρισμού (CSTI) είναι ο κυπριακός εταίρος του Έργου «Keep our Sand and Sea Plastic Free». Από το 2006 ηγείται πρωτοβουλιών και δράσεων για την απεφόρα ανάπτυξη στον τουρισμό, και δεσμεύεται για την προστασία του περιβάλλοντος. Ο CSTI συνεχίζει τη προσπάθειές του με σκοπό την εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση του κοινού με στόχο τη μείωση της ρύπανσης των θαλασσών και των ποταμών μας.

Πλατφόρμα που συνδέει επιχειρήσεις από την Τρ. Κύπρου

Ψηφιακή Πλατφόρμα η οποία έχει στόχο να διασυνδέσει επιχειρήσεις κάθε μεγέθους, μεταξύ τους, αλλά και με τους πελάτες τους σε ένα ενιαίο ψηφιακό περιβάλλον δημιούργησε η Τράπεζα Κύπρου. Από τον Απρίλη του 2022 που λανσαρίστηκε και μέχρι σήμερα, περίπου 700 εταιρείες έχουν εγγραφεί σε αυτή την ψηφιακή πλατφόρμα, δηλαδή στο «Jinius». Ο αριθμός αυτός αυξάνεται μέρα με τη μέρα όπως αναφέρει η Τράπεζα Κύπρου και αναμένεται να φτάσει τις 2.000 σε δύο μήνες. Η Jinius στοχεύει να προσφέρει πολλές υπηρεσίες και εργαλεία στις κυπριακές επιχειρήσεις, από τα οποία κάθε εται-

Μια εταιρεία ανεξαρτήτως κλάδου θα μπορεί να συναλλάσσεται με όλους τους συνεργάτες που δραστηριοποιούνται στην οικονομία.

ρεία μπορεί να επιλέξει να χρησιμοποιήσει ανάλογα με τον τύπο, το μέγεθος και τη στρατηγική που έχει. Η πλατφόρμα προσφέρει επιχειρηματικές λύσεις και εργαλεία τα οποία ψηφιοποιούν και αυτοματοποιούν καθημερινές επιχειρηματικές διαδικασίες και συναλλαγές, ενώ όπως επισημαίνει η Τράπεζα, ενδυναμώνει το Κυπριακό επιχειρηματικό οικοσύστημα ώστε οι επιχειρήσεις, οι συνεργάτες αλλά και οι πελάτες τους να συναλλάσσονται σε πραγματικό χρόνο, αποτελεσματικότερα, γρηγορότερα, εξυπνότερα, και με ασφάλεια. Η Πλατφόρμα Ψηφιακής Οικονομίας είναι για όλους τους τομείς της οικονομίας και για όλα τα μεγέθη εταιρειών (από πολύ μικρό έως μεγάλο όμιλο εταιρειών). Η ιδέα

Η Πλατφόρμα Ψηφιακής Οικονομίας είναι για όλους τους τομείς της οικονομίας και για όλα τα μεγέθη εταιρειών.

είναι ότι μια εταιρεία που εγγράφεται στο Jinius, ανεξαρτήτως κλάδου, μπορεί να συναλλάσσεται με όλους τους συνεργάτες που δραστηριοποιούνται σε όλους τους τύπους τομέων της οικονομίας. Το Jinius ενθαρρύνει την ψηφιοποίηση όλων των εταιρειών στην Κύπρο όπως ξενοδοχεία, εστιατόρια, καφετέριες, αυτοκίνητο, φαρμακευτικά / καλλυντικά, λιανικό εμπόριο, ρούχα, παπούτσια, σούπερ μάρκετ / Περίπτερα, κατασκευές, επαγγελματικές υπηρεσίες, εμπορία τροφίμων και ποτών και άλλα.

Οι υπηρεσίες

Η Jinius παρέχει ήδη υπηρεσίες σε επιχειρήσεις προς επιχειρήσεις (B2B), ενώ αναμένονται και περαιτέρω υπηρεσίες. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες αφορούν «real-time» αποστολή και λήψη ηλεκτρονικών τιμολογίων, αυτοματοποιημένη ενημέρωση για την τρέχουσα κατάσταση των τιμολογίων, ηλεκτρονική πληρωμή τιμολογίων με ένα κλικ μέσω «1bank», δυνατότητα πλη-

ρωμής με επιταγή/μετρητά/από άλλη τράπεζα και ενημέρωση της κατάστασης των πληρωμών στην πλατφόρμα, δυνατότητα ταυτόχρονες πληρωμές πολλών τιμολογίων/προμηθευτών και άμεση ηλεκτρονική λήψη του «remittance report» στην πλατφόρμα.

Σύντομα, οι υπηρεσίες της πλατφόρμας Jinius θα συμπεριλαμβάνουν επιχειρηματικό οικοσύστημα για επιτάχυνση του «B2B networking», πώληση προϊόντων και υπηρεσιών προς επιχειρήσεις (B2B), πώληση προϊόντων και υπηρεσιών προς καταναλωτές (B2C) μέσα από ένα καινοτόμο «marketplace» το οποίο έρχεται να ενισχύσει τα κανάλια επαφής και διάθεσης των προϊόντων και υπηρεσιών των επιχειρήσεων. Τέλος, θα περιλαμβάνει προκήρυξη προσφορών ή/και συμμετοχή σε προσφορές, διαχείριση και εξόφληση υποχρεώσεων προς κρατικούς και μη οργανισμούς και άλλες «smart» υπηρεσίες.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Είδος υπό εξαφάνιση τα γραφεία στη Λεμεσό

Βλέπουν παράθυρο ευκαιρίας για δανεισμό οι τράπεζες που έχουν ήδη πολλά αιτήματα για δημιουργία νέων χώρων

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Δυσεύρετοι είναι οι γραφειακοί χώροι κυρίως στη Λεμεσό, με τις τράπεζες να καλούνται να διαδραματίσουν το δικό τους ρόλο. Γίνονται δέκτες πολλών αιτημάτων από ντιβέλοπερς για δανεισμό ώστε να προχωρήσουν σε κατασκευή γραφειακών χώρων. Το κομμάτι της μετεγκατάστασης (relocation) εταιρειών από χώρες όπως Ουκρανία, Ρωσία και Λευκορωσία λόγω του πολέμου, της έλευσης εταιρειών τεχνολογίας, αλλά

Οι τράπεζες, ναι μεν έχουν ρευστότητα που πρέπει να τη διαθέσουν, ωστόσο είναι προσεκτικές με τα κριτήρια του δανεισμού.

Εκτός από δανεισμό για δημιουργία γραφειακών χώρων οι τράπεζες έχουν την ευκαιρία να «ξεφορτωθούν» και το απόθεμα που έχουν αποκτήσει από την επιτυχημένη μέθοδο της ανταλλαγής χρέους προς ακίνητη περιουσία (debt to asset).

Ευκαιρία για τα debt to asset

Εκτός από δανεισμό για δημιουργία γραφειακών χώρων οι τράπεζες έχουν την ευκαιρία να «ξεφορτωθούν» και το απόθεμα που έχουν αποκτήσει από την επιτυχημένη μέθοδο της ανταλλαγής χρέους προς ακίνητη περιουσία (debt to asset). Το απόθεμα των ακινήτων που έχουν οι τράπεζες είναι μεγάλο, άλλες μικρότερο απόθεμα, άλλες μεγάλο, βλέπε για παράδειγμα, Τράπεζα Κύπρου. Μερικοί χώροι εξ αυτών που υπάρχουν προς διάθεση, επίσης μπορούν να μετατραπούν σε γραφεία με τις κατάλληλες επενδύσεις.

και της πρόσληψης δυναμικού για ήδη υπάρχουσες εταιρείες έχουν καταφέρει τα γραφεία να είναι «είδος υπό εξαφάνιση». Οι τράπεζες βλέπουν παράθυρο ευκαιρίας παροχής δανειοδοτήσεων για την κατασκευή – επέκταση ήδη υφιστάμενων χώρων για γραφεία, σε μια εποχή που αν και η δανειοδότηση βρίσκεται σε καλά επίπεδα, κανείς δεν γνωρίζει σε τι επίπεδα θα κινηθεί ο δανεισμός στην Κύπρο από το 2023 και μετά. Οι συνέπειες της πανδημίας εξάλλου και ο πόλεμος έχουν δν-

μιουργήσει ένα κοκτέιλ κινδύνου που κανείς δεν γνωρίζει τις παρενέργειές του. Ως τώρα πάντως υπερισχύει η «γεύση» της ακρίβειας.

Τραπεζικές πηγές επιβεβαίωσαν στην «Κ» πως πράγματι και τα γραφεία στη Λεμεσό είναι δυσεύρετα, αλλά και ότι τα τηλέφωνα χτυπούν για δανεισμό ενόψει δημιουργίας τους. Οι τράπεζες ναι μεν έχουν ρευστότητα που πρέπει να τη διαθέσουν, ωστόσο είναι προσεκτικές με τα κριτήρια του δανεισμού, ιδίως σε μία περίοδο όπως η τωρινή, η

οποία χαρακτηρίζεται –δικαιολογημένα- από αβεβαιότητα λόγω του πολέμου. Οι τράπεζες επίσης δεν έχουν και τις καλύτερες εμπειρίες με το δανεισμό σε «ντιβέλοπερς», αφού στο όχι και τόσο μακρινό παρελθόν του 2013, ο κατασκευαστικός τομέας παρέμεινε με τα περισσότερα μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου είχε εντοπίσει αυτό το ενδιαφέρον επενδυτών που επιθυμούν να μεταφέρουν την έδρα των επιχειρήσεών τους στην Κύπρο και να απο-

κτιόσουν γραφεία αλλά και κατοικίες για τους υπαλλήλους τους (συνήθως εταιρείες υψηλής τεχνολογίας), καθώς και εκείνων που στοχεύουν στην απόκτηση μόνιμης άδειας παραμονής στην Κύπρο», έγραφε χαρακτηριστικά. Όσον αφορά ολόκληρο το έτος η Κεντρική τονίζει πως ο αριθμός των πωλητήριων εγγράφων για ακίνητα το 2021 παρούσασε ετήσια αύξηση 53,8% (αν και από χαμηλή βάση λόγω της πανδημίας) σε σχέση με 31,3% μείωση στην ίδια περίοδο του 2020. Συγκε-

κρίμένα, σημειώθηκε αύξηση 55,5% στη ζήτηση από εγχώριους αγοραστές και 50,9% στη ζήτηση από ξένους επενδυτές. Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός του μειωμένου μεριδίου στις συναλλαγές από κατοίκους μη ευρωπαϊκών χωρών. Συγκεκριμένα, το 2021 το μερίδιο των κατοίκων μη ευρωπαϊκών χωρών στις συνολικές συναλλαγές ανήλθε στο 18%, σε σύγκριση με 32% το 2018. Η μείωση στον αριθμό των εν λόγω συναλλαγών ανήλθε στο 36,9% από το 2018 στο 2021.

Ψηφιακά έργα 1,4 δισ. ευρώ έως το τέλος της χρονιάς στην Ελλάδα

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Περισσότερα από 50 έργα της τάξεως του 1,4 δισ. ευρώ που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και έχουν ενταχθεί στο ΕΣΠΑ πρόκειται να δημοπρατηθεί έως το τέλος του 2022 η Κοινωνία της Πληροφορίας (ΚτΠ). Η φετινή χρονιά, που σχεδόν κατά το ήμισυ έχει παρέλθει, είναι ιδιαίτερα κομβικής σημασίας για την προώθηση των μεγάλων ψηφιακών έργων του Σχεδίου «Ελλάδα 2.0». Γι' αυτό ο εποπτευόμενος, από το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, φορέας αυξάνει τους ρυθμούς δημοπράτησης νέων έργων. Όπως αναφέρει στην «Κ» ο Διμήτρης Γιάντσης, γενικός διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Έργων της ΚτΠ, τα βασικότερα από τα projects που πρόκειται να δημοπρατηθούν έως το τέλος της χρονιάς περιλαμβάνουν την επέκταση του υφιστάμενου δικτύου τηλεοπτικής στο σύνολο των υγειονομικών περιφερειών της χώρας είναι ένα από τα βασικά projects που πρόκειται να δημοπρατηθούν έως το τέλος της χρονιάς.

Η επέκταση του υφιστάμενου δικτύου τηλεοπτικής στο σύνολο των υγειονομικών περιφερειών της χώρας, την αναβάθμιση και επέκταση του συστήματος τήρησης των αρχείων σε όλα τα (αστικά και ποινικά) δικαστήρια, και την ψηφιοποίηση εντύπων αρχείων και δεδομένων δικαστηρίων. Επίσης, μετά την πρόσφατη ολοκλήρωση της διαδικασίας διαβούλευσης θα προκηρυχθεί ο διαγωνισμός για το έργο της ψηφιοποίησης του φυσικού αρχείου των δημόσιων νοσοκομείων της χώρας, κατ' ελάχιστον των τελευταίων πέντε ετών. Τους επόμενους μήνες αναμένεται να ξεκινήσει και η διαγωνιστική διαδικασία για την αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), ενώ σε εξέλιξη βρίσκεται η διαβούλευση για τη δημιουργία κεντρικού κόμβου διαχείρισης και ανάλυσης μεγάλου όγκου δεδομένων (big data) του Δημοσίου.

Αυτό το διάστημα, η Κοινωνία της Πληροφορίας ολοκληρώνει τις διαδικασίες για την έναρξη λειτουργίας της ηλεκτρονικής πλατφόρμας digitalme.gov.gr, μέσω της οποίας θα χορηγείται

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΘΕΜΑ: ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΩΝ ΑΞΙΟΓΡΑΦΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1 («ΜΑΚ 1») ΤΗΣ HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LIMITED

H Hellenic Bank Public Company Limited ("η Τράπεζα"), σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες του Ενημερωτικού Δελτίου ημερομηνίας 30 Σεπτεμβρίου 2013 ("ΕΔ") σε σχέση με την εθελοντική μετατροπή των ΜΑΚ 1 σε συνήθεις μετοχές της Τράπεζας ονομαστικής αξίας €0,50 η κάθε μια, ανακοινώνει τα ακόλουθα:

(α) Περίοδος Μετατροπής
Σύμφωνα με τους όρους έκδοσης των ΜΑΚ 1, οι κάτοχοι των ΜΑΚ 1 δύνανται να ασκήσουν το δικαίωμα μετατροπής των ΜΑΚ 1 σε συνήθεις μετοχές κατά τις περιόδους 15-31 Ιανουαρίου και 15-31 Ιουλίου, κάθε έτους («η Περίοδος Μετατροπής») με πρώτη Περίοδο Μετατροπής να αρχίζει στις 15 Ιανουαρίου 2016 και τελευταία Περίοδο Μετατροπής να αρχίζει στις 15 Ιουλίου 2023. Εάν η πρώτη ή/και η τελευταία ημερομηνία οποιασδήποτε Περιόδου Μετατροπής δεν είναι εργάσιμη ημέρα, τότε αυτή η Περίοδος Μετατροπής θεωρείται ότι αρχίζει την αμέσως επόμενη εργάσιμη μέρα ή/και λήγει την τελευταία εργάσιμη ημέρα πριν από αυτή, αναλόγως.

(β) Προσεχής Περίοδος Μετατροπής
Σύμφωνα με τους όρους του ΕΔ η προσεχής Περίοδος Μετατροπής αρχίζει στις 15 Ιουλίου 2022 και διαρκεί μέχρι και τις 29 Ιουλίου 2022.

(γ) Τιμή Μετατροπής
Σύμφωνα με τους όρους έκδοσης που περιέχονται στο ΕΔ, η τιμή μετατροπής σε περίπτωση που ο κάτοχος επιλέξει να μετατρέψει τα ΜΑΚ 1 σε μετοχές θα είναι ίση με το ψηλότερο της:

- (i) Εθελοντικής Αναφερόμενης Τιμής Αγοράς, δηλαδή της μέσης τιμής κλεισίματος των τελευταίων 5 ημερών διαπραγμάτευσης της μετοχής της Τράπεζας στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου ("ΧΑΚ") που προηγούνται της μετατροπής με έκπτωση 20%,
- (ii) ελάχιστης τιμής μετατροπής των €6,50¹, και
- (iii) εκάστοτε ονομαστικής αξίας των συνήθων μετοχών της Τράπεζας.

Η ελάχιστη τιμή μετατροπής υπόκειται σε αναπροσαρμογή με βάση την Παράγραφο 10.Γ.1 του Μέρους IV/Β/III, του ΕΔ.

Σύμφωνα με τα πιο πάνω, η σχετική τιμή μετατροπής σήμερα, για την περίοδο 15 Ιουλίου 2022 - 29 Ιουλίου 2022, διαμορφώνεται σε €6,50. Σε περίπτωση που η τιμή διαφοροποιηθεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΕΔ, οι κάτοχοι θα ενημερωθούν σχετικά με δημοσίευση σε δύο εφημερίδες παγκύπριας κυκλοφορίας, μέσω της ιστοσελίδας της Τράπεζας (<https://www.hellenicbank.com>) και μέσω του ΧΑΚ και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς με σχετικές ανακοινώσεις.

(δ) Διαδικασία Μετατροπής
Σύμφωνα με τους όρους του ΕΔ:

- η υποβολή Δήλωσης Μετατροπής από τον κάτοχο καθιστά την αίτηση για μετατροπή των ΜΑΚ 1 σε μετοχές αμετάκλητη,
- κάθε ένα (1) ΜΑΚ 1 θα παρέχει στον κάτοχό του δικαίωμα μετατροπής σε συνήθεις μετοχές της Τράπεζας με δικαίωμα ψήφου,
- οι κάτοχοι ΜΑΚ 1 δύνανται να ζητούν τη μετατροπή των ΜΑΚ 1 σε μετοχές της Τράπεζας μόνο κατά τις ημερομηνίες που επιμένουν στις Περιόδους Μετατροπής,
- σε περίπτωση που συνεπεία της Μετατροπής προκύπτουν κλασματικά δικαιώματα επί μετοχών, για κλασματικά υπόλοιπα κάτω του 0,50 δεν θα δίνεται μετοχή, ενώ για κλασματικά υπόλοιπα πάνω του 0,50 (συμπεριλαμβανομένου) θα δίνεται μια επιπλέον μετοχή.

(ε) Τόκος Πληρωτέος κατά τη Μετατροπή
Εάν ο κάτοχος ΜΑΚ 1 ασκήσει το Δικαίωμα Μετατροπής, ο πληρωτέος τόκος (εάν υπάρχει) σταματά να υπολογίζεται και καθίσταται πληρωτέος μέχρι την ημερομηνία λήξης της περιόδου μετατροπής κατά τη διάρκεια της οποίας έχει ασκηθεί το δικαίωμα εθελοντικής μετατροπής, τηρουμένων των προνοιών της Παραγράφου 10.Β(δ), του Μέρους IV/Β/III του ΕΔ.

(στ) Άσκηση του δικαιώματος
Οι κάτοχοι ΜΑΚ 1 δύνανται να ασκήσουν το δικαίωμα μετατροπής των ΜΑΚ 1 σε μετοχές ονομαστικής αξίας €0,50 η κάθε μια με την υποβολή δεόντως συμπληρωμένης Δήλωσης Μετατροπής κατά τις εργάσιμες ημέρες της Περιόδου Μετατροπής, από τις 08:00 μέχρι τις 14:00:

- σε οποιοδήποτε κατάστημα της Τράπεζας στην Κύπρο, ή
- στην Υπηρεσία Μετοχών & Χρεογράφων της Τράπεζας

Για επενδυτές εκτός Κύπρου, το δικαίωμα μετατροπής μπορεί επίσης να εξασκηθεί εντός της προαναφερθείσας προθεσμίας και το αργότερο μέχρι τις 14:00 της 29 ης Ιουλίου 2022 με την αποστολή μέσω φαξ στο 00357 22 500 065 της δήλωσης με την υπογραφή του επενδυτή.

Η Δήλωση Μετατροπής είναι διαθέσιμη:

- στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (<https://www.hellenicbank.com>, Σχέσεις Επενδυτών – Πληροφορίες Μετοχών - Ενημερωτικά Δελτία – 2013 – Σχετικά Αρχεία),
- στην Υπηρεσία Μετοχών και Χρεογράφων της Τράπεζας και
- σε όλα τα καταστήματα της Τράπεζας στην Κύπρο.

Ταυτόχρονα με την υποβολή Δήλωσης Μετατροπής από τον κάτοχο, ο κάτοχος σε συνεννόηση με τον χειριστή του θα πρέπει να προχωρήσει με "δέσμευση για μετατροπή" των ΜΑΚ 1 που επιθυμεί να μετατρέψει και να κοινοποιήσει στην Υπηρεσία Μετοχών και Χρεογράφων της Τράπεζας (e-mail: shares@hellenicbank.com, τηλ: 00357 22 500 650 και 00357 22 500 794) τον αριθμό των εν λόγω ΜΑΚ 1 που επιθυμεί να δεσμεύσει.

Τα ΜΑΚ 1 που θα μετατραπούν σε μετοχές θα πρέπει να είναι ήδη εκκαθαρισμένα και εγγεγραμμένα επ' ονόματι του κατόχου και ελεύθερα από κάθε επιβάρυνση το αργότερο μέχρι την ημερομηνία υποβολής της σχετικής Δήλωσης Μετατροπής.

Η Τράπεζα, εντός των προβλεπόμενων από την ισχύουσα Νομοθεσία και τους ισχύοντες Κανονισμούς προθεσμιών, θα προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση των νέων μετοχών που θα προκύψουν από τη μετατροπή των ΜΑΚ 1 στο ΧΑΚ.

Για οποιοδήποτε διευκρινίσεις αναφορικά με τη διαδικασία μετατροπής των ΜΑΚ 1 σε μετοχές μπορείτε να επικοινωνείτε με την Υπηρεσία Μετοχών και Χρεογράφων της Τράπεζας, στα τηλέφωνα 00357 22 500 650 και 00357 22 500 794.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ

Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ, ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ, ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ Ή ΠΡΟΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ. Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΔΕΝ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΜΕ ΚΑΝΕΝΑΝ ΤΡΟΠΟ Ή ΤΥΠΟ (ΕΓΓΡΑΦΟΝ ΑΛΛΟ, ΑΜΕΣΑ Ή ΕΜΜΕΣΑ, ΕΝΤΟΣ Ή ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΗΝΟΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ, ΤΩΝ ΚΑΝΑΔΑ, ΤΗΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ, ΤΗ ΝΟΤΙΟ ΑΦΡΙΚΗ Ή ΤΗΝ ΙΑΠΟΝΙΑ Ή ΣΕ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΗ ΧΩΡΑ ΕΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΑΥΤΗΣ, Η ΔΙΕΠΕΡΓΕΙΑ ΟΣΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΕΙΝΑΙ ΠΑΡΑΝΟΜΗ Ή ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΟΠΟΙΑΣΔΗΠΟΤΕ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, ΚΑΝΟΝΑ Ή ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ.

¹ Συνεπεία των ανακοινώσεων στις 20 Νοεμβρίου 2014 και 27 Φεβρουαρίου 2015 και δυνάμει των προνοιών του ΕΔ, Μέρους IV/Β/III, παράγραφος 10. Γ.1 η Ελάχιστη Τιμή Εθελοντικής Μετατροπής των ΜΑΚ 1 έχει αναπροσαρμοστεί.

 HELLENIC BANK

Μπόνους σε υπαλλήλους που φέρνουν νέους εργαζομένους

«Εύρετρα» έως 200 ευρώ από ξενοδόχους λόγω μεγάλων ελλείψεων προσωπικού

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Είναι τόσο σοβαρές οι ελλείψεις προσωπικού στα ξενοδοχεία που ολόένα και περισσότεροι επιχειρηματίες προσφεύγουν στη χορήγηση μπόνους «ευρέτρων» σε εργαζομένους τους οι οποίοι θα μπορέσουν να τους φέρουν κάποιο γνωστό ή φίλο τους για να τον προσλάβουν.

Η πρακτική αυτή ξεκίνησε λίγο μετά το Πάσχα, όταν κατέστη πλέον σαφές πως παρά τον πόλεμο στην Ουκρανία η ταξιδιωτική κίνηση προς την Ελλάδα ανακάμπτει δυναμικά και πιθανόν να υπερβεί και τα επίπεδα ρεκόρ του 2019. Αρχικώς υιοθετήθηκε από μεγάλα πολυτελή ξενοδοχεία της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, αλλά σταδιακά επεκτάθηκε και σε πολυτελή συγκροτήματα της Αθηνναϊκής Ριβιέρας. Τις τελευταίες εβδομάδες όμως εφαρμόζεται ευρέως μεταξύ άλλων και από μεγάλους ομίλους που διαθέτουν πολλές χιλιάδες κρεβάτια ανά την επικράτεια.

Το μπόνους είναι στις περισσότερες περιπτώσεις 200 ευρώ σε κάθε εργαζόμενο που θα προσελκύσει έναν καινούργιο στην επιχείρηση. Ωστόσο, εσχάτως έχει προστεθεί ως προϋπόθεση η παραμονή του νέου εργαζομένου για τουλάχιστον ένα μήνα, καθώς, σύμφωνα με πληροφορίες, υπάρχουν πολλές περιπτώσεις που εργαζόμενοι έφεραν ανθρώπους, πήραν τα 200 ευρώ, αλλά οι τελευταίοι έφυγαν μετά δύο-τρεις μέρες είτε προσκεδιασμένα (για να λάβουν οι φίλοι τους το μπόνους) είτε όχι.

Η προσφυγή σε τέτοιου είδους μεθόδους δεν θα πρέπει να παραξενεύει, καθώς μόλις πριν από μία βδομάδα η Συνομοσπονδία Επιχειρηματιών Τουριστικών Καταλυμά-

Στην αιχμή της θερινής σεζόν του 2021, 53.249 θέσεις εργασίας δεν καλύφθηκαν από τις 244.124 θέσεις που προβλέπονται βάσει οργανογράμματος στα ξενοδοχεία, σύμφωνα με τον ΣΕΤΕ.

Προϋπόθεση για να δοθεί το μπόνους, ο νέος υπάλληλος να παραμείνει στην επιχείρηση για τουλάχιστον ένα μήνα.

των Ελλάδος (ΣΕΤΚΕ) ζήτησε από τα υπουργεία Εργασίας και Οικονομικών να επιτραπεί σε συνταξιούχους και εκπαιδευτικούς του Δημοσίου να απασχοληθούν στον τουρισμό χωρίς να υποστούν τις σχετικές συνέπειες. Συγκεκριμένα η ΣΕΤΚΕ αναφέρει πως παρά το ότι έχουν γίνει προσπάθειες για την εξεύρεση εργαζομένων στον τουρισμό και έχουν δοθεί κίνητρα, όπως ενδεικτικά με

την υπογραφή από τον φορέα συλλογικής σύμβασης εργασίας η οποία προβλέπει αύξηση στους μισθούς 3% για τη φετινή χρονιά και επιπλέον 4% για το επόμενο έτος, αυτά δεν έχουν αποδώσει. Ωστόσο, σύμφωνα με τη ΣΕΤΚΕ, υφίσταται «έντονο ενδιαφέρον για εργασία τόσο από συνταξιούχους οι οποίοι έχουν την ικανότητα να εργασθούν όσο και από εκπαιδευτικούς οι οποίοι είτε δεν εργάζονται τους θερινούς μήνες είτε επιθυμούν να έχουν παράλληλη απασχόληση».

Όπως έχει αναδείξει η «Κ», οι τουριστικές επιχειρήσεις αδυνατούν εδώ και δύο τουλάχιστον χρόνια να βρουν προσωπικό για να καλύψουν τις αυξανόμενες ανάγκες τους στα ξενοδοχεία και στις άλλες μονάδες φιλοξενίας. Το πρόβλημα στον τουρισμό έχει μετρηθεί εδώ από το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελλη-

νικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ). Συγκεκριμένα, σχετική μελέτη που δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο του 2022 αποκαλύπτει πως στην αιχμή της θερινής σεζόν του 2021, 53.249 θέσεις εργασίας δεν καλύφθηκαν από τις 244.124 θέσεις που προβλέπονται βάσει οργανογράμματος στα ξενοδοχεία. Δηλαδή, το ποσοστό έλλειψης ανέρχεται σε 22% ή πάνω από 1 στις 5 θέσεις δεν καλύφθηκαν.

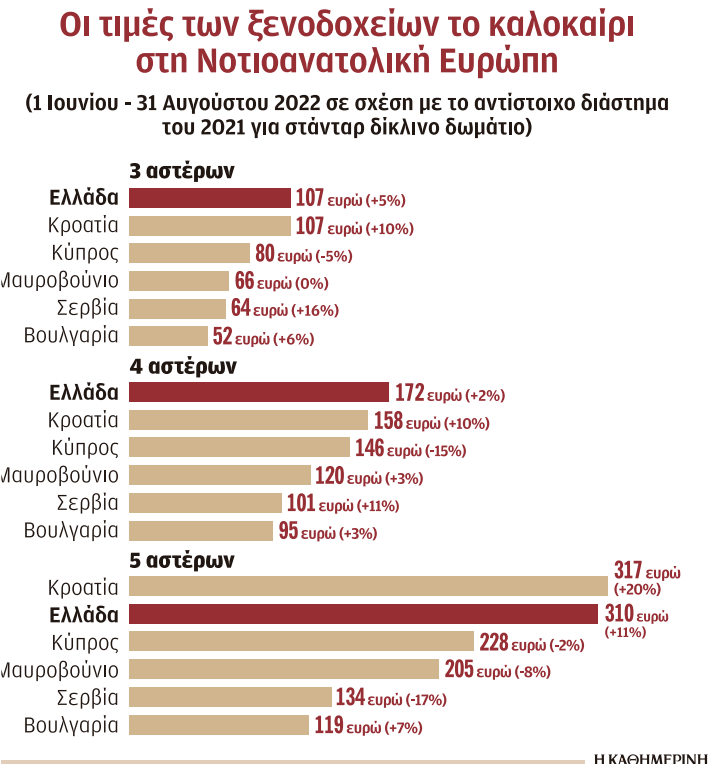
Το ποσοστό είναι παρόμοιο σε όλα τα τμήματα λειτουργίας των ξενοδοχείων και κυμαίνεται από 21% έως 24%. Το 50% του συνόλου των θέσεων εργασίας που δεν καλύφθηκαν, σχεδόν 26.500 θέσεις, αντιστοιχεί στις ειδικότητες καμαριέρα, ρεσεψιονίστ, σερβιτόρος, βοηθός σερβιτόρου, λαντζέρς, μπαρίστα και τεχνική υποστήριξη και συντήρηση.

Διψήφια αύξηση τιμών στα 5άστερα ξενοδοχεία

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Αυξήσεις στις τιμές των ξενοδοχείων στην Ελλάδα, σε όλες τις κατηγορίες, καταγράφει η τελευταία έρευνα του ειδικευμένου στον τουρισμό συμβουλευτικού οίκου Mabrian. Η μέση αύξηση για την περίοδο από 1 Ιουνίου έως 31 Αυγούστου σε σχέση με πέρυσι, έτος κατά το οποίο είχαν επίσης αυξηθεί οι τιμές σε σχέση με το 2019, υπολογίζεται στο 11% για τα ξενοδοχεία πέντε αστέρων και από 2% έως 5% στα χαμηλότερης κατηγορίας. Ωστόσο, στα υψηλές ζητήσεις συγκροτήματα, και ειδικά σε εκείνα που δεν λειτουργούν μέσω τουριστικών πρακτόρων και οργανωμένων γκρουπ, οι αυξήσεις είναι πολύ μεγαλύτερες, από 20% έως και 30%, αναφέρουν στην «Κ» πηγές της αγοράς.

Παράλληλα με την αύξηση στις τιμές των δωματιών αυξημένες είναι και οι διαθέσιμες αεροπορικές θέσεις και μάλιστα σε σχέση με το 2019. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Mabrian οι διαθέσιμες αεροπορικές θέσεις για την Ελλάδα από 1 Ιουνίου έως και 31 Αυγούστου είναι 11% περισσότερες από την αντίστοιχη περίοδο του 2019, όποτε και σημειώθηκαν ρεκόρ αφίξεων και εισπράξεων στην Ελλάδα. Η Mabrian καταγράφει 16,4 εκατ. διαθέσιμες θέσεις για το συγκεκριμένο διάστημα. Ανοδο όμως καταγράφει και η Κροατία και σε μικρότερο βαθμό το Μαυροβούνιο στην περιφέρεια της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και των Βαλκανίων. Όσον αφορά τις διαδικτυακές

Αυξημένες και οι διαθέσιμες αεροπορικές θέσεις για την Ελλάδα και μάλιστα σε σύγκριση και με το 2019.

αναζητήσεις για διακοπές στη Νοτιοανατολική Ευρώπη από χώρες της Δυτικής Ευρώπης αλλά και των ΗΠΑ, η Κροατία, το Μαυροβούνιο και η Ελλάδα βρίσκονται στην κορυφή της σχετικής κατάταξης. Για την Ελλάδα ισχυρότερες αγορές εισερχόμενου τουρισμού είναι, σύμφωνα

με την Mabrian, οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Γαλλία, ενώ Γερμανία και Γαλλία δείχνουν ισχυρή προτίμηση στην Κροατία, η οποία φέτος εμφανίζεται ως ο ισχυρότερος ανταγωνιστής της Ελλάδας.

Εξίσου ενδιαφέρον είναι και το ότι με βάση τα στοιχεία της Mabrian το μέσο διάστημα διαμονής στην Ελλάδα εμφανίζεται μειωμένο από πέρυσι, γεγονός που αποδίδεται στις αυξήσεις των τιμών, οι οποίες είναι οι υψηλότερες στη Νοτιοανατολική Ευρώπη για τα συγκεκριμένα 5 αστέρων και συγκεκριμένα στα 310 ευρώ. Να σημειωθεί πως οι τιμές αυτές αφορούν τον

Φρένο σε προσλήψεις έως και τον Σεπτέμβριο βλέπουν οι εργοδότες

Επιφυλακτικοί εμφανίζονται οι Έλληνες εργοδότες μπροστά στο ενδεχόμενο να προχωρήσουν σε προσλήψεις έως τον Σεπτέμβριο, με την προσοχή να πέφτει στους τομείς της πληροφορικής, των τηλεπικοινωνιών, των επικοινωνιών και ΜΜΕ, καθώς σημειώνουν αυξημένες προοπτικές απασχόλησης.

Στον αντίποδα, σύμφωνα με τις προβλέψεις αλλά και τις εκτιμήσεις της Manpower, οι συνεχιζόμενες επιπτώσεις της πανδημίας, το υψηλότερο κόστος ζωής και οι εξελίξεις στην Ευρώπη είναι πιθανό να επηρεάσουν την εμπιστοσύνη των εργοδοτών κυρίως σε τομείς της εφοδιαστικής αλυσίδας.

Η έρευνα της εταιρείας δείχνει επίσης ότι οκτώ στους δέκα εργοδότες δυσκολεύονται λίγο έως πολύ να βρουν ταλέντα. Βέβαια, το 18% δηλώνει ότι δυσκολεύεται σημαντικά, ενώ υπάρχει άλλο ένα 20% που δηλώνει πως δεν δυσκολεύεται καθόλου.

Σύμφωνα με την Έρευνα Προοπτικών Απασχόλησης του ομίλου της ManpowerGroup για το γ' τρίμηνο του 2022 (Ιούνιος - Σεπτέμβριος), προβλέπεται ελαφρώς χαμηλός ρυθμός προσλήψεων από τις ελληνικές επιχειρήσεις, με τις Συνολικές Προοπτικές Απασχόλησης (ΝΕΟ) να αποτυπώνονται μειωμένες κατά -1%, όπως αναφέρουν 515 Έλληνες εργοδότες. Επιπλέον, το 28% των εργοδοτών αναμένει αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων, το 26% προβλέπει μείωση και

το 43% δεν αναμένει κάποια αλλαγή.

Ο πιο ισχυρός τομέας στην Ελλάδα είναι η πληροφορική, τεχνολογία, τηλεπικοινωνίες, επικοινωνίες και ΜΜΕ, με τις προοπτικές απασχόλησης να φθάνουν στο 23%, σημειώνο-

Πληροφορική, τεχνολογία, ΜΜΕ οι κλάδοι με τις καλύτερες προοπτικές απασχόλησης, σύμφωνα με έρευνα της Manpower.

ντας άνοδο κατά 4% συγκριτικά με το β' τρίμηνο του 2022. Οι χαμηλότερες προοπτικές απασχόλησης καταγράφονται στον τομέα των Μη Κερδοσκοπικών Οργανισμών (-50%). Η λιγότερο ανταγωνιστική περιφέρεια είναι η Βόρεια Ελλάδα με -9%, ενώ ακολουθεί η ευρύτερη Περιφέρεια Αττικής. Οι εργοδότες σε οργανισμούς με 250+ εργαζομένους είναι πιο αισιόδοχοι.

Επιδότηση 600 ευρώ σε νέες προσλήψεις

Λύση στο «παζλ» των χιλιάδων κενών θέσεων εργασίας σε κλάδους αιχμής, όπως ο τουρισμός και ο επισιτισμός, επιδιώκει να δώσει το υπουργείο Εργασίας παρέχοντας γενναία επιχορήγηση, ύψους 3.600 ευρώ για ένα εξάμηνο, σε νέους που θα ενταχθούν στην αγορά εργασίας και στους εργοδότες τους.

Έτσι, ο νέος που θα προσληφθεί με τον κατώτατο μισθό των 713 ευρώ μεικτά, 611 ευρώ καθαρά, θα λάβει για τους πρώτους έξι μήνες 911 ευρώ καθαρά. Αλλά και ο εργοδότης στον οποίο ένας εργαζόμενος αμειβόμενος με τον κατώτατο μισθό κοστίζει 872 ευρώ προ φόρων, θα επιδοτηθεί με τα 300 ευρώ τον μήνα, με αποτέλεσμα να του κοστίζει 572 ευρώ.

Το μπόνους των 300 ευρώ τον μήνα, για έξι ή και λιγότερους μήνες, προβλέπεται σε τροπολογία του υπουργείου Εργασίας με αλλαγές στους όρους του προγράμματος «Πρώτο Ένσημο», που θεσπίστηκε με τον ν. 4855/2021 (άρθρο 196) και «τρέχει» από τις αρχές του έτους. Σύμφωνα με το υπουργείο, στόχος των αλλαγών είναι το πρόγραμμα να καταστεί πιο ελκυστικό και να λειτουργήσει αποτελεσματικότερα ως εργαλείο αύξησης της απασχόλησης των νέων, ηλικίας έως 29 ετών, χωρίς προηγούμενη προϋπηρεσία.

Στην πράξη, βέβαια, αποτελεί και ένα ισχυρότατο κίνητρο για νέους που επιθυμούν να εργαστούν για πρώτη φορά, να το κάνουν σε κάποιες από τις κενές θέσεις που υπάρχουν στον επισιτισμό - τουρισμό, καθώς ακόμη κι αν αμειψθούν με τον κατώτατο μισθό και όχι με τον μισθό που προβλέπεται στις συλλογικές συμβάσεις των δύο κλάδων, θα λάβουν για έξι μήνες αυξημένο μισθό κατά 49%, καθώς αντί για 611 ευρώ καθαρά (713 μεικτά) θα αμειψθούν με 911 ευρώ. Αντίστοιχα και οι εργοδότες θα επιδοτηθούν με 300 ευρώ τον μήνα, επίσης για έξι μήνες, με αποτέλεσμα το μισθολογικό κόστος να μειωθεί κατά 34,4%. Συνολικά η επιδότηση τριπλασιάζεται, με αποτέλεσμα να φθάνει έως και τα

Η επιδότηση αποτελεί ένα ισχυρότατο κίνητρο για νέους που επιθυμούν να εργαστούν για πρώτη φορά.

Αφορά απασχόληση νέων έως 29 ετών χωρίς προϋπηρεσία.

3.600 ευρώ. Πιο συγκεκριμένα, σε σχέση με το ισχύον πλαίσιο που προβλέπει συνολική επιδότηση για κάθε θέση εργασίας ύψους 1.200 ευρώ για έξι μήνες (και η οποία κατανέμεται ισόποσα μεταξύ εργαζομένου και εργοδότη), με την εισαγόμενη ρύθμιση προσαυξάνεται το συνολικό ποσό της επιδότησης στο ύψος των 3.600 ευρώ για κάθε νέα θέση εργασίας που εντάσσεται στο πρόγραμμα, για το ίδιο χρονικό διάστημα (έξι μήνες).

Η επιδότηση των 3.600 ευρώ κατανέμεται ως εξής: Ποσό 1.800 ευρώ καταβάλλεται απευθείας στον νεοπροσλαμβανόμενο νέο, επιμεριζόμενο σε έξι ισόποσες μηνιαίες δόσεις, επιπλέον του μηνιαίου μισθού του και ανεξαρτήτως του ύψους αυτού. Τα υπόλοιπα 1.800 ευρώ καταβάλλονται απευθείας στον εργοδότη που νεοπροσλαμβανόμενου νέου για την κάλυψη μέρους της μισθολογικής δαπάνης. Έτσι, όπως εκτιμά και το οικονομικό επιτελείο, μέγας των ενισχυμένων επιδοτήσεων θα δημιουργηθούν ισχυρότερα κίνητρα για την υπαγωγή στο πρόγραμμα.

Αύξηση ζημιογόνων επιχειρήσεων φέρνει ο πόλεμος στην Ουκρανία

Λόγω ακριβής ενέργειας το ποσοστό τους θα ενισχυθεί κατά 27,6% αρχές του 2023

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Αύξηση του ποσοστού των Ζημιογόνων επιχειρήσεων κατά 27,6 ποσοστιαίες μονάδες αλλά και αύξηση του ποσοστού του πληθυσμού που θα βρεθεί κάτω από το όριο της φτώχειας κοντά στο 30% προβλέπει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) ότι θα προκαλέσει στην Ελλάδα ο πόλεμος στην Ουκρανία σε ένα χρόνο. Οι ζοφερές αυτές προβλέψεις περιλαμβάνονται στην έκθεση της ΕΤΕπ με τίτλο «Πόσο κακό κάνει ο πόλεμος της Ουκρανίας στην ευρωπαϊκή ανάκαμψη», προβλέψεις που, εάν επιβεβαιωθούν, δείχνουν αν μη τι άλλο αφενός ότι τα όσα αντιμετωπίζουν τώρα νοικοκυριά και επιχειρήσεις είναι μόνο η αρχή μιας εξαιρετικά δύσκολης πορείας, και αφετέρου το πόσο ευάλωτη είναι η ευρωπαϊκή οικονομία έπειτα από δύο χρόνια πανδημίας, και κυρίως οι οικονομίες εκείνες, όπως η ελληνική, οι οποίες προέρχονται και από μια δεκαετή κρίση. Κάτι άλλο που αποκαλύπτει η έκθεση είναι το εξής: ο πόλεμος στην Ουκρανία διευρύνει το

χάσμα ανάμεσα στον πλούσιο Βορρά και τον φτωχό Νότο, ενώ ισχυρό πλήγμα δέχονται και οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης τόσο λόγω των όχι πολύ ισχυρών οικονομιών όσο και λόγω

Σχεδόν 30% του ελληνικού πληθυσμού κινδυνεύει να βρεθεί κάτω από το όριο της φτώχειας, προειδοποιεί η ΕΤΕπ σε έκθεσή της.

της σημαντικής εξάρτησης των εισαγωγών και των εξαγωγών τους από τη Ρωσία και την Ουκρανία.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την έκθεση προβλέπεται ότι τον Φεβρουάριο του 2023, ένα χρόνο δηλαδή μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, θα έχουν αυξηθεί κατά 27,6 ποσοστιαίες μονάδες οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα που θα καταγράψουν ζημιές. Αξίζει να σημειωθεί ότι

πρόκειται για τη μεγαλύτερη αύξηση που προβλέπεται μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σύμφωνα με την ανάλυση της ΕΤΕπ η αύξηση κατά 27,2 μονάδες οφείλεται στις συνέπειες από την αύξηση των τιμών της ενέργειας και οι υπόλοιπες 0,4 μονάδες οφείλονται στις συνέπειες από τη μείωση των εξαγωγών προς Ρωσία, Ουκρανία και Λευκορωσία. Όπως επισημαίνεται στην έκθεση, η παραγωγή σε ορισμένες χώρες, όπως η Λιθουανία, η Ελλάδα και η Κροατία, παραμένει σχετικά ενεργοβόρα, ενώ η παραγωγή στο Λουξεμβούργο βασίζεται πολύ λίγο στην ενέργεια.

Σημαντική είναι η επιπτώση του πολέμου και στα νοικοκυριά, καθώς το κύμα ανατιμήσεων που σαρώνει την Ευρώπη προκαλεί μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος. Σύμφωνα με τα μοντέλα προβλέψεων της ΕΤΕπ, ο πόλεμος στην Ουκρανία θα μπορούσε να οδηγήσει σε αύξηση κατά 2,5 μονάδες του τμήματος του ελληνικού πληθυσμού που κινδυνεύει να βρεθεί κάτω από το όριο της

Τον Φεβρουάριο του 2023, ένα χρόνο δηλαδή μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, η ΕΤΕπ προβλέπει σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομία που θα αποτυπώνονται στη μεγάλη αύξηση των ελληνικών επιχειρήσεων οι οποίες θα καταγράφουν ζημιές.

φτώχειας σε σχέση με το 2020, όταν το ποσοστό αυτό διαμορφώθηκε στο 26,87%.

Με άλλα λόγια προβλέπει ότι κινδυνεύει να βρεθεί κάτω από το όριο της φτώχειας το 29,37% του πληθυσμού. Με αυτό το ποσοστό η Ελλάδα θα παραμείνει στην τρίτη υψηλότερη θέση από πλευράς αναλογίας πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας, μετά τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία. Αυτό που έχει σημασία είναι ότι οι πληθωριστικές πιέσεις αυξάνουν την απόσταση της Ελλάδας από την τέταρτη Ισπανία

(26,74% το ποσοστό του πληθυσμού στην Ισπανία κάτω από το όριο της φτώχειας το 2020 και με πρόβλεψη για αύξηση κατά 1,3 ποσοστιαία μονάδα λόγω του πολέμου), κάτι που δείχνει και τα δομικά προβλήματα του φαινομένου της ακρίβειας στην Ελλάδα.

Ο πληθωρισμός, σύμφωνα με την έκθεση της ΕΤΕπ, προβλέπεται ότι στην Ευρωζώνη θα ξεπεράσει το 6% το 2022, ενώ οι αυξήσεις των τιμών εκτιμάται ότι θα πληξουν την ιδιωτική κατανάλωση κατά 1,1% στην Ε.Ε.

Το πραγματικό ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα αυξηθεί το 2022 στην Ε.Ε. λιγότερο από 3%, έναντι της πρόβλεψης για αύξηση κατά 4% που είχε κάνει η Κομισιόν πριν από τη ρωσική εισβολή.

Τέλος, το ποσοστό των επιχειρήσεων στην Ε.Ε. που θα αντιμετωπίσει τον κίνδυνο πτώχευσης εκτιμάται ότι θα αυξηθεί σε 17% από 10% σήμερα, και οι τομείς που αναμένεται ότι θα υποστούν το μεγαλύτερο πλήγμα είναι τα χημικά, τα φάρμακα, οι μεταφορές και η αγροδιατροφή.

Αντέχουν οι μικρομεσαίες

Οι υψηλές τιμές και οι ελλείψεις σε πρώτες ύλες ασκούν ισχυρές πιέσεις στις ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες πάντως για την ώρα εμφανίζουν μεγάλες αντοχές και δεν φαίνεται να αντιμετωπίζουν οξύ πρόβλημα ρευστότητας. Βιομηχανία και εμπόριο είναι οι κλάδοι που φαίνεται να δέχονται τη μεγαλύτερη πίεση, ενώ μεταξύ των μικρομεσαίων πιο εκτεθειμένες φαίνεται να είναι οι μικρές επιχειρήσεις, δηλαδή οι επιχειρήσεις με πάνω από 10 και κάτω από 50 εργαζομένους και ετήσιο τζίρο κάτω από 10 εκατ. ευρώ.

Σύμφωνα, λοιπόν, με την έρευνα συγκυρίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για το

Σε βιομηχανία, εμπόριο οι μεγαλύτερες πιέσεις, λόγω ακριβών και δυσεύρετων πρώτων υλών.

α΄ εξάμηνο του 2022 που διενήργησε η Εθνική Τράπεζα, ο δείκτης εμπιστοσύνης των ΜμΕ οδηγήθηκε σε πτώση 11 μονάδων σε σχέση με το προηγούμενο εξάμηνο, στις 13 μονάδες από τις 24 το β΄ εξάμηνο του 2021, με την ανησυχία να εντοπίζεται κυρίως στις ρευστές συνθήκες που επικρατούν σήμερα. Παράλληλα, το ποσοστό των επιχειρήσεων με στόχο ανάπτυξης μειώθηκε σε 57% (από 62% το προηγούμενο εξάμηνο), κυρίως καθώς κάποιες ΜμΕ προσάρμοσαν τη στρατηγική τους από επεκτατική σε σταθεροποιητική (χωρίς ωστόσο να οδηγούνται σε κατάσταση επιβίωσης). Η εξέλιξη αυτή, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι δείκτες παραμένουν υψηλότερα από τις τιμές που είχαν κατά τις περιόδους της οικονομικής κρίσης ή της πανδημίας, δείχνει ότι η κατάσταση, αν και δύσκολη, παραμένει διαχειρίσιμη σε αυτή τη φάση. Το 41% των ελληνικών

ΜμΕ δηλώνει άμεσο αντίκτυπο από τον πόλεμο, με σχεδόν το ήμισυ αυτών να αναφέρει έντονη επίδραση. Σε επίπεδο κλάδων, η πίεση είναι εντονότερη σε βιομηχανία και εμπόριο, με το 50% των ΜμΕ σε αυτούς τους κλάδους να δηλώνουν ευθέως εκτεθειμένες στη συγκυρία (έναντι ποσοστού 25%-30% στους κλάδους των υπηρεσιών και των κατασκευών).

Οι πιέσεις που δέχονται οι ΜμΕ αποτυπώνονται έντονα στις συνθήκες ζήτησης (οι οποίες αποτελούν βασικό προσδιοριστικό παράγοντα του δείκτη εμπιστοσύνης). Συγκεκριμένα, ο δείκτης τρέχουσας ζήτησης κατέγραψε μείωση 21 ποσοστιαίων μονάδων σε σχέση με το προηγούμενο εξάμηνο, με την πτώση να είναι εντονότερη στις κατασκευές (-54 μονάδες) και στο εμπόριο (-28 μονάδες). Προς τα κάτω έχουν αναθεωρηθεί και οι προσδοκίες για την εξέλιξη της ζήτησης το επόμενο εξάμηνο, καθώς ο αντίστοιχος δείκτης καταγράφει μείωση 12 μονάδων έναντι του προηγούμενου εξαμήνου, με την πτώση να είναι εντονότερη στον κλάδο του εμπορίου (-25 μονάδες). Σημειώνεται ότι η βιομηχανία ξεχωρίζει θετικά, καθώς είναι ο μόνος κλάδος που αναμένει αύξηση της ζήτησης (+4 μονάδες).

Παρά την αντίξοχη συγκυρία, το ποσοστό των επιχειρήσεων με έντονα προβλήματα ρευστότητας παραμένει στο ιστορικό χαμηλό του 9%, ενώ παράλληλα το αδύναμο κομμάτι του τομέα που βρίσκεται σε κατάσταση επιβίωσης παραμένει κοντά στο 15% (έναντι 35% στην αιχμή της πανδημίας και 45% στην κορυφή της κρίσης). Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι το 1/4 των ΜμΕ σχεδιάζει να προχωρήσει σε προσλήψεις εργαζομένων το επόμενο εξάμηνο.

Από πλευράς μεγέθους, άμεσα εκτεθειμένοι στις επιπτώσεις του πολέμου είναι το 32% των πολύ μικρών επιχειρήσεων (λιγότεροι από 10 εργαζόμενοι), το 54% των μικρών επιχειρήσεων και το 39% των μεσaiών επιχειρήσεων (50-250 εργαζόμενοι).

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΘΕΜΑ: ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΩΝ ΑΞΙΟΓΡΑΦΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2 («ΜΑΚ 2») ΤΗΣ HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LIMITED

Η Hellenic Bank Public Company Limited (η Τράπεζα), σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες του Ενημερωτικού Δελτίου ημερομηνίας 30 Σεπτεμβρίου 2013 (ΕΔ) σε σχέση με την εθελοντική μετατροπή των ΜΑΚ 2 σε συνήθεις μετοχές της Τράπεζας ονομαστικής αξίας €0,50 η κάθε μια, ανακοινώνει τα ακόλουθα:

(α) Περίοδος Μετατροπής

Σύμφωνα με τους όρους έκδοσης των ΜΑΚ 2, οι κάτοχοι των ΜΑΚ 2 δύνανται να ασκήσουν το δικαίωμα μετατροπής των ΜΑΚ 2 σε συνήθεις μετοχές κατά τις περιόδους 15-31 Ιανουαρίου και 15-31 Ιουλίου, κάθε έτους («η Περίοδος Μετατροπής») με πρώτη Περίοδο Μετατροπής να αρχίζει στις 15 Ιανουαρίου 2016 και τελευταία Περίοδο Μετατροπής να αρχίζει στις 15 Ιουλίου 2023. Εάν η πρώτη ή/και η τελευταία ημερομηνία οποιασδήποτε Περιόδου Μετατροπής δεν είναι εργάσιμη ημέρα, τότε αυτή η Περίοδος Μετατροπής θεωρείται ότι αρχίζει την αμέσως επόμενη εργάσιμη μέρα ή/και λήγει την τελευταία εργάσιμη ημέρα πριν από αυτή, αναλόγως.

(β) Προσεχής Περίοδος Μετατροπής

Σύμφωνα με τους όρους του ΕΔ η προσεχής Περίοδος Μετατροπής αρχίζει στις 15 Ιουλίου 2022 και διαρκεί μέχρι και τις 29 Ιουλίου 2022.

(γ) Τιμή Μετατροπής

Σύμφωνα με τους όρους έκδοσης που περιέχονται στο ΕΔ, η τιμή μετατροπής σε περίπτωση που ο κάτοχος επιλέξει να μετατρέψει τα ΜΑΚ 2 σε μετοχές θα είναι ίση με το ψηλότερο της:

- (i) Εθελοντικής Αναφερόμενης Τιμής Αγοράς, δηλαδή της μέσης τιμής κλεισίματος των τελευταίων 5 ημερών διαπραγμάτευσης της μετοχής της Τράπεζας στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) που προηγούνται της μετατροπής με έκπτωση 20%,
- (ii) ελάχιστης τιμής μετατροπής των €6,50¹, και
- (iii) εκάστοτε ονομαστικής αξίας των συνήθων μετοχών της Τράπεζας.

Η ελάχιστη τιμή μετατροπής υπόκειται σε αναπροσαρμογή με βάση την Παράγραφο 11.Γ.1 του Μέρους IV/Γ/III, του ΕΔ.

Σύμφωνα με τα πιο πάνω, η σχετική τιμή μετατροπής σήμερα, για την περίοδο 15 Ιουλίου 2022 - 29 Ιουλίου 2022, διαμορφώνεται σε €6,50.

Σε περίπτωση που η τιμή διαφοροποιηθεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΕΔ, οι κάτοχοι θα ενημερωθούν σχετικά με δημοσίευση σε δύο εφημερίδες παγκύπριες κυκλοφορίας, μέσω της ιστοσελίδας της Τράπεζας (<https://www.hellenicbank.com>) και μέσω του ΧΑΚ και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς με σχετικές ανακοινώσεις.

(δ) Διαδικασία Μετατροπής

Σύμφωνα με τους όρους του ΕΔ:

- η υποβολή Δήλωσης Μετατροπής από τον κάτοχο καθιστά την αίτηση για μετατροπή των ΜΑΚ 2 σε μετοχές αμετάκλητη,
- κάθε ένα (1) ΜΑΚ 2 θα παρέχει στον κάτοχo το δικαίωμα μετατροπής σε συνήθεις μετοχές της Τράπεζας με δικαίωμα ψήφου,
- σε περίπτωση που συνεπεία της Μετατροπής προκύπτουν κλασματικά δικαιώματα επί μετοχών, για κλασματικά υπόλοιπα κάτω του 0,50 δεν θα δίνεται μετοχή, ενώ για κλασματικά υπόλοιπα πάνω του 0,50 (συνεπριλαμβανομένου) θα δίνεται μια επιπλέον μετοχή.

(ε) Τόκος Πληρωτέος κατά τη Μετατροπή

Εάν ο κάτοχος ΜΑΚ 2 ασκήσει το Δικαίωμα Μετατροπής, ο πληρωτέος τόκος (εάν υπάρχει) σταματά να υπολογίζεται και καθίσταται πληρωτέος μέχρι την ημερομηνία λήξης της περιόδου μετατροπής κατά τη διάρκεια της οποίας έχει ασκηθεί το δικαίωμα εθελοντικής μετατροπής, τηρουμένων των προνοιών της Παραγράφου 11.Β(δ), του Μέρους IV/Γ/III του ΕΔ.

(στ) Άσκηση του δικαιώματος

Οι κάτοχοι ΜΑΚ 2 δύνανται να ασκήσουν το δικαίωμα μετατροπής των ΜΑΚ 2 σε μετοχές ονομαστικής αξίας €0,50 η κάθε μια με την υποβολή δεόντως συμπληρωμένης Δήλωσης Μετατροπής κατά τις εργάσιμες ημέρες της Περιόδου Μετατροπής, από τις 08:00 μέχρι τις 14:00:

- σε οποιοδήποτε κατάστημα της Τράπεζας στην Κύπρο, ή
- στην Υπηρεσία Μετοχών & Χρεογράφων της Τράπεζας

Για επενδυτές εκτός Κύπρου, το δικαίωμα μετατροπής μπορεί επίσης να εξασκηθεί εντός της προαναφερθείσας προθεσμίας και το αργότερο μέχρι τις 14:00 της 29 ης Ιουλίου 2022 με την αποστολή μέσω φαξ στο 00357 22 500 065 της δήλωσης με την υπογραφή του επενδυτή.

Η Δήλωση Μετατροπής είναι διαθέσιμη:

- στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (<https://www.hellenicbank.com>, Σχέσεις Επενδυτών – Πληροφορίες Μετόχων - Ενημερωτικά Δελτία – 2013 – Σχετικά Αρχεία)
- στην Υπηρεσία Μετοχών και Χρεογράφων της Τράπεζας και
- σε όλα τα καταστήματα της Τράπεζας στην Κύπρο.

Ταυτόχρονα με την υποβολή Δήλωσης Μετατροπής από τον κάτοχο, ο κάτοχος σε συνεννόηση με τον χειριστή του θα πρέπει να προχωρήσει με “δέσμευση για μετατροπή” των ΜΑΚ 2 που επιθυμεί να μετατρέψει και να κοινοποιήσει στην Υπηρεσία Μετοχών και Χρεογράφων της Τράπεζας (e-mail:shares@hellenicbank.com, τηλ: 00357 22 500 650 και 00357 22 500 794) τον αριθμό των εν λόγω ΜΑΚ 2 που επιθυμεί να δεσμεύσει.

Τα ΜΑΚ 2 που θα μετατραπούν σε μετοχές θα πρέπει να είναι ήδη εκκαθαρισμένα και εγγεγραμμένα επ’ ονόματι του κατόχου και ελεύθερα από κάθε επιβάρυνση το αργότερο μέχρι την ημερομηνία υποβολής της σχετικής Δήλωσης Μετατροπής.

Η Τράπεζα, εντός των προβλεπόμενων από την ισχύουσα Νομοθεσία και τους ισχύοντες Κανονισμούς προθεσμιών, θα προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση των νέων μετοχών που θα προκύψουν από τη μετατροπή των ΜΑΚ 2 στο ΧΑΚ.

Για οποιοσδήποτε διευκρινίσεις αναφορικά με τη διαδικασία μετατροπής των ΜΑΚ 2 σε μετοχές μπορείτε να επικοινωνείτε με την Υπηρεσία Μετοχών και Χρεογράφων της Τράπεζας, στα τηλέφωνα 00357 22 500 650 και 00357 22 500 794.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ

Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΠΡΟΣΚΛΗΞΗ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ, ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ, ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ Ή ΠΡΟΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ. Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΔΕΝ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΜΕ ΚΑΝΕΝΑΝ ΤΡΟΠΟ Ή ΤΥΠΟ (ΕΓΓΡΑΦΟΉ ΑΛΛΟ), ΑΜΕΣΑ Ή ΕΜΜΕΣΑ, ΕΝΤΟΣ Ή ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΗΝΟΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ, ΤΟΝ ΚΑΝΑΔΑ, ΤΗΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ, ΤΗ ΝΟΤΙΟ ΑΦΡΙΚΗ Ή ΤΗΝ ΙΑΠΟΝΙΑ Ή ΣΕ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΗ ΧΩΡΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΑΥΤΗΣ, Η ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΟΣΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΕΙΝΑΙ ΠΑΡΑΝΟΜΗ Ή ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΟΠΟΙΑΣΔΗΠΟΤΕ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΑΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ, ΚΑΝΟΝΑ Ή ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ.

¹ Συνεπεία των ανακοινώσεων στις 20 Νοεμβρίου 2014 και 27 Φεβρουαρίου 2015 και δυνάμει των προνοιών του ΕΔ, Μέρος IV/Γ/III, παράγραφος 11. Γ.1 η Ελάχιστη Τιμή Εθελοντικής Μετατροπής των ΜΑΚ 2 έχει αναπροσαρμοστεί.

Αναπτυξιακός με λιγότερες φοροαπαλλαγές

Τα χαμηλότοκα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης προκρίνει η κυβέρνηση για τη χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Τα χαμηλότοκα —για την ώρα— δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) προκρίνει η κυβέρνηση για τη χρηματοδότηση των επενδυτικών σχεδίων, ενώ την ίδια ώρα κατεβάζει τον πίκυ τόσο για τις επιχορηγήσεις όσο και για το ύψος των φοροαπαλλαγών που θα δίνονται ως ενισχύσεις από τον αναπτυξιακό νόμο. Στις κατευθύνσεις αυτές, οι οποίες δόθηκαν από τους αναπληρωτές υπουργούς Οικονομικών Θεόδωρο Σκυλακάκη και Ανάπτυξης Νίκο Παπαθανάση στο πλαίσιο συνέντευξης Τύπου, αποτυπώνονται στην ουσία δύο αρνητικές εξελίξεις στην οικονομία, άμεσα συνδεδεμένες μεταξύ τους: η αύξηση του κόστους του χρήματος, η αύξηση των επιτοκίων δηλαδή το επόμενο διάστημα, και οι πληθωριστικές πιέσεις, οι οποίες σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα δύο προηγούμενα χρόνια δόθηκαν σημαντικά ποσά για τη στήριξη των επιχειρήσεων λόγω πανδημίας, οδηγούν την κυβέρνηση σε μείωση των φοροαπαλλαγών προκειμένου αυτή να περιορίσει το δημοσιονομικό κόστος.

Τα πρώτα καθεστώτα

Τα καλά νέα είναι ότι εντός του Ιουλίου αναμένεται να προκηρυχθούν τα τρία πρώτα καθεστώτα του νέου αναπτυξιακού νόμου και συγκεκριμένα τα καθεστώτα «Μεταποίηση - Εφοδιαστική αλυσίδα», «Αγροδιατροφή» και «Τουρισμός», καθώς και ότι δίνεται η δυνατότητα, κυρίως για τις

μεγάλες επιχειρήσεις και τα μεγάλα επενδυτικά σχέδια, συνδυασμού των ενισχύσεων του αναπτυξιακού νόμου με τα δάνεια του ΤΑΑ.

Ακριβότερο χρήμα

«Το εργαλείο αυτό, των δανείων, αποκτά πολύ μεγαλύτερη σημασία σήμερα από ό,τι περιμέναμε και εμείς, διότι δυστυχώς μπαίνουμε σε μια πε-

Η μείωση των φοροαπαλλαγών αποσκοπεί στον περιορισμό του δημοσιονομικού κόστους μετά τα εκτεταμένα μέτρα στήριξης των τελευταίων ετών λόγω πανδημίας και ακριβής ενέργειας.

ρίοδο αυξημένων επιτοκίων. Μεγάλες κεντρικές τράπεζες σε όλο τον πλανήτη αυξάνουν τα επιτόκια.

Και σε αυτή την περίοδο τα δάνεια του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποκτούν ιδιαίτερη αξία και μεγάλη σημασία, διότι μετά τα επιτόκια των ομολόγων —τα οποία ανεβαίνουν— θα ακολουθήσουν προφανώς, ή ακολουθούν ήδη, και τα επιτόκια των επιχειρήσεων. Συνεπώς έχει μεγάλη αξία η ταχύτητα με την οποία οι επιχειρήσεις ανταποκρίνονται σ’ αυτό το εργαλείο», τόνισε

χθες χαρακτηριστικά ο κ. Σκυλακάκης.

Χρειάζεται ταχύτητα

Για να αντιληφθεί κάποιος τη σημασία της ταχύτητας με την οποία πρέπει να κινηθούν οι επιχειρήσεις, ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών επισήμανε: «Έχει σημασία όλες οι επιχειρήσεις που έχουν επενδυτικά σχέδια και τραπεζικό προφίλ να αξιοποιήσουν το ταχύτερο δυνατόν αυτό το εργαλείο, διότι σήμερα τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης έχουν επιτόκιο ύψους 0,35%, αλλά αυτό ισχύει μέχρις ότου εξαντληθεί το πρώτο 1,6 δισ. ευρώ, το οποίο είχαμε δανειστεί με πάρα πολύ χαμηλό επιτόκιο από την Κομισιόν.

Όταν εξαντληθεί αυτό, θα πάμε σε μια άνοδο του επιτοκίου λογική στην πρώτη φάση και πολύ μεγαλύτερη στη δεύτερη φάση. Στη δεύτερη φάση έχουμε 1,8 δισ. ευρώ που θα έχει το κατά τι αυξημένο επιτόκιο και μετά τα υπόλοιπα θα δούμε σε τι επιτόκια θα πάνε».

Σημείωσε, δε, ότι το επιτόκιο 0,35% δεν είναι διασφαλισμένο στις τράπεζες που έχουν πάρει την πρώτη δόση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας εάν δεν εκταμιεύσουν τα δάνεια κάθοντας τις δικές τους συμβάσεις. Με άλλα λόγια, όταν τελειώσει το 1,6 δισ. ευρώ θα περάσουμε στο επόμενο επιτόκιο και όποια τράπεζα δεν έχει ξεδέψει την πρώτη δόση της θα αρχίσει να ξεδεύει το υπόλοιπο με βάση το επόμενο επιτόκιο.

Νέο ράλι στις τιμές ηλεκτρικού ρεύματος λόγω ακριβού αερίου

Ανοδος 10% στην εγχώρια χονδρεμπορική αγορά σε μία μέρα

Στο «κόκκινο» οδηγεί και πάλι στις τιμές ρεύματος στη χονδρεμπορική αγορά το νέο ράλι της τιμής του φυσικού αερίου. Είναι ενδεικτική αυτής της πορείας η αύξηση της τιμής στη χονδρεμπορική αγορά σήμερα στην Ελλάδα κατά 10% σε σχέση με την προηγούμενη ημέρα και η διαμόρφωσή της στα 235,71 ευρώ/MWh από τα 216 ευρώ την Πέμπτη, με την υψηλότερη τιμή κατά τη διάρκεια της ημέρας να φτάνει στα 354,94 ευρώ/MWh. Τις περισσότερες ώρες της ημέρας την τιμή στην αγορά καθόρισε το ακριβό φυσικό αέριο με συμμετοχή στο μείγμα 44,3%. Λιγνίτες και νερά συμμετέχουν στο μείγμα με χαμηλά ποσοστά 2,5% και 4,9% αντίστοιχα και οι ΑΠΕ με 30,8%, ενώ στο χαμηλό ποσοστό των 2,9% κινούνται και οι εισαγωγές. Στον ευρωπαϊκό χάρτη την υψηλότερη τιμή εμφανίζει η Ιταλία, στα 327,49 ευρώ η μεγαβάρια και ακολουθούν η Ελβετία και η Γαλλία με 311,28 ευρώ και 303,54 ευρώ/MWh αντίστοιχα. Πάνω από τα 240 ευρώ/MWh διαμορφώνεται η τιμή σε όλες τις υπόλοιπες χώρες, με εξάρτηση την Πολωνία που λόγω απαλλαγής του λιγνίτη από κόστη CO₂ η τιμή της μεταβάτώρας διαμορφώνεται στα 184,74 ευρώ και τις αγορές της Ισπανίας και της Πορτογαλίας που μετά την ν εφαρμογή του πλαφόν στην τιμή του φυσικού αερίου έχουν μετατραπεί στις φθηνότερες αγορές της Ευρώπης, από τις ακριβότερες κατά

τη διάρκεια της κρίσης. Η τιμή στις χώρες της Ιβηρικής Χερσονήσου διαμορφώνεται σήμερα στα 177,9 ευρώ/MWh.

Η Ελλάδα πάντως, παρά τη χαμηλή ημερήσια τιμή σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, σε επίπεδο μήνα εμφανίζει την υψηλότερη τιμή, όπως και για το διάστημα από τις αρχές του έτους μέχρι σήμερα.

Η νέα ανοδική τάση των τιμών ρεύματος έπεται από ένα

Μέσα στην επόμενη εβδομάδα θα κατατεθεί στη Βουλή η νομοθετική ρύθμιση για τον νέο μηχανισμό ρύθμισης των τιμών ενέργειας.

δίμνηνο μικρής αποκλιμάκωσης, καθιστά ακριβότερη την υπόθεση των επιδοτήσεων για την ελάφρυνση νοικοκυριών και επιχειρήσεων. Η κυβέρνηση υπολογίζει ότι μέσω του νέου μηχανισμού, που όπως έχει προαναγγελθεί θα τεθεί σε λειτουργία από την 1η Ιουλίου, θα ανακτήσει από τη χονδρεμπορική αγορά έσοδα ύψους 1,5-1,7 δισ. ευρώ σε ετήσια βάση. Το ποσό αυτό θα μεταφερθεί στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης για τη χρηματοδότηση των επιδοτήσεων, το ύψος

των οποίων ωστόσο δεν μπορεί να προκαθοριστεί, αφού είναι συνάρτηση της τιμής - στόχου στη λιανική αγορά (έμμεσο πλαφόν) και της διακύμανσης της τιμής του φυσικού αερίου στο TTF και των CO₂ στο Ευρωπαϊκό Χρηματιστήριο Ρύπων (ETS).

Ερωτήματα ωστόσο διατυπώνονται από την αγορά, αλλά και από θεσμικούς φορείς, για το κατά πόσον πράγματι η Κομισιόν θα δώσει το τελικό πράσινο φως στον νέο μηχανισμό, παρότι ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κώστας Σκρέκας διατείνεται ότι η έγκριση έχει διασφαλισθεί και η μοναδική εκκρεμότητα που υπάρχει είναι η νομοθετική ρύθμιση που θα καθορίζει το πλαφόν ανά τεχνολογία καυσίμου. Σύμφωνα μάλιστα με τον ίδιο, η νομοθετική ρύθμιση θα κατατεθεί στη Βουλή μέσα στην επόμενη εβδομάδα. Αυτή, σύμφωνα με πληροφορίες, θα ορίζει ανώτατη τιμή αποζημίωσης για τις ΑΠΕ στα 110 ευρώ/MWh και για τα υδροηλεκτρικά στα 120 ευρώ/MWh.

Ανεξάρτητα δηλαδή με την εκκαθάριση της αγοράς στην τιμή που θα διαμορφώνεται βάσει των προσφορών, οι παραγωγοί των ΑΠΕ και των υδροηλεκτρικών θα αποζημιώνονται στις προκαθορισμένες τιμές και το επιπλέον ποσό (υπερέσοδα) θα πηγαίνει απευθείας στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης. Οι ανώτατες τιμές αποζημίωσης για τις μονάδες φυσικού αερί-

Είκοσι επενδύσεις με πόρους του ΤΑΑ

Στη σχετική πλατφόρμα του ΤΑΑ έχουν ήδη υποβληθεί 600 επενδυτικά σχέδια και εξ αυτών έχει ολοκληρωθεί η επεξεργασία —βρίσκονται δηλαδή στο στάδιο της προέγκρισης— των 20. Ο προϋπολογισμός των 20 αυτών επενδυτικών σχεδίων είναι περίπου 700 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 264 εκατ. ευρώ δανειακοί πόροι, 223 εκατ. ευρώ ίδια κεφάλαια και 204 εκατ. ευρώ εμπορικά δάνεια.

Όσον αφορά το κίνητρο της

φοροαπαλλαγής στο πλαίσιο του νέου αναπτυξιακού νόμου, αυτό πλέον θα φτάνει τα 5 εκατ. ευρώ, από 10 εκατ. ευρώ προηγούμενως.

Οι επιχορηγήσεις θα δίνονται στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με μέγιστο ποσό τα 3 εκατ. ευρώ, από 6 εκατ. ευρώ που ίσχυε παλιότερα.

Ακριβώς για να καλυφθεί το κενό από τη μείωση των φοροαπαλλαγών αλλά και των επιδοτήσεων, η κυβέρνηση προωθεί τον συνδυασμό των

χρηματοδοτικών εργαλείων του αναπτυξιακού και του ΤΑΑ.

Ετσι, παραδείγματος χάριν, για μία μεγάλη επιχείρηση με επενδυτικό σχέδιο ύψους 20 εκατ. ευρώ στην Περιφέρεια Ηπείρου, η οποία εάν λάμβανε μόνο τη φοροαπαλλαγή θα έπαιρνε επιχορήγηση 5 εκατ. ευρώ (δηλαδή 25% του επιλέξιμου κόστους), με δάνειο από το ΤΑΑ το ύψος της συνολικής ενίσχυσης φτάνει στο 31,4% του κόστους.

Η τιμή ρεύματος στη χονδρεμπορική αγορά σήμερα στην Ελλάδα διαμορφώνεται στα 235,71 ευρώ/MWh από τα 216 ευρώ την Πέμπτη. Στον ευρωπαϊκό χάρτη την υψηλότερη τιμή εμφανίζει η Ιταλία, στα 327,49 ευρώ η μεγαβάρια.

ου και του λιγνίτη θα προσδιορίζονται βάσει ενός μαθηματικού τύπου, που θα προβλέπει η υπουργική απόφαση, ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα εξωγενή κόστη της τιμής του φυσικού αερίου και των δικαιωμάτων ρύπων.

Η αγορά διατηρεί σοβαρές επιφυλάξεις για το κατά πόσον ο μηχανισμός αυτός θα αποσπάσει την έγκριση της Κομισιόν και θεωρεί αδύνατη την εφαρμογή του σε κάθε περίπτωση από 1ης Ιουλίου. Οι απόψεις, όπως τουλάχιστον μεταφέρονται στην «Κ» από εκπροσώπους του κλάδου συνηγορούν στο ότι θα απαιτηθούν τουλάχιστον δύο με τρεις εβδομάδες από τη στιγμή της θεσμοθέτησής τους για την προσαρμογή των συστημάτων των προμηθευτών, αλλά και του Χρημα-

τιστηρίου Ενέργειας που εκκαθαρίζει την αγορά.

Ο μηχανισμός θα συνοδευθεί, όπως έχει επίσης προαναγγελθεί και με την αναστολή της ρήτρας αναπροσαρμογής. Αυτό δεν σημαίνει και αυτόματη απαλλαγή των καταναλωτών από το κόστος, που μέσω της ρήτρας μεταβιβάζεται στα τιμολόγια ρεύματος, στα οποία δεν θα αναγράφεται πια η ρήτρα αναπροσαρμογής. Αντ’ αυτού οι προμηθευτές ανά μήνα θα αναπροσαρμόζουν το μοναδιαίο κόστος της κιλοβατώρας βάσει της διακύμανσης της χονδρεμπορικής τιμής. Ανά μήνα δηλαδή η τιμή της κιλοβατώρας θα αναπροσαρμόζεται και ο καταναλωτής απλώς θα μπορεί να αλλάζει αζημίως πάροχο, βάσει σχετικής πρόβλεψης, που σύμφωνα με πληροφορίες

θα αναφέρεται στη σχετική νομοθετική ρύθμιση. Το δικαίωμα αυτό των καταναλωτών έχει θεσπύσει την αγορά για τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει στις ανεξόφλητες οφειλές, καθώς ο προηγούμενος πάροχος δεν έχει τη δυνατότητα να αιτηθεί διακοπή ηλεκτροδότησης για να διεκδικήσει την αποπληρωμή του λογαριασμού. Με ανσυχία παρακολουθεί τις εξελίξεις και η ΔΕΗ, η οποία διαθέτει στην αγορά περί τα 500.000 σταθερά τιμολόγια τα οποία επιδοτούσε μέχρι σήμερα από τα υπερέσοδα των υδροηλεκτρικών και του λιγνίτη, ενώ σύσσωμη η αγορά αναμένει με αγωνία σήμερα την απόφαση του Αρείου Πάγου για την αποδοχή ή όχι του αιτήματος της ΔΕΗ για πιλοτική δίκη σχετικά με τη ρήτρα αναπροσαρμογής.

Δημοφιλής για πλούσιους μετανάστες η Ελλάδα

Αναμένεται να υποδεχθεί φέτος 1.200 εκατομμυριούχους

Σε χώρα προσέλκυσης βαθύπλουτων μεταναστών μετατρέπεται η Ελλάδα, καθώς αναμένεται να υποδεχθεί φέτος 1.200 εκατομμυριούχους μετανάστες. Η χώρα μας βρίσκεται μέσα στις δέκα πρώτες σε προτίμηση χώρες για τα άτομα υψηλής εισοδηματικής στάθμης που αναζητούν έναν άλλον τόπο μόνιμης κατοικίας, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Henley & Partners, μιας εταιρείας που βοηθάει εύπορους πελάτες να μεταναστεύσουν. Τα στοιχεία της εν λόγω εταιρείας αποτυπώνουν τις ροές του πλούτου ανά τον πλανήτη, καθώς οι εκατομμυριούχοι βρίσκονται και πάλι σε κίνηση, δίνοντας συνέχεια σε μια τάση που διακόπηκε τα τελευταία δύο χρόνια εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού. Οι εύποροι επενδυτές και οι οικογένειές τους προετοιμάζονται για τον κόσμο όπως θα διαμορφωθεί μετά την πανδημία, προσαρμόζονται στη νέα παγκόσμια τάξη πραγμάτων που αναδύεται και αντιδρούν στην κλιματική αλλαγή. Το αποτέλεσμα είναι ότι 88.000 εκατομμυριούχοι αναμένεται να εγκατασταθούν σε μια ξένη γι' αυτούς χώρα μέσα στο 2022. Το νούμερο αναμένεται να αυξηθεί στους 125.000 του χρόνου, καθώς το 2023 θα είναι η χρονιά με τους περισσότερους εκατομμυριούχους «μετανάστες» έως τώρα. Τα στοιχεία της Henley & Partners δείχνουν ότι ένα τσουνάμι κεφαλαίου φεύγει από τη Ρωσία και την Ουκρανία, το Ηνωμένο Βασίλειο έχει χάσει τα σκήπτρα του παγκόσμιου κέντρου του πλούτου, ενώ και οι ΗΠΑ γίνονται όλο και λιγότερο ελκυστικές για τους εκατομμυριούχους του πλανήτη.

Συγκεκριμένα, περίπου 15.000 εκατομμυριούχοι αναμένεται να εγκαταλείψουν τη Ρωσία έως τα τέλη του 2022. Πρόκειται για το 15% του πληθυσμού υψηλής εισοδηματικής στάθμης της χώρας. Αντίστοιχα, από την Ουκρανία αναμένεται να φύγουν φέτος 2.800 εκατομμυριούχοι, το 42% των πλουσίων της χώρας. Πού πηγαίνουν, λοιπόν, οι πλούσιοι; Ο πρώτος και κυριότερος προορισμός τους είναι τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, που αναμένεται να υποδεχθούν φέτος 4.000 εκατομμυριούχους. Παράλληλα, όμως, μεγάλος αριθμός πλουσίων επιλέγει να εγκατασταθεί στην

Η Ελλάδα βρίσκεται μέσα στις δέκα πρώτες σε προτίμηση χώρες για τα άτομα υψηλής εισοδηματικής στάθμης που αναζητούν έναν άλλον τόπο μόνιμης κατοικίας, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Henley & Partners, μιας εταιρείας που βοηθάει εύπορους πελάτες να μεταναστεύσουν.

Η ελληνική «Χρυσή βίζα» εμφανίζει αυξανόμενη δημοτικότητα ανάμεσα στους βαθύπλουτους που αναζητούν νέο τόπο εγκατάστασης.

Αυστραλία, στη Σιγκαπούρη, στο Ισραήλ και στην Ελβετία, αλλά και στις ΗΠΑ, τη χώρα που είναι έτσι κι αλλιώς συνυφασμένη με τον πλούτο. Δεν είναι λίγοι οι βαθύπλουτοι που προτιμούν την Πορτογαλία και την Ελλάδα, αλλά και τον Καναδά και τη Νέα Ζηλανδία.

Όπως επισημαίνει η Henley & Partners, το ελληνικό πρόγραμμα της «Χρυσής βίζας» εμφανίζει αυξανόμενη δημοτικότητα και αυτό συνεπάγεται κάποια οφέλη για τη χώρα μας και την οικονομία της. Με βάση τα στοιχεία της ανάλυσης, η Ελλάδα θα υποδεχθεί φέτος 1.200 εκατομμυριούχους, με τον συνολικό πληθυσμό των ατόμων υψηλής εισοδηματικής στάθμης στη χώρα να διαμορφώνεται στα 43.800 άτομα. Πρόκειται για μια ψήφο εμπιστοσύνης στις προοπτικές της Ελλάδας και της οικονομίας της, με τη βοήθεια, βέβαια, των φορολογικών και άλλων κινήτρων που δίνει η Αθήνα για την προσέλκυση εύπορων επενδυτών, ψηφιακών νομάδων κ.λπ.

Σύμφωνα με τον Αντριου

Αμόιλς, επικεφαλής της ανάλυσης της New World Wealth, πάνω στα στοιχεία της οποίας στηρίζεται η ανάλυση της Henley & Partners, «οι άνθρωποι με πολύ υψηλό πλούτο και μεγάλα εισοδήματα εμφανίζουν εξαιρετικά μεγάλη κινητικότητα τελευταία».

Το σημαντικό είναι όμως ότι «οι κινήσεις τους και οι επιλογές τους σε ό,τι αφορά τη χώρα εγκατάστασής τους αποτελούν ένα πρώιμο προειδοποιητικό σήμα για τις μελλοντικές τάσεις στις χώρες», τονίζει ο ίδιος.

Εξηγεί, άλλωστε, ότι γενικότερα «οι χώρες που προσελκύουν εύπορα άτομα και οικογένειες που μεταναστεύουν εκεί τείνουν να είναι ισχυρές, με χαμηλά ποσοστά εγκληματικότητας, ανταγωνιστικούς φορολογικούς συντελεστές και ελκυστικές επιχειρηματικές ευκαιρίες».

Είναι, άλλωστε, ενδεικτικό ότι σημαντική μερίδα των πλουσίων που μεταναστεύουν προέρχεται από χώρες με ασταθή ή αυταρχικά καθεστώτα όπως η Ρωσία, η Κίνα και η Σαουδική Αραβία, από χώρες με μεγάλα οικονομικά προβλήματα όπως η Βραζιλία και το Μεξικό, αλλά και χώρες στις οποίες έχουν εκδηλωθεί ταραχές ή διατρέχουν κίνδυνο ταραχών και εμπλοκής σε πολέμους, όπως για παράδειγμα το Χονγκ Κονγκ. Και τέλος, βέβαια, πολλοί πλούσιοι μετακινούνται επειδή προέρχονται από εμπόλεμες χώρες, όπως η Ουκρανία, από την οποία προέρχεται, άλλωστε, μεγάλο μεταναστευτικό κύμα.

Ψηφιακός Ηρόδοτος

Σας ευχαριστούμε που γράφετε μαζί μας την Ιστορία

- 10.000 ιστορικά ντοκουμέντα στη διάθεση της κοινωνίας
- 170.000 χρήστες στην ιστοσελίδα μας <https://www.digital-herodotus.eu/>
- Αξιοποίηση ευρωπαϊκών κονδυλίων
- Πολιτισμική προσφορά, διεθνής αναγνώριση

(Φωτογραφία: Λευκωσία, περίοδος Αγγλοκρατίας ΓΤΠ)

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

Το PIK σας προσκαλεί στην παρουσίαση του βιβλίου της δημοσιογράφου Αθηνάς Βιοβάρη με τίτλο «Η Γέννηση και η Εξέλιξη του Κυπριώτικου Σκετς»

Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. PIK:
Μιχάλη Π. Μιχαήλ

Ομιλητής:
Μίμης Σοφοκλέους
Επιστημονικός Διευθυντής Ιστορικού Αρχείου Λεμεσού

Καλλιτεχνικό πρόγραμμα από το Μουσικό Σχήμα «Οι Λας»

Π.Α. Μέχρι 20 Ιουνίου 2022
Email: elena.makri@cybc.com.cy

Τετάρτη 22 Ιουνίου
19.30 μ.μ.
στους κήπους του PIK

Αίτηση πτώχευσης κατέθεσε ο κολοσσός καλλυντικών Revlon

Αδυνατούσε να διαχειριστεί τα χρέη του, μεγάλη μείωση των πωλήσεων το 2021

Τέλος εποχής για την εταιρεία καλλυντικών Revlon, η οποία κατέθεσε αίτηση πτώχευσης (υπαγωγή στο Chapter 11). Ο κολοσσός αδυνατούσε να διαχειριστεί το δυσβάσταχτο χρέος του εν μέσω της κρίσης της εφοδιαστικής αλυσίδας αλλά και της εκτόξευσης του πληθωρισμού. Την ίδια στιγμή, η πτώση των πωλήσεων και οι απώλειες μεριδίου αγοράς από startups τις οποίες στηρίζουν celebrities όπως τα Kylie Cosmetics της Κάιλι Τζένερ και Fenty Beauty της Ριάνα δυσχέραιναν ακόμη περισσότερο τη θέση της εταιρείας.

Ο γίγαντας στην αγορά καλλυντικών με ιστορία 90 χρόνων ανήκει στον δισεκατομμυριούχο Ρον Πέρελμαν. Η Revlon κατέθεσε την αίτηση στη νότια περιφέρεια της Νέας Υόρκης και σύμφωνα με τα δικαστικά έγγραφα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις της ανέρχονται μεταξύ 1-10 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Η εταιρεία θα συνεχίσει να λειτουργεί ενώ θα είναι σε εξέλιξη η επεξεργασία ενός σχεδίου για την αποπληρωμή των πιστωτών. Η χρεοκοπία κλείνει μια ταραχώδη περίοδο για την εταιρεία με κορύφωση την περίοδο της πανδημίας, αλλά και την πτώση των πωλήσεων καθώς νέα brands την εκθρόνισαν καταλαμβάνοντας μεγάλο μερίδιο της αγοράς καλλυντικών. Σύμφωνα με το Reuters, οι καθαρές πωλήσεις της εταιρείας το 2021 σημείωσαν πτώση 22%

Η Revlon έχει χάσει τη λάμψη της, καθώς δυσκολεύεται να ανταγωνιστεί νεότερες μάρκες, που προβάλλονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Η εταιρεία θα συνεχίσει να λειτουργεί, ενώ θα είναι σε εξέλιξη η επεξεργασία ενός σχεδίου για την αποπληρωμή των πιστωτών.

από τα επίπεδα του 2017, εν μέσω ενός εκτεινόμενου ανταγωνισμού. Επίσης, πριν από δύο χρόνια η Revlon βρέθηκε στο επίκεντρο της δημοσιότητας όταν η Citigroup αντί για

μία μικρή προγραμματισμένη πληρωμή επιτοκίων έστειλε κατά λάθος στους δανειστές της Revlon 900 εκατ. δολ., εμφανιζόμενη να αποπληρώνει δάνειά της.

Η Revlon ξεκίνησε την εποχή της Μεγάλης Υφεσης κάνοντας το ντεμπούτο της με βερνίκια νυχιών, ενώ αργότερα πρόσθεσε στην γκάμα της τα κραγιόν. Έως το 1955, η Revlon ήταν ένας από τους leaders της αγοράς καλλυντικών. Τότε ξεκίνησαν και τα μεγάλα προβλήματα. Η εταιρεία συμμετοχών του Πέρελμαν, MacAndrews & Forbes, ανέλαβε τον έλεγχο της Revlon με

μία επιθετική εξαγορά την ίδια χρονιά. Το χρέος της εταιρείας αποδείχθηκε επαχθές μετά και την πώληση δανείων και ομολόγων άνω των 2 δισ. δολ., για να χρηματοδοτήσει την εξαγορά της Elizabeth Arden το 2016. Η εταιρεία διαθέτει επίσης εμπορικά σήματα όπως Cutex και Almay, και εξάγει τα προϊόντα της σε περισσότερες από 150 χώρες.

Τα τελευταία χρόνια η Revlon έχασε τη λάμψη της καθώς δυσκολεύεται να ανταγωνιστεί νεότερες μάρκες, που προβάλλονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ο ισχυρός άνδρας της Revlon έβγαλε στο σφυρί τα πάντα, το lockdown σάρωσε την αυτοκρατορία του και ο ζάπλιντος επιχειρηματίας, ο οποίος πριν από μια εικοσαετία υπήρξε για σύντομο χρονικό διάστημα ο πιο πλούσιος άνθρωπος στις ΗΠΑ, έχει βγάλει προς πώληση έως και το ιδιωτικό του τζετ, ένα Gulfstream 650, καθώς και το γιοτ του μήκους 257 ποδών. Επίσης, συμφώνησε με τον οίκο Sotheby's να πουλήσει έργα τέχνης αξίας εκατοντάδων εκατ. δολ. από την κατοικία του στο Upper East Side.

Ο Πέρελμαν είχε καταβάλει 1,74 δισ. δολ. το 1985 για την εξαγορά της Revlon, που σήμερα αποτιμάται στα 365 εκατ. δολάρια.

Είναι κάτοχος περίπου του 87% της Revlon και έχει τον πλήρη έλεγχο της εταιρείας, υπό τη διεύθυνση της κόρης του, Ντέμπρα Πέρελμαν.

Ανέτοιμες οι εταιρείες για την ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία

Λιγότερες από 4 στις 10 επιχειρήσεις δηλώνουν επαρκώς εξοικειωμένες με την ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία, ενώ λιγότερες από τις μισές (49%) θεωρούν ότι είναι προετοιμασμένες για την πληθώρα των νέων απαιτήσεων που αναμένεται να επιφέρει. Τα συμπεράσματα αυτά προκύπτουν από έρευνα που πραγματοποιήσε η PwC μεταξύ 300 κορυφαίων στελεχών επιχειρήσεων σε 13 ευρωπαϊκές χώρες. Η πράσινη συμφωνία στοχεύει στην προώθηση επενδύσεων σε τεχνολογίες χαμηλού άνθρακα, στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και στη στροφή σε ενεργειακές πηγές μηδενικών ρύπων, σε συνδυασμό με την εξοικονόμηση φυσικών πόρων και την καλύτερη προστασία των φυσικών οικοτόπων. Υιοθετήθηκε τον Δεκέμβριο του 2019 και αναμένεται να επηρεάσει σχεδόν κάθε πτυχή του επιχειρείν. Υπό αυτό το πρίσμα, και προκειμένου να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις που διαμορφώνονται, οι επιχειρήσεις καλούνται να εντείνουν τις προσπάθειες του ESG μετασχηματισμού τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι η πράσινη συμφωνία προβλέπει ακόμη ένα πλήθος νέων φόρων και συναφών μέτρων που αποσκοπούν στη χρηματοδότηση της φιλόδοξης ατζέντας αλλά και στην παροχή κινήτρων για την ανάληψη πράσινων δράσεων. Η μελέτη της PwC καταδεικνύει πως οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις είναι καλύτερα πληροφορημένες και προετοιμασμένες έναντι των προκλήσεων που έρχονται. Ακόμη όμως και αυτές παραδέχονται πως βρί-

σκονται στα πρώιμα στάδια κατανόησης της πράσινης συμφωνίας. Την ίδια στιγμή, δύο στις τρεις επιχειρήσεις έχουν ήδη δεσμεύσει κεφάλαια και προτίθενται να αναλάβουν δράσεις σε βάθος πενταετίας με στόχο την υιοθέτηση μιας πιο βιώσιμης προσέγγισης στο λειτουργικό μοντέλο τους. Εντούτοις, οι εν λόγω δράσεις σχεδιάζονται και υλοποιούνται μεμονωμένα και δεν αποτελούν προϊόν στρατηγικού σχεδιασμού.

Σε αυτό το πλαίσιο οι επιχειρήσεις φαίνεται να κατατάσσονται ψηλά στη λίστα των προτεραιοτήτων τους επενδύσεις στην καθαρή (78%) και την πράσινη (60%) ενέργεια, στη μείωση απορριμμάτων και χρήσης πλα-

Λιγότερες από 4 στις 10 δηλώνουν επαρκώς εξοικειωμένες.

στικού (59%) και στον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (59%). Επισημαίνεται ακόμη ότι ένα σημαντικό μέρος των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στους κλάδους της βιομηχανίας και των προμηθειών, και στις οποίες αντιστοιχεί ένα μεγάλο μέρος των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, πραγματοποιεί ήδη σημαντικές βελτιώσεις σε επίπεδο εγκαταστάσεων, εξοπλισμού και διαδικασιών παραγωγής.

Μεταξύ αυτών, ένα ποσοστό της τάξης του 70% αξιοποιεί ολόένα και περισσότερο καθαρή ενέργεια για την τροφοδότηση της λειτουργίας τους.

ΤΜΗΜΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
TAX DEPARTMENT

ΣΕ ΑΦΟΡΑ!

Εάν είστε Μισθωτός, Συνταξιούχος ή Αυτοεργοδοτούμενος και το Μεικτό σας Εισόδημα για το 2021 είναι μεγαλύτερο των €19500, τότε έχετε υποχρέωση να υποβάλετε Δήλωση Εισοδήματος Ατόμου 2021

Η Δήλωση είναι διαθέσιμη για υποβολή μέσω TAXISnet

Τελευταία ημερομηνία υποβολής η 31^η Ιουλίου 2022

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Τμήματος Φορολογίας www.mof.gov.cy/tax

**ΠΛΗΡΩΝΟ ΤΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ ΠΟΥ ΜΟΥ ΑΝΑΛΟΓΟΥΝ.
ΣΥΝΕΙΣΦΕΡΩ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ**

διασπορά
ειδήσεων

ΝΕΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΠΟΜΗ
ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΙΑΝΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
12:00 - 13:00

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

Αύξηση τιμών των κατοικιών κατά 39% σε τέσσερα χρόνια

Ράλι διαρκείας στην Αττική από το 2018 δείχνουν τα στοιχεία της ΤτΕ

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ**

Ράλι της τάξεως του 39% έχουν σημειώσει οι τιμές των κατοικιών στο λεκανοπέδιο της Αττικής κατά τη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων ετών και συγκεκριμένα από το πρώτο τρίμηνο του 2018 μέχρι και το φετινό πρώτο τρίμηνο. Η αύξηση αυτή απορρέει από την ανάλυση του δείκτη τιμών κατοικιών, που επιμελείται η Τράπεζα της Ελλάδος. Αντίστοιχα, σύμφωνα με τα στοιχεία του φετινού πρώτου τριμήνου, η αντίστοιχη αύξηση (συγκριτικά με το πρώτο τρίμηνο του 2018) σε πανελλαδικό επίπεδο αγγίζει το 27,8%. Επίσης, σύμφωνα με τα αναθεωρημένα στοιχεία της ΤτΕ, σε πανελλαδικό επίπεδο η αύξηση τιμών το 2021 διαμορφώθηκε τελικά σε 7,4% (από 7,1%), έναντι αύξησης κατά 4,5% το 2020.

Πάντως, κατά τη διάρκεια του φετινού πρώτου τριμήνου, ο ρυθμός ανόδου των τιμών των κατοικιών σημείωσε ήπια επιβράδυνση, έναντι του αμέσως προηγούμενου τριμήνου. Ειδικότερα, σύμφωνα με τους σχετικούς δείκτες τιμών της Τράπεζας της Ελλάδος, σε πανελλαδικό επίπεδο οι τιμές αυξήθηκαν κατά 8,6% σε ετήσια βάση, έναντι αύξησης της τάξεως του 9,1% κατά το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο (8^ο τρίμηνο 2021).

Ωστόσο, όπως φαίνεται, η ανατιμήσεις των υλικών εξακολουθούν να ωθούν τις τιμές των νέων κατασκευών προς τα πάνω, διευρύνοντας και την απόσταση σε σχέση με τα ακίνητα μεγαλύτερης ηλικίας. Συγκεκριμένα, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2022 οι τιμές των νεόδμητων σημείωσαν ετήσια αύξηση κατά 10,3%, έναντι αύξησης κατά 7,4% των παλαιών κατοικιών (ηλικίας μεγαλύτερης των πέντε ετών). Αντίστοιχα, κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021 τα νεόδομητα ακίνητα είχαν αυξηθεί κατά 9,8% σε ετήσια βάση, ενώ η αύξηση των παλαιότε-

Στην Αττική, η αύξηση των τιμών των κατοικιών κατά το φετινό πρώτο τρίμηνο ανήλθε σε 9,7% σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα, ενώ στη Θεσσαλονίκη η αύξηση άγγιξε το 8,3%.

Κατά το πρώτο τρίμηνο φρέτος ο ρυθμός ανόδου των τιμών σημείωσε ήπια επιβράδυνση.

ρων είχε διαμορφωθεί σε 8,6%. Στην Αττική η αύξηση των τιμών των κατοικιών κατά το φετινό πρώτο τρίμηνο ανήλθε σε 9,7% σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα, ενώ στη Θεσσαλονίκη η αύξηση άγγιξε το 8,3%. Στις άλλες μεγάλες πόλεις οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν κατά 8,2% και στις υπόλοιπες περιοχές της χώρας η ετήσια άνοδος διαμορφώθηκε σε 6,4%. Στην Αττική, συνολικά το

2021, οι τιμές σημείωσαν αύξηση 9,4% με βάση τα αναθεωρημένα στοιχεία της ΤτΕ, έναντι αυξήσεων 7,8% το 2020 και 10,6% το 2019. Στη Θεσσαλονίκη, το 2021 οι τιμές αυξήθηκαν κατά 7,2%, ενώ στο σύνολο των αστικών περιοχών της χώρας, το 2021, η μέση ετήσια αύξηση ανήλθε σε 7,8% και σε 9,2% κατά το φετινό πρώτο τρίμηνο.

Στην ετήσια έκθεσή της για το 2021 η ΤτΕ ανέφερε ότι «η ελληνική αγορά ακινήτων κατά τη διάρκεια του 2021 αλλά και το α' τρίμηνο του 2022, έπειτα από πολλές διακυμάνσεις, διένυσε μια περίοδο θετικών προσδοκιών για την ολοποίηση των συνθηκών και περαιτέρω ανάπτυξη. Το 2021 η οικοδομική δραστηριότητα συνεχίζει

σε επίπεδο χώρας να ενισχύεται έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2020, τόσο ως προς τον αριθμό όσο και σε όρους όγκου νέων οικοδομικών αδειών (47,6% και 54,1% αντίστοιχα), ενώ οι ρυθμοί αύξησης στην Αττική ήταν αξιοσημείωτα υψηλότεροι (64,1% και 70,5% αντίστοιχα)».

Ωστόσο, το γεγονός ότι η τρέχουσα υγειονομική κρίση συνεχίζει να επιρεάζει εν μέρει τη λειτουργία της αγοράς, σε συνδυασμό με τις πρόσφατες γεωπολιτικές εξελίξεις και τη σημαντική αναταραχή που έχει προκληθεί τους τελευταίους μήνες από το αυξημένο κόστος της ενέργειας και τις επιβαρύνσεις στις τιμές, δημιουργούν εκ νέου συνθήκες αβεβαιότητας.

Ανοδο 8% σημείωσαν τα ενοίκια γραφείων

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ**

Αυξημένα έως 12% σε ετήσια βάση και 8% κατά μέσον όρο ήταν τα ενοίκια των κτιρίων γραφείων κατά τη διάρκεια του φετινού πρώτου τριμήνου, τόσο λόγω των αναπροσαρμογών των μισθωμάτων, από την άνοδο του πληθωρισμού, όσο και εξαιτίας της ανοδικής πορείας της ζήτησης, τη στιγμή που οι ποιοτικοί χώροι είναι περιορισμένοι.

Σύμφωνα με σχετική έρευνα της εταιρείας πιστοποιημένων εκτιμητών Geoaxis, τη μεγαλύτερη αύξηση ενοικίων για αυτοτελή κτίρια γραφείων (με θέσεις στάθμευσης) κατέγραψε ο άξονας της Α. Μεσογείων με 12% σε 10,3 ευρώ/τ.μ. σε μηνιαία βάση, ενώ ακολουθεί ο άξονας της Α. Βουλιαγμένης, όπου η αύξηση σε σχέση με το περυσινό πρώτο τρίμηνο διαμορφώθηκε σε 7,22% και 9,2 ευρώ/τ.μ. (από 8,6 ευρώ/τ.μ.). Στη Α. Κηφισίας, το μέσο μηνιαίο ενοίκιο διαμορφώνεται σήμερα σε 11,53 ευρώ/τ.μ., αυξημένο κατά 6,56% σε ετήσια βάση, ενώ στη Α. Συγγρού, το μέσο ενοίκιο αγγίζει τα 9,6 ευρώ/τ.μ., αυξημένο κατά 2,78% από περυσί.

Όπως σημειώνει η Geoaxis στην ανάλυσή της, σήμερα η αγορά γραφείων χαρακτηρίζεται από τρεις διαφορετικές ταχύτητες.

Στην πρώτη βρίσκονται τα ποιοτικά, σύγχρονα και «πράσινα» γραφεία, τα οποία σχεδόν ανεξάρτητα από τη θέση τους συγκεντρώνουν πολύ υψηλή ζήτηση και ενοίκια που μπορεί να ξεπεράσουν ακόμα και τα 30 ευρώ/τ.μ./μήνα, ενώ οι αποδόσεις τους κινούνται περίξ του 6,5%.

Στη δεύτερη ταχύτητα βρίσκονται παλαιά γραφεία στο Κολωνάκι και σε κεντρικούς οδικούς άξονες, τα οποία εξακολουθούν να καταγράφουν αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα και ενοίκια περίξ των 15 ευρώ/τ.μ. με τις αποδόσεις περίξ του 7%-7,5%. Στην τρίτη ταχύ-

τητα βρίσκονται παλαιότερα ή μη ανακαινισμένα γραφεία, τα οποία δυσκολεύονται να μισθωθούν ακόμα και αντι 5 ευρώ/τ.μ./μήνα. Τα ακίνητα βρίσκονται σε δευτερεύουσες θέσεις στο κέντρο της Αθήνας και προσφέρουν αποδόσεις περίξ του 8% (εφόσον ασφαλώς βρεθεί χρήστης).

Όπως αναφέρει ο επικεφαλής της Geoaxis, Γιάννης Ξυλάς, «οι διαφορετικές αυτές ταχύτητες αναμένεται ότι θα συνεχιστούν ως τάση για το υπόλοιπο 2022, εφόσον δεν φαίνεται να ανακάμπτει η πραγματική οικονομία, που θα βοηθούσε τις χιλιάδες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών να αναπτυχθούν και να απορροφήσουν αρχικά το απόθεμα των γραφείων μη υψηλών προδιαγραφών».

Ο κ. Ξυλάς προσθέτει ότι η μεγάλη αύξηση ενοικίων που καταγράφηκε το διάστημα 2019-2021 στα υψηλών προδιαγραφών γραφεία αναμένεται να μη συνεχιστεί με τον ίδιο ρυθμό, καθώς εκτός από το σαφώς χειρότερο επιχειρηματικό κλίμα, δεν συνδράμουν προς την κατεύθυνση της ανόδου των ενοικίων ούτε τα μακροοικονομικά δεδομένα που έχουν διαμορφωθεί στην οικονομία. Κατά τον ίδιο, «η πορεία του πολέμου στην Ουκρανία και η συνέχιση της αύξησης στα κόστη κατασκευής και ενέργειας, σε συνδυασμό με τα δυσοίωνα μακροοικονομικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας, παίζουν καθοριστικό ρόλο στην αποτίμηση της μετά COVID εποχής, με μεγάλη δυσκολία πρόβλεψης της επόμενης ημέρας».

Ωστόσο, σύμφωνα με την Geoaxis, για το επόμενο διάστημα αναμένεται περαιτέρω υποχώρηση στις αξίες για τα παλαιότερα γραφεία προβολής και ανακοπή του ρυθμού αύξησης των αξιών στα σύγχρονα και «πράσινα» κτίρια γραφείων.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Ηρθε το τέλος των επενδύσεων

Να ξεγράψουμε τις επενδύσεις σε ακίνητα για το 2022. Κανονικά δεν κάνουμε τέτοιες ερωτήσεις όταν είμαστε στα μέσα του έτους, αλλά και πάλι, ποιος μίλησε για κανονικότητα

Οι πρώτοι πέντε μήνες είναι οι καλύτεροι από τους αντίστοιχους του 2008 από πλευράς πωλήσεων. Ούτε καν η κατάργηση του πολυδιαφημιζόμενου Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος δεν στάθηκε εμπόδιο στο επενδυτικό ενδιαφέρον. Αντίθετα, λες και έβαλε φωντά στα μπατζάκια του εκτινάσσοντας το στα ύψη.

Είναι κάτι τέτοιο παράλογο. Αν κάποιος δεν θέλει να εισχωρήσει σε βάθος ή απλά πίστευε πως τα προηγούμενα χρόνια πουλιόντουσαν ακίνητα επειδή πουλούσαμε διαβατήρια και τίποτα άλλο, μάλλον είναι αλλού ξεμωμένος. Τα ακίνητα πάντοτε αποτελούσαν πηγή επενδύσεων στην χώρα μας, τόσο για ντόπιους όσο και για ξένους. Οι Κύπριοι πάντα είχαμε και φαίνεται να διατηρούμε μια αγάπη προς το συγκεκριμένο επενδυτικό μέσο. Οι ξένοι εδώ και δεκαετίες είναι ένα αυξανόμενο ποσοστό της συνολικής ζήτησης. Απλά άλλαξε η κύρια χώρα προέλευσής τους.

Αυτό ώθησε και την μετάβαση του ύφους των κατασκευών. Όταν πριν 25 – 30 χρόνια είχαμε τους Άγγλους που διέθεταν κάτω των €200.000 για να επενδύσουν, δεν

μπορούσαμε να είχαμε πύργους, μαρίνες και integrated resorts. Είχαμε διαμερισμάτσια και βιλλίτσες σε αλάνες. Όταν βρήκαμε τον τρόπο να φέρουμε επενδυτές που μπορούσαν να διαθέσουν εκατομμύρια, τότε αποκτήσαμε και από αυτά που βλέπαμε σε φωτογραφίες. Αποκτήσαμε αυτό που λέμε ... σύγχρονα skylines στις πόλεις μας.

Σε αυτό το σημείο κάναμε δύο βασικά λάθη. Πρώτον που είτε ηθελημένα ή από μέθη, αφήσαμε τρύπες για κακή εκμετάλλευση ενός κατά τ' άλλα εξυπνου προγράμματος, και δεύτερον, που ακόμα και σήμερα θεωρούμε πως οι

Οι επενδύσεις σε ακίνητα δεν είναι για να τις ξεγράψουμε. Εδώ είναι και θα παραμείνουν σαν μέρος της καθημερινότητάς μας.

μόνοι αγοραστές ήταν άτομα που ήθελαν σώνει και καλά πολιτογράφηση. Όπως αποδείχτηκε, το δεύτερο δεν ίσχυε και δεν ισχύει. Όσο για το πρώτο, ακόμη δεν μπορούμε να βάλουμε με άνεση το δαχτυλάκι μας στη γενεσιουργό αιτία. Το αποτέλεσμα φυσικά ήταν οι Ευρωπαίοι εταίροι να μας υψώσουν

Τα ακίνητα πάντοτε αποτελούσαν πηγή επενδύσεων στην χώρα μας, τόσο για ντόπιους όσο και για ξένους.

το μεσαίο δαχτυλάκι και να τερματίσουμε με την ουρά στα σκέλια το (ενισχυτικό) πρόγραμμα επενδύσεων. Φυσικά οι τρύπες είναι η ειδικότητά μας.

Επειδή αν ανατρέξουμε στη μακρόχρονη ιστορία μας και σε κάθε έκφανση της ζωής μας, θα δούμε πως όλα έχουν τρύπες και μπάζουκ

νερά μέχρι σκαμού και πλημμύρας.

Φέτος, λοιπόν, προερχόμαστε από μια παρατεταμένη περίοδο διετούς πανδημίας η οποία, παρά τον ευσεβοποιησμό μας, δεν έχει τελειώσει. Και σαν να μην έφτανε αυτό, προστέθηκε και ο πόλεμος. Έχουμε πληθωρισμό που καλπάζει,

επιτόκια που ανεβαίνουν, προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα, κρίσεις δημοσίου χρέους, αυξήσεις στο κόστος ενέργειας, στο κατασκευαστικό κόστος, για να αναφέρω επιγραμματικά μερικά από τα θεματάκια που επικρέμανται σαν δαμόκλειος σπάθη πάνω από το κεφάλι μας.

Ερχόμενοι πίσω στο αρχικό μας ερώτημα. Να το ξεχάσουμε ή μήπως όχι;

Όπως είδαμε την προηγούμενη βδομάδα υπάρχουν δύο ειδών αγοραστές. Αυτοί που αγοράζουν για επένδυση και αυτοί που αγοράζουν για ιδιοκατοίκηση. Οι καιροί είναι τέτοιοι που δυστυχώς επιρεάζονται αρνητικά αυτοί που θέλουν να αγοράσουν για ιδιοκατοίκηση. Οι υπολοίποι όχι τόσο. Αν θεωρήσουμε πως η αγορά είναι μια πίτα, τότε αυτοί που αγοράζουν για ιδιοκατοίκηση θα πάρουν πιο λίγα κομμάτια από αυτούς που αγοράζουν για επένδυση. Η πίτα όμως θα φαγωθεί. Αυτό είναι το καύσιμο που κινεί την αγορά αυτή την περίοδο. Τώρα αν η κρίση συνεχιστεί θα δούμε αν ο φούρνος θα βγάξει πιο μικρές πίτες ή αν θα κλείσει. Ιστορικά, δεν έκλεισε ποτέ και οι πιθανότητες είναι πως δεν θα κλείσει ούτε και τώρα. Ακόμα και η αδράνεια θα είναι αρκετή στο να μας πάρει στο επόμενο στάδιο που θα είναι μια περίοδος έναρξης μιας πιο ομαλοποιημένης κατάστασης.

Άρα οι επενδύσεις σε ακίνητα δεν είναι για να τις ξεγράψουμε. Εδώ είναι και θα παραμείνουν σαν μέρος της καθημερινότητάς μας. Ό,τι γράφει, δεν ξεγράφει. Και τα ακίνητα... γράφουν.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Σταρ «αφενντικά» του εαυτού τους

Γιατί ακριβοπληρωμένοι ηθοποιοί του Χόλιγουντ επενδύουν ως παραγωγοί στα φιλμ όπου πρωταγωνιστούν

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Ως γνωστόν εδώ και μερικές εβδομάδες το κινηματογραφικό box office του πλανήτη κινείται σε ρυθμούς «Top Gun: Maverick». Το σίκουελ της μεγάλης εμπορικής επιτυχίας του 1986 ξεπέρασε πρόσφατα τα 600 εκατ. δολάρια παγκόσμιων εισπράξεων· ένα σεβαστό ποσό από αυτά θα καταλήξει στην τσέπη του πρωταγωνιστή Τομ Κρουζ, ο οποίος φιγουράρει ταυτόχρονα και στη λίστα των παραγωγών της ταινίας.

Δεν είναι όμως ο μόνος. Τα τελευταία χρόνια σχεδόν όλοι οι μεγάλοι χολιγουντιανοί αστέρες συμμετέχουν και στην παραγωγή των ταινιών τους, προσδοκώντας φυσικά ποσοστά και από τα διαφαινόμενα κέρδη, αλλά επιθυμώντας ταυτόχρονα να έχουν και μεγαλύτερο «λόγο» στο τελικό αποτέλεσμα.

Ο ίδιος ο Κρουζ υπολογίζεται πως κέρδισε γύρω στα 70 εκατ. δολάρια ως ηθοποιός και παραγωγός για το «Πρωτόκολλο Φάντασμα», το τέταρτο σίκουελ της σειράς ταινιών «Επικίνδυνες Αποστολές». Πιο πρόσφατα, ο Άνταμ Σάντλερ υπέγραψε συμφωνία τεσσάρων ταινιών με το Netflix –είναι σε όλες και παραγωγός– έναντι συνολικά 250 εκατ. δολαρίων.

Γιατί όμως κάποιος να βάλει έξτρα σκοτούρες στο κεφάλι του, εκτός από τα χρήματα, ειδικά όταν αυτά τα τελευταία, όπως θα δούμε και παρακάτω, μπορεί να τα εξασφαλίσει ούτως ή άλλως;

Η απάντηση έχει να κάνει κυρίως με τον έλεγχο που αυτοί οι σταρ θέλουν να έχουν στην εξέλιξη της καριέρας τους. Δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις που ένας ηθοποιός σαν τον Μπραντ Πιτ ή τον Λεονάρντο ντι Κάπριο για παράδειγμα επιλέγει ο ίδιος ένα πρότζεκτ, το οποίο βρίσκεται σε πολύ πρώιμο στάδιο, συμμετέχοντας ενεργά στην εύρεση πόρων, συντελεστών κ.ο.κ. Οι δύο που αναφέραμε μάλιστα έχουν και τις δικές τους επιτυχημένες εταιρείες παραγωγής (Plan B και Arrian Way αντίστοιχα)· το ίδιο και οι Κλιντ Ισγουντ, Γουίλ Φέρελ, Λόρενς Φίσιμπερν, Άνταμ Σάντλερ, Γουίλ Σμιθ κ.ά.

Μια άλλη συνήθεια των χολιγουντιανών ηθοποιών είναι να αμείβονται με χρήματα αρκετά ή και πολύ χαμηλότερα από το κασέ τους, ποντάροντας στην εμπορική επιτυχία μιας ταινίας και κάνοντας συμφωνίες επί των κερδών. Πρώτος διδάξας εδώ ήταν ο Τζακ Νικολσον, ο οποίος το 1989 έλαβε σαν αρχική αμοιβή 6 εκατ. δολάρια για τον ρόλο του Τζόκερ στον «Μπάτμαν» του Τιμ Μπάρτον, αλλά στη συνέχεια δεκαπλασίασε σχεδόν αυτό το ποσό, έχοντας δικαιώματα επί των εισπράξεων ακόμα και στα σίκουελ της ταινί-

Ο Τζόνι Ντεπ έλαβε 55 εκατ. δολάρια αμοιβή για το τρίτο σίκουελ των «Πειρατών της Καραϊβικής».

Ο Άνταμ Σάντλερ υπέγραψε συμφωνία για τέσσερις ταινίες με το Netflix –είναι σε όλες και παραγωγός– έναντι 250 εκατ. δολαρίων.

Αρκετοί συμμετέχουν σε ταινίες έναντι «πινακίου φακής», κάνοντας ωστόσο συμφωνίες επί των κερδών, τα οποία συχνά είναι αστρονομικά.

ας, στα οποία μάλιστα ο ίδιος δεν εμφανίζεται καν.

Κάτι παρόμοιο έκανε και ο Τομ Χανκς, όταν το 1994 συμφώνησε να παίξει περίπου για... ψίχουλα στο «Φόρεστ Γκαμπ», κατέληξε ωστόσο να εισπράξει κοντά στα 60 εκατ. δολάρια, έπειτα από την τεράστια επιτυχία της ταινίας. Λίγα χρόνια αργότερα μάλιστα επανέλαβε το ίδιο με τη «Διάσωση του στρατιώτη Ράιαν», εξασφαλίζοντας ακόμα 40 εκατ. δολάρια.

Από εκεί και έπειτα η λίστα δεν έχει τελειωμό: η Κάμερον Ντίαζ πήρε μόλις 1 εκατ. δολάρια για να παίξει στο «Bad Teacher» (2011), όμως η συμφωνία με τους παραγωγούς της απέφερε τελικά ακόμα 42 εκατ., σε ένα από τα πιο θρυλικά ντίλ στην ιστορία της βιομηχανίας.

Ο Λεονάρντο ντι Κάπριο δέχτηκε να μειώσει κατά πολύ το κασέ του για να παίξει στο «Inception», μιας και η ταινία θεωρούνταν ήδη ρίσκο και είχε πελώρια έξοδα. Παρ' όλα αυτά έκανε ειδική συμφωνία με τον σκηνοθέτη και παραγωγό Κρίστοφερ Νόλαν, χάρη στην οποία οι δυο τους μοιράστηκαν

Στο οσκαρικό «Gravity» (2013) του Αλφόνσο Κουαρόν, η Σάντρα Μπούλοκ όχι μόνο εισέπραξε 20 εκατ. δολάρια ως αμοιβή για να παίξει, αλλά φρόντισε να λάβει και το 15% των εισπράξεων, δηλαδή επιπλέον 75 εκατ. δολάρια.

Ο Λεονάρντο ντι Κάπριο απέσπασε 30 εκατ. δολάρια για τον ρόλο του στο «Μην κοιτάτε ψηλά» του Netflix. Δεξιά, ο Τομ Κρουζ στην επιτυχία του καλοκαιριού «Top Gun: Maverick», όπου συμμετείχε και στην παραγωγή.

εξίσου ένα μεγάλο ποσοστό των κερδών, δηλαδή πάνω από 50 εκατ. δολάρια έκαστος.

Η πιο απίθανη κίνηση ωστόσο ήταν πιθανότατα αυτή της Σάντρα Μπούλοκ, η οποία όχι μόνο εισέπραξε 20 εκατ. δολάρια ως αμοιβή για να παίξει στο οσκαρικό «Gravity» (2013) του Αλφόνσο Κουαρόν, αλλά φρόντισε να λάβει και το 15% των εισπράξεων, τουτέστιν επιπλέον 75 εκατ. δολάρια.

Την τελευταία διετία της πανδημίας και της ταυτόχρονης ανάδυσης όλο και περισσότερων streaming πλατφορμών, οι κορυφαιοί χολιγουντιανοί αστέρες έχουν βρει άλλον έναν τρόπο να εξασφαλίσουν παχυλές αμοιβές. Οι λεγόμενες «backend buyout» συμφωνίες είναι κάτι που σκαρφί-

Η αμοιβή του Γουίλ Σμιθ στη «Μέθοδο των Γουίλιαμς» ήταν 40 εκατ.

στηκαν τα στελέχη των στούντιο, όταν είδαν πρωτοκλασάτα ονόματα όπως η Σκάρλετ Γιόχανσον («Black Widow») να επαναστατούν επειδή οι ταινίες τους κατέληξαν σε πλατφόρμες, ταυτόχρονα ή αντί της παραδοσιακής κυκλοφορίας στις αίθουσες. Με λίγα λόγια, οι

συγκεκριμένες συμφωνίες δίνουν την επιλογή στους ηθοποιούς να δεχτούν ένα (υψηλότατο) προκαθορισμένο ποσό ως «αποζημίωση» αν θεωρήσουν πως τα όποια έσοδα στο box office δεν τους ικανοποιούν.

Με αυτόν τον τρόπο ο Λεονάρντο ντι Κάπριο απέσπασε 30 εκατ. δολάρια για τον ρόλο του στο «Μην κοιτάτε ψηλά» του Netflix, ενώ ακόμα περισσότερα (40 εκατ.) πήραν οι Γουίλ Σμιθ και Ντένζελ Ουάσιγκτον για τον κόπο τους στα «Η μέθοδος των Γουίλιαμς» και «The Little Things» αντίστοιχα.

Κανείς ωστόσο δεν έφτασε τον Ντουέιν Τζόνσον, ο οποίος πρόκειται να πάρει 50 εκατ. δολάρια από την Amazon σε backend buyout, για το επερχόμενο φιλμ «Red One»,

που θα κυκλοφορήσει το 2023. Αν βέβαια μιλήσουμε καθαρά για εξωφρενικά υψηλές αμοιβές ηθοποιών, είτε αυτοί εμφανίζονται ως παραγωγοί είτε όχι, τότε θα πρέπει να πάμε σε κάποια πολύ ειδικά πρότζεκτ. Ο Τζόνι Ντεπ για παράδειγμα έλαβε 55 εκατ. δολάρια για το τρίτο σίκουελ των «Πειρατών της Καραϊβικής», κάνοντας έτσι το συνολικό κόστος της ταινίας να εκτοξευθεί στο αστρονομικό ύψος των 410 εκατ. δολαρίων. Ο ίδιος ο Ντεπ ένα χρόνο νωρίτερα είχε απαιτήσει και είχε πάρει 68 εκατ. δολάρια για τη συμμετοχή του στην «Άλικη στη Χώρα των Θαυμάτων» του Τιμ Μπάρτον. Είναι να απορεί κανείς που στην περιφημη δίκη με την Άμπερ Χερντ, ο Αμερικανός ηθοποιός δήλωσε περίπου... άπορος.

Ακόμα κι εκείνος πάντως δεν καταφέρνει να μπει στην κορυφαία τριάδα του χολιγουντιανού μισθολογίου. Εκεί φιγουράρει αρχικά ο Ρόμπερτ Ντ. Τζούνιορ, ο οποίος το 2018 πληρώθηκε 75 εκατ. δολάρια για να παίξει στο «Εκδικητές: Ο πόλεμος της αιωνιότητας», ταινία όμως που έφερε πίσω πάνω από 2 δισ. δολάρια. Πολύ επικερδής ήταν και η τριλογία του «Matrix», η οποία απέφερε και 250 εκατ. δολάρια συνολικά στον πρωταγωνιστή Κιάνου Ρίβς. Ακόμα κι αυτός ωστόσο δεν φτάνει τον Γουίλ Σμιθ, ο οποίος το 2012 φόρεσε το κοστούμι του μυστικού πράκτορα για το «Men in Black 3», έναντι (στρογγυλών) 100 εκατ. δολαρίων.

Ευχαριστούμε

για την εμπιστοσύνη σας για πάνω από 25 χρόνια.

Ευγενική υπενθύμιση όπως τερματίσετε την μεταξύ μας τραπεζική σχέση."

Μετά λύπης & χαιρετισμών,
RCB Bank

ΕΚΘΕΣΗ

Καλλιτεχνική σπονδή στη γενναιόδωρη γη

Ο λαϊκός καλλιτέχνης Βρασίδας Νεοφύτου από την Τάλα της Πάφου εκθέτει στην isnotgallery στη Λευκωσία ζωόμορφα γλυπτά

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΙΑΚΗ

Με το **ξύλο**, την πέτρα και το **ξύλο** ο άνθρωπος πορεύτηκε για αιώνες. Αποτελούσαν τα κύρια υλικά του για την κατασκευή εργαλείων, σκευών, και άλλων αντικειμένων, κυρίως για λατρευτική χρήση. Αυτά τα υλικά, αλλά και κολόκια και φτερά, χρησιμοποιεί και ο λαϊκός καλλιτέχνης Βρασίδας Νεοφύτου από την Τάλα της Πάφου, για να φτιάξει τα δικά του έργα τέχνης, ζωόμορφα γλυπτά, κυρίως, τα οποία παρουσιάζονται στην isnotgallery της Λευκωσίας με τον τίτλο Βαβέλ... Λαϊκός καλλιτέχνης ο Βρασίδας Νεοφύτου, δεν έχει καμία ακαδημαϊκή κατάρτιση: «Τα κάμνω γιατί μου αρέσουν» μου λέει ο Βρασίδας Νεοφύτου, ο οποίος υπηρετεί με τον δικό του τρόπο την παλιά λαϊκή τέχνη, που όπως μου αναφέρει είναι κάτι που κληρονόμησε από τον παππού του και τον πατέρα του. «Ασχολούμαι από μικρός, γιατί και ο παππούς μου και ο πατέρας μου ασχολούντο με τούτα τα πράγματα, ήταν κάτι που μου άρεσε». Τα έργα του Νεοφύτου τοποθετήθηκαν, κυρίως αφηρημένες μορφές ζώων / γλυπτά και πουλιά διαφόρων ειδών, στο πάτωμα της γκαλερί, μαζί με μαγκούρες. Μοιάζουν να αναδύονται από τη γη... απόκοσμα ή προϊστορικά, σαν να θέλουν να ορθώσουν μια δικιά τους Βαβέλ... Οτιδήποτε γεννά η φύση ο Βρασίδας Νεοφύτου το παίρνει και το μετουσιώνει σε έργο τέχνης, «όλα τα υλικά που χρησιμοποιώ είναι από τη φύση». Ξύλο, πέτρα, ρίζες και κορμούς δέντρων, αλλά και κογχύλια, φτε-

ρά, χρωματισμένες κολοκύθες, ο οποίος μου λέει: «Βλέπω ένα ξύλο και σκέφτομαι αμέσως πως θα μπορούσα να φτιάξω ένα πουλί, ή φαίνεται σαν ένα ψάρι... κάποιος άλλος θα το δει σαν καυσόξυλο... και θα το ρίξει στη φωτιά...». Δεν υπάρχει κάτι που πυροδοτεί την έμπνευση του κ. Νεοφύτου, «έρχεται μόνη της, μπορεί να κάνω έναν περίπατο στη φύση και να δω ένα κουτσοσυρο, μία πέτρα, και αμέσως αποφασίζω τι θέλω να φτιάξω».

Ο κ. Νεοφύτου κάνει μία επιστροφή στα βασικά, και όχι μόνο στα υλικά, αλλά στην έννοια θεωρώ της ίδιας της τέχνης.

Ο κ. Νεοφύτου δεν ενδιαφέρεται αν κάποιο από τα έργα του παρουσιάζει κάποια ακαδημαϊκή ατέλεια, αφού κάνει ό,τι βγαίνει από την ψυχή του –φυσικά και δεν αφήνει κανένα έργο του στην τύχη του... φροντίζει τα δώρα της ψυχής του, και επιθυμία του είναι η δουλειά του να είναι ανοικτή για εκείνους και εκείνες που θέλουν να δουν νεκρά υλικά να ζωντανεύουν, είτε ως ζωόμορφα γλυπτά, είτε άλλως πως. Μου λέει: «ό,τι φανταστεί το μυαλό σου θα βρεις στον χώρο μου, σε 400 τετραγωνικά μέτρα». Μάλιστα πριν από δύο χρόνια προσπάθησε να θεσμοθετήσει τον χώρο του και αποτάθηκε στην Πολιτεία... «Δεν έχω καμία απάντηση ακόμα... αλλά δεν πειράζει» μου λέει.

«Βλέπω ένα ξύλο και σκέφτομαι αμέσως πως θα μπορούσα να φτιάξω ένα πουλί, ή φαίνεται σαν ένα ψάρι... κάποιος άλλος θα το δει σαν καυσόξυλο... και θα το ρίξει στη φωτιά...».

Ο κ. Νεοφύτου σε ερώτησή μου για το αν οι νεότερες γενιές ενδιαφέρονται γι' αυτού του είδους την τέχνη μου λέει χαρακτηριστικά: «Όχι στον βαθμό που έπρεπε, θα έπρεπε νομίζω να υπήρχε μεγαλύτερο ενδιαφέρον από τους αρμόδιους... οι νεότεροι δεν ενδιαφέρονται πια. Είναι πολύ λίγοι οι παλιοί που ασχολούνται με αυτά τα πράγματα». Και εδώ σημειώνω εγώ ότι η Πολιτεία, επί τη ευκαιρία της ίδρυσης του υπουργείου Πολιτισμού, θα πρέπει να εγküψει στον τομέα της λαϊκής τέχνης και του λαϊκού πολιτισμού.

Η δημιουργός φύση

Με την τέχνη του ο κ. Νεοφύτου δείχνει πως η ίδια η φύση ακόμα και μ' ένα παλιοκούτσου-

ρο δημιουργεί έργα τέχνης... τονίζοντάς μου πως η φύση είναι η ανώτερη δύναμη. Ουσιαστικά ο κ. Νεοφύτου κάνει μία επιστροφή στα βασικά, και όχι μόνο στα υλικά, αλλά στην έννοια θεωρώ της ίδιας της τέχνης. Επιστρέφει στη γη, στη φύση και μου λέει πως δεν σεβόμαστε τη φύση, και τον ερωτώ για τον Ακάμα... «Νομίζω υπάρχουν τόσα συμφύροντα...». Δημιουργώντας τα έργα του ο Βρασίδας Νεοφύτου επιστρέφει σε αλλοτινούς καιρούς, θυμάται τον πατέρα του, τον παππού του... τη γη της Τάλας... «Για να καταλάβεις, τώρα που σου μιλάω κάθομαι και βλέπω ένα σπιτάκι που έχτισε ο παππούς μου το 1953, μετά τον σεισμό, με πηλό και καλάμια... και τώρα έχει

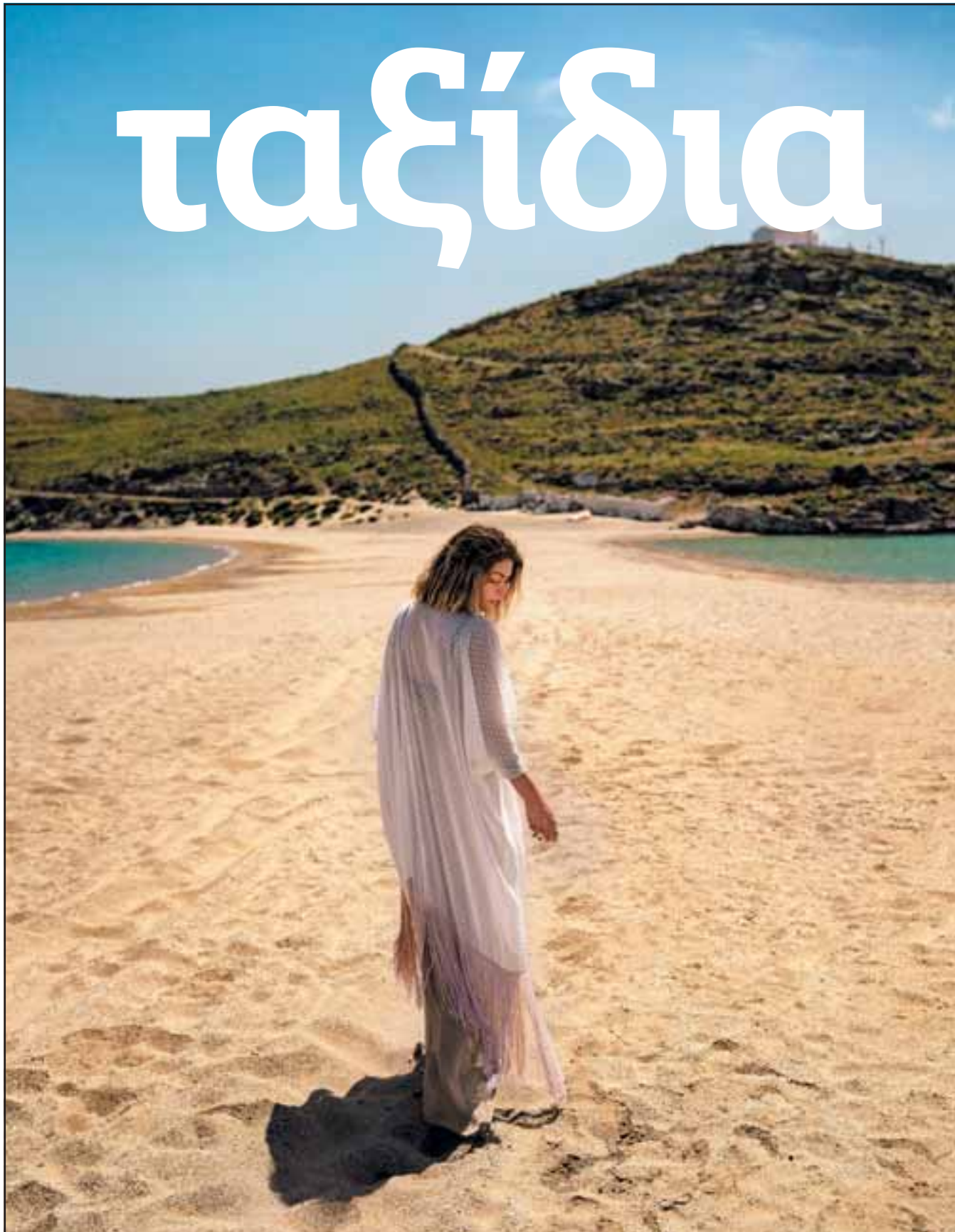
μείνει η καπνοδόχος... και σκέφτομαι αυτόν τον τοίχο να τον λαξεύσω... και να είναι το σπίτι του παππού...». Ο χαρακτηρισμός λαϊκός καλλιτέχνης για τον Βρασίδα Νεοφύτου δεν είναι κενός περιεχομένου... ως μεγαλύτερη ανταμοιβή αισθάνεται τη βαθιά ικανοποίηση, όταν βλέπει το έργο του «ζωντανό» και αυτή η αμοιβή και η γενναιοδωρία τον κατατάσσει αυτόματα στην κατηγορία του καλλιτέχνη που ακολουθεί πρώτιστα την ψυχή του.

Οι ρίζες μας

Ο ιδιοκτήτης της γκαλερί και επιμελητής της έκθεσης Αντρος Ευσταθίου μου λέει πως αυτό που τον συγκίνησε ήδη από την πρώτη του «ανάγνωση» στα έργα του

Βρασίδα, πριν από επτά χρόνια, ήταν η αθωότητα τους, η πρωτόγονη λαϊκή σκέψη πίσω από την κατασκευή τους αλλά συνάμα και αυτή η καθαρότητα και ελευθερία σκέψης στη σύλληψη και εντέλει δημιουργίας τους. «Τα έργα αυτά είναι οι “ρίζες” μας. Δεν διακατέχονται από καμία έννοια να αντιγράψουν ή να μιμηθούν ξένα έργα τέχνης, αλλά καταφέρνουν να σου δημιουργούν ένα αίσθημα αυθεντικότητας και ελευθερίας από έναν καλλιτέχνη του οποίου η παιδεία μπορεί να μην είναι ακαδημαϊκή αλλά είναι τόσο πλατιά χωρίς στεγανά και “πρέπει” που την ίδια στιγμή τον μετατρέπει μοναδικό σε αυτά που καταφέρνει να δημιουργήσει».

Ο Αντρος λέει σχετικά με τα έργα πως αυτά είναι «λαϊκά» και ταυτόχρονα είναι και «σύγχρονα», δεν χρειάζεται προσπάθεια για να το αντιληφθεί ο θεατής... «τα έργα αυτά έχουν την ευλογία που κουβαλούν τα έργα που προέρχονται από καλλιτέχνες που πραγματικά γεννήθηκαν “ελεύθεροι” σε ένα χωριό της Πάφου, χωρίς βαρίδια και χωρίς το άγχος να τα “εκθέσουν” σε γκαλερί και μουσεία». Τι σκέφτεσαι όταν τα κοιτάς... ρωτώ τον Άντρο: «Με εκπλήσσουν κάθε φορά που τα κοιτάζω, δεν ξέρω αλλά τα θεωρώ τόσο “σύγχρονα”, με έναν τρόπο τόσο δικό τους που πολλές φορές προσπαθώ πολύ να καταλάβω πώς ένας καλλιτέχνης χωρίς ιδιαίτερες γνώσεις περί σύγχρονων τέχνης καταφέρνει να δημιουργεί μικρά “διαμάντια” σύγχρονων τέχνης σε ένα νησί που σπάνια πια βλέπεις το αυθεντικό μπροστά σου».

ταξίδια

Παραλλαγές καλοκαιριού

Κύθνος, Χίος, Χανιά

Κυριακή

26/6

Ο Πούτιν πολεμάει ό,τι εκπροσωπούμε

Ο Ουκρανός υπουργός Πολιτισμού Ολεξάντρ Τκατσένκο μιλάει στην «Κ»

Συνέντευξη στον **ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ**

«**Ο πόλεμος** δεν είναι μόνο ενάντια στην ανθρωπότητα αλλά εναντίον της κουλτούρας μας», λέει στη συνέντευξή του στην «Κ» ο Ουκρανός υπουργός Πολιτισμού και πρώην δημοσιογράφος Ολεξάντρ Τκατσένκο, τονίζοντας πως πάνω από 300 μνημεία πολιτισμού της Ουκρανίας έχουν καταστραφεί από τους ρωσικούς βομβαρδισμούς. Αυτό που φοβίζει τον Ρώσο πρόεδρο, λέει ο κ. Τκατσένκο, είναι το γεγονός ότι ο ουκρανικός πολιτισμός είναι δημοκρατικός και ανεκτικός, ενώ επαναλαμβάνει το ουκρανικό αίτημα για περισσότερα πολεμοφόδια από τη Δύση και να αποκτήσει η χώρα του καθεστώς υποψήφιου μέλους προς ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στο μεταξύ, η UNESCO ανακοίνωσε τη δημιουργία ενός προγράμματος οικονομικής στήριξης των Ουκρανών καλλιτεχνών σε συνεργασία με το Ουκρανικό Μουσείο Σύγχρονων Τέχνης (MOCA) με σκοπό την παραγωγή νέων καλλιτεχνικών έργων που σχετίζονται με το τραύμα του πολέμου και την αντιμετώπισή του από την κοινωνία.

– Κύριε υπουργέ, θα ήθελα να ξεκινήσουμε με μια πιο προσωπική ερώτηση. Τι σημαίνει να είστε υπουργός Πολιτισμού εν καιρώ πολέμου; Πώς έχει αλλάξει η δουλειά σας;

– Το να είμαι υπουργός σε μια χώρα που είναι σε πόλεμο με τη Ρωσία είναι προνόμιο και ευθύνη επειδή πρέπει να υπερασπιστούμε όχι μόνο τις ζωές των ανθρώπων μας και την επικράτειά μας αλλά και την πολιτιστική μας κληρονομιά, την ιστορία μας, τη γλώσσα. Επειδή ο Πούτιν πολεμά την ταυτότητά μας και ό,τι εκπροσωπούμε. Υπάρχουν φυσικά πολλές προκλήσεις αλλά επικεντρωνόμαστε σε τρεις κατευθύνσεις: τη διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, τον πόλεμο ενάντια στη ρωσική προπαγάνδα παρουσιάζοντας γεγονότα και αληθινές ειδήσεις στο διεθνές κοινό και την υποστήριξη των καλλιτεχνών μας που εργάζονται όχι μόνο στην Ουκρανία αλλά και εκτός συνόρων.

– Ποιο είναι το κόστος του πολέμου στο πεδίο της πολιτιστικής κληρονομιάς;

– Σύμφωνα με τις πληροφορίες μας, έχουν καταγραφεί ζημιές και καταστροφές σε 380 μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς, ανάμεσα τους περίπου 140 εκκλησίες, κυρίως ορθόδοξες. Ο πόλεμος δεν είναι μόνο ενάντια στην ανθρωπότητα αλλά εναντίον του πολιτισμού μας, ο οποίος είναι ένας πολιτισμός δημοκρατίας, και αυτό είναι μια μεγάλη διαφορά. Φαίνεται ότι για το καθεστώς του Πούτιν είναι προτεραιότητα να βάλλει εναντίον συγκεκριμένων πολιτιστικών στόχων, όπως το μουσείο του Ουκρανού φιλοσόφου Γκριγκόρι Σκοβοροντά που ήταν σε ένα μικρό χωριό στη μέση του πουθενά στο Χάρκοβο. Εκτοξεύτηκαν πυράντλοι και χτύπησαν μόνο αυτό το μουσείο. Αυτό υποδηλώνει και επιβεβαιώνει ότι η Ρωσία πολεμά την πολιτιστική κληρονομιά της Ουκρανίας.

– Ήταν τα μουσεία σας προετοιμασμένα για κάτι τέτοιο;

– Κανείς δεν ήταν προετοιμασμένος για πόλεμο στην Ευρώπη

στον αιώνα που ζούμε, αλλά μόλις ξεκίνησε είχαμε δύο ζητήματα να λύσουμε. Το πρώτο ήταν πώς θα διατηρήσουμε τα ακίνητα μνημεία μας με κάθε μέσο άμυνας. Το δεύτερο, πώς θα διαφυλάξουμε τα κινητά μνημεία. Κάναμε αρκετές προσπάθειες για το δεύτερο ζητούμενο, αλλά επειδή είναι ευαίσθητο θέμα δεν θα ήθελα να αποκαλύψω περισσότερες πληροφορίες. Είμαστε ευγνώμονες σε πολλές χώρες που στήριξαν ευθέως τα μουσεία μας και όλους τους άλλους χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς αυτή την περίοδο.

– Εχει γίνει γνωστή η υπόθεση της αρπαγής του Χρυσού των Σκυθών στη Μελιτόπολη από τις ρωσικές δυνάμεις. Σκέφτεστε να μεταφέρετε κειμήλια εκτός συνόρων για την προστασία τους;

– Αυτό δεν έχει συμβεί μόνο

“

Ο πόλεμος δεν είναι μόνο ενάντια στην ανθρωπότητα, αλλά εναντίον του πολιτισμού μας, ο οποίος είναι ένας πολιτισμός δημοκρατίας.

“

Με τη βοήθεια του πολιτισμένου κόσμου, και γι’ αυτό τον σκοπό χρειαζόμαστε οπλισμό, θα νικήσουμε αυτόν τον πόλεμο.

στη Μελιτόπολη, αλλά έχουμε φωτογραφίες που δείχνουν πως έκλεψαν κάποια αντικείμενα και από τη Μαριούπολη. Γνωρίζουμε λίγα για τα ίδια τα αντικείμενα αλλά θα το διερευνήσουμε και φυσικά θα κινηθούμε νομικά απέναντι σε αυτό το έγκλημα. Όσο για τα έργα των συλλογών, δεν θα μιλήσω συγκεκριμένα, αλλά θα σας πω ότι είναι σε ασφαλή σημεία.

– Στο Κίεβο ανοίξατε τα μουσεία και την όπερα. Γιατί το κάνατε; Πώς αντέδρασε το κοινό;

– Το κάναμε για το ίδιο το κοινό και τους καλλιτέχνες, επειδή δεν υπάρχουν μόνο καλλιτέχνες που εργάζονται στην Ευρώπη αλλά και στην Ουκρανία – και εδώ θα ήθελα να ευχαριστήσω την Ελλάδα που δέχτηκε την πρωτοβουλία του Αλεξί Μποτβίνοφ και διοργάνωσε το φεστιβάλ Odessa Classics. Οι αντιδράσεις ήταν απίστευτες, ειδικά στις πρώτες παραστάσεις οι άνθρωποι έκλαιγαν επειδή θεώρησαν ότι η τέχνη στη διάρκεια του πολέμου δεν δίνει μόνο ανακούφιση αλλά και θάρρος στους ανθρώπους. Δεν έχουμε μόνο τον πόλεμο. Οι άνθρωποι προσπαθούν να δουλέψουν και να ζήσουν ειρηνικά, και αυτή η κίνηση έδειξε και τις αξίες μας, τις αξίες μιας κουλτούρας δημοκρατίας.

«Έχουν καταγραφεί ζημιές και καταστροφές σε 380 μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς, ανάμεσά τους περίπου 140 εκκλησίες, κυρίως ορθόδοξες».

«**Το να είμαι** υπουργός σε μια χώρα που είναι σε πόλεμο με τη Ρωσία είναι προνόμιο και ευθύνη, επειδή πρέπει να υπερασπιστούμε, όχι μόνο τις ζωές των ανθρώπων μας και την επικράτειά μας, αλλά και την πολιτιστική μας κληρονομιά, την ιστορία μας, τη γλώσσα», λέει ο κ. Τκατσένκο.

– Τι είναι αυτό που φοβάστε περισσότερο από αυτό τον πόλεμο από τη σκοπιά του πολιτισμού;

– Αρχικά να σας πω ότι έχω μια μεγάλη ελπίδα και μια μεγάλη πεποίθηση. Εμείς, με τη βοήθεια του πολιτισμένου κόσμου, και γι’ αυτό τον σκοπό χρειαζόμαστε οπλισμό, θα νικήσουμε αυτό τον πόλεμο. Μέχρι τώρα όμως οι επιθέσεις που σημειώνονται δεν στοχεύουν μόνο την πολιτιστική μας κληρονομιά αλλά μειώνουν και τη δυνατότητα των Ουκρανών καλλιτεχνών να εργαστούν. Δουλεύουν σε πολύ δύσκολες συνθήκες, όμως ακόμη και έτσι παράγουν νέα έργα, νέα τραγούδια, νέες παραστάσεις. Και φυσικά ο πολιτισμός θα αλλάξει. Αυτό που θέλουμε τώρα από την Ε.Ε. είναι επιπλέον στήριξη στο Ταμείο για

τον Ουκρανικό Πολιτισμό και στο Ουκρανικό Κέντρο Βιβλίου. Οι κρατικοί προϋπολογισμοί μειώθηκαν και κατευθύνθηκαν στην άμυνα της χώρας αλλά θέλουμε οι καλλιτέχνες που έμειναν στην Ουκρανία, και είναι οι περισσότεροι, να συνεχίσουν να εργάζονται και να υποστηρικθούν.

– Μιλήσατε πριν για επίθεση στην ουκρανική ταυτότητα. Ένας από τους ισχυρισμούς του Πούτιν είναι ότι η Ουκρανία δεν ξεχωρίζει από τη Ρωσία. Πώς απαντάτε σε αυτό;

– Είναι τυπικό επιχείρημα ενός αξιωματικού της KGB, όπως ήταν ο κ. Πούτιν. Από τις πρώτες λέξεις εμφανίζεται το ψέμα. Δεν θα σας πω πολλά ιστορικά επιχειρήματα, όπως ότι έχουμε μια ιστορία κι-

λών ετών ή ότι οι δεσμοί μας με την Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία είναι μακροβιότερη απ’ ό,τι με τη Ρωσική Εκκλησία. Ακόμη και ο ισχυρισμός ότι δεν υπάρχει ουκρανική γλώσσα και ιστορία είναι ένα ψέμα. Γιατί τα λένε αυτά; Γιατί φοβούνται την ουκρανική κουλτούρα και ιστορία; Απειλείται η ρωσική ιστορία και ταυτότητα; Οχι, αλλά έτσι δείχνουν ότι δεν αναγνωρίζουν την επιθυμία των Ουκρανών να ορίσουν τη δική τους ζωή. Είμαστε μια δημοκρατία όχι μόνο με 30 χρόνια ανεξαρτησίας αλλά με 100 χρόνια ανεξαρτησίας. Με μια παράδοση να εκλέγουμε τους άρχοντές μας και με τρεις επαναστάσεις που δείχνουν ότι μπορούμε να τους απομακρύνουμε. Αυτό είναι που φοβίζει τον Πούτιν, ότι ο ουκρανικός πολιτισμός είναι δημοκρατικός, ανεκτικός, πολυεθνικός, περιλαμβάνει και τον ελληνικό πολιτισμό, και στηρίζεται στις αξίες του 95% των Ουκρανών που θέλουν να είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή είναι η απειλή για τον Πούτιν, επειδή η Ουκρανία είναι μέρος μιας δημοκρατικής και όχι μιας αυταρχικής κοινωνίας, όπως είναι η Ρωσία, όπου ο πολιτισμός εξυπηρετεί τους στόχους μιας προπαγάνδας και μιας δικτατορίας.

– Γι’ αυτό επιχειρείτε να διακόψετε κάθε πολιτιστικό δεσμό με τη Ρωσία; Διάβασα ότι σε κάποιες πόλεις μετονομάζουν δρόμους που είχαν τα ονόματα Ρώσων συγγραφέων και συνθετών.

– Ανακοινώσαμε πρόσφατα τη δημιουργία μιας άτυπης επιτροπής ειδικών, όπως ιστορικών και φιλοσόφων, για την απορωσικοποίηση και τον αποκομμουνισμό της Ουκρανίας. Στο υπουργείο μπορούμε να λειτουργήσουμε σε αυτή την κατεύθυνση μόνο σε σχέση με τους χώρους πολιτισμού, τα μνημεία κτλ. (σ.σ. η Ουκρανία απομάκρυνε αγάλματα Σοβιετικών ηγετών). Προτείναμε στις τοπικές αρχές να ακολουθήσουν το παράδειγμά μας και να δημιουργήσουν μια πλατφόρμα όπου ειδικοί μπορούν να συζητούν τι είναι σωστό να γίνει αυτή την περίοδο και τι όχι.

Η αντίδραση σε ό,τι μας συνδέει με τη ρωσική μηχανή προπαγάνδας, η οποία αυτή τη στιγμή προσπαθεί να πείσει ότι δεν υπάρχει ουκρανική λογοτεχνία ή είναι λίγοι οι Ουκρανοί συνθέτες, είναι κάτι φυσιολογικό από τους ανθρώπους που πρέπει να υπερασπιστούν την ταυτότητά τους αλλάζοντας ακόμη ονόματα στους δρόμους ή ένα έργο, π.χ., του Τσαϊκόφσκι με ένα έργο Ουκρανού συνθέτη. Αυτό συζητάμε και με τους Ευρωπαίους συναδέλφους μας. Δεν μπορούμε να απαγορεύσουμε κάτι, αλλά όσο διαρκεί ο πόλεμος ζητάμε να κάνουν μια παύση σε κάθε συνεργασία με Ρώσους καλλιτέχνες που εκπροσωπούν την ελίτ της ρωσικής προπαγάνδας.

– Έχουν συμπληρωθεί πάνω από 100 ημέρες από την εισβολή. Μπορείτε να διακρίνετε το τέλος αυτού του πολέμου;

– Θέλετε να σας πω μια ημερομηνία;

– Ετοιμάζεστε άρα για δύσκολο χειμώνα;

– Είμαστε Ουκρανοί, ετοιμάζομαστε να πολεμήσουμε για την ανεξαρτησία μας. Αυτό που θα μας βοηθήσει να το κάνουμε πιο γρήγορα είναι όπλα, όπλα και όπλα. Έχουμε πολύ καλούς Ουκρανούς μαχητές αλλά έχουμε έλλειψη όπλων και γι’ αυτό ο πρόεδρος Ζελένσκι και όλοι περιμένουμε εκείνες τις πράξεις που θα προμηθεύσουν με όπλα την Ουκρανία. Το δεύτερο που θα μας βοηθήσει να τελειώσουμε τον πόλεμο νωρίτερα είναι να γίνει η Ουκρανία υποψήφια χώρα προς ένταξη στην Ε.Ε.

– Τι λέτε σε όσους θεωρούν ότι ο πόλεμος πρέπει να τελειώσει με ένα συμβιβασμό από την πλευρά σας επειδή το κόστος του είναι πολύ μεγάλο ακόμη και για κάποιες χώρες στη Δύση;

– Κάθε πόλεμος τελειώνει με διπλωματικές διαπραγματεύσεις, αλλά αυτό εξαρτάται από την τρέχουσα κατάσταση. Όσο καλύτερη είναι αυτή η κατάσταση για την Ουκρανία, τόσο καλύτερα τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων.

Ένα κομμάτι τέχνης στο πορτοφόλι σου

Ο Ανδρέας Στυλιανού μίλησε στην «Κ» για την πρώτη ατομική έκθεση με NFTs που παρουσιάζει στην Alpha C.K. Art Gallery

Συνέντευξη ΣΤΗ ΛΟΥΙΖΑ ΛΟΥΗ

Ο καλλιτέχνης Ανδρέας Στυλιανού μίλησε στην «Κ» για την έκθεση με τίτλο «DYOR» (Do Your Own Research) στην Alpha C.K. Art Gallery, μια πολύ ενδιαφέρουσα έκθεση, αφού εκθέτει 28 μοναδικά έργα NFTs, δύο γλυπτά, μία τοιχογραφία και κάποια έργα στο χαρτί. Ο Ανδρέας μίλησε στην «Κ» γι' αυτή την καινούργια τεχνολογία στον χώρο της τέχνης, που για πολλούς είναι μια αμφιλεγόμενη τεχνολογία, ενώ γι' άλλου θεωρείται μια φούσκα, ο ίδιος όμως αναφέρει πως: «είναι ξεκάθαρο για εμένα ότι τα NFTs ήλθαν για να μείνουν, ίσως η ερώτηση θα έπρεπε να είναι ποια NFTs ήλθαν για να μείνουν; Και εάν το σκεφτείς είναι πολύ ωραίο να έχεις ένα κομμάτι της ιστορίας της τέχνης στο πορτοφόλι σου».

–Τι θα παρουσιάσεις στην έκθεση με τίτλο DYOR (Do Your Own Research);

–Σαν ένα χιουμοριστικό στοιχείο διάλεξα τον συγκεκριμένο τίτλο για να πω στον καθένα ότι πρέπει να σκεφτεί, να αντιληφθεί τι είναι αυτό που προσφέρουμε, για να μπορείς να πάρει μια εμπεριστατωμένη απόφαση. Στην έκθεση θα παρουσιάσω μια σειρά από 28 μοναδικά NFTs, με το καθένα να είναι ένα είναι έργο τέχνης από μόνο του. Το έργο έχει δύο πτυχές, η μία πτυχή είναι η ιδέα του, η οποία είναι δύο στιγμιότυπα αυτοβιογραφίας μου κατά τη διάρκεια που δημιουργούσα, ένα στην αρχή που ήταν η φωτογραφία που έβγαζα και ένα στο τέλος που ολοκλήρωνα τη σύνθεση. Επίσης, σαν δεύτερη

πτυχή είναι η μέθοδος παραγωγής που έχει αυτό το NFT για να βγει το συγκεκριμένο αποτέλεσμα. Βγάζω μια φωτογραφία στο κινητό και την επεξεργάζομαι στο Instagram, έπειτα να την κάνω 3d model στο Rhinoceros πρόγραμμα, και στο τέλος δούλευα τη φωτογραφία στο Photoshop με ένα επιπρόσθετο στρώμα. Αυτά τα πράγματα που έρχονται μαζί για να δημιουργηθεί το ένα NFT.

«Από τη στιγμή που τώρα ένα ψηφιακό αρχείο γίνεται περιουσιακό στοιχείο και είναι στο πορτοφόλι του κατόχου, του δίνει την αξία που κόσμος χρειαζόταν για να τα αντιληφθεί».

Αυτά έργα θα παρουσιαστούν μέσω οθονών. Εκτός από τα NFTs, θα παρουσιάσω και μια νέα σειρά από έργα στο χαρτί τα οποία λέγονται «I lost my lifesavings again» και είναι μια παρωδία της σημερινής κουλτούρας, οικονομίας, του σημερινού κόσμου της τέχνης, στην οποία χρησιμοποιώ εφήμερες εικόνες.

–Τι είναι τελικά τα NFTs

–Το ψηφιακό δεν είχε ποτέ χώρο εμπορικά και υπήρχαν καλλιτέχνες που δουλεύαν ακούραστα, μέρα-νύχτα ψηφιακά, χωρίς κανένα κέρδος. Από τη στιγμή που τώρα ένα ψηφιακό αρχείο γίνεται περιουσιακό στοιχείο και είναι στο πορτοφόλι του κατόχου, του δίνει την αξία που κόσμος χρειαζόταν

για να τα αντιληφθεί. Ένα πολύ σημαντικό στοιχείο των NFTs είναι ότι με πάρα πολύ μεγάλη ευκολία μπορείς να τα δώσεις στις επόμενες γενεές χωρίς αλλοίωση των αρχείων, χωρίς ούτε ένα σφάλμα γνησιότητας, το οποίο θα μπορούσε να είχε ένα πραγματικό και όχι ψηφιακό έργο τέχνης. Μέχρι τώρα οι γκαλερί πουλούσαν τα ψηφιακά αρχεία σαν δισκέτες, CDs, USBs, κ.λπ., τα οποία έρχονταν με ένα πιστοποιητικό γνησιότητας και έδειχνε την αξία του έργου. Πλέον, με το NFT είναι ένας φάκελος, ο οποίος κρατάει και τα δύο πράγματα μέσα, έτσι αλλάζει την ιδιότητα αυτού του ψηφιακού παρουσιαστικού στοιχείου. Τα NFTs από τη στιγμή που είναι με την τεχνολογία blockchain

έχουν να κάνουν με κρυπτονομίσματα. Με τον ίδιο τρόπο που είναι χτισμένο το ethereum νόμισμα, είναι χτισμένα και τα NFTs, η ομοιότητά τους τελειώνει εκεί όμως. Μπορείς φυσικά να αγοράσεις ένα NFT και με ευρώ. Επειδή τα κρυπτονομίσματα έχουν ένα αρνητικό όνομα, μεταφέρουν και αρνητικό πρόσημο στα NFTs. Πιστεύω όμως ότι αυτό σιγά σιγά θα αλλάξει. Όσο ο καιρός προχωρά τα NFTs θα διαφοροποιηθούν από τα κρυπτονομίσματα, επειδή πρέπει να δούμε το NFT σαν ένα φάκελο για να κάνεις διανομή έργων τέχνης.

–Τι αλλάζει στα πνευματικά δικαιώματα του έργου με τα NFTs;

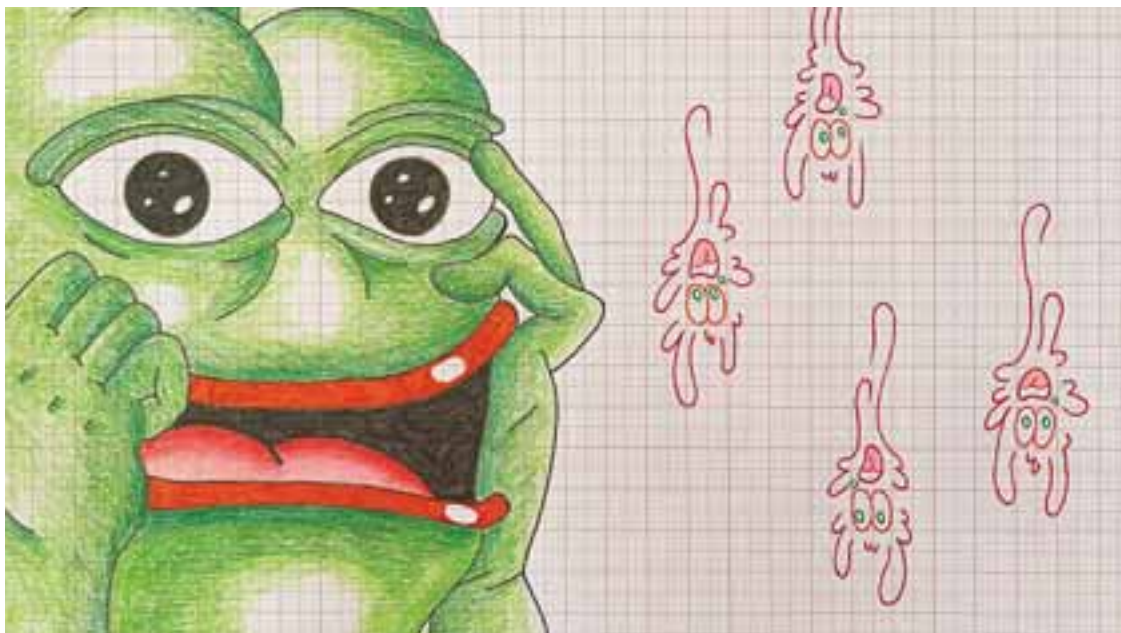
«Πιστεύω ότι ζούμε σε μια φάση που ένα μέρος της ζωής μας το περνάμε στο internet, χωρίς να μας ανήκει τίποτα διαδικτυακά, οπότε τα NFTs έρχονται να αντιστρέψουν αυτή τη συνθήκη και να ξεκινήσεις να έχεις μια εικονική ιδιοκτησία», λέει ο Ανδρέας Στυλιανού.

–Ο κάθε καλλιτέχνης διαλέγει πού θα πάει το IP του, τα πνευματικά δικαιώματα του έργου και μεταφέρεται ανάλογα με τις οδηγίες του δημιουργού. Υπάρχουν καλλιτέχνες που δίνουν τα πνευματικά δικαιώματα του NFT στον ιδιοκτήτη του έργου, υπάρχουν και οι φορές που δεν το δίνουν, είναι ανάλογα με τι θα συμφωνήσει ο καλλιτέχνης στο συμβόλαιο. Στα δικά μου έργα NFTs, δεν μεταφέρω τα πνευματικά δικαιώματα του έργου. Αλλά ότι έχεις αυτή την επιλογή είναι πολύ σπουδαίο επίτευγμα.

–Πώς συνδέεις την τοιχογραφία που προσφέρεις με το NFT;

–Με το να συνδέσω τα NFTs με κάτι το οποίο μπορεί το κοινό να

φανταστεί στον χώρο του, όπως είναι μια τοιχογραφία, πιστεύω ότι θα είναι αυτό που χρειάζεται το κυπριακό κοινό για να αντιληφθεί τι σημαίνει ένα NFT. Η ιδέα είναι εάν κάποιος κάτοχος αυτών των NFTs θέλει επιστρέψει το NFT πίσω σε εμένα μπορεί να λάβει μια τοιχογραφία στον χώρο του. Δηλαδή ένα NFT ισούται με μια τοιχογραφία σε έναν τοίχο του σπιτιού του πελάτη, με κάθε επιπρόσθετο NFT που παίρνει κάποιος μεγάλωνει και η τοιχογραφία του. Πιστεύω ότι ζούμε σε μια φάση που ένα μέρος της ζωής μας το περνάμε στο internet, χωρίς να μας ανήκει τίποτα διαδικτυακά, οπότε τα NFTs έρχονται να αντιστρέψουν αυτή τη συνθήκη και να ξεκινήσεις να έχεις μια εικονική ιδιοκτησία.

«Αγοράζεις ένα NFT επειδή πιστεύεις στο έργο του καλλιτέχνη όχι στο NFT που αγοράζεις».

Τα NFTs ήλθαν για να μείνουν

–Πώς επιλέγεις ένα NFT έργο ως επένδυση;

–Για να αγοράσω ένα NFT το αποφασίζω από τη σοβαρότητα και την αφοσίωση που έχει ο καλλιτέχνης στο έργο του. Είναι εύκολο πλέον να διακρίνω εάν κάποιος το κάνει για να βγάλει λεφτά ή επειδή πιστεύει σε αυτό που κάνει. Επίσης, το κάθε NFT βγαίνει μαζί ένα white paper, το white paper είναι το τι θα σου προσφέρει αυτό έργο στο μέλλον. Άρα, αγοράζεις ένα NFT επειδή πιστεύεις στο έργο του καλλιτέχνη όχι στο NFT που αγοράζεις.

–Τα NFTs ήλθαν για να μείνουν, δεν είναι μια φούσκα που θα σπάσει;

–Το κάθε πράγμα έχει τη φούσκα του, και πολλά από τα έργα στην έκθεση θίγουν αυτό το θέμα. Ναι, πολλά από τα NFTs που σήμερα είναι στις εκατοντάδες χιλιάδες μπορεί να είναι μια φούσκα αλλά υπάρχουν τα NFTs που είναι solid projects (στέρεα έργα), που τα δημιούργησε ένας καλλιτέχνης που θα δουλέψει μέχρι το τέλος της ζωής του. Είναι ξεκάθα-

«Είναι εύκολο πλέον να διακρίνω εάν κάποιος το κάνει για να βγάλει λεφτά ή επειδή πιστεύει σε αυτό που κάνει».

ρο για εμένα ότι τα NFTs ήλθαν για να μείνουν, ίσως η ερώτηση θα έπρεπε να είναι ποια NFTs ήλθαν για να μείνουν; Και εάν το σκεφτείς είναι πολύ ωραίο να έχεις ένα κομμάτι της ιστορίας της τέχνης στο πορτοφόλι σου.

–Είναι σχεδόν δύο χρόνια από την τελευταία σου ατομική έκθεση στην Κύπρο τι άλλαξε από τότε;

–Τα πράγματα που πίστευα ότι θα μπορούσαν να μου συμβούν ως καλλιτέχνης μου συνέβησαν και αυτό οφείλεται σε διάφορες παραμέτρους, το ένα είναι σκληρή δουλειά, η πιστή στον εαυτό μου, η αγάπη σε αυτό που κάνω, αλλά είναι σημαντικό ότι στην πορεία μου βρέθηκαν και άλλα άτομα που πιστεύουν σε αυτό που κάνω. Είχα

κάνει πρόσφατα μια έκθεση στο Los Angeles, στην γκαλερί Future DMND, όπου ο υπεύθυνος είναι ο Issa Ababseh και είναι από τα άτομα που πιστέψαν στο έργο μου και με βοηθά να κάνω ό,τι χρειάζεται για να μπορώ να δημιουργώ τα έργα μου. Επίσης, μέσα σε αυτή την ομπρέλα ατόμων που με βοηθούν είναι και η ομάδα της Alpha C.K. Art Gallery και ιδιαίτερα η Έλενα Χριστοδουλίδου, υπεύθυνη του χώρου, που είναι από την πρώτη στιγμή δίπλα μου και πιστέψαν στο όραμά μου. Πρόσφατα προστέθηκε σε αυτούς που πίστεψαν σε μένα και ο Vincent Wu που διοργάνωσε την έκθεσή μου στο Hong Kong για την Art Central. Όλοι αυτοί με βοήθησαν τα τελευταία χρόνια στο να δημιουργώ και να πάρω τη δουλειά μου ένα βήμα παρακάτω.

Πληροφορίες: Alpha C.K. Art Gallery, τα εγκαίνια της έκθεσης θα γίνουν την Τετάρτη 22 Ιουνίου στις 7:00 μ.μ. και θα διαρκέσει μέχρι τις 2 Ιουλίου. 5969+5PF, Παπανικολή, Λευκωσία. Τηλέφωνο 22751325, info@ackgallery.com

23

ΙΟΥΝΙΟΥ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ
ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ
ΙΔΑΛΙΟΥ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

24

ΙΟΥΝΙΟΥ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ
ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ
"ΜΑΡΙΟΣ ΤΟΚΑΣ"
ΛΕΜΕΣΟΣ

ΤΑΚΗΣ
ΖΑΧΑΡΑΤΟΣ

“Έλα μεσ’ την αγκαλιά μου”

ΚΕΙΜΕΝΑ: ΤΑΚΗΣ ΖΑΧΑΡΑΤΟΣ

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: ΤΑΚΗΣ ΖΑΧΑΡΑΤΟΣ & ΣΟΦΙΑ ΣΠΥΡΑΤΟΥ

ΕΝΟΡΧΗΣΤΡΩΣΗ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΥΠΡΟΣ

LOVE 100.7 FM 98.1 + 105.7

LEUKOSIA

Tickethour 7777 7040

LEMEOS

cyprus airways

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ

ΠΡΟΠΩΛΗΣΗ ΕΙΣΗΓΗΡΙΩΝ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΕΑΣ

CHANDAL

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

ΝΗΘΟΣ ΟΥΑΪΤ

Μέριλιν Στάφορντ

Στα υπέροχα κτίρια του μουσείου Ντίμπολα, άλλοτε κατοικία της βικτωριανής φωτογράφου Τζούλιας Κάμερον, η καλοκαιρινή έκθεση στρέφει το βλέμμα μας στην περίπτωση μιας άλλης γυναίκας φωτογράφου, της Μέριλιν Στάφορντ που έδρασε στις δεκαετίες '50, '60 και '70. Διάσημη για τα πορτρέτα της (ξεκίνησε με τον Αϊνστάιν) αλλά και για τις ανθρωποκεντρικές φωτογραφίες δρόμου, η Μέριλιν Στάφορντ έπιασε το κλίμα μιας εποχής στη μόδα αλλά και στο φωτορεπορτάζ.

ΛΟΣ ΑΝΤΖΕΛΕΣ

Συλλογές αστέρων

Στις 29 Ιουνίου, ο οίκος δημοπρασιών Αντρίου Τζόουνς δημοπρατεί δύο συλλογές έργων τέχνης διασήμων προσώπων του κινηματογράφου, του Ντίνο και της Μάρτα ντε Λαουρέντις και της ηθοποιού και χορεύτριας Μίτζι Γκέινερ (φωτ.), που είναι πλέον 91 ετών. Οι συλλογές περιλαμβάνουν θησαυρούς από αντίκες, έπιπλα, διακοσμητικά, πίνακες ζωγραφικής, γλυπτά, ασπικά και βιβλία, ενώ στην περίπτωση της Μίτζι Γκέινερ περιλαμβάνεται και η συλλογή της με βαλίτσες Λουί Βουιτόν.

ΤΣΙΤΣΕΣΤΕΡ

Γκλιν Φίλποτ

Την περίπτωση του Βρετανού ζωγράφου Γκλιν Φίλποτ (1884-1937) φέρνει στην προθήκη του ενδιαφέροντος η αναδρομική έκθεση στο Τσίτσεστερ της νότιας Αγγλίας, στην Πινακοθήκη Πάλαντ Χάουζ. Έχει ενδιαφέρον η εξέλιξη του από έναν σχεδόν ακαδημαϊκό ζωγράφο της εδουαρδιανής περιόδου σε έναν δυναμικό εκπρόσωπο του μοντερνισμού κυρίως στα τελευταία χρόνια της ζωής του. Ήταν διάσημος για τα πορτρέτα του με μοντέλα μαύρους φίλους του και καλλιτέχνες.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

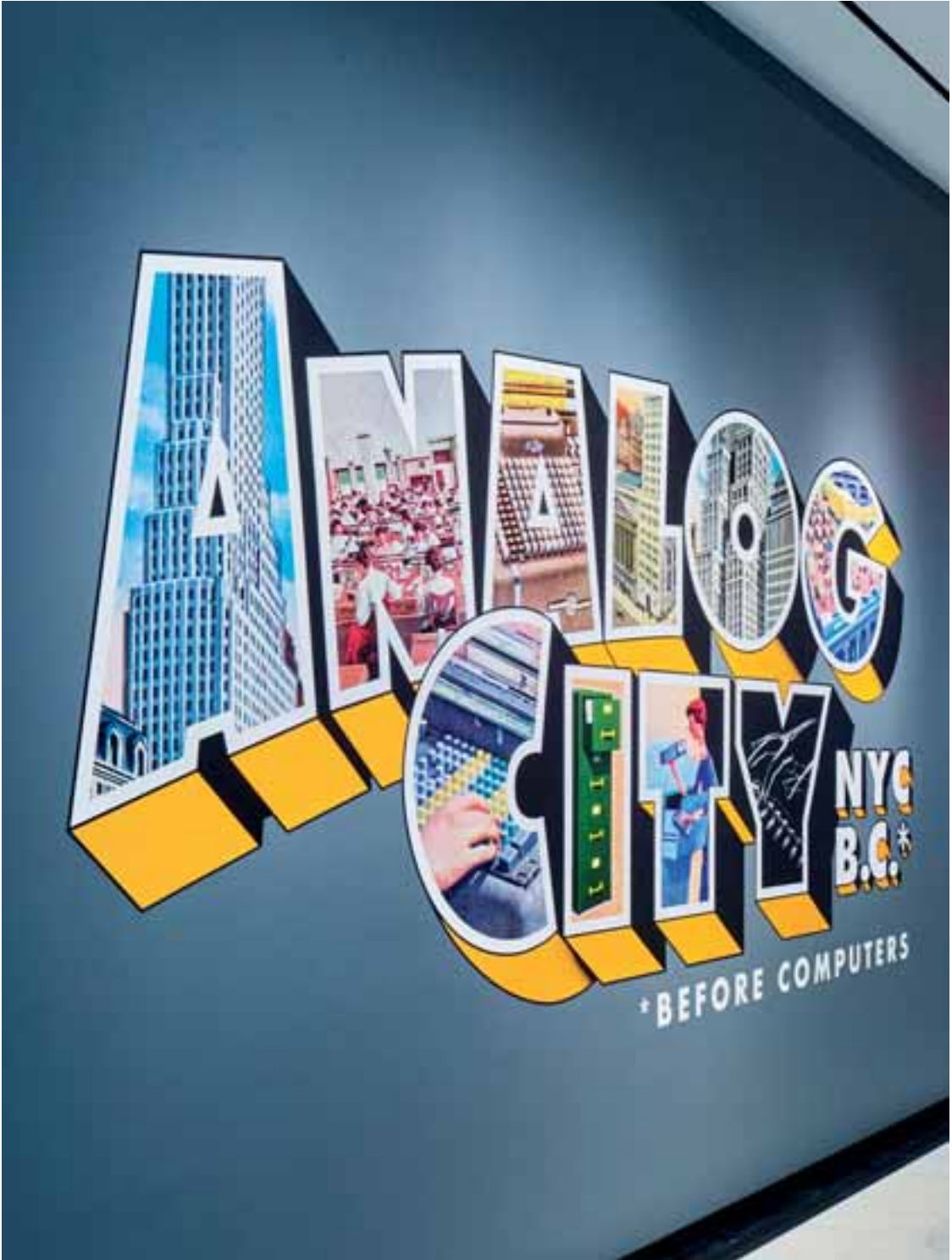
Τζέιμς Τζόις

Η Βιβλιοθήκη και το Μουσείο Μόργκαν στη Νέα Υόρκη τιμούν την επέτειο των 100 χρόνων από την πρώτη έκδοση του «Οδυσσέα» του Τζέιμς Τζόις σε ειδική έκθεση αφιέρωμα που θα διαρκέσει έως τον Οκτώβριο. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει ότι την έκθεση επιμελείται ο διάσημος Ιρλανδός συγγραφέας Κολμ Τόιμπιν. Ο «Οδυσσέας» γίνεται ο μίτος για να ξετυλιχθεί όλη η μυθολογία γύρω από το πρόσωπο και την κληρονομιά του Τζόις, με εκδόσεις, αλληλογραφία, σημειώσεις και επιστολές.

ΡΟΤΕΡΝΤΑΜ

Προπολεμική πόλη

Η πόλη του Ρότερνταμ στην Ολλανδία ισοπεδώθηκε από τη Λούφτβαφε των ναζί στις 14 Μαΐου 1940, αλλά παρά την καταστροφή έχουν διασωθεί μερικά αξιόλογα προπολεμικά κτίρια. Αυτήν την κληρονομιά –σε διάφορες πόλεις– παρακολουθεί και προβάλλει στο Instagram το προφίλ με την επωνυμία «interwarmodernism». Στη φωτογραφία, το νυν ξενοδοχείο New York, χτισμένο την περίοδο 1901-1917 για λογαριασμό της εταιρείας κρουαζιερόπλοιων Holland Amerika Lijn.

Μια έκθεση που εξερευνά την αστική ζωή πριν από τα κινητά τηλέφωνα και το Διαδίκτυο.

Η αναλογική πόλη, η άνοδος και η πτώση

Μια ιστορία της Νέας Υόρκης, αλλά και μια ιστορία όλων των πόλεων, με όλες τις σχετικές διαβαθμίσεις, είναι η έκθεση που εγκαινιάστηκε στο Μουσείο της Πόλης της Νέας Υόρκης. Θέμα της, η αναλογική πόλη. Η πόλη δηλαδή όπως την ξέραμε στη διάρκεια του 20ού αιώνα, η πόλη (και μαζί η καθημερινότητα) πριν από το 1995 και την επικράτηση των κινητών τηλεφώνων και του Διαδικτύου, που μετέτρεψαν την αναλογική ζωή σε ψηφιακή. Το πέρασμα αυτό σε μια άλλη εμπειρία της καθημερινής ζωής και όλων των συναλλαγών αλλά και όλων των ανθρώπινων επαφών συγκροτεί μια κομβική επανάσταση όχι μόνο στη λειτουργία των πόλεων αλλά και στον τρόπο που ο καθένας από εμάς αυτοπροσδιορίζεται. Η έκθεση στη Νέα Υόρκη μάς θυμίζει τον ιστορικά νωπό χρόνο της αναλογικής πόλης, με τα τηλέφωνα στους δημόσιους χώρους, τους πάγκους με τις εφημερίδες, τα σημεία πώλησης πάμπολλων περιοδικών, τα ταχυδρομεία και τα γραμματόσημα, τα φωτογραφεία και τα εργαστήρια εμφάνισης των αναλογικών φιλμ. Επίσης, μας θυμίζει τις εξόδους για κινηματογράφο, όταν μόνο σε αίθουσα μπορούσε κανείς να απολαύσει μια ταινία, τις φωτεινές επιγραφές, τις χάρτινες διαφημίσεις και τα φυλλάδια, όλα

σημεία καιρών και προϊόντα μιας άλλης κουλτούρας. Πολλά από αυτά, ευτυχώς, επιζούν όχι όμως ως μοναδικές και αυτονόητες επιλογές αλλά ως εναλλακτικές και παράλληλες εκδοχές της ζωής. Όσοι είναι πάνω από 50 ανήκουν στις γενιές εκείνες που βίωσαν καλά και τις δύο οπτικές του κόσμου, την αναλογική και την ψηφιακή. Και είναι πολύς καιρός τώρα που έχουμε όλοι αποχαιρετήσει τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούσε η αναλογική πόλη.

Είναι χαρακτηριστικό πως μόλις τον περασμένο Μάιο απέσυραν από τους δρόμους της Νέας Υόρκης τα τελευταία καρτοτηλέφωνα από τους δρόμους, απελευθερώνοντας παράλληλα δημόσιο χώρο σε μια κίνηση συμβολισμού καθώς αυτά ήταν ήδη ανενεργά. Στην Αθήνα υπάρχουν διάσπαρτα και μάλιστα βανδαλισμένα. Αλλά το τέλος της αναλογικής πόλης είναι μια παγκόσμια συνθήκη που έχει πολλές επιδράσεις στη μορφή των πόλεων και στη λειτουργία τους. Η έκθεση στο Μουσείο της Πόλης της Νέας Υόρκης θα διαρκέσει έως τις 31 Δεκεμβρίου και θα αποτελέσει έως τότε πηγή έμπνευσης και προβληματισμού για τη νέα ζωή που έρχεται. Αντίστοιχες εκθέσεις με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε τύπου θα μπορούσε να γίνει σε κάθε πόλη.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Μαλάκωσε τον πόνο του

Σε μια απομονωμένη φάρμα της Αϊβα, ο Ρέι Λιότα ξεφυτρώνει μέσα από τις καλαμποκιές ως παίκτης του μπέιζμπολ. Κοιτάζει το γήπεδο που έφτιαξε για χάρη του (αν και χωρίς να το ξέρει) ο Κέβιν Κόσνερ.

«Αν το χτίσεις, θα έρθει», έλεγε η μυστηριώδης φωνή από το πουθενά στον Κόσνερ, ο οποίος το έκτισε. Και αυτός ήρθε.

Μάλλον, δεν χτίστηκε για να έρθει αυτός αλλά κάποιος άλλος: άθελά του, ο Κόσνερ προσκάλεσε ένα φάντασμα για να μπορέσει να συμφιλιωθεί με τον απόλυτο «άλλο»: τον επίσης νεκρό, και αποξηνωμένο, πικραμένο, πατέρα του, παίκτη του μπέιζμπολ πίσω στη δεκαετία του '20.

Το «Field of Dreams» γυρίστηκε το 1989 από τον Φιλ Ολντεν Ρόμπινσον και στα ελληνικά αποδόθηκε με τον τίτλο «Ο Ξυπόλη-

Ο Ρέι Λιότα κοιτάζει

χωρίς να μιλάει.

Το βλέμμα του έρχεται

από κάπου αλλού

και ταξιδεύει μακριά.

τος Τζο», που είναι ο τίτλος του αυτοβιογραφικού μυθιστορήματος του Γ. Π. Κινσέλα στο οποίο βασίστηκε η ταινία. Ρέι Κινσέλα ονομάζεται στην ταινία ο χαρακτήρας που υποδύεται ο Κόσνερ, ενώ ο Ξυπόλητος Τζο του τίτλου είναι ο χαρακτήρας (Τζο Τζάκσον) που υποδύεται ο Ρέι Λιότα.

Τώρα που ο Λιότα πέθανε στον ύπνο του, στα 68 του, οι περισσότεροι τον θυμηθήκαμε για τον εμβληματικό του ρόλο ως γκάνγκστερ στα «Καλά παιδιά» του Σκορσέζε, που γυρίστηκαν ένα

Ο Ρέι Λιότα ως «Ξυπόλητος» Τζο Τζάκσον στο «Field of Dreams» που γύρισε το 1989 ο Φιλ Ολντεν Ρόμπινσον.

χρόνο μετά το «Λιβάδι των ονειρών». Ο κύριος Γκρι, όσο κι αν του αρέσει να βλέπει κάθε τόσο τα «Καλά παιδιά», δεν λέει να ξεκολλήσει από την αινιγματική μορφή του φασματικού, απορνημένου Ρέι Λιότα ως Τζο Τζάκσον.

Δεν θα μπορούσαν να είναι πιο αντίθετες οι δύο ταινίες, μολονότι αμφότερες βασίζονται σε αυτοβιογραφικές ιστορίες (αυτοβιογραφική μια ιστορία φαντασμάτων; Κι όμως, τα όρια της αυτοβιογραφίας είναι τόσο ρευστά όσο ρευστή είναι και η ίδια η έννοια της αυτοβιογραφίας): η μυθολογία της αγροτικής κοινότητας, με τους λαϊκούς της μύθους και τα, εντέλει, καλοκάγαθα φαντάσματά της που περισσότερο μοιάζουν με φύλακες-αγγέλους παρά με φάσματα που σπέρνουν το ρίγος και το δέος, και από την άλλη, η βρώμικη μυθολογία των μαφιόζων, η βίαιη

μυθολογία της αμερικανικής μητρόπολης. Και κάπου εκεί ανάμεσα ο Ρέι Λιότα που μόλις πέθανε.

Ο κύριος Γκρι χάζεσε το «Λιβάδι των ονειρών» πάντοτε με μια γλυκύπικρη διάθεση: να ήταν τόσο απλό ο άνθρωπος-ανάμνηση να ξεφυτρώνει μέσα από τις καλαμποκιές με σάρκα και οστά και να σου δίνει την ευκαιρία να πεις ή να ακούσεις λόγια που δεν ειπώθηκαν ποτέ. Η μυστηριώδης φωνή έλεγε εξάλλου στον Κόσνερ κάτι ακόμα: «Μαλάκωσε τον πόνο του». Ο Ρέι Λιότα κοιτάζει προς την κάμερα χωρίς να μιλά. Το βλέμμα του έρχεται από κάπου αλλού και ταξιδεύει μακριά. Θα μπορούσε να είναι ο φίλος που χάσαμε, ο πατέρας που πικράναμε. Ως ηθοποιός, πάντως, έκανε κάτι άλλο που επίσης πρόσταζε η φωνή στην ταινία: «Διάνυσε την απόσταση». Go the distance.

Αριστερά: Η Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα το 1969 με τη λαμπρινή Σεβαστού. Κέντρο: Με τους συμφοιτητές στο Παρίσι. Δεξιά: Με τον Γιάννη Μόραλη, τη Μελίνα Μερκούρη, τον Μιχάλη Κακογιάννη κ.ά.

Αποχαιρετισμός στη «δασκάλα»

Η κ. Άννα Καφέτση και η κ. Ειρήνη Ηλιοπούλου γράφουν στην «Κ» για τη Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα που γνώρισαν

Της ΜΑΡΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

«Χαίρε, Μαρίνα», την αποχαιρέτισε ο ζωγράφος Χρήστος Μποκόρος. «Έφυγε» όπως επιθυμούσε, επί των επάλξεων», ήταν η πρώτη φράση που μου είπε ο Γιώργος Ρόρρης την ημέρα της ανακοίνωσης του θανάτου της, αναφερόμενος στην προετοιμασία της μεγάλης έκθεσης για τον Κωνσταντίνο Παρθένη, που εκείνη είχε μόλις ολοκληρώσει. «Ήταν δοσμένη στα όνειρά της με απόλυτο τρόπο», σχολίασε ο ζωγράφος και καθηγητής στο Πολυτεχνείο Κρήτης Δημήτρης Ανδρεαδάκης. «Μια γυναίκα ντίβα και ταυτόχρονα ένα πρόσωπο οικείο και στοργικό».

Όλοι τους, παλιοί μαθητές της στην ΑΣΚΤ, θυμήθηκαν ότι της άρεσε να λέει: «Είμαι η δασκάλα σας». Και η αλήθεια είναι ότι το μάθημά της για τη ζωγραφική της Αναγέννησης άφησε εποχή στη σχολή, μια καλοδουλεμένη διδασκαλία - παράσταση μέσα στη γεμάτη αίθουσα.

«Δασκάλα μου, τι κάνεις;» τη χαιρετούσε και ο Μάριος Σπλιόπουλος, καθηγητής πλέον στην ΑΣΚΤ, μαθητής της κι αυτός. «Η Μαρίνα ήταν άνθρωπος με ισχυρές απόψεις, κι αυτό ήταν το καλό της. Αρκετές φορές διαφωνούσαμε, αλλά είχε εμπεριστατωμένη γνώμη για τα πιστεύω της και τα υπερασπιζόταν με σθένος. Σταθερή στις θέσεις της, αλλά ταυτόχρονα ανοικτή στη γνώση», σχολιάζει ο ίδιος, ανακαλώντας ένα περιστατικό από την εποχή που, νεαρός σπουδαστής, γοητευμένος από τους Καταστασιακούς του Γκι Ντεμπόρ έδωσε στην καθηγήτριά του τη βιβλιογραφία ώστε να ενημερωθεί για τα παρισινά τεκταινόμενα.

Η πορεία που είχε η ζωή της Μαρίας Λαμπράκη-Πλάκα υπήρξε εντυπωσιακή: κοινωνική ανα-

Κοινωνική αναγνώριση, καριέρα και βεβαίως το ανεξίτηλο σημάδι της στην Εθνική Πινακοθήκη – ένα όραμα τριών δεκαετιών που έγινε πραγματικότητα.

Γνώριση, καριέρα και βεβαίως το ανεξίτηλο σημάδι της στην Εθνική Πινακοθήκη – ένα όραμα τριών δεκαετιών που έγινε πραγματικότητα με σκληρή δουλειά. «Να δείχνεις τις αγάπες σου για να σε φοβούνται», είχε παροτρύνει κι εμένα όταν έκλεισε το κασετόφωνο της συνέντευξης που κάναμε, μια αυτοψία στο υπό κατασκευή νέο κτίριο λίγο καιρό πριν από τα εγκαίνιά του. Εκ των υστέρων έμαθα ότι αυτό ήταν το μότο της, σε φίλους κι εχθρούς.

Για αυτή τη γυναίκα, που με τόλμη και μέθοδο κράτησε τα νήια της ζωής της, γράφουν στην «Κ» η διδάκτωρ Ιστορίας της Τέχνης Άννα Καφέτση και η ζωγράφος Ειρήνη Ηλιοπούλου και την αποχαιρετίζουν η καθεμία με τον δικό της τρόπο.

Η Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα στην παρουσίαση για τον Δομήνικο Θεοτοκόπουλο - El Greco, «Ένας ζωγράφος-φιλόσοφος», την 1η Απριλίου του 2015, στην Αίθουσα Δημήτρης Μητρόπουλος του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών.

ΑΝΝΑ ΚΑΦΕΤΣΗ* Βαθιά θλίψη στο άκουσμα του θανάτου της

Συνεργαστήκαμε πολλά χρόνια από διαφορετικές θέσεις και τη γνώριζα πολύ περισσότερο μέσα από τις ζωές των δύο συντρόφων μας. Μια γυναίκα που ήξερε γράμματα. Με κλασική παιδεία και σπάνιες αρετές. Θεληματικά, ικανή, αυτοδημιούργητη αλλά και βαθιά αντιφατική. Η Μαρίνα ήταν πάντα για μένα ένα αίνιγμα, ένα τεράστιο μυστικό πίσω από τη δημόσια εικόνα. Αυτό θα κρατήσω από εκείνη, μαζί με την ακριβή εικόνα από τα στερνά της, αφήνοντας όλες τις ερμηνεί-

ες ανοιχτές για το πρόσωπο και τη δημόσια προσφορά της. Νέα και μάχιμη ως το τέλος, έδειχνε και ήταν άτρωτη κόντρα σε έναν γυναικοκτόνο ηλικιακό ρατσισμό, διεκδικώντας την ανάγκη της να παραμείνει δημιουργική και να ολοκληρώσει το όραμά της για την Εθνική Πινακοθήκη. Και ευτύχησε να το πετύχει. Είναι γνωστό ότι ο επιστημονικός μας διάλογος με τη Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα γινόταν συχνά από την αντίπερα όχθη σε ζητήματα σύγχρονης τέχνης και μουσειακών πολιτικών. Ωστόσο, καμωμένες από το ίδιο ατσάλι, αν και διαφορετικές, και ενωμένες με βαθιά πνευματική συγγένεια, γεφυρώσαμε ιδεολογικά χάσματα και συμπορευθήκαμε για αρκετά χρόνια ως διευθύντριες της

ΕΠΜΑΣ και του ΕΜΣΤ με αμοιβαία αναγνώριση και τιμή. Με τρυφερότητα και αλληλεγγύη, όπως εκείνο το σκοτεινό πρωινό που μάθαμε συγκλονισμένες για την κλοπή των έργων. Μαζί με τον Μαρίνο Καλλιγά αποτελούν αναμφισβήτητους τους δύο μεγάλους στυλοβάτες στην ιστορία του ιδρύματος. Ο Καλλιγάς, θεμελιωτής της ΕΠΜΑΣ, έδωσε μια εικοσαετή μάχη για να στεγάσει το επί έναν αιώνα νομαδικό μουσείο και να ανοίξει μόλις το 1973 τις πύλες στο κοινό. Η Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα, με τον επίμονο τριακονταετή αγώνα της, μεγάλωσε, εκσυγχρόνισε, διεύρυνε το κοινό της και παρέδωσε την Εθνική Πινακοθήκη στον 21ο αιώνα, ανοίγοντας το κεφάλαιο που δεν

έχει ακόμη γραφτεί. Την αποχαιρετώ με αγάπη και σεβασμό.

* Η κ. Άννα Καφέτση είναι διευθύντρια annexM, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

ΕΙΡΗΝΗ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ* Τρεις φωτογραφίες για τη Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα

Αυτή τη δύσκολη ώρα σκέφτομαι με φωτογραφίες. Ένα ξεφύλλισμα προς τα πίσω, των στιγμών που συνδέθηκαν μαζί της, τα πρώτα χρόνια κυρίως της σχολής και λίγο αργότερα τα πρώτα χρόνια του Παρισιού.

Θυμάμαι πόσο είχα εντυπωσιαστεί τις πρώτες φορές στο μάθημά της στη σχολή, με τον απίθανο πλούτο των σπάνιων λέξεων με τις οποίες κεντούσε την ομιλία της αβίαστα, φέρνοντας κοντά μας την ιστορία της τέχνης σαν να λάμβανε χώρα εκείνη τη στιγμή. Τίποτα δεν άλλαξε στα πολλά χρόνια που ακολούθησαν. Η ίδια φρεσκάδα ενός λαμπερού μυαλού, λόγος πάντα παθιασμένος, με γνώση, γοητεία και αμεσότητα. Η δασκάλα μας.

Φωτογραφία πρώτη, 1990: Στην έκθεση που είχε οργανώσει η ίδια στο Παρίσι στη Ville Juif, με τους Έλληνες μαθητές της. «Vers un nouveau Humanisme» (Για έναν νέο Ανθρωπισμό). Μπροστά καθισμένος ο άντρας της, ο Δημήτρης Πλάκας, πίσω του η Μαρίνα γελαστή με μια τεράστια ανθοδέσμη και γύρω της όλοι εμείς οι μαθητές της. Στιγμές ευτυχίας, αισιοδοξίας και ελπίδας. Ήταν η πρώτη φορά επίσημως που η Μαρίνα μάς αγκάλιασε κάτω από τα φτερά της, σε μια εποχή δύσκολη και γεμάτη τριγμούς, για τη ζωγραφική που συνεδία αποφασίσαμε να ακολουθήσουμε, και έγινε το πρώτο δυνατό μας στήριγμα.

Φωτογραφία δεύτερη, 1991: Στο Salon de Mars, στο Παρίσι, στην ατομική μου έκθεση. Πάλι με τον αγαπημένο της Δημήτρη Πλάκα, γελαστοί, μπροστά από τα έργα μου, επίσκεψη-έκπληξη! Είναι πολλές οι φωτογραφίες των στιγμών-σταθμών που ακολούθησαν μέσα στα χρόνια, από τα εγκαίνια των εκθέσεων της Πινακοθήκης και τα δικά μας, που η Μαρίνα ήταν πάντα παρούσα στην Αθήνα και στο Παρίσι.

Όμως σε μια ακόμα αγαπημένη θα σταθώ, το 1994 στα Λαδάδικα στη Θεσσαλονίκη, μαζί με τον αγαπημένο μας δάσκαλο Λεονάρντο Κρεμονίνι, που η Μαρίνα υπεραγαπούσε και γινόταν μαθήτριά της μπροστά του. Αυτή ήταν η εξοπνιά της και η γενναιοδωρία της και η αγάπη της για την Τέχνη, σε ένα χώρο και χρόνο δύσκολο, για εμάς αλλά και για εκείνη, όπου έπρεπε διαρκώς να μάχεσαι, να αμύνεσαι και να αντιστέκεσαι για να αρθρώσεις έναν καθαρό εικαστικό λόγο.

* Η κ. Ειρήνη Ηλιοπούλου είναι ζωγράφος.

1939-1992

Γεννιέται στο Αρκαλοχώρι του Ηρακλείου της Κρήτης. Σπουδές στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Μεταπτυχιακές σπουδές στην Ιστορία και Κοινωνιολογία της Τέχνης στο Παρίσι, στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης. Το 1975 εκλέγεται παμπηφεί τακτική καθηγήτρια στην έδρα της Ιστορίας της Τέχνης της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών της Αθήνας.

Η Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα σε ηλικία δεκαεπτά ετών.

1992

Διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης. Εγκαينιάζει την έκθεση «Από τον Θεοτοκόπουλο στον Σεζάν». Πάνω από 600.000 επισκέπτες.

1999

Εγκαينιάζει την έκθεση «El Greco. Ταυτότητα και μεταμόρφωση».

Ο τότε Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος απονέμει στη διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα τον Χρυσό Σταυρό του Τάγματος της Τιμής, την Πέμπτη 23 Σεπτεμβρίου 2004.

2012

Κλοπή τριών έργων των Πικάσο, Μοντριάν και Μονκάλβο. Εγκαινιάζει την τελευταία έκθεση πριν από τη μεταστέγαση της Πινακοθήκης με έργα από τις δωρεές Ελλήνων καλλιτεχνών προς την Εθνική Πινακοθήκη.

2013

Το κεντρικό κτίριο της Εθνικής Πινακοθήκης επί της οδού Βασιλέως Κωνσταντίνου 50 κλείνει και ξεκινούν εργασίες επέκτασης.

2021

Εγκαينιάζει το υπερσύγχρονο κτίριο περίπου 21.000 τετραγωνικών μέτρων, με προϋπολογισμό 45 εκατ. ευρώ, και τη μεγάλη επετειακή έκθεση για τα 200 χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης. Στις συλλογές της ανήκουν περισσότερα από 20.000 έργα τέχνης.

Η Μικρασιατική Καταστροφή και το διεθνές σύστημα

Των **ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΤΣΑΡΔΑΝΙΔΗ**
και **ΓΙΑΝΝΗ ΣΑΚΚΑ***

Το Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων (ΙΔΟΣ) διοργάνωσε στις 23 Μαΐου ημερίδα με θέμα «Η Μικρασιατική Καταστροφή και οι Μεγάλες Δυνάμεις». Οι εισηγήσεις που παρουσιάστηκαν από τους: Σωτήρη Ριζά για τη Γαλλία (Κέντρο Ερεύνης της Ιστορίας του Νεωτέρου Ελληνισμού, Ακαδημία Αθηνών), Ευστάθιο Φακιολά για τη Μεγάλη Βρετανία (Παν/μιο Πελοποννήσου), Αντώνη Κλάψη για την Ιταλία (Παν/μιο Πελοποννήσου), Γιάννη Σακκά για τις ΗΠΑ (Παν/μιο Αιγαίου), Διονύσιο Τσιριγώτη για τη Σοβιετική Ένωση (Παν/μιο Πειραιώς) επιδίωξαν να προσδιορίσουν και να αναλύσουν σε βάθος τους βασικούς παράγοντες που διαμόρφωσαν τη στάση των Μεγάλων Δυνάμεων. Οι παράγοντες αυτοί θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως γεωπολιτικοί και κατά δεύτερο λόγο ως αποτέλεσμα συγκυριακής πολιτικής.

Η γεωπολιτική διάσταση για τις περισσότερες χώρες φαίνεται ότι ήταν η σημαντικότερη: Για τη Μεγάλη Βρετανία, η στήριξη της Ελλάδας ως τοποτηρητή των βρετανικών συμφερόντων στην περιοχή εδραζόταν στην επιδίωξη της να διασφαλίσει τον έλεγχο των Στενών και της διώρυγας του Σουέζ για την προστασία των εμπορικών οδών προς τις Ινδίες. Ένα εξίσου σημαντικό συστατικό στοιχείο αυτής της πολιτικής ήταν η προσπάθεια ανακαίτισης και περικλείσις του κινδύνου καθόδου των μπολσεβίκων της Σοβιετικής Ένωσης. Αντίθετα, η Ιταλία εναντιωνόταν στην ελληνική παρουσία στη Μικρά Ασία διότι θα δημιουργούσε μια Ελλάδα

ισχυρή και ανταγωνιστική προς αυτή στην Ανατολική Μεσόγειο, καθώς η ίδια εποφθαλμιούσε ένα μεγάλο μέρος της νοτιοδυτικής Μικράς Ασίας. Η Γαλλία κατά τη διάρκεια της μεγάλης ελληνικής στρατιωτικής προσπάθειας το 1921 διατήρησε μια στάση αναμονής ως προς την τελική της έκβαση, καθώς κατείχε ένα μεγάλο μέρος του οθωμανικού χρέους σε ποσοστό 60% και υπήρχε μεγάλη συμμετοχή Γάλλων κεφαλαιούχων στην τουρκική οικονομία. Για τις ΗΠΑ, οι οποίες μετά το τέλος του Μεγάλου Πολέμου επέστρεψαν στον απομονωτισμό, ο ελληνοτουρκικός πόλεμος δεν εντασσόταν στο πλαίσιο των ζωτικής σημασίας γεωπολιτικών τους συμ-

Στην ημερίδα του Ινστιτούτου Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων αναλύθηκαν οι βασικοί παράγοντες που διαμόρφωσαν τη στάση των Μεγάλων Δυνάμεων.

φερόντων. Οι ΗΠΑ υιοθέτησαν πολιτική αποστασιοποίησης από τους δύο εμπολέμους εστιάζοντας στη διασφάλιση των οικονομικών τους συμφερόντων (αμερικανικές εταιρείες πετρελαίου, εμπόριο και τράπεζες) και σε θέματα ανθρωπιστικής βοήθειας.

Εξίσου σημαντικό ήταν και οι συγκυριακοί παράγοντες. Για τις Μεγάλες Δυνάμεις, ιδιαίτερα για τη Γαλλία και την Ιταλία, η ήττα του Βενιζέλου στις εκλογές του Νοεμβρίου του 1920 και η επάνοδος του Κωνσταντίνου στον θρόνο

Ραιδεστός, αρχές Σεπτεμβρίου του 1922. Η υποχώρηση του Γ΄ Σώματος Στρατού μετά την κατάρρευση του μετώπου.

αποτελέσαν το πρόσχημα για να μεταβάλουν τη στάση τους έναντι της Ελλάδας. Επιπλέον, η βαθμιαία επικράτηση του κινήματος του Κεμάλ και η διαφαινόμενη αδυναμία της Ελλάδας να επιβάλει τη συμφωνία των Σεβρών στη Μικρά Ασία ώθησαν το Λονδίνο να δώσει μεγαλύτερη γεωπολιτική αξία στην αναδυόμενη εθνικά συγκροτημένη Τουρκία, ενώ η συμμετοχή της Ελλάδας στη σύμβαση των δυνάμεων της Αντάντ στην Ουκρανία τον Ιανουάριο του 1919 δημιούργησε τις κατάλληλες συνθήκες για την υιοθέτηση

από τη Σοβιετική Ένωση μιας φιλοκεμαλικής πολιτικής στο πλαίσιο της κοινής τους αντιιμπεριαλιστικής συμπίεσης.

Η εισήγηση του Σπύρου Πλουμίδη (Παν/μιο Αθηνών) επικεντρώθηκε στις συνέπειες της Μικρασιατικής Καταστροφής στην ελληνική εξωτερική πολιτική. Μετά το 1922 η Ελλάδα απώλεσε το δικαίωμα να οραματίζεται την εξέλιξη της σε περιφερειακή δύναμη της Ανατολικής Μεσογείου. Στον πρώιμο Μεσοπόλεμο ήταν μια χώρα αδύναμη (στρατιωτικά και οικονομι-

κά) και διπλωματικά απομονωμένη. Κύριο μέλημα της εξωτερικής πολιτικής της ήταν η αναζήτηση ασφάλειας και ειρήνης. Την ανάγκη αυτή επιχείρησε να ικανοποιήσει μέσω της συλλογικής ασφάλειας που πρόσφερε η Κοινωνία των Εθνών (ΚτΕ), αλλά πολύ γρήγορα η κατάληψη της Κέρκυρας από τους Ιταλούς, έστω και προσωρινά, απέδειξε ότι η Ελλάδα λίγα είχε να περιμένει από την ΚτΕ. Στη συνέχεια και έπειτα από ένα μεσοδιάστημα αναθεωρητισμού (1923-26), επιδίωξε να κατοχυρώσει την ασφάλειά της μέσα από

τη σύσφιξη των διμερών σχέσεων και την υπογραφή συμφώνων φιλίας με τις γειτονικές της χώρες (τη Ρουμανία, τη Γιουγκοσλαβία και την Τουρκία το 1928-30) καθώς και με την Ιταλία (1928).

Το αποτύπωμα της Μικρασιατικής Καταστροφής στο διεθνές σύστημα δεν έχει καταγραφεί ικανοποιητικά, τόνισε ο Χαράλαμπος Τσαρδανίδης (Παν/μιο Αιγαίου). Ομως, μετά τα τραγικά γεγονότα του 1922, πρώτον, αναδείχθηκε η παροδοχή/αφήγηση ότι η εσωτερική ασφάλεια του έθνους-κράτους και η εξωτερική σταθερότητά του επιτυγχάνονται με την απαλλαγή του από μειονότητες, έστω και με την αναγκαστική ανταλλαγή πληθυσμών· δεύτερον, έλαβε χώρα η υπονόμευση των αρχών που κατοχύρωσε η ΚτΕ με την ανάδειξη εθνικιστικών, αυταρχικών και συγκεντρωτικών κρατών, όπως η Τουρκία, η Σοβιετική Ένωση και η φασιστική Ιταλία· τρίτον, υπογράφηκε η συνθήκη της Λωζάννης (1923), η οποία καθόρισε τα χερσαία και θαλάσσια σύνορα Ελλάδας - Τουρκίας· και τέταρτον, για πρώτη φορά αντιμετωπίστηκαν από τη διεθνή κοινότητα με τόσο αποτελεσματικό και λυσιτελή τρόπο ζητήματα ανθρωπίνης ασφάλειας που αφορούσαν την αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας και την ανακούφιση και αποκατάσταση χιλιάδων προσφύγων τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Τουρκία.

* Οι κ. Χαράλαμπος Τσαρδανίδης και Γιάννης Σακκάς είναι καθηγητές του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Ο κ. Τσαρδανίδης είναι επίσης διευθυντής του Ινστιτούτου Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων.

Για τον άνθρωπο
και τον πολιτισμό

30 χρόνια

ΚΑΝΑΛΙ 6

106.00 | 98.6 | 107.00 | 106.9

ΕΞ

www.kanali6.com.cy info@kanali6.com.cy 25 820500

leventismuseum.org.cy | f i t

ΧΩΡΑ

Ι. ΚΙΣΣΟΝΕΡΓΗΣ

ΕΚΘΕΣΗ

17.05
30.10
2022

ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΡΟΣΩΠΙΝΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ
Ώρες λειτουργίας: Τρίτη-Κυριακή, 10:00-16:30

ΧΟΡΗΓΟΣ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Λεβέντειο Πανεπιστήμιο Α.Σ. ΛΕΒΕΝΤΕΙΟ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Δήμος Αμακίας Νικόλα Μουσική

Λεβέντειο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΕΥΚΑΣΙΑΣ

Το «πατρὸν» της Γαλλίας που έχει χώρο για όλους

Ενα αισιόδοξο μήνυμα ενσωμάτωσης

Υψηλή ραπτική ★★ ★
ΔΡΑΜΑ (2021)

Σκηνοθεσία: Σιλβί Οχαγιόν
Ερμηνείες: Ναταλί Μπιάιγ, Λίνα Κούντρι, Κλοντ Περόν

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Στον κόσμο της μόδας και των φίνων υφασμάτων μας βάζει το φιλμ από τη Γαλλία, το οποίο ωστόσο ρίχνει περισσότερο βάρος στην κοινωνική του διάσταση, παρά στην λάμψη και στη δόξα των ντεφιλέ. Πρωταγωνίστρια εδώ είναι η σπουδαία Ναταλί Μπιάιγ, στον ρόλο της Εσθερ, αρχιράφτρας σε ένα παρισινό παράρτημα του οίκου Dior, η οποία ετοιμάζεται για συνταξιοδότηση. Όταν ωστόσο η Ζαντ, μια νεαρή κοπέλα από τα προάστια της κλέβει την τσάντα και την επιστρέφει

Το φιλμ της Σιλβί Οχαγιόν καταφέρνει να συγκεράσει το προσωπικό με το κοινωνικό-ταξικό επίπεδο και αυτό είναι πιθανότατα η μεγαλύτερη επιτυχία του.

μετανιωμένα, εκείνη αποφασίζει να την «υιοθετήσει» επαγγελματικά, προσφέροντάς της μια θέση στη δημιουργική της ομάδα. Η τελευταία προετοιμάζεται μάλιστα πυρετωδώς για μια σημαντική επίδειξη, με τις δύο γυναίκες να αναπτύσσουν μια πολύ ιδιαίτερη σχέση μάνας-κόρης, μέσα από εντάσεις και συγκρούσεις. Ο οίκος Dior έχει αναλάβει τα σκηνικά και τα κοστούμια της ταινίας –σε αντάλλαγμα προφανώς της... διαφήμισης– επομένως κατα-

λαβαίνει κανείς πως αυτά είναι άψογα, σε ένα φιλμ πάντως που, όπως αναφέραμε, δεν στέκεται τόσο εκεί. Μισή Αράβισσα και μεγαλωμένη στα κακόφημα παρισινά προάστια, η Ζαντ δεν νιώθει ακριβώς οικεία όταν προσεγγιζόμαστε στο σύμπαν του μεταξίου και της δαντέλας. Το φυσικό της ταλέντο για την τέχνη της ραπτικής είναι αναμφισβήτητο, ωστόσο η λογική της λέει πως εκεί θα είναι για πάντα ξένη.

Η Εσθερ από την άλλη έχει αφιερώσει ολόκληρη τη ζωή στη δουλειά της, με αποτέλεσμα να έχει αποξενώσει αγαπημένα της πρόσωπα και να πάσχει προκαταβολικά από κατάθλιψη μπροστά στην προοπτική της απόσυρσης. Οι δυο γυναίκες, ερμηνευμένες άρτια από τις Ναταλί Μπιάιγ και Λίνα Κούντρι, βρίσκουν η μία στην άλλη εκείνο που τους λείπει, δίχως αυτό να σημαίνει πως η σχέση τους είναι εύκολη κι ανέφελη.

Το φιλμ της Σιλβί Οχαγιόν καταφέρνει σε σημαντικό βαθμό να συγκεράσει το προσωπικό με το κοινωνικό-ταξικό επίπεδο και αυτό είναι πιθανότατα η μεγαλύτερη επιτυχία του. «Εμείς είμαστε η Γαλλία», βλέπουμε κάποια στιγμή να λέει η Ζαντ σε μια φίλη της που δεν δείχνει καμία διάθεση να δουλέψει για εκείνους που θεωρεί ότι την περιθωριοποιούν. Το ζήτημα της αποτελεσματικής ενσωμάτωσης εκατοντάδων χιλιάδων νέων ανθρώπων στο κοινωνικό και επαγγελματικό σύνολο, είναι εδώ πανταχού παρόν, ακόμα κι αν δεν αναλύεται σε σπουδαίο βάθος. Η ιστορία της Ζαντ είναι παράδειγμα αισιοδοξίας, όμως μερικά τόπια φινό ύφασμα δεν είναι ικανά να καλύψουν μια ανοικτή πληγή που απειλεί συνεχώς να κακοφορμίζει.

Η Εσθερ (Ναταλί Μπιάιγ) και η Ζαντ (Λίνα Κούντρι), ερμηνευμένες άρτια, βρίσκουν η μία στην άλλη εκείνο που τους λείπει, με σκηνικό το παρισινό παράρτημα του οίκου Dior, δίχως αυτό να σημαίνει πως η σχέση τους είναι εύκολη κι ανέφελη.

HOME CINEMA

Μπασκετικός «Ρόκι» από Ανταμ Σάντλερ και Λεμπρόν Τζέιμς

Επάνω, ο Ανταμ Σάντλερ πρωταγωνιστεί στο φιλμ «Hustle» του Netflix. Κάτω, ο Λάζαρος Γεωργακόπουλος στην ταινία «Σελήνη, 66 ερωτήσεις» που είναι διαθέσιμο στο Cinobo.

Hustle ★★ ★
ΔΡΑΜΑ (2022)
Σκηνοθεσία: Τζερεμιά Ζέιγκαρ
Ερμηνείες: Ανταμ Σάντλερ, Χουάντο Ερνανγκόμεθ, Κουίν Λατίφα

Ο **Λάτρης** της πορτοκαλί μπάλας, Ανταμ Σάντλερ, πρωταγωνιστεί στην πιο μπασκετική ταινία των τελευταίων ετών, η οποία προσγειώθηκε πρόσφατα στην πλατφόρμα του Netflix. Ο Αμερικανός ηθοποιός υποδύεται έναν βετεράνο σκάουτερ του NBA, ο οποίος περνάει τον περισσότερο χρόνο του στην Ευρώπη, αναζητώντας νέα ταλέντα για την ομάδα του, τους Σίξερς της Φιλαδέλφειας. Όταν ωστόσο θα ανακαλύψει έναν πολλά υποσχόμενο νεαρό Ισπανό, η ομάδα αρνείται να τον στηρίξει· πλέον οι δυο τους θα ξεκινήσουν έναν σκληρό αγώνα προπόνησης και... προώθησης, με στόχο το επερχόμενο ντραφτ.

Εκοντας ανάμεσα στους παραγωγούς τον Λεμπρόν Τζέιμς, το φιλμ του Τζερεμιά Ζέιγκαρ είναι πλημμυρισμένο από πρώην και νυν αστέρες του NBA. Τζούλιους Ερβινγκ, Κένι Σμιθ, Σακίλ Ο' Νιλ, Τσαρλς Μπάρκλεϊ, Άλεν Αϊβερσον (από τους παλιούς), συν

τους Κρις Μίντλετον, Τομπιάς Χάρις, Ταϊρίς Μάξεϊ, Λούκα Ντόνσιτς, Τρέι Γιανγκ, είναι μόνο μερικοί απ' όσους περνούν μπροστά από τον φακό. Επιπλέον, ο έτερος πρωταγωνιστής της ταινίας –ο ταλαντούχος Ισπανός δηλαδή– δεν είναι άλλος από τον διεθνή παίκτη Χουάντο Ερνανγκόμεθ, ενώ παίκτες του NBA όπως ο Αντονι Εντουαρντς και ο Μο Βάγκνερ ερμηνεύουν επίσης κανονικούς ρόλους. Όλα αυτά, όπως καταλαβαίνει κανείς, συμβάλλουν στον ρεαλισμό και στην «μπασκετοσύνη» ενός φιλμ, το οποίο κατά τα άλλα είναι μια κλασική ιστορία θέλησης και πάθους, θυμίζοντας και κάτι (ένεκα της Φιλαδέλφειας) από το «Ρόκι» του Στράλονε και όλα τα σχετικά φιλμ του είδους.

Σελήνη, 66 ερωτήσεις ★★ ★
ΔΡΑΜΑ (2021)
Σκηνοθεσία: Ζακλίν Λέντζου
Ερμηνείες: Σοφία Κόκκαλη, Λάζαρος Γεωργακόπουλος, Νικήτας Τσακίρογλου

Από την πλατφόρμα του Cinobo επιλέγουμε το ντεμπούτο της Ζα-

κλίν Λέντζου, το οποίο τιμήθηκε πρόσφατα και με δύο βραβεία Iris. Η Αρτεμής (Σοφία Κόκκαλη) επιστρέφει έπειτα από χρόνια στην οικογενειακή στέγη στην Αθήνα, προκειμένου να φροντίσει τον ανήμπορο πατέρα της, ο οποίος αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα υγείας.

Οι δυο τους είναι από καιρό αποξενωμένοι για λόγους που θα μάθουμε στην πορεία, ωστόσο η καινούργια συμβίωση θα ανοίξει ένα διαφορετικό κεφάλαιο στη σχέση τους. Η Λέντζου (σοφά) εμπιστεύεται τους ηθοποιούς της, οι οποίοι ερμηνεύουν εξαιρετικά τους δύο κεντρικούς χαρακτήρες –ειδικά ο Λάζαρος Γεωργακόπουλος είναι συγκινητικός– σε ένα φιλμ χαμηλών τόνων, με σχεδόν πλήρη απουσία μουσικής, το οποίο πάντως διαθέτει αρκετή εσωτερική ένταση.

Κινηματογραφώντας από διαφορετικές γωνίες και παρεμβάλλοντας «οικογενειακά» κλίπ στην αφήγηση, η σκηνοθέτις προσθέτει οπτικές και αφήνει τον θεατή να συνθέσει μόνος του το κάδρο μιας δύσκολης, αλλά μοναδικής σχέσης.

PIK1 ΘΗΛ.: 22862000

23.05 Anthropoid
07.30 Θεία Λειτουργία
10.30 Σπίτι στη φύση - (Ε)
11.00 Κοίτα με στα μάτια, III Εκπομπή για τα ζωα.
11.30 Χρυσές συνταγές Εκπομπή μαγειρικής με τη Μαριλένα Ιωαννίδου.
12.00 Brand News Ενημερωτική εκπομπή με τον Νικόλα Μαριαντώνη.
14.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
14.30 Αμύνεσθαι περί πάτρης Ενημερωτική εκπομπή.
15.00 Μουσικό ραντεβού - (Ε)
15.30 Προσωπογραφίες, V
16.30 Χρονογράφημα, IV Εκείνη & εκείνοι Με την Αθηνά Χάλκου.
17.00 Πολιτιστικό ημερολόγιο
17.50 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)**
18.20 Τα καλύτερά μας χρόνια Σειρά εποχής.
19.20 Ειρήνη Πάσι Κωμωδία εποχής.
20.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
21.00 Παραδοσιακή βραδιά Ψυχαγωγική εκπομπή με την Άντρη Καραντώνη.
23.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
23.05 Anthropoid Βιογραφική, ιστορική ταινία, με τους Κίλιαν Μέρφι, Τζέιμι Ντόρναν, κ.ά.
01.00 Προσωπογραφίες - (Ε)
01.45 Εκείνη & εκείνοι - (Ε)
03.45 Αμύνεσθαι περί πάτρης
04.15 Επαναλήψεις

PIK2 ΘΗΛ.: 22862000

21.05 My Best Friend's Bouquet
07.30 Μαγικός κόσμος - (Ε)
08.45 Παιδική ζώνη α. Ο μικρός Χνουδωτός β. Μητόμπι και Μπιλ γ. Γκάρφιντ δ. Αστυνόμος Σαϊνς ε. Mini Pet Pals στ. Ο σούπερ μπαμπάς ζ. Ο Μπο ταξιδεύει η. Τα Στρουμφοκία
11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
11.30 Παιδική ζώνη - (Ε)
15.30 Κοίτα με στα μάτια Παιδικό πρόγραμμα.
16.00 Baywatch - (Ε)
17.20 Κοίτα με στα μάτια
17.30 A Window On - (Ε)
18.00 Σε προσκυνών γλώσσα, II Ο Καθηγητής κ. Γεώργιος Μπαμπινιώτης συνομιλεί με τη Βίκυ Φλέσσα για θέματα που άπτονται της γλωσσικής παιδείας και της σχέσής μας με την ελληνική γλώσσα.
19.00 Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Υγρού Στίβου - Κολυμβηση
20.50 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Αγγλική)**
20.55 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Τουρκική)**
21.05 My Best Friend's Bouquet Αισθηματική τηλεταινία
22.30 Night Concert 2021 - (Ε)
00.10 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)**
00.30 Σε προσκυνών γλώσσα
01.30 ΓΙΟΥΡΝΙΟΥΣ

ALPHA ΘΗΛ.: 22212400

21.00 X-Factor
06.00 60´ ΕΛΛΑΔΑ - (Ε) Με τον Νίκο Μάνεσπ.
07.00 Roomies Ψυχαγωγική εκπομπή.
08.00 Αστέρας Ραχούλας - (Ε) Κωμική σειρά.
09.00 24 ώρες - (Ε) Σειρά ντοκιμαντέρ.
09.50 Σ/Κ με τον Μάνεσπ Ενημερωτική εκπομπή, με τον Νίκο Μάνεσπ.
13.00 X-Factor - (Ε) Μουσικό talent show.
14.45 Άσε μας ρε μάω Κωμική σειρά.
15.40 Οικογενειακές ιστορίες Κοινωνική σειρά.
16.45 The Λούκς Night Show Σατιρική εκπομπή.
18.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)**
18.10 The Λούκς Night Show Σατιρική εκπομπή.
19.00 Μην αρχίζεις τη μουρμούρα Κωμική σειρά, με τους Λιάννη Αντωνίου, Ελένη Κοκκίδου, κ.ά.
20.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
21.00 X-Factor Μουσικό talent show.
00.45 Singles Κωμική σειρά, με τις Μαρία Σολωμού, Παναγιώτα Βλαντί, κ.ά.
01.45 Οι ιστορίες του αστυνόμου Μπέκα - (Ε)
03.00 Σ/Κ με τον Μάνεσπ - (Ε) Ενημερωτική εκπομπή.

ANT1 ΘΗΛ.: 22200200

21.15 Mamma Mia!
06.30 Ο κόσμος να χαλάσει (Ε) Κωμική σειρά.
08.00 Mamma Mia (Ε) Κωμική σειρά.
08.30 Το πιο γλυκό μου ψέμα (Ε) Κωμική σειρά.
09.00 Δείξε μου τον φίλο σου (Ε) Κωμική σειρά.
09.30 La Pasta Pomilióri - (Ε) Κωμική σειρά.
11.10 Daddy cool - (Ε) Κωμική σειρά.
12.00 Υγεία πάνω απ' όλα Ενημερωτική εκπομπή.
12.50 Θα βρεις τον δασκάλο σου Κωμική σειρά.
14.30 Casa De Mikel, III - (Ε) Σατιρική εκπομπή.
16.00 Ο πόλεμος των άστρων Κωμική σειρά.
17.40 5 Χ 5 - (Ε) Τηλεπαιχνίδι.
18.00 **Τα νέα του ANT1 σε 10´**
18.15 5 Χ 5 (Συνέχεια)
18.40 ROUK ZOUK Special Τηλεπαιχνίδι.
20.15 **Τα νέα του ANT1**
21.15 Mamma Mia! Με τους Μέρλι Στριπ, Πιρς Μπρόνσαν, κ.ά.
23.00 Reprisal Αστυνομική ταινία δράσης.
00.45 Εγκλήματα - (Ε) Κωμική σειρά.
02.00 Δούρειος ίππος - (Ε) Κοινωνική σειρά.
02.50 Έρωτας κλέφτης - (Ε)

OMEGA ΘΗΛ.: 22477777

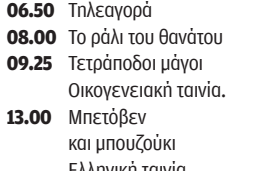
21.15 Police Academy 6
05.30 Τώρα ό,τι συμβαίνει Ενημερωτική εκπομπή με τη Φοίβα Μαυραγάνη.
09.50 OPEN Weekend Ψυχαγωγική εκπομπή με την Ελένη Τσολάκη.
13.00 Τροχός της τύχης - (Ε) Τηλεπαιχνίδι με τον Πέτρο Πολυχρονίδη.
15.15 Green Kitchen by Madame Ginger Εκπομπή μαγειρικής, με τη Μαριλού Παντάκη.
16.15 Έρωτας με διαφορά - (Ε) Ελληνική σειρά.
17.15 Master Chef 2022 - (Ε) Διαγωνισμός μαγειρικής.
18.00 **OMEGA NEWS**
18.10 Master Chef 2022 - (Ε) (Συνέχεια)
19.10 Ρίξε μια ζαριά Τηλεπαιχνίδι με τον Κωνσταντίνο Ιάσσανος.
20.10 **OMEGA NEWS**
21.15 Police Academy 6: City Under Siege Κωμωδία, με τους Ντέιβιντ Γκραφ, Μπούμπα Σμιθ, κ.ά.
23.00 Σ' αγαπάω μεν... αλλά Κωμωδία, με τους Αλέξανδρο Μπουρδούμη, Ευσταθία Τσοπαρέλη.
00.00 Ένα τραγούδι ακόμα - (Ε) Μουσική εκπομπή με τον Γιώργο Θεοφάνους.
02.00 OPEN Weekend - (Ε)
05.00 Travel Guide - (Ε)

ΣΙΓΜΑ ΘΗΛ.: 22580100

21.00 Survivor
06.00 Οι Αδιάρθετοι - (Ε) Κωμική σειρά.
06.30 Love It - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή με την Ιωάννα Μαλέσκου.
07.30 Θεία Λειτουργία Ανευθείας μετάδοση.
09.50 Όρα για φραγτό - (Ε) Εκπομπή μαγειρικής με την Αργυρή Μπαρμπαρίου.
10.40 Dot., V Ψυχαγωγική εκπομπή, με τη Νάντια Μπουλέ και τον Μίνα Θεοκάρη.
11.40 Βουράες γειτόνοι - (Ε) Κωμική σειρά.
13.20 Κάτι ξαναψήνεται - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
16.00 BBQ Stories Εκπομπή μαγειρικής.
17.00 Όλα Γκουντ Ψυχαγωγική εκπομπή με τους Γρηγόρη Γκουντάρα και Ναταλί Κάκκαβα.
18.00 **Γεγονότα σε συντομία**
18.10 Όλα Γκουντ Συνέχεια.
19.10 Η πεθερά Κωμική σειρά.
20.00 **Τομές στα γεγονότα**
21.00 Survivor Παιχνίδι επιβίωσης με τον Γιώργο Λιανό.
00.40 **Γεγονότα σε τίτλους**
01.30 Happy Traveller (Ε)
03.40 Όλα Γκουντ (Ε)
03.30 Dot., V (Ε)
04.30 Ήρθε κι έδεσε - (Ε)

CAPITAL ΘΗΛ.: 25577577

06.50 Τηλεαγορά
08.00 Το ράλι του θανάτου
09.25 Τετράποδοι μάγοι Οικογενειακή ταινία.
13.00 Μπετόβεν και μουζούκι Ελληνική ταινία.
15.15 Ο κράχτης Ελληνική ταινία.
19.00 Από τα πλούτη στο τίποτα Ξένη ταινία.
21.00 Ξένη ταινία
23.00 Ξένη ταινία
PLUS ΘΗΛ.: 22259000
07.50 Παιδικό παραμύθι.
09.00 Cook Eat - (Ε)
11.00 Τηλεαγορά
14.00 Αυτό είναι Σ/Κ
16.35 Τηλεαγορά
18.30 Αόρατος φακός
19.00 Ταξίδι γεύσεων, III - (Ε)
19.55 Αόρατος φακός
20.15 Ο καιρός
20.20 Για πάντα νέοι - (Ε)
21.30 Το ταξίδι της ζωής, V
22.25 Ξένη ταινία
00.05 Ξένη ταινία
01.40 Ξένες σειρές
EXTRA ΘΗΛ.: 25715111
10.20 Κορίτσια ο Μάρκουλης
12.30 Ελιές Θρούμπες
13.00 Έξιμνες αγορές
14.00 Ασμένια φεγγάρια
15.35 Έξιμνες αγορές
16.05 Κινημ/φικές επιτυχίες
16.10 Έξιμνες αγορές
16.40 **Δελτία Ειδήσεων**
17.15 Αόρατος φακός
18.05 Ελληνική ταινία
19.45 **EXTRA News**
20.20 Ελληνική ταινία
23.45 Ξένη ταινία

MOVIES BEST

21.00 Birds Of Passage
07.15 Axis Sally
09.15 Irma La Douce
11.30 The Room
13.45 10 Minutes Gone
15.15 RBG
17.15 Family Pictures
19.00 Wendy Williams The Movie
21.00 Birds Of Passage
23.15 Hearts Of Winter
00.45 A Fish Called Wanda
02.45 The Christmas Trap
04.45 Runaway Train
GREEK CINEMA

20.00 Δις διευθυντής
09.20 Είναι ένας τρελός... τρελός Βέγγος
10.50 Η σφραγίδα του Θεού
12.45 Το τεμπελόσκυλο
14.15 Χαμένη ευτυχία
15.40 Δόκτωρ Ζι-Βέγγος
17.00 Διπλή θυσία
18.15 Τζέην Τζέην
20.00 Δις διευθυντής
21.40 Μια τρελή οικογένεια
23.25 Αιχμάλωτοι του μίσους
01.10 Εσχάτη προδοσία
02.40 Δικτάτωρ καλεί θάναση
04.10 Ο μάγκας με το τρίκυκλο

Αλιεύοντας πληροφορίες για το Σύμπαν στον βυθό

Ο δρ Σοφοκλής Σωτηρίου στην «Κ»

Συνέντευξη στον
ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΡΑΪΣΚΟ

Τριάντα έξι ναυτικά μίλια νοτιοδυτικά της Σαπιέντζας, του νησιού που το όνομά του σημαίνει «Σοφία» επειδή καθοδηγούσε τους Ενετούς θαλασσοπόρους στον δρόμο τους για τον Χάνδακα, και πέντε χιλιόμετρα κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας, κρύβεται το βαθύτερο σημείο όλης της Μεσογείου, το λεγόμενο «Φρέαρ των Οινουσσών». Παράλληλα, μέσα από εκρήξεις αστέρων στο Διάστημα, γεννιέται ένα φευγαλέο σωματίδιο που λέγεται «νετρίνο». Και υπάρχουν κάποιοι πείσμονες, οραματιστές επιστήμονες που παντρεύουν αυτά τα δύο. Μέσα στη συναρπαστική τους έρευνα, τα άδυτα της θάλασσας και τα πέρατα του ουρανού συνεργάζονται, προσπαθώντας να ρίξουν φως στη μυστηριώδη προέλευση του Σύμπαντος.

Τα νετρίνα μπορούν να εντοπιστούν με ειδικά «τηλεσκόπια και τα καλύτερα σημεία του πλανήτη για να εγκατασταθούν αυτά είναι εκεί όπου η ακτινοβολία του φωτός είναι ελάχιστη. Το βάραθρο στ' ανοικτά της Πύλου είναι ένα τέτοιο σημείο. Στα τηλεσκόπια-ανιχνευτές «αλιεύεται» το φευγαλέο σωματίδιο που μπορεί να μας μιλήσει για άγνωστες ακόμα ιπυχές της ιστορίας του κόσμου, και, πρόσφατα, η συγκομιδή αυτής της κοσμικής πληροφορίας από τα βάθη της ιστορίας δεν είναι πια υπόθεση μόνο μερικών επιστημόνων. Οι απλοί, καθημερινοί άνθρωποι, μπαίνουν ενεργά στο παιχνίδι.

Ένα διεθνές συνέδριο που θα γίνει στον Μαραθώνα στις αρχές Ιουλίου, θα συνοψίσει τη σχετική έρευνα και την εκλαϊκευσή της. Ένας εκ των διοργανωτών, ο δρ Φυσικής Σοφοκλής Σωτηρίου, υπεύθυνος έρευνας και ανάπτυξης των ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων «Ελληνογερμανική Αγωγή» τα τελευταία 25 χρόνια, μας μιλάει για το «σωματίδιο-φάντασμα» και το κυνήγι του και τη νέα τάση του εκδημοκρατισμού της

“

Το Διάστημα μας στέλνει πληροφορίες που προσπαθούμε να αποκωδικοποιήσουμε. Αν το καταφέρουμε, θα έχουμε μάθει περισσότερα για το παρελθόν μας.

“

Τα νετρίνα διαπερνούν τα πάντα και ταξιδεύουν σε απόλυτη ευθεία. Γι' αυτό και είναι ο ιδανικός «πληροφοριοδότης».

υψηλής επιστημονικής έρευνας. – Όλα αυτά τα ζητήματα υψηλής επιστήμης μοιάζουν ακατανόητα, αποθαρρυντικά για το μέσο μυαλό, τον «απλό κόσμο». Πώς μπορούμε να τα εκλαϊκεύσουμε;

– Πράγματι, όταν αναζητάς θέματα όπως η προέλευση των νετρίνων ή τι είδους πληροφορία μας μεταφέρουν, αγγίζεις κάτι τόσο αφηρημένο, που πρέπει ίσως να ξαναγυρίσεις στην εποχή του Λεονάρντο, τότε που οι επιστήμονες ήταν και καλλιτέχνες, και να επιστρατεύσεις τη δημιουργική σκέψη. Αλλιώς, μένουν για πάντα απόμακρα και, εντέλει, δίχως νόημα.

– Πώς λοιπόν θα περιγράφατε με απλά λόγια αυτή τη νέα έρευνα των ουρανών;

– Η Αστρονομία που βασίζεται στην ανίχνευση του φω-

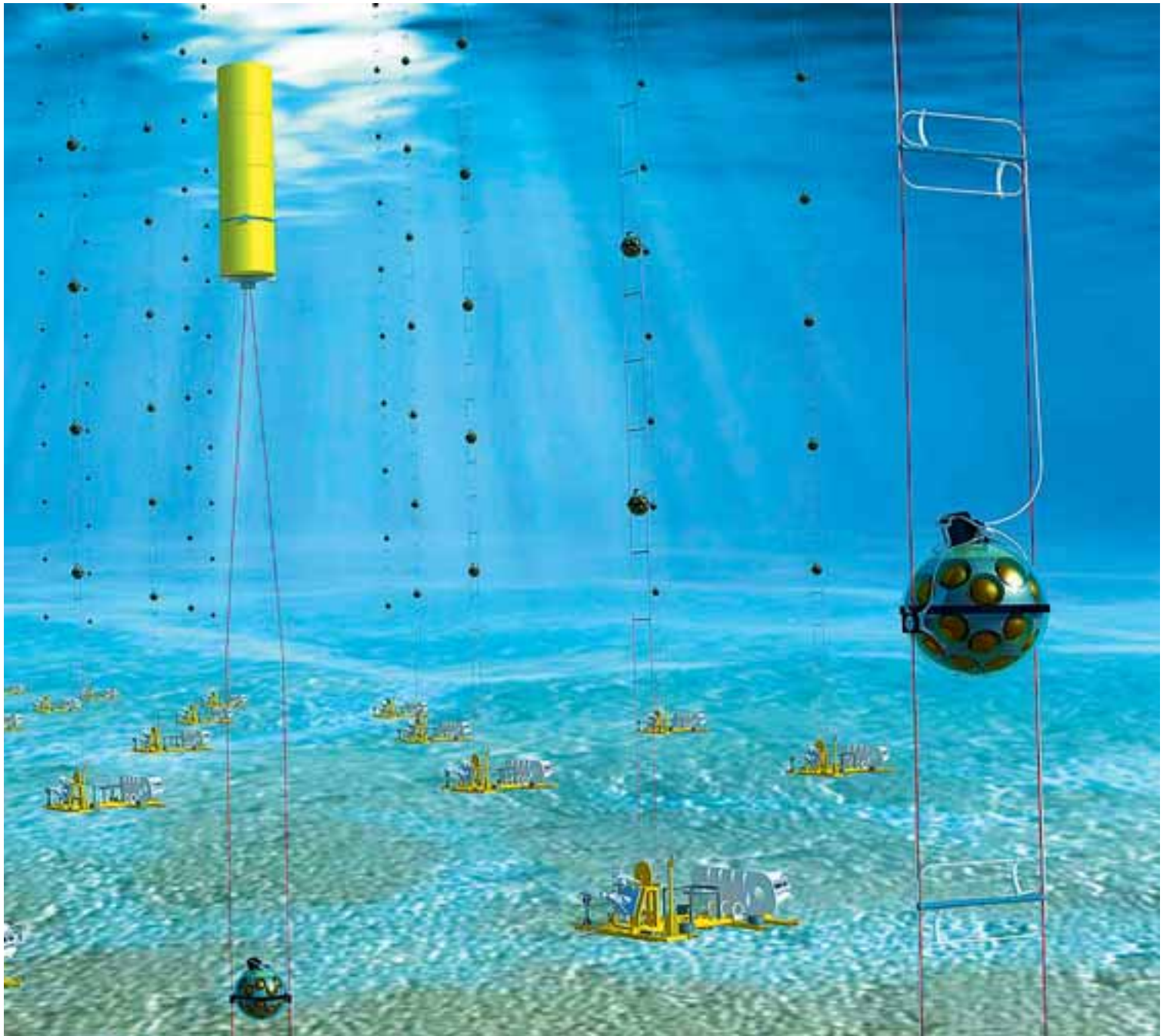
εμάς να είμαστε εκεί, με τα σωστά εργαλεία, ώστε να αλιεύσουμε το φευγαλέο, βαρύτιμο μήνυμά του.

– Πώς εμπλέκεται το κοινό στο κυνήγι του νετρίνου;

– Στο παρελθόν η διαδικασία της εμπλοκής του πολίτη σε επιστημονικά θέματα (αυτό που ονομάζουμε «επιστήμη των πολιτών»)

Προσπαθούμε να βάλουμε τους πολίτες στο παιχνίδι σε ενεργητικό, διαδραστικό ρόλο.

ήταν μια παθητική διαδικασία. Θυμάμαι πως, 30 χρόνια πριν, όταν πρωτοξεκίνησα στο πανεπιστήμιο, είχαμε στους υπολογιστές μας αντί για screen saver μια ανάλυση δεδομένων από τα ραδιοτηλεσκόπια του προγράμματος SETI (Search for Extra-Terrestrial Intelligence – Έρευνα για την εξωγήινη νοημοσύνη) που είχε ξεκινήσει ο μοναδι-

«Τα νετρίνα μπορούν να εντοπιστούν με ειδικά “τηλεσκόπια” και τα καλύτερα σημεία του πλανήτη για να εγκατασταθούν αυτά είναι εκεί όπου η ακτινοβολία του φωτός είναι ελάχιστη. Το βάραθρο στ' ανοικτά της Πύλου είναι ένα τέτοιο σημείο» (στη φωτ. φωτορεαλιστική απεικόνιση).

Ο Σοφοκλής Σωτηρίου είναι καθηγητής Φυσικής.

τός από απομακρυσμένα άστρα και γαλαξίες που πιθανόν να μην υπάρχουν πια, μας δίνει τις βασικές πληροφορίες και διαμορφώνει την εικόνα μας για το Σύμπαν. Υπάρχουν όμως περιπτώσεις που αποτυγχάνει να μας δώσει την πλήρη εικόνα. Και είναι ακριβώς σε αυτή την περιοχή που αρχίζουμε και αναζητούμε την πληροφορία χρησιμοποιώντας διαφορετι-

κούς «πληροφοριοδότες», πιο απόμακρους και απόκοσμους από το φως, που κρατούν καλά κρυμμένα τα μυστικά τους. Αυτά είναι τα νετρίνα, τα οποία κυνηγάμε πολλά χρόνια τώρα, αλλά και τα βαρυτικά κύματα που μπορεί να προτάθηκαν από τον Αϊνστάιν πριν από 100 χρόνια, αλλά μόνο πρόσφατα άρχισαν να αποκαλύπτουν τα μυστικά τους. Έτσι βουτάμε στον πυθ-

μένα των ωκεανών, τρυπάμε τους πάγους, σκάβουμε κάτω από το έδαφος, και σε όλα αυτά τα πεδία υπάρχει μια κοινή συνιστώσα, που την ονομάζουμε «multi-messenger astronomy» (αστρονομία πολλαπλών μηνυμάτων). Αυτό σημαίνει πως το Διάστημα μας στέλνει πληροφορίες που εμείς προσπαθούμε να αποκωδικοποιήσουμε. Αν το καταφέρουμε, θα έχουμε μάθει περισσότερα για το παρελθόν μας. Το θέμα της έκθεσης των Πανελλαδικών Εξετάσεων, πριν από λίγες μέρες, αναφερόταν σε αυτό το θέμα: μαθαίνουμε την ιστορία για να σχεδιάσουμε ένα καλύτερο μέλλον. Το ίδιο συμβαίνει και με την αστρονομία πολλαπλών μηνυμάτων, που θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι η Αρχαιολογία του Σύμπαντος.

– Μπορείτε να μας δώσετε ένα από παράδειγμα;

– Φυσικά: δεν θα μπορούσαμε ποτέ να προβλέψουμε τι θα συμβεί με τον ήλιο μας, αλλά κοιτώντας τον ουρανό, που έχει δισεκατομμύρια ήλιους, τους βλέπουμε σε διαφορετικά

στιγμιότυπα των ζώων τους, και έτσι φτιάχνουμε το παζλ. Παρατηρούμε νέους και πιο ηλικιωμένους ήλιους, και συνδυάζοντας τις πληροφορίες, μπορούμε τελικά να πούμε πως ο ήλιος μας, ένα αστέρι με δεδομένα χαρακτηριστικά, είναι μεσήλικη – σαν άνθρωπος περίπου 50 ετών. Και μάλιστα, ξέρουμε ακριβώς πότε θα έρθει το τέλος της ζωής του, αλλά και τον τρόπο που θα πεθάνει.

– Τι είναι λοιπόν τα νετρίνα;

– Τα νετρίνα είναι ίσως τα πιο παράξενα στοιχειώδη σωματίδια που γνωρίζουμε. Γεννιούνται μέσα σε μεγάλες κοσμικές εκρήξεις, και όταν φτάνουν στη Γη, διαπερνούν το νερό και φτάνουν σε μεγάλο βάθος. Γι' αυτό πάμε με τους ανιχνευτές μας τόσο βαθιά, εκεί που τα περισσότερα σωματίδια δεν μπορούν να φτάσουν.

Τα νετρίνα όμως μπορούν, όχι μόνο γιατί διαπερνούν τα πάντα, αλλά και γιατί ταξιδεύουν σε απόλυτη ευθεία. Γι' αυτό και είναι ο ιδανικός «πληροφοριοδότης».

Ο θάνατος του νετρίνου μας δίνει την πληροφορία που αναζητούμε

– Τι συμβαίνει στον βυθό, εκεί όπου έχουμε στήσει τους ανιχνευτές μας;

– Η συντριπτική πλειονότητα των νετρίνων που φτάνουν στη Γη θα διαπεράσει το νερό και δεν θα καταλάβει τίποτα. Όμως, κάπου κάπου, ένα από αυτά θα αλληλεπιδράσει με κάποιο πρωτόνιο, και θα μας δώσει το σήμα που θέλουμε. Στην ουσία, αυτό που βλέπουμε μέσα στη θάλασσα είναι ένα νετρίνο –ένα από δισεκατομμύρια!– που χτυπάει ένα πρωτόνιο του νερού και «πεθαίνει». Ο θάνατός του μας δίνει την πληροφορία που αναζητούμε.

– Δηλαδή δεν μετράμε το ίδιο το νετρίνο, αλλά αυτό που μένει από τον θάνατό του.

– Ακριβώς. Πρόκειται, στ' αλήθεια, για ένα σωματίδιο που είναι λες και παίζει μαζί μας ένα υπαινητικό παιχνίδι κυνηγιού. Είναι λες και μας λέει πως κάπου, κάποτε, θα θυσιαστεί για μας για να μας δώσει την πληροφορία που τόσο ένθερμα αναζητούμε, αλλά ζητάει από

«Ένα νετρίνο κάπου, κάποτε, θα θυσιαστεί για να μας δώσει πληροφορίες, αλλά ζητάει από εμάς να είμαστε εκεί, με τα σωστά εργαλεία, ώστε να αλιεύσουμε το φευγαλέο, βαρύτιμο μήνυμά του».

κός Καρλ Σαγκάν κατά τη δεκαετία του '80. Σήμερα προσπαθούμε να εμπλέξουμε σε αυτή τη διαδικασία και τους απλούς πολίτες, ώστε να πάψει όλο αυτό να είναι ένα κρυπτικό φετίχ για τους ερευνητές και τους επιστήμονες. Προσπαθούμε να τους βάλουμε στο παιχνίδι σε ενεργητικό, διαδραστικό ρόλο. Για παράδειγμα, δίνουμε ένα κίνητρο σε όλους όσοι μπουκνέουν εθελοντικά στη διαδικασία της ανάλυσης των δεδομένων της έρευνας των τηλεσκοπίων νετρίνων: κάποιοι έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν σε αποστολές πόντισης και κάποιοι συμμετέχουν στα συνέδριά μας και φιλοδοξούμε να τους κάνουμε πρεσβευτές της επιστήμης στην κοινωνία.

– Τι συνιστούν λοιπόν αυτά τα συνέδρια, και τι ιδιαίτερο συμβαίνει στο επικείμενο συνέδριο του Μαραθώνα;

– Από τις 10 έως τις 15 Ιουλίου, ερευνητές από μεγάλες ερευνητικές υποδομές όπως ο ανιχνευτής νετρίνων KM3NET, ο ανιχνευτής

βαρυτικών κυμάτων Virgo αλλά και από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών CERN, θα εργαστούν μαζί με εκπαιδευτικούς και πολίτες από ολόκληρη την Ευρώπη στα αποτελέσματα της τεράστιας προσπάθειας Reinforce που υλοποιούμε εδώ και δύο χρόνια. Ζητάμε από πολίτες αλλά και από την εκπαιδευτική κοινότητα να συμβάλει στην ερευνητική προσπάθεια αποκρυπτογράφησης των μυστικών του Σύμπαντος, εντοπίζοντας και αναλύοντας τις πηγές θορύβου που «τυφλώνουν» τους ανιχνευτές μας. Χιλιάδες πολίτες, εκπαιδευτικοί και μαθητές αναγνωρίζουν αυτές τις πηγές θορύβου και στη συνέχεια «εκπαιδεύουν» τους πολύπλοκους αλγόριθμους των ανιχνευτών, βελτιώνοντας τη διακριτική τους ικανότητα, βοηθώντας τους επιστήμονες να βλέπουν πιο μακριά και φέρνοντας τους όλο και πιο κοντά στον απόλυτο στόχο: την αρχή του Σύμπαντος.

Περισσότερες πληροφορίες:
www.reinforceeu.eu

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΤΟΥΟΤΑ.

Ηλεκτρίσου με τις ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΤΟΥΟΤΑ, απόκτησε το αυτοκίνητό σου ακόμα πιο εύκολα, και νιώσε τη χαρά της ηλεκτροκίνησης. Επισκέψου τώρα τις εκθέσεις Toyota σε όλες τις πόλεις για να μάθεις περισσότερα.

TOYOTA C-HR HYBRID

- Από €333/μήνα με το σχέδιο Toyota Easy
- 3 χρόνια δωρεάν service & επιδιορθώσεις
- 1 χρόνο δωρεάν Toyota Insurance Comprehensive Web

YARIS PETROL

- Δωρεάν αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων αξίας €1,200

COROLLA HYBRID

- Από €279/μήνα με το σχέδιο Toyota Easy
- 3 χρόνια δωρεάν service & επιδιορθώσεις
- 1 χρόνο δωρεάν Toyota Insurance Comprehensive Web

HAPPINESS. ELECTRIFIED.

NEO AYGO X

Drive Tall!

- Από €183/μήνα με το σχέδιο Toyota Easy
- 3 χρόνια δωρεάν service & επιδιορθώσεις

NEO TOYOTA bZ4X

All Electric SUV

- Από €572/μήνα με το σχέδιο Toyota Easy
- 3 χρόνια δωρεάν service & επιδιορθώσεις

ΔΙΚΡΑΝ ΟΥΖΟΥΝΙΑΝ & ΣΙΑ ΛΤΔ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ: 77774010 | www.toyota.com.cy | info@toyota-cyprus.com | [f](#) [@](#) [v](#) [in](#) ToyotaCyprus

Οι προσφορές ισχύουν μέχρι 30 Ιουλίου 2022. | Οι μηνιαίες δόσεις έχουν υπολογιστεί βάσει του σχεδίου Toyota Easy, με προκαταβολή 25% και υπόκεινται στην έγκριση τράπεζας. | Η υπηρεσία Toyota Insurance παρέχεται σε συνεργασία με τις Γενικές Ασφάλειες Κύπρου και αποτελεί συγκεκριμένη και εξατομικευμένη ασφάλεια αποκλειστικά για τα οχήματα των ιδιοκτητών Toyota. Η Ασφάλιση αυτή συστήνεται από την Toyota Κύπρου ενώ ο κίνδυνος αξιολογείται και αναλαμβάνεται από τις Γενικές Ασφάλειες Κύπρου. Το μέγιστο όφελος για τη διαδικτυακή αγορά ασφαλιστηρίου συμβολαίου είναι €600. | Τα μοντέλα σε προσφορά μπορεί να διαφέρουν από αυτά στις φωτογραφίες. | Η προσφορά του Yaris Petrol αφορά μόνο επιβατικά οχήματα και δεν ισχύει σε συνδυασμό με το Toyota Easy.